

หลักสูตรโรงเรียนบ้านแสง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

โรงเรียนบ้านแสง

อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความนำ	๑
โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนบ้านแสง	๔
รายวิชาของโรงเรียนบ้านแสง	๑๑
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๑๔
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	๒๑
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๒๘
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (บูรณาการ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)	๓๕
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	๕๔
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	๖๑
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	๗๓
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	๘๐
คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม สค ๑๒๐๒๖ การป้องกันการทุจริต ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖)	๘๗
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๒๒๐
คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๒๒๗
คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม	๒๓๗
เกณฑ์การจบการศึกษา	๒๔๕
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๕๒
หลักสูตรนวัตกรรมโรงเรียนบ้านแสง (เพิ่มเติม)	๒๕๔
คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๒๕๗
สะเต็มศึกษา (STEM Education)	
คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ปฐมวัย	๒๗๘

ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ ซึ่งสถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการจัดทำเป็นประจำทุกปี

ดังนั้นโรงเรียนบ้านแสง จึงได้ดำเนินการประชุมหารือคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครู ตลอดจนได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากต้นสังกัด และโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน มาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา ได้ให้ความเห็นชอบและผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

(นายสมพงษ์ คำพันธ์)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนบ้านแสง

วันที่ ๓๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ความนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๓๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑ ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) โดยมีคำสั่งให้โรงเรียนดำเนินการใช้หลักสูตรในปีการศึกษา ๒๕๖๑ โดยให้ใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๔ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนบ้านแสง จึงได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียน ตลอดจนเกณฑ์การวัดประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถกำหนดทิศทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับตามความพร้อมและจุดเน้น โดยมีกรอบแกนกลางเป็นแนวทางที่ชัดเจนเพื่อตอบสนองนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ มีความพร้อมในการก้าวสู่สังคมคุณภาพ มีความรู้อย่างแท้จริง และมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision)

โรงเรียนบ้านแสง มุ่งมั่นจัดการศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้เรียนเป็นคนดียึดถือคุณธรรม เรียนรู้ ก้าวทันโลก เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พัฒนาบุคลากร ให้เป็นครูมืออาชีพ ประสานความร่วมมือกับชุมชน น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้บูรณาการจัดการเรียนการสอน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนบ้านแสงพุทธศักราช ๒๕๕๓ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๒) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรโรงเรียนบ้านแสงพุทธศักราช ๒๕๖๖ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีกาดตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรโรงเรียนบ้านแสงพุทธศักราช ๒๕๖๖ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตเป็นสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู
๑๐. มีความสามัคคี

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนบ้านแสง
โครงสร้างหลักสูตรเวลาเรียนโรงเรียนบ้านแสง

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน(ชั่วโมง/ปี)					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
●กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์(บูรณาการ หน้าที่พลเมือง)	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ศิลปะ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
การงานอาชีพ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ภาษาต่างประเทศ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
●รายวิชาเพิ่มเติม						
การป้องกันการทุจริต	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	-	-	-	๔๐	๔๐	๔๐
รวมเวลาเรียน (เพิ่มเติม)	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
●กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
กิจกรรมนันทนาการ						
- กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- ชุมนุม	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
- ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
กิจกรรมสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี					

จำนวนชั่วโมงที่จัดให้นักเรียนระดับประถมศึกษา (ป.๑-ป.๓) เรียนทั้งปีเท่ากับ๑,๐๐๐ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษา (ป.๔-ป.๖) เท่ากับ๑,๐๐๐ชั่วโมง แผนการเรียนรู้/จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษคือกลุ่มสาระการเรียนรู้ทักษะ

ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ คิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์คิดสร้างสรรค์ที่ดีมีประโยชน์มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยจัด การเรียนการสอนและวัดผลประเมินผลเป็นรายปี

โครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
โรงเรียนบ้านแสง

รหัส	กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)
ท๑๑๑๐๑	ภาษาไทย๑	๒๐๐
ค๑๑๑๐๑	คณิตศาสตร์๑	๒๐๐
ว๑๑๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี๑	๘๐
ส๑๑๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๑ (บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)	๑๒๐
พ๑๑๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๑	๕๐
ศ๑๑๑๐๑	ศิลปะ ๑	๕๐
ง๑๑๑๐๑	การงานอาชีพ ๑	๕๐
อ๑๑๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๑	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม		๕๐
สค๑๒๐๒๖	การป้องกันการทุจริต	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)
	แนะแนว	๕๐
	กิจกรรมนักเรียน	
	● ลูกเสือเนตรนารี	๕๐
	● ชุมนุม	๓๐
	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ๑	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด		๑,๐๐๐

โครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
โรงเรียนบ้านแสง

รหัส	กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)
ท๑๒๑๐๑	ภาษาไทย ๒	๒๐๐
ค๑๒๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๒	๒๐๐
ว๑๒๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒	๑๒๐
ส๑๒๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๒ (บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)	๑๒๐
พ๑๒๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๒	๕๐
ศ๑๒๑๐๑	ศิลปะ ๒	๕๐
ง๑๒๑๐๑	การงานอาชีพ ๒	๕๐
อ๑๒๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๒	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม		๕๐
สค๑๒๐๒๖	การป้องกันการทุจริต	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)
	แนะแนว	๕๐
	กิจกรรมนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> ● ลูกเสือเนตรนารี ● ชุมนุม 	๕๐ ๓๐
	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ๑	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด		๑,๐๐๐

โครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
โรงเรียนบ้านแสง

รหัส	กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)
ท๑๓๑๐๑	ภาษาไทย ๓	๒๐๐
ค๑๓๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๓	๒๐๐
ว๑๓๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๓	๑๒๐
ส๑๓๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๓ (บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)	๑๒๐
พ๑๓๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๓	๕๐
ศ๑๓๑๐๑	ศิลปะ ๓	๕๐
ง๑๓๑๐๑	การงานอาชีพ ๓	๕๐
อ๑๓๑๐๓	ภาษาอังกฤษ ๓	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม		๕๐
สค๑๒๐๒๖	การป้องกันการทุจริต	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)
	แนะแนว	๒๐
	กิจกรรมนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> ● ลูกเสือเนตรนารี ● ชุมนุม 	๕๐ ๓๐
	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ๑	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด		๑,๐๐๐

โครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

โรงเรียนบ้านแสง

รหัส	กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)
ท๑๔๑๐๑	ภาษาไทย๔	๑๖๐
ค๑๔๑๐๑	คณิตศาสตร์๔	๑๖๐
ว๑๔๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี๔	๑๒๐
ส๑๔๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๔ (บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)	๑๖๐
พ๑๔๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๔	๕๐
ศ๑๔๑๐๑	ศิลปะ ๔	๕๐
ง๑๔๑๐๑	การงานอาชีพ ๔	๕๐
อ๑๔๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๔	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม		๘๐
สค๑๒๐๒๖	การป้องกันการทุจริต	๕๐
อ๑๔๒๐๑	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)
	แนะแนว	๕๐
	กิจกรรมนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> ● ลูกเสือเนตรนารี ● ชุมนวม 	๕๐ ๓๐
	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ๑	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด		๑,๐๐๐

โครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
โรงเรียนบ้านแสง

รหัส	กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)
ท๑๕๑๐๑	ภาษาไทย ๕	๑๖๐
ค๑๕๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๕	๑๖๐
ว๑๕๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๕	๑๒๐
ส๑๕๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๕ (บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)	๑๖๐
พ๑๕๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๕	๕๐
ศ๑๕๑๐๑	ศิลปะ ๕	๕๐
ง๑๕๑๐๑	การงานอาชีพ ๕	๕๐
อ๑๕๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๕	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม		๘๐
สค๑๒๐๒๖	การป้องกันการทุจริต	๕๐
อ๑๕๒๐๑	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)
	แนะแนว	๕๐
	กิจกรรมนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> ● ลูกเสือเนตรนารี ● ชุมนุม 	๕๐ ๓๐
	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ๑	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด		๑,๐๐๐

โครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
โรงเรียนบ้านแสง

รหัส	กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๕๐)
ท๑๖๑๐๑	ภาษาไทย ๖	๑๖๐
ค๑๖๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๖	๑๖๐
ว๑๖๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๖	๑๒๐
ส๑๖๑๐๑	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๖ (บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)	๑๖๐
พ๑๖๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๖	๕๐
ศ๑๖๑๐๑	ศิลปะ ๖	๕๐
ง๑๖๑๐๑	การงานอาชีพ ๖	๕๐
อ๑๖๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๖	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม		๘๐
ส๑๑๒๐๒๖	การป้องกันการทุจริต	๕๐
อ๑๑๒๐๑	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		(๑๒๐)
	แนะแนว	๕๐
	กิจกรรมนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> ● ลูกเสือเนตรนารี ● ชุมนุม 	๕๐ ๓๐
	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ๑	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด		๑,๐๐๐

รายวิชาของโรงเรียนบ้านแสง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายวิชาพื้นฐาน

ท๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑	จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมง
ท๑๒๑๐๑ ภาษาไทย ๒	จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมง
ท๑๓๑๐๑ ภาษาไทย ๓	จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมง
ท๑๔๑๐๑ ภาษาไทย ๔	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง
ท๑๕๑๐๑ ภาษาไทย ๕	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง
ท๑๖๑๐๑ ภาษาไทย ๖	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

รายวิชาพื้นฐาน

ค๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๑	จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมง
ค๑๒๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๒	จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมง
ค๑๓๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๓	จำนวน ๒๐๐ ชั่วโมง
ค๑๔๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๔	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง
ค๑๕๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๕	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง
ค๑๖๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๖	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง

-

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี

รายวิชาพื้นฐาน

ว๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี ๑	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ว๑๒๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี ๒	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ว๑๓๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี ๓	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ว๑๔๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี ๔	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ว๑๕๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี ๕	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ว๑๖๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี ๖	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)

รายวิชาพื้นฐาน

ส๑๑๑๐๑	สังคมศึกษาฯ ๑	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ส๑๒๑๐๑	สังคมศึกษาฯ ๒	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ส๑๓๑๐๑	สังคมศึกษาฯ ๓	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
ส๑๔๑๐๑	สังคมศึกษาฯ ๔	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง
ส๑๕๑๐๑	สังคมศึกษาฯ ๕	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง
ส๑๖๑๐๑	สังคมศึกษาฯ ๖	จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

รายวิชาพื้นฐาน

พ๑๑๑๐๑	สุขศึกษาฯ ๑	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
พ๑๒๑๐๑	สุขศึกษาฯ ๒	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
พ๑๓๑๐๑	สุขศึกษาฯ ๓	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
พ๑๔๑๐๑	สุขศึกษาฯ ๔	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
พ๑๕๑๐๑	สุขศึกษาฯ ๕	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
พ๑๖๑๐๑	สุขศึกษาฯ ๖	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายวิชาพื้นฐาน

ศ๑๑๑๐๑	ศิลปะ ๑	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ศ๑๒๑๐๑	ศิลปะ ๒	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ศ๑๓๑๐๑	ศิลปะ ๓	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ศ๑๔๑๐๑	ศิลปะ ๔	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ศ๑๕๑๐๑	ศิลปะ ๕	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ศ๑๖๑๐๑	ศิลปะ ๖	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

รายวิชาพื้นฐาน

ง๑๑๑๐๑	การงานอาชีพ ๑	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ง๑๒๑๐๑	การงานอาชีพ ๒	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ง๑๓๑๐๑	การงานอาชีพ ๓	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ง๑๔๑๐๑	การงานอาชีพ ๔	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ง๑๕๑๐๑	การงานอาชีพ ๕	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
ง๑๖๑๐๑	การงานอาชีพ ๖	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(อังกฤษ)

รายวิชาพื้นฐาน

อ๑๑๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๑	จำนวน ๘๐ ชั่วโมง
อ๑๒๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๒	จำนวน ๘๐ ชั่วโมง
อ๑๓๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๓	จำนวน ๘๐ ชั่วโมง
อ๑๔๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๔	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
อ๑๕๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๕	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง
อ๑๖๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๖	จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง

*****hh*****

รายวิชาเพิ่มเติม

ส๑๑๒๐๒๖	การป้องกันการทุจริต ป.๑ - ป.๖	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
อ ๑๔๒๐๑	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ป.๔-ป.๖	จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ บอกความหมายของคำและข้อความตอบคำถามเล่าเรื่องย่อคาดคะเนเหตุการณ์เลือกอ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอแนะนำเสนอเรื่องที่ย่าน บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวันมีมารยาทในการอ่าน ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดเขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆมีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะในการฟัง ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆและปฏิบัติตามตอบคำถาม เล่าเรื่องพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดูพูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์เน้นมารยาทในการฟังการดูและการพูด

ฝึกทักษะการเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทยเขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำเรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆต่อคำคล้องจองง่ายๆ

บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็กฝึกท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔, ป.๑/๕, ป.๑/๖, ป.๑/๗, ป.๑/๘

ท ๒.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓

ท ๓.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔, ป.๑/๕

ท ๔.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔

ท ๕.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒

รวม ๕ มาตรฐาน ๒๒ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๒๑๐๑ ภาษาไทย ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่านตั้งคำถาม ตอบคำถามระบุใจความสำคัญและรายละเอียดแสดงความคิดเห็นและคาดคะเน เหตุการณ์เลือกอ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่ทำอ่านอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะมีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการมีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง ฟังคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อนและปฏิบัติตามเล่าเรื่อง บอกสาระสำคัญของเรื่องตั้งคำถามตอบคำถามพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ฝึกทักษะการเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทยเขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสารบอกลักษณะคำคล้องจองเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ฝึกจับใจความสำคัญจากเรื่อง ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในห้องเรียน ห้องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจโดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕, ป.๒/๖, ป.๒/๗, ป.๒/๘

ท ๒.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

ท ๓.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕ ป.๒/๖, ป.๒/๗

ท ๔.๑ ป.๒/๑,ป.๒/๒,ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕

ท ๕.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓

รวม ๕ มาตรฐาน ๒๗ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๓๑๐๑ ภาษาไทย ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่านตั้งคำถาม ตอบคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่านอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำอธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ มีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดเขียนบรรยายเขียนบันทึกประจำวันเขียนเรื่องตามจินตนาการมีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด เล่ารายละเอียดบอกสาระสำคัญตั้งคำถาม ตอบคำถาม พูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ มีมารยาทในการฟังการดูและการพูด

ฝึกเขียนตามหลักการเขียน เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำระบุชนิด หน้าที่ของคำ ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำแต่งประโยคง่ายๆแต่งคำคล้องจองและคำขวัญเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันรู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็กเพื่อปลูกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจโดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖, ป.๓/๗, ป.๓/๘,ป.๓/๙

ท ๒.๑ ป.๓/๑,ป.๓/๒,ป.๓/๓,ป.๓/๔,ป.๓/๕,ป.๓/๖

ท ๓.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖

ท ๔.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖

ท ๕.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๑ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๔๑๐๑ ภาษาไทย ๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและสำนวนจากเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมีมารยาทในการอ่าน ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสมเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียนเขียนย่อความจากเรื่องสั้น ๆ เขียนจดหมายถึงเพื่อนและมารดาเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าเขียนเรื่องตามจินตนาการมีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเรื่องที่ฟังและดู พูดสรุปจากการฟังและดูพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดูพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนามีมารยาทในการฟังการดูและการพูดฝึกเขียนตามหลักการเขียน เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่าง ๆ ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำแต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษาแต่งบทร้อยกรองและคำขวัญบอกความหมายของสำนวน เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้

ระบุข้อคิดจากนิทานพื้นบ้านหรือนิทานคติธรรมอธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงร้องเพลงพื้นบ้านท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์และสรุปความ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติอธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูดพูดแสดงความคิดเห็นกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทยและตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้วิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗, ป.๔/๘

ท ๒.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗, ป.๔/๘

ท ๓.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖

ท ๔.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗

ท ๕.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๕๑๐๑ ภาษาไทย ๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็น การบรรยายและการพรรณนาอธิบายความหมายโดยนัยแยกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตามเลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจมีมารยาท ในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสาร เขียนแผนภาพโครงเรื่อง แผนภาพความคิด เขียนย่อความ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนเรื่องตามจินตนาการมีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกตั้งคำถามตอบคำถาม วิเคราะห์ความ พูดรายงานมีมารยาทในการฟังการดูและการพูด

ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคจำแนกส่วนประกอบของประโยคเปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น ใช้คำราชาศัพท์บอกคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยต่างบท ร้อยกรองใช้สำนวนได้ถูกต้อง

สรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่านระบุความรู้ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่ สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบท ร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจโดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์และสรุปความ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสื่อ ความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การ ดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการ อนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้วิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๗, ป.๕/๘

ท ๒.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๗, ป.๕/๘, ป.๕/๙

ท ๓.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕

ท ๔.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๗

ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๖๑๐๑ ภาษาไทย ๖

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหารอ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตามอธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิและกราฟเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับมีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคิดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียนเขียนเรียงความ เขียนย่อความจากเรื่องอ่านเขียนจดส่วนตัวกรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์มีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดูตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดูวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูสื่อโฆษณาอย่างมีเหตุผล พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนาพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือมีมารยาทในการฟังการดูและการพูด

ฝึกวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลรวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยระบุลักษณะของประโยคแต่งบทร้อยกรองวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

ฝึกแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่านเล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่นอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยโดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์และสรุปความ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหากระบวนการสังเกต กระบวนการแยกข้อเท็จจริง กระบวนการค้นคว้า กระบวนการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร กระบวนการใช้ทักษะทางภาษา การฝึกปฏิบัติ อธิบายบันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้วิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗, ป.๖/๘, ป.๖/๙

ท ๒.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗, ป.๖/๘, ป.๖/๙

ท ๓.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖

ท ๔.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖

ท ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๔ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ค๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์ ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา ฝึกทักษะการคิดคำนวณและฝึกแก้ปัญหา จำนวนนับ ๑ ถึง ๑๐๐ และ ๐ บวกและแสดงจำนวนสิ่งต่าง ๆ ตามจำนวนที่กำหนด อ่านและเขียนตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทย การบอกอันดับที่หลัก ค่าของเลขโดดในแต่ละหลัก และเขียนแสดงจำนวนในรูปกระจาย เปรียบเทียบจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ โดยใช้เครื่องหมาย \neq $>$ $<$ เรียงลำดับจำนวนตั้งแต่ ๓ ถึง ๕ จำนวน และหาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์ แสดงการบวก การลบ การแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ ของจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ ความยาวและน้ำหนัก สร้างโจทย์ปัญหาพร้อมทั้งแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบ ของจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐ และ ๐ ระบุจำนวนที่หายไปแบบรูปของจำนวนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงทีละ ๑ ทีละ ๑๐ รูปที่หายไปแบบรูปซ้ำของรูปเรขาคณิตและรูปอื่น ๆ ที่สมาชิกใน แต่ละชุดที่ซ้ำมี ๒ รูป วัดและเปรียบเทียบความยาวเป็นเซนติเมตร เป็นเมตร น้ำหนักเป็นกิโลกรัมเป็นขีด และใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน จำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม วงกลม วงรี ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกลม ทรงกระบอก และกรวย ใช้ข้อมูลจากแผนภูมิรูปภาพในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา เมื่อกำหนดรูป ๑ รูปแทน ๑ หน่วย

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ค ๑.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔, ป.๑/๕

ค ๑.๒ ป.๑/๑

ค ๒.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒

ค ๒.๒ ป.๑/๑

ค ๓.๑ ป.๑/๑

รวมทั้งหมด ๑๐ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ค๑๒๑๐๑คณิตศาสตร์ ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา ฝึกทักษะการคิดคำนวณและฝึกแก้ปัญหา จำนวนนับ ๑ ถึง ๑,๐๐๐ และ ๐ บวกและแสดงจำนวน
สิ่งต่าง ๆ ตามจำนวนที่กำหนด อ่านและเขียนตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทย การบอกอันดับที่หลัก ค่าของเลขโดด
ในแต่ละหลัก และเขียนแสดงจำนวนในรูปกระจาย เปรียบเทียบจำนวนนับไม่เกิน ๑,๐๐๐ และ ๐ โดยใช้
เครื่องหมาย \neq $>$ $<$ เรียงลำดับจำนวนนับไม่เกิน ๑,๐๐๐ และ ๐ ตั้งแต่ ๓ ถึง ๕ จำนวน และหาค่าของตัวไม่
ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก การลบ การแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบของจำนวนนับไม่เกิน
๑,๐๐๐ และ ๐ หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณของจำนวน ๑ หลักกับจำนวนไม่เกิน
๒ หลัก และประโยคสัญลักษณ์แสดงการหารที่ตัวตั้งไม่เกิน ๒ หลัก ตัวหาร ๑ หลัก โดยที่ผลหารมี ๑ หลัก ทั้งหาร
ลงตัวและหารไม่ลงตัว หาผลลัพธ์การบวก ลบ คูณ หารระคนของจำนวนนับไม่เกิน ๑,๐๐๐ และ ๐ แสดงวิธีหา
คำตอบของโจทย์ปัญหา ๒ ขั้นตอนของจำนวนนับไม่เกิน ๑,๐๐๐ และ ๐ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหา
เกี่ยวกับเวลาที่มีหน่วยเดียวและเป็นหน่วยเดียว วัดและเปรียบเทียบความยาวเป็นเมตรและเซนติเมตร พร้อมทั้ง
แสดงวิธีการหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบความยาวที่มีหน่วยเป็นเมตรและเซนติเมตร วัดและ
เปรียบเทียบน้ำหนักเป็นกิโลกรัมและกรัม กิโลกรัมและขีด พร้อมทั้งแสดงวิธีการหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการ
บวกการลบเกี่ยวกับน้ำหนักที่มีหน่วยเป็นกิโลกรัมและกรัม กิโลกรัมและขีด วัดและเปรียบเทียบปริมาตรและความ
จุเป็นลิตร จำแนกและบอกลักษณะของรูปหลายเหลี่ยมและวงกลม ใช้ข้อมูลจากแผนภูมิรูปภาพในการหาคำตอบ
ของโจทย์ปัญหา เมื่อกำหนดรูป ๑ รูปแทน ๒ หน่วย ๕ หน่วยหรือ ๑๐ หน่วย

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ค ๑.๑ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕, ป.๒/๖, ป.๒/๗, ป.๒/๘

ค ๒.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕, ป.๒/๖

ค ๒.๒ ป.๒/๑

ค ๓.๑ ป.๒/๑

รวม ๑๖ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ค ๑๓๑๐๑คณิตศาสตร์ ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อ่านและเขียนตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทยและตัวหนังสือแสดงจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ และ ๐ เปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ และ ๐ จากสถานการณ์ต่าง ๆ บอก อ่านและเขียนเศษส่วนที่แสดงปริมาณสิ่งต่าง ๆ และแสดงสิ่งต่าง ๆ ตามเศษส่วนที่กำหนด เปรียบเทียบเศษส่วนที่ตัวเศษเท่ากัน โดยที่ตัวเศษน้อยกว่าหรือเท่ากับตัวส่วน หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกและการลบของจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ และ ๐ หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณของจำนวน ๑ หลักกับจำนวนไม่เกิน ๔ หลักและจำนวน ๒ หลักกับจำนวน ๒ หลัก หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการหารที่ตัวตั้งไม่เกิน ๔ หลัก ตัวหาร ๑ หลัก และหาผลลัพธ์การบวก ลบ คูณ หารระคนและแสดงวิธีการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา ๒ ขั้นตอนของจำนวนนับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ และ ๐ หาผลบวกและแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกของเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากันและผลบวกไม่เกิน ๑ และหาผลลบพร้อมทั้งแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการลบของเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน ระบุจำนวนที่หายไปในรูปแบบรูปของจำนวนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงทีละเท่า ๆ กัน แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเงิน เวลาและระยะเวลา เลือกใช้เครื่องมือความยาวที่เหมาะสม วัดและบอกความยาวของสิ่งต่าง ๆ เป็นเซนติเมตรและมิลลิเมตร เมตรและเซนติเมตร คาดคะเนความยาวเป็นเมตรและเป็นเซนติเมตร เปรียบเทียบความยาวและแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับระหว่างเซนติเมตรกับมิลลิเมตร เมตรกับเซนติเมตร กิโลเมตรกับเมตร จากสถานการณ์ต่าง ๆ เลือกใช้เครื่องชั่งที่เหมาะสม วัดและบอกน้ำหนักเป็นกิโลกรัมและขีด กิโลกรัมและกรัม คาดคะเนน้ำหนักเป็นกิโลกรัมและเป็นขีด เปรียบเทียบน้ำหนักและแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับน้ำหนักที่มีหน่วยเป็นกิโลกรัมกับกรัม เมตรกตันกับกิโลกรัม จากสถานการณ์ต่าง ๆ เลือกใช้เครื่องตวงที่เหมาะสม วัดและเปรียบเทียบปริมาตร ความจุเป็นลิตรและมิลลิลิตร คาดคะเนและแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับปริมาตรและความจุเป็นลิตรและมิลลิเมตร ระบุรูปเรขาคณิตสองมิติที่มีแกนสมมาตรและจำนวนแกนสมมาตร เขียนแผนภูมิรูปภาพและใช้ข้อมูลจากแผนภูมิรูปภาพในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา เขียนตารางทางเดียวจากข้อมูลที่เป็นจำนวนนับและใช้ข้อมูลจากตารางทางเดียวในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ค ๑.๑ป.๓/๑,ป.๓/๒,ป.๓/๓,ป.๓/๔,ป.๓/๕,ป.๓/๖,ป.๓/๗,ป.๓/๘,ป.๓/๙,ป.๓/๑๐ ,ป.๓/๑๑

ค ๑.๒ป.๓/๑

ค ๒.๑ป.๓/๑,ป.๓/๒,ป.๓/๓,ป.๓/๔,ป.๓/๕,ป.๓/๖,ป.๓/๗,ป.๓/๘,ป.๓/๙,ป.๓/๑๐,ป.๓/๑๑,

ป.๓/๑๒,ป.๓/๑๓

ค ๒.๒ป.๓/๑

ค ๓.๑ป.๓/๑, ป.๓/๒

รวม๒๘ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ค ๑๔๑๐๑คณิตศาสตร์ ๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา ฝึกทักษะการอ่านและเขียนตัวเลขฮินดูอารบิกตัวเลขไทยและตัวหนังสือแสดงจำนวนนับที่มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ พร้อมทั้งเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนนับที่มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ จากสถานการณ์ต่าง ๆ บอก อ่าน และเขียนเศษส่วน จำนวนคละแสดงปริมาณสิ่งต่าง ๆ และแสดงสิ่งต่าง ๆ ตามเศษส่วน จำนวนคละที่กำหนด เปรียบเทียบ เรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละที่ตัวส่วนตัวหนึ่งเป็นพหุคูณของอีกตัวหนึ่ง อ่านและเขียนทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง แสดงปริมาณของสิ่งต่าง ๆ ตามทศนิยมที่กำหนด เปรียบเทียบและเรียงลำดับทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง และประมาณผลลัพธ์ของการบวก การลบการคูณ การหาร จากสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก การลบของจำนวนนับที่มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ และ ๐ แสดงการคูณของจำนวนหลายหลัก ๒ จำนวนที่มีผลคูณไม่เกิน ๖ หลักและแสดงการหารที่ตัวตั้งไม่เกิน ๖ หลักตัวหารไม่เกิน ๒ หลักหาผลลัพธ์การบวกลบคูณหารระคนของจำนวนนับและ ๐ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหา ๒ ขั้นตอนของจำนวนนับที่มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ และ ๐ สร้างโจทย์ปัญหา ๒ ขั้นตอนของจำนวนนับ และ ๐ พร้อมทั้งหาคำตอบ หาคำตอบและแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบของเศษส่วนและจำนวนคละที่ตัวส่วนตัวหนึ่งเป็นพหุคูณของอีกตัวหนึ่ง หาผลบวก ผลลบของทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง และแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบ ๒ ขั้นตอนของทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง

แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลา วัดและสร้างมุมโดยใช้โพรแทรกเตอร์แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาวรอบรูปและพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก จำแนกชนิดของมุม บอกชื่อมุม ส่วนประกอบของมุมและเขียนสัญลักษณ์แสดงมุม สร้างรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากเมื่อกำหนดความยาวของด้านและใช้ข้อมูลจากแผนภูมิแท่งตารางสองทางในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ค ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗, ป.๔/๘, ป.๔/๙, ป.๔/๑๐, ป.๔/๑๑, ป.๔/๑๒, ป.๔/๑๓, ป.๔/๑๔, ป.๔/๑๕, ป.๔/๑๖

ค ๒.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓

ค ๒.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒

ค ๓.๑ ป.๔/๑

รวม ๒๒ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ค ๑๕๑๐๑คณิตศาสตร์ ๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

เขียนเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็นตัวประกอบของ ๑๐ หรือ ๑๐๐ หรือ ๑,๐๐๐ ในรูปทศนิยม แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาโดยใช้บัญญัติไตรยางศ์ หาผลบวก ผลลบ ผลคูณ ผลหารของเศษส่วนและจำนวนคละ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน ๒ ขั้นตอน หาผลคูณของทศนิยม ที่ผลคูณเป็นทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง หาผลหารที่ตัวตั้งเป็นจำนวนนับหรือทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง และตัวหารเป็นจำนวนนับ ผลหารเป็นทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ การหารทศนิยม ๒ ขั้นตอน และแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาร้อยละไม่เกิน ๒ ขั้นตอน

แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาว น้ำหนัก ที่มีการเปลี่ยนหน่วยและเขียนในรูปทศนิยม แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากและความจุของภาชนะทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ความยาวรอบรูปของรูปสี่เหลี่ยมและพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมด้านขนานและรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน สร้างเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงให้ขนานกับเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงที่กำหนดให้ จำแนกรูปสี่เหลี่ยมโดยพิจารณาจากสมบัติของรูป สร้างรูปสี่เหลี่ยมชนิดต่าง ๆ เมื่อกำหนดความยาวของด้านและขนาดของมุมหรือเมื่อกำหนดความยาวของเส้นทแยงมุม และบอกลักษณะของปริซึม

ใช้ข้อมูลจากกราฟเส้นในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และเขียนแผนภูมิแท่งจากข้อมูลที่เป็นจำนวนนับ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ค ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๗, ป.๕/๘, ป.๕/๙

ค ๒.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔

ค ๒.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔

ค ๓.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒

รวม๑๙ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ค ๑๖๑๐๑คณิตศาสตร์ ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

เปรียบเทียบ เรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละจากสถานการณ์ต่าง ๆ เขียนอัตราส่วนแสดงการเปรียบเทียบปริมาณ ๒ ปริมาณจากข้อความหรือสถานการณ์ โดยที่ปริมาณแต่ละปริมาณเป็นจำนวนนับ หาอัตราส่วนที่เท่ากับอัตราส่วนที่กำหนดให้ หา ห.ร.ม. และ ค.ร.น. ของจำนวนนับไม่เกิน ๓ จำนวน แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับ ห.ร.ม. และ ค.ร.น. หาผลลัพธ์ของการบวก ลบ คูณ หารระคนของเศษส่วนและจำนวนคละ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเศษส่วนและจำนวนคละ ๒- ๓ ขั้นตอน หาผลหารของทศนิยมที่ตัวหารและผลหารเป็นทศนิยมไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ การหารทศนิยม ๓ ขั้นตอน แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาอัตราส่วน ปัญหาร้อยละ ๒- ๓ ขั้นตอน แสดงวิธีคิดและหาคำตอบของปัญหาเกี่ยวกับแบบรูป

แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก และแสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาวรอบรูปและพื้นที่ของรูปหลายเหลี่ยม ความยาวรอบรูปและพื้นที่ของวงกลม จำแนกรูปสามเหลี่ยมโดยพิจารณาจากสมบัติของรูป สร้างรูปสามเหลี่ยมเมื่อกำหนดความยาวของด้านและขนาดของมุม บอกลักษณะของรูปเรขาคณิตสามมิติชนิดต่าง ๆ ระบुरुปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบจากรูปคลี่และระบुरुปคลี่ของรูปเรขาคณิตสามมิติ

ใช้ข้อมูลจากแผนภูมิรูปวงกลมในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหา

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ค ๑.๑ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗, ป.๖/๘, ป.๖/๙, ป.๖/๑๐, ป.๖/๑๑, ป.๖/๑๒

ค ๑.๒ป.๖/๑

ค ๒.๑ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓

ค ๒.๒ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔

ค ๓.๑ป.๖/๑

รวม ๒๑ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ว๑๑๑๑๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๑
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ระบุชื่อพืชและสัตว์ที่อาศัยอยู่บริเวณต่างๆที่ได้จากการสำรวจบอกสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในบริเวณที่พืชและสัตว์อาศัยอยู่ในบริเวณที่สำรวจบรรยายลักษณะและบอกหน้าที่ส่วนต่างๆของร่างกายมนุษย์ สัตว์และพืช รวมทั้งบรรยายการทำหน้าที่ร่วมกันของส่วนต่างๆของร่างกายมนุษย์ในการทำกิจกรรมต่างๆจากข้อมูลที่รวบรวมได้ ตระหนักถึงความสำคัญของส่วนต่างๆของร่างกายของตนเองและการดูแลส่วนต่างๆอย่างถูกต้องและปลอดภัย อธิบายสมบัติที่สังเกตได้ของวัสดุที่ทำจากวัสดุชนิดเดียวหรือหลายชนิดประกอบกันโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ระบุชนิดของวัสดุและจัดกลุ่มวัสดุตามสมบัติที่สังเกตได้ บรรยายการเกิดเสียงและทิศทางการเคลื่อนที่ของเสียงจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ระบุดาวที่ปรากฏบนท้องฟ้าในเวลากลางวันและกลางคืนจากข้อมูลที่รวบรวมได้ อธิบายสาเหตุที่มองไม่เห็นดวงดาวส่วนใหญ่ในเวลากลางวันจากหลักฐานเชิงประจักษ์ อธิบายลักษณะภายนอกของหินจากลักษณะเฉพาะตัวที่สังเกตได้

รหัสตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 1.1 ป.1/1 , ป.1/2

มาตรฐาน ว 1.2 ป.1/1 , ป.1/2

มาตรฐาน ว 2.1 ป.1/1 , ป.1/2

มาตรฐาน ว 2.3 ป.1/1

มาตรฐาน ว 3.1 ป.1/1 , ป.1/2

มาตรฐาน ว 3.๒ป.1/1

มาตรฐาน ว ๘.2 ป.1/1 , ป.1/2 , ป.1/3 , ป.1/4 , ป.1/5

รวม 15 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ว๑๒๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ระบุว่าพืชต้องการแสงและน้ำเพื่อการเจริญเติบโตโดยใช้ข้อมูลจากหลักฐานเชิงประจักษ์ตระหนักถึงความจำเป็นที่พืชต้องการได้รับน้ำและแสงเพื่อการเจริญเติบโตโดยดูแลพืชให้ได้รับสิ่งดังกล่าวอย่างเหมาะสม สร้างแบบจำลองที่บรรยายวัฏจักรชีวิตของพืชดอก เปรียบเทียบลักษณะสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตจากข้อมูลที่รวบรวมได้ เปรียบเทียบสมบัติการดูดซึมน้ำของวัสดุไปประยุกต์ใช้ในการทำวัสดุในชีวิตประจำวัน อธิบายสมบัติที่นำวัสดุมาผสมกันโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์การนำมาทำเป็นวัสดุในการใช้งานการนำกลับมาใช้ใหม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ บรรยายแนวทางการเคลื่อนที่ของแสงจากแหล่งกำเนิดแสงและอธิบายการมองเห็นวัตถุจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ตระหนักในการเห็นคุณค่าของความรู้ของการมองเห็นโดยเสนอแนะแนวทางการป้องกันอันตรายจากการมองเห็นวัตถุในที่มีแสงสว่างไม่เหมาะสม ระบุส่วนประกอบของดินและจำแนกชนิดของดินโดยใช้ลักษณะเนื้อดินและการจับตัวเป็นเกณฑ์ อธิบายการใช้ประโยชน์จากดินจากข้อมูลที่รวบรวมได้

รหัสตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 1.2 ป.2/1, ป.2/2 , ป.2/3

มาตรฐาน ว 1.3 ป.2/1

มาตรฐาน ว 2.1 ป.2/1, ป.2/2 , ป.2/3 , ป.2/4

มาตรฐาน ว 2.3 ป.2/1 , ป.2/2

มาตรฐาน ว 3.2 ป.2/1 , ป.2/2

มาตรฐาน ว ๘.2 ป.2/1 , ป.2/2 , ป.2/3 , ป.2/4

รวม 16 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ว๓๓๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

บรรยายสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเจริญเติบโตโดยใช้ข้อมูลจากที่รวบรวมได้ ตระหนักถึงประโยชน์ของอาหาร น้ำและอากาศโดยการดูแลตนเองและสัตว์ให้ได้รับสิ่งเหล่านี้้อย่างเหมาะสม สร้างแบบจำลองที่บรรยายวัฏจักรชีวิตของสัตว์และเปรียบเทียบวัฏจักรชีวิตของสัตว์บางชนิดคุณค่าของชีวิตสัตว์โดยไม่ทำให้วัฏจักรชีวิตของสัตว์เปลี่ยนแปลง อธิบายว่าวัตถุประกอบกันเป็นวัตถุชิ้นใหม่ได้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ อธิบายการเปลี่ยนแปลงของวัสดุเมื่อทำให้ร้อนขึ้นหรือทำให้เย็นลงโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ระบุผลของแรงเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากหลักฐานเชิงประจักษ์ เปรียบเทียบและยกตัวอย่างแรงสัมผัสและแรงสัมผัสที่มีผลต่อการเคลื่อนที่การจำแนกวัตถุโดยใช้การดึงดูกับแม่เหล็กเป็นเกณฑ์ระบุขั้วแม่เหล็กและพยากรณ์ผลที่เกิดขึ้นระหว่างขั้วแม่เหล็กเมื่อนำมาเข้าใกล้กันจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ยกตัวอย่างการเปลี่ยนพลังงานหนึ่งไปเป็นอีกพลังงานหนึ่ง การทำงานของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและระบุแหล่งพลังงานในการผลิตไฟฟ้าประโยชน์ของไฟฟ้าโดยการนำเสนอวิธีการใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย

อธิบายแบบรูปเส้นทางการขึ้นลงของดวงอาทิตย์การเกิดกลางวันกลางคืนและการกำหนดทิศโดยใช้แบบจำลองตระหนักถึงความสำคัญของดวงอาทิตย์ประโยชน์ของดวงอาทิตย์ต่อสิ่งมีชีวิต

รหัสตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 1.2	ป.3/1 , ป.3/2 , ป.3/3 , ป.3/4
มาตรฐาน ว 2.1	ป.3/1 , ป.3/2
มาตรฐาน ว 2.2	ป.3/1 , ป.3/2 , ป.3/3, ป.3/4
มาตรฐาน ว 2.3	ป.3/1 , ป.3/2 , ป.3/3
มาตรฐาน ว 3.1	ป.3/1 , ป.3/2 , ป.3/3
มาตรฐาน ว 3.2	ป.3/1 , ป.3/2, ป.3/3 , ป.3/4
มาตรฐาน ว ๘.2	ป.3/1 , ป.3/2, ป.3/3 , ป.3/4, ป3/5

รวม 25 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ว๑๔๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

บรรยายหน้าที่ของราก ลำต้น ใบและดอกของพืชดอกโดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ จำแนกสิ่งมีชีวิตโดยใช้ความเหมือนและความแตกต่างของลักษณะของสิ่งมีชีวิต ออกเป็นกลุ่มพืช กลุ่มสัตว์และกลุ่มที่ไม่ใช่พืชและสัตว์ จำแนกพืชออกเป็นพืชดอกและพืชไม่มีดอกโดยใช้การมีดอกเกณฑ์ โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ จำแนกสัตว์ออกเป็น สัตว์มีกระดูกสันหลังและสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง โดยใช้การมีกระดูกสันหลังเป็นเกณฑ์ โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ บรรยายลักษณะเฉพาะที่สังเกตได้ของสัตว์มีกระดูกสันหลังในกลุ่มปลา กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก กลุ่ม สัตว์เลื้อยคลาน กลุ่มนก และกลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และตัวอย่างสิ่งมีชีวิตในแต่ละกลุ่มเปรียบเทียบสมบัติทาง กายภาพ ด้านความแข็งแรงยืดหยุ่น การนำความร้อนและการนำไฟฟ้าของวัสดุโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์จาก การทดลองและระบุการนำสมบัติเรื่องความแข็งแรงยืดหยุ่นการนำความร้อนและการนำไฟฟ้าของวัสดุไปใช้ใน ชีวิตประจำวันผ่านกระบวนการออกแบบชิ้นงาน แลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่นโดยการอภิปรายเกี่ยวกับสมบัติทาง กายภาพของวัสดุอย่างมีเหตุผลจากการทดลอง เปรียบเทียบสมบัติของสสารทั้ง ๓ สถานะ จากข้อมูลที่ได้จากการ สังเกตมวล การต้องการที่อยู่รูปร่างและปริมาตรของสสาร ใช้เครื่องมือเพื่อวัดมวล และปริมาตรของสสารทั้ง ๓ สถานะระบุผลของแรงโน้มถ่วงที่มีต่อวัตถุจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ใช้เครื่องชั่งสปริงในการวัดน้ำหนักของวัตถุ บรรยายมวลของวัตถุที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกวัตถุเป็น ตัวกลางโปร่งใส ตัวกลางโปร่งแสงและวัตถุทึบแสงโดยใช้ลักษณะการมองเห็นสิ่งต่างๆผ่านวัตถุนั้นเป็นเกณฑ์จาก หลักฐานเชิงประจักษ์ อธิบายแบบรูปเส้นทางการขึ้นและตกของดวงจันทร์ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ สร้าง แบบจำลองที่อธิบายแบบรูปการเปลี่ยนแปลงรูปร่างปรากฏของดวงจันทร์และพยากรณ์รูปร่างของดวงจันทร์ สร้างแบบจำลองแสดงองค์ประกอบของระบบสุริยะและอธิบายเปรียบเทียบคาบการโคจรของดาวเคราะห์ต่างๆ จากแบบจำลอง

รหัสตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 1.2	ป.4/1
มาตรฐาน ว 1.3	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3, ป.4/4
มาตรฐาน ว 2.1	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3, ป.4/4
มาตรฐาน ว 2.2	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3
มาตรฐาน ว 2.3	ป.4/1
มาตรฐาน ว 3.1	ป.4/1 , ป.4/2, ป.4/3
มาตรฐาน ว ๔.2	ป.4/1, ป.4/2, ป.4/3, ป.4/4, ป.4/5

รวม 21 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ว๕๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

บรรยายโครงสร้างและลักษณะของสิ่งมีชีวิตที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตซึ่งเป็นผลมาจากการปรับตัวของสิ่งมีชีวิตในแต่ละแหล่งที่อยู่ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิตเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เขียนโซ่อาหารและระบุบทบาทหน้าที่ของสิ่งมีชีวิตที่เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคในโซ่อาหาร ตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตโดยมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอธิบายลักษณะทางพันธุกรรมที่มีการถ่ายทอดจากพ่อแม่สู่ลูกของ พืช สัตว์ และ มนุษย์ แสดงความอยากรู้อยากเห็นโดยการถามคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่คล้ายคลึงกันของตนเองกับพ่อแม่อธิบายการเปลี่ยนแปลงสถานะของสสารเมื่อทำให้สสารร้อนขึ้นหรือเย็นลง โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ อธิบายการละลายของสารในน้ำ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสารเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ วิเคราะห์และระบุการเปลี่ยนแปลงที่ผันกลับได้และการเปลี่ยนแปลงที่ผันกลับไม่ได้อธิบายวิธีการหาแรงลัพธ์ของแรงหลายแรงในแนวเดียวกันที่กระทำต่อวัตถุในกรณีที่วัตถุอยู่นิ่งจากหลักฐานเชิงประจักษ์ เขียนแผนภาพแสดงแรงที่กระทำต่อวัตถุที่อยู่ในแนวเดียวกันและแรงลัพธ์ที่กระทำต่อวัตถุ ใช้เครื่องชั่งสปริงในการวัดแรงที่กระทำต่อวัตถุ ระบุผลของแรงเสียดทานที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากหลักฐานเชิงประจักษ์ เขียนแผนภาพแสดงแรงเสียดทานและแรงที่อยู่ในแนวเดียวกันที่กระทำต่อวัตถุ อธิบายการได้ยินเสียงผ่านตัวกลางจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ระบุตัวแปรทดลองและอธิบายลักษณะและการเกิดเสียงสูง เสียงต่ำ ออกแบบการทดลองและอธิบายลักษณะและการเกิดเสียงดัง เสียงค่อย วัดระดับเสียงโดยใช้เครื่องมือวัดระดับเสียง ตระหนักในคุณค่าของความรู้เรื่องระดับเสียงโดยเสนอแนะแนวทางในการหลีกเลี่ยงและลดมลพิษทางเสียง เปรียบเทียบความแตกต่างของดาวเคราะห์และดาวฤกษ์จากแบบจำลอง ใช้แผนที่ดาวระบุตำแหน่งและเส้นทางการขึ้นและตกของกลุ่มดาวฤกษ์บนท้องฟ้าและอธิบายแบบรูปเส้นทางการขึ้นและตกของกลุ่มดาวฤกษ์บนท้องฟ้าในรอบปี เปรียบเทียบปริมาณน้ำในแต่ละแหล่งและระบุปริมาณน้ำที่มนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จากข้อมูลที่รวบรวมได้ ตระหนักถึงคุณค่าของน้ำโดยนำเสนอแนวทางการใช้น้ำอย่างประหยัดและการอนุรักษ์น้ำ สร้างแบบจำลองที่อธิบายการหมุนเวียนของน้ำในวัฏจักรน้ำ เปรียบเทียบกระบวนการเกิดเมฆ หมอก น้ำค้าง และน้ำค้างแข็ง จากแบบจำลอง เปรียบเทียบกระบวนการเกิด ฝน หิมะ และ ลูกเห็บ จากข้อมูลที่รวบรวมได้

รหัสตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 1.1	ป5/1, ป5/2, ป5/3, ป5/4
มาตรฐาน ว 1.3	ป5/1, ป5/2
มาตรฐาน ว 2.1	ป5/1, ป5/2, ป5/3, ป5/4
มาตรฐาน ว 2.2	ป5/1, ป5/2, ป5/3, ป5/4, ป5/5
มาตรฐาน ว 2.3	ป5/1, ป5/2, ป5/3, ป5/4, ป5/๕
มาตรฐาน ว 3.1	ป5/1, ป5/2
มาตรฐาน ว 3.2	ป5/1, ป5/2, ป5/3, ป5/4, ป5/5
มาตรฐาน ว 8.2	ป5/1, ป5/2, ป5/3, ป5/4, ป5/5

รวม 32 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ว๑๖๑๐๑ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ระบุสารอาหารและบอกประโยชน์ของสารอาหารแต่ละประเภทจากอาหารที่ตนเองรับประทานบอกแนวทางในการเลือกรับประทานอาหารให้ได้สารอาหารครบถ้วนในสัดส่วนที่เหมาะสมกับเพศและวัย รวมทั้งความปลอดภัยต่อสุขภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของสารอาหาร โดยการเลือกรับประทานอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนในสัดส่วนที่เหมาะสมกับเพศและวัย รวมทั้งความปลอดภัยต่อสุขภาพสร้างแบบจำลองระบบย่อยอาหารและบรรยายหน้าที่ของอวัยวะในระบบย่อยอาหาร รวมทั้งอธิบายการย่อยอาหารและการดูดซึมสารอาหาร ตระหนักถึงความสำคัญของระบบย่อยอาหาร โดยการบอก แนวทางในการดูแลรักษาอวัยวะในระบบย่อยอาหารให้ทำงานเป็นปกติอธิบายและเปรียบเทียบการแยกสารผสมโดยการหยิบออก การร่อน การใช้แม่เหล็กดึงดูด การรินออก การกรอง และการตกตะกอน โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ รวมทั้งระบุวิธีแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการแยกสาร อธิบายการเกิดและผลของแรงไฟฟ้าซึ่งเกิดจากวัตถุที่ผ่านการขัดถูโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ระบุส่วนประกอบและบรรยายหน้าที่ของแต่ละส่วนประกอบของวงจรไฟฟ้าอย่างง่ายจากหลักฐานเชิงประจักษ์ เขียนแผนภาพและต่อวงจรไฟฟ้าอย่างง่าย ออกแบบการทดลองด้วยวิธีที่เหมาะสมในการอธิบายวิธีการและผลของการต่อเซลล์ไฟฟ้าแบบอนุกรม ตระหนักถึงประโยชน์ของความรู้ของการต่อเซลล์ไฟฟ้าแบบอนุกรมโดยบอกประโยชน์และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ออกแบบการทดลองและทดลองด้วยวิธีที่เหมาะสมในการอธิบายการต่อหลอดไฟฟ้าแบบอนุกรมและแบบขนานตระหนักถึงประโยชน์ของความรู้ของการต่อไฟฟ้าแบบอนุกรม แบบขนาน อธิบายการเกิดแก๊สมีเทนจากหลักฐานเชิงประจักษ์ เขียนแผนภาพรังสีของแสงแสดงการเกิดแก๊สมีเทนแก๊วมั่ว สร้างแบบจำลองที่อธิบายการเกิดและเปรียบเทียบปรากฏการณ์สุริยุปราคาและจันทรุปราคา อธิบายพัฒนาการของเทคโนโลยีอวกาศ และการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันจากข้อมูลที่รวบรวมได้ เปรียบเทียบกระบวนการเกิดหินอัคนี หินตะกอน และหินแปร สร้างแบบจำลองที่อธิบายการเกิดซากดึกดำบรรพ์และคาดคะเนสภาพแวดล้อมในอดีตของซากดึกดำบรรพ์ การเกิดลมบก ลมทะเล มรสุมรวมทั้งอธิบายผลที่มีต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมจากแบบจำลอง อธิบายผลของมรสุมต่อการเกิดฤดูของประเทศไทย จากข้อมูลที่รวบรวม บรรยายลักษณะและผลกระทบของน้ำท่วม การกัดเซาะชายฝั่งดินถล่ม แผ่นดินไหว ตระหนักถึงผลกระทบของภัยธรรมชาติและธรณีพิบัติภัย โดยนำเสนอแนวทางในการเฝ้าระวังและปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติและธรณีพิบัติภัย ที่อาจเกิดในท้องถิ่น อธิบายการเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจกและผลของปรากฏการณ์เรือนกระจกต่อสิ่งมีชีวิต ตระหนักถึงผลกระทบของปรากฏการณ์เรือนกระจกโดยนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อลดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดแก๊สเรือนกระจก

รหัสตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 1.2 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5

มาตรฐาน ว 2.1 ป.6/1

มาตรฐาน ว 2.2 ป.6/1

มาตรฐาน ว 2.3 ป.6/1 , ป.6/2 , ป.6/3 , ป.6/4 , ป.6/5 , ป.6/6 , ป.6/7,ป.6/8

มาตรฐาน ว 3.1 ป.6/1 , ป.6/2

มาตรฐาน ว 3.2 ป.6/1 , ป.6/2 , ป.6/3 , ป.6/4 , ป.6/5 , ป.6/6 , ป.6/7 , ป.6/8,ป.6/9

มาตรฐาน ว ๘.2 ป.6/1 , ป.6/2 , ป.6/3, ป.6/4

รวม 30 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม
(บูรณาการประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง)

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ส ๑๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาฯ ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

สังเกต ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล อภิปรายความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบเบื้องต้นของศาสนา ประโยชน์ ประวัติ ศาสดาของศาสนาสรุปใจความสำคัญของคัมภีร์ ความคิดหลักของศาสนา สรุปหลักจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ วิธีปฏิบัติ การใช้ภาษาเกี่ยวกับศาสนพิธีพิธีกรรมในวันสำคัญ ฝึกปฏิบัติการบริหารจัดการ การเจริญปัญญาเบื้องต้น เปรียบเทียบการทำความดี ปฏิบัติตนตามคำแนะนำ รวบรวมขั้นตอน ของศาสนพิธี คุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยมีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ความกล้าหาญ ความเสียสละ การเคารพสิทธิและหน้าที่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นการแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว กฎ กติกา ความหมาย ความสำคัญของรัฐธรรมนูญประโยชน์ของรายรับ-รายจ่าย ต้นทุนผลประโยชน์ที่ได้รับ ทรัพยากรในท้องถิ่นระบบเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพของครอบครัวและชุมชน การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ลักษณะทางกายภาพของบ้าน โรงเรียน และชุมชน องค์ประกอบของ แผนผัง การเขียนแผนที่เบื้องต้นอย่างง่าย ทรัพยากรธรรมชาติ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ผลเสียการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคมการสร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมโดยใช้กระบวนการทางสังคม กระบวนการสืบค้นกระบวนการกลุ่มและกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลกสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓ , ป.๑/๔

ส ๑.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๒.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒

ส ๒.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๓.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

ส ๓.๒ ป.๑/๑

ส ๕.๑ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓ , ป.๑/๔

ส ๕.๒ ป.๑/๑ , ป.๑/๒ , ป.๑/๓

รวม ๘ มาตรฐาน ๒๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ส ๑๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาฯ ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

สังเกต ศึกษาค้นคว้า การรวบรวมข้อมูล อภิปรายความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบเบื้องต้นของ ศาสนา ประวัติศาสตร์ ศาสนาของศาสนาคริสต์ และการใช้ภาษาของศาสนา รวบรวมหลักจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัวโรงเรียน และชุมชน หลักปฏิบัติการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขศาสนพิธีและพิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา การบริหารจัดการ การเจริญปัญญาเบื้องต้นการทำความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน การปฏิบัติตนตามคำแนะนำเกี่ยวกับศีลธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม การเป็นพลเมืองดี ในสังคมประชาธิปไตย การยอมรับ การเคารพสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวสิทธิของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครองการขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวบทบาทหน้าที่ของตนเอง การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ข้อตกลง กฎ กติกา ระเบียบในโรงเรียนความหมาย และความสำคัญของรัฐธรรมนูญ ประโยชน์ของรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม เศรษฐกิจพอเพียง อาชีพของชุมชน การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ประโยชน์ของธนาคารภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบของแผนผังแผนที่ ตำแหน่ง ระยะทิศทาง ทรัพยากรธรรมชาติรู้คุณค่าของธรรมชาติ การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคม การเปรียบเทียบประชากรกับสิ่งแวดล้อม การฝึกสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว โดยใช้กระบวนการสังคม กระบวนการสืบค้น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลกสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕, ป.๒/๖, ป.๒/๗

ส ๑.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๒.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

ส ๒.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๓.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

ส ๓.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒

ส ๕.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓

ส ๕.๒ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

รวม ๘ มาตรฐาน ๒๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ส ๑๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาฯ ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

สังเกต ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปลงความสำคัญความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบของศาสนา ประโยชน์ประวัติด้านศาสนาของศาสนา ภาษา ที่ใช้ในคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือหลักจริยธรรมในการพัฒนาตน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียนวิถีปฏิบัติเกี่ยวกับ ศาสนพิธี พิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา การบริหารจัดการเจริญปัญญา สติ สัมปชัญญะ ความรำลึกได้ ความรู้ตัวชื่นชม การทำความดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม การเป็นพลเมืองดีในสังคม ประชาธิปไตย การเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเอง บทบาทสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ สถานภาพ สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี การอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น การสร้างเสริมความดี การแก้ปัญหาความขัดแย้ง กฎ กติกา ระเบียบในชุมชน ความสำคัญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ รายรับ-รายจ่ายผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับการตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม ระบบเศรษฐกิจพอเพียงอาชีพในชุมชนการแลกเปลี่ยน สินค้าและบริการความสำคัญของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน องค์ประกอบทางกายภาพ ลักษณะ ความเกี่ยวข้องของแผนผัง แผนที่ ตำแหน่ง ระยะทิศทางเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ การพึ่งพาอาศัยกัน สิ่งแวดล้อมทางสังคมการอนุรักษ์ การใช้พลังงาน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมการรู้จักสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัวโดยใช้กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลกสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔ , ป.๓/๕ , ป.๓/๖ , ป.๓/๗

ส ๑.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๒.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔

ส ๒.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๓.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๓.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓

ส ๕.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒

ส ๕.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔ , ป.๓/๕ , ป.๓/๖

รวม ๘ มาตรฐาน ๓๐ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ส ๑๔๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาฯ ๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

สังเกต ศึกษาค้นคว้า อภิปราย ซักถาม แสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล สืบค้น ข้อมูลสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับความสำคัญทางศาสนา และศาสดาของศาสนาพุทธ คัมภีร์ทางศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมของศาสนา การบริหารจัดการและเจริญปัญญา ชื่นชมการทำความดีของบุคคลากรในสังคม แปลความหมายในคัมภีร์ศาสนาที่ตนนับถือ เสนอแนวทางการกระทำของตนเองและผู้อื่นในฐานะพลเมืองดีของสังคม สิทธิเด็ก เพื่อป้องกันตัวเองและสังคม เปรียบเทียบความแตกต่างของวัฒนธรรมในท้องถิ่นการยอมรับคุณค่าของกันและกัน การรวมกลุ่มทั้งภาครัฐและเอกชน ชื่นชมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การรวมกลุ่มภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น อำนาจอธิปไตย ปฏิบัติตามกฎหมายในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ ผู้ผลิต ผู้บริโภค วิธีการของเศรษฐกิจ การหารายได้ การออม การลงทุน ผลผลิตทางด้านเศรษฐกิจ การตลาด การธนาคาร สถาบันการเงินอื่น ๆ ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน การพึ่งพา การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยใช้กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลกสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔ , ป.๔/๕ , ป.๔/๖ , ป.๔/๗, ป.๔/๘

ส ๑.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๒.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔ , ป.๔/๕

ส ๒.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๓.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๓.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒

ส ๕.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ส ๕.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓

รวม ๘ มาตรฐาน ๓๐ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ส ๑๕๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาฯ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

สังเกต ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ อภิปรายสนทนาซักถาม แสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูล สืบค้นข้อมูล สรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราวพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความสำคัญของศาสนา ศาสนา และคัมภีร์ทางศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อเข้าใจในการพัฒนาตนและสังคม ความหมาย การบริหารจัดการ และเจริญปัญญา ชื่นชมการทำความดีของตนเองและบุคคลในสังคม และแนวปฏิบัติในการชื่นชม การทำความดีของบุคคลสำคัญกลุ่มเพื่อนประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญาของศาสนาที่ตนนับถือ กระบวนการประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกันในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน การปฏิบัติตน ตามสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพในฐานะพลเมืองดีของประเทศ การดำเนินชีวิต ความแตกต่างของวัฒนธรรมในกลุ่มคนในภูมิภาคการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขโครงสร้างการปกครองประเทศซึ่งมีทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับการปกครองประเทศ ความสำคัญในกฎหมายในชีวิตประจำวัน หน้าที่ของผู้ผลิต และผู้บริโภค ความหมายของระบบสินเชื่อ ผลดีผลเสียต่อภาวะการเงินการเลือกของผู้บริโภค ผลกระทบต่อทรัพยากรที่มีอยู่ ระบบสหกรณ์การบริหารทางด้านเศรษฐกิจ บทบาท การใช้เงินในท้องถิ่นการบริการต่างๆ ของธนาคารและสถาบันการเงินในต่างประเทศ ผู้บริโภคผู้ยืมและนักธุรกิจ การจัดหาแหล่งรายได้ของรัฐ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญด้านจำนวนปริมาณสินค้ารวมทั้งที่ผลิตการซื้อมาทางเศรษฐกิจการใช้แผนที่ในท้องถิ่นต่างๆ ลักษณะความแตกต่าง ผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสมดุลในระบบนิเวศน์โดยใช้กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลกสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ , ป.๕/๔ , ป.๕/๕ , ป.๕/๖ , ป.๕/๗

ส ๑.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓

ส ๒.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ , ป.๕/๔

ส ๒.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓

ส.๓.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓

ส ๓.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒

ส ๕.๑ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ ส ๕.๒ ป.๕/๑ , ป.๕/๒ , ป.๕/๓ รวม ๘ มาตรฐาน ๒๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ส ๑๖๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาฯ ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

สังเกต ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ อภิปรายสนทนาซักถาม แสดงความคิดเห็นรวบรวมข้อมูลสืบค้นข้อมูล ความสำคัญหลักธรรมพระรัตนตรัย ไตรสิกขา หลักธรรมโอวาท ๓ การทำความดีของบุคคลในประเทศ การสวดมนต์ แผ่เมตตาของศาสนาที่ตนนับถือสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน ประวัติศาสตร์ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า ศาสนิกชนตัวอย่างศาสนพิธี สถานที่ในศาสนสถาน ศาสนิกชนที่ดี ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การบริหารจัดการและเจริญปัญญาวันสำคัญทางศาสนา การกระทำที่แสดงถึงคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย สิทธิเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง บรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรม สัญลักษณ์เอกลักษณ์ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่นอำนาจอธิปไตย และการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย กฎหมายในชีวิตประจำวัน การเลือกใช้ทรัพยากรที่มีผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มรายได้เงินออมจากการลงทุน สิทธิและการคุ้มครองผู้บริโภค เศรษฐกิจพอเพียงระบบสหกรณ์ การบริหาร ด้านการผลิต และการพึ่งพาทางเศรษฐกิจบทบาทการเงินและการบริการ ด้านการเงินต่างประเทศ การจัดเก็บภาษีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ แผนที่ชนิดต่างๆการกระทำที่ส่งผลดีและผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมรวมทั้งผลกระทบจากการที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในด้านบวก และด้านลบ การกระทำที่มีส่วนช่วยแก้ปัญหา และเสริมสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถ ดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลกสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ , ป.๖/๔ , ป.๖/๕ , ป.๖/๖ , ป.๖/๗ , ป.๖/๘ , ป.๖/๙

ส ๑.๒ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ , ป.๖/๔

ส ๒.๑ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓ , ป.๖/๔ , ป.๖/๕

ส ๒.๒ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓

ส ๓.๑ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓

ส ๓.๒ป.๖/๑ , ป.๖/๒ ส ๕.๑ป.๖/๑ , ป.๖/๒

ส ๕.๒ป.๖/๑ , ป.๖/๒ , ป.๖/๓

รวม มาตรฐาน ๓๑ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

ประวัติศาสตร์ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและใช้ปฏิทินในการบอกวัน เดือน ปี ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทั้งระบบสุริยคติและจันทรคติ คำที่แสดงช่วงเวลาเพื่อใช้เล่าเหตุการณ์ปัจจุบัน วันนี้ เดือนนี้ ตอนเช้า ตอนกลางวัน ตอนเย็น ตอนค่ำ และเรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น โดยใช้ทักษะการสังเกต การบอกเล่า การเชื่อมโยง เพื่อให้สามารถใช้เวลาตามปฏิทินแสดงเหตุการณ์ในปัจจุบันและใช้คำแสดงช่วงเวลาเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

รู้วิธีสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ โดยสอบถามผู้เกี่ยวข้องและการบอกเล่าเรื่องราวที่สืบค้นได้ โดยใช้ทักษะการสอบถาม การรวบรวมข้อมูล การสรุปความ การเล่าเรื่อง เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นเรื่องราวจากแหล่งข้อมูล(เช่นบุคคล)และบอกเล่า ข้อเท็จจริงที่ค้นพบได้อย่างน่าสนใจ

ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมสิ่งของเครื่องใช้หรือการดำเนินชีวิตของตนเองในสมัยปัจจุบัน กับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวผู้เรียน เตาไรต์ (การรีดผ้าด้วยเตาถ่านกับเตาไฟฟ้า) หม้อหุงข้าว (การหุงข้าวที่เข้ดน้ำด้วยฟืนหรือถ่านกับหม้อหุงข้าวไฟฟ้า) เกวียนกับรถยนต์ (การเดินทาง) ถนน บ้านเรือน การใช้ควายไถนากับรถไถนา รวมทั้งเหตุการณ์สำคัญของครอบครัวที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน (การย้ายบ้าน การย้ายโรงเรียน การเลื่อนชั้นเรียน การได้รับรางวัล การสูญเสียบุคคลสำคัญของครอบครัว) โดยใช้ทักษะการสังเกต การใช้เหตุผล การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การยกตัวอย่าง และการบอกเล่า เพื่อให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต สามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษาความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์ของชาติไทย ได้แก่ ธงชาติ เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ภาษาไทย อักษรไทย มารยาทไทย อาหารไทย การแต่งกายแบบไทย วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และการปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ รวมทั้งรู้จักสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ศาสนสถาน ตลาด พิพิธภัณฑ์ และสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ที่ใกล้ตัวผู้เรียนและเห็นเป็นรูปธรรม โดยใช้ทักษะการสังเกต การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลการอธิบาย การปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ท้องถิ่น และประเทศชาติ ภูมิใจในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะธำรงรักษาและสืบทอดต่อไป

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

ประวัติศาสตร์ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำอธิบายรายวิชา

รู้จักวันเวลาตามระบบสุริยคติและจันทรคติที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้ง การใช้คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้, เดือนนี้ เดือนก่อน เดือนหน้า, ปีนี้ ปีก่อน ปีหน้า ในการอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม เชื่อมโยง เรียงลำดับ การเล่าเรื่อง การรวบรวมข้อมูล การอธิบาย เพื่อให้สามารถใช้วันเวลาเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญได้ ถูกต้อง ว่าเหตุการณ์ใดเกิดก่อน เหตุการณ์ใดเกิดหลัง

รู้วิธีสืบค้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวโดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาพถ่าย สื่อบัตร ทะเบียน บ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ มาอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ และวิธีสืบค้นข้อมูลในชุมชนอย่างง่าย ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของคนในชุมชนในด้านต่างๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน ทางด้านการประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชน เข้าใจสาเหตุและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ที่สืบค้นได้โดยใช้เส้นเวลา ฝึกทักษะการสอบถาม การสังเกต การวิเคราะห์ การอธิบายอย่างมีเหตุมีผล ทำผังความคิดและการจัดนิทรรศการ เพื่อให้เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวในอดีต และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามกาลเวลาอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจชุมชนที่มีความแตกต่างและสามารถปรับตัวอยู่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษา สืบค้นประวัติและผลงานของบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประเทศชาติ ในด้านการสร้างสรรค์วัฒนธรรม /การสร้างความสำเร็จรุ่งเรืองและความมั่นคงโดยสังเขป รวมทั้งวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้ การทำความเคารพแบบไทย ประเพณีไทย ศิลปะไทย ดนตรีไทย โดยใช้ทักษะการสืบค้นการสังเกต การอ่าน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การใช้เหตุผล การอธิบาย และการนำเสนอ เพื่อให้เห็นคุณค่าและแบบอย่างการทำความดีของบรรพบุรุษที่ได้สร้างประโยชน์ให้ท้องถิ่นและประเทศ เกิดความรัก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และอ้างความเป็นไทย

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

ประวัติศาสตร์ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายและที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน ได้แก่ พุทธศักราช คริสต์ศักราช (ถ้าเป็นชาวมุสลิมให้ศึกษาฮิจเราะห์ศักราชด้วย) วิธีการเทียบคริสต์ศักราชกับพุทธศักราช และใช้ศักราชในการบันทึกเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัวปีเกิดของผู้เรียน เหตุการณ์สำคัญของตนเอง และครอบครัว โดยใช้ทักษะการเปรียบเทียบ การคำนวณ การเชื่อมโยง การอธิบาย เพื่อให้มีพื้นฐานในการศึกษาเอกสารที่แสดงเหตุการณ์ตามกาลเวลา สามารถเรียง ลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง ว่าเหตุการณ์ใดเกิดก่อน เหตุการณ์ใดเกิดหลังอันเป็นทักษะที่จำเป็นในการศึกษาประวัติศาสตร์

รู้วิธีสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยใช้หลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รูปภาพ แผนผังโรงเรียน แผนที่ชุมชน ห้องสมุดโรงเรียน แหล่งโบราณคดี - ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น สามารถใช้เส้นเวลา (Timeline) ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน โดยใช้ทักษะการสำรวจ การสังเกต การสอบถาม การอ่าน การฟัง การเล่าเรื่อง การสรุปความ เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสืบค้นเรื่องราวรอบตัวอย่างง่าย ๆ โดยการใช้หลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สามารถนำเสนอเรื่องราวที่ค้นพบได้ตามลำดับเวลา

ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยทางภูมิศาสตร์(ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร) และปัจจัยทางสังคม (ความเจริญทางเทคโนโลยี เชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ การคมนาคม ความปลอดภัย) ศึกษาและเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง ของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนตนเอง และชุมชนใกล้เคียงในเรื่องความเชื่อและการนับถือศาสนา อาหาร ภาษากิน การแต่งกาย โดยใช้ทักษะการอ่าน การสอบถาม การสังเกต การสำรวจ การฟัง การสรุปความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและภูมิใจในชุมชนของตนเอง ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เข้าใจพัฒนาการของชุมชน สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ร่วมอนุรักษ์สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย

ศึกษาพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ โดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ตามลำดับ ได้แก่ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ศึกษาพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถโดยสังเขป และศึกษาวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ ได้แก่ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ท้าวเทพกระษัตรี – ท้าวศรีสุนทร ชาวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก ท้าวสุรนารี เป็นต้น โดยใช้ทักษะการอ่าน และสอบถาม การฟัง การสรุปความ การเขียน การเล่าเรื่อง เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย เกิดความรัก ความภูมิใจและเห็นแบบอย่างการเสียสละเพื่อชาติ และธำรงความเป็นไทย

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

ประวัติศาสตร์ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย วิธีการนับ และการใช้ช่วงเวลาคือศตวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เหนือการแบ่งยุคสมัยในทางประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติที่แบ่งเป็นสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ รวมทั้งช่วงสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ ตัวอย่างการใช้ช่วงเวลาในเอกสารต่าง ๆ โดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ การวิเคราะห์ การคำนวณ เพื่อให้ใช้เวลาในการบอกเล่าเรื่องราวได้ถูกต้อง และเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเวลาที่ปรากฏในเอกสารทางประวัติศาสตร์

ศึกษาลักษณะสำคัญ และเกณฑ์การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น อย่างง่าย ๆ ตัวอย่างของหลักฐานที่พบในท้องถิ่นทั้ง หลักฐานชั้นต้นกับชั้นรอง หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร กับไม่เป็น ลายลักษณ์อักษร โดยใช้ทักษะการสำรวจ การวิเคราะห์ การตรวจสอบข้อมูล การจำแนก การตีความ เพื่อฝึกทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

ใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาปัจจัย การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของมนุษยชาติในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป การก่อตั้งอาณาจักรโบราณในดินแดนไทย ได้แก่ ทวารวดี ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ เป็นต้น โดยใช้ทักษะการสำรวจ การวิเคราะห์ การตีความ การสรุปความ เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

ศึกษาประวัติศาสตร์เป็นมาของชาติไทยในสมัยสุโขทัยโดยสังเขป ในเรื่องเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ ได้แก่ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พระยาโลไทย) และภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัยที่นำภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นผลให้อุทยานประวัติศาสตร์ในสุโขทัยและศรีสัชนาลัยได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก โดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ การสืบค้น การวิเคราะห์การตีความ เพื่อเข้าใจความเป็นมาของชาติไทยในสมัยสุโขทัย รวมทั้งวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย เกิดความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย ตระหนักถึงความพากเพียรพยายามของบรรพบุรุษไทยที่ได้ปกป้อง และสร้างสรรค์ความเจริญให้บ้านเมือง ตกทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบต่อถึงปัจจุบัน

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

ประวัติศาสตร์ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานหลากหลาย ด้วยการตั้งประเด็นคำถามทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน ชื่อตำบล ชื่อถนน ความเป็นมาของสถานที่สำคัญ ความเป็นมาของขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น รู้จักแหล่งข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ในท้องถิ่น สามารถรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รู้จักวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลอย่างง่าย ๆ เข้าใจความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ แยกแยะความคิดเห็นกับข้อเท็จจริงที่อยู่ในข้อมูลได้ โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม การสำรวจ การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การเชื่อมโยง และการสังเคราะห์อย่างง่าย ๆ เพื่อฝึกฝนทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษาการเข้ามาและอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย และจีน ในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป ได้แก่ การปกครอง การนับถือศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา อาหาร และการแต่งกาย ศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ทั้งตะวันตกและตะวันออกที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยสังเขป โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การสังเกต การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การเชื่อมโยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยในสังคมปัจจุบัน และวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่าง เพื่อให้เกิดการยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ศึกษาพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรี ในเรื่องเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง พัฒนาการทางการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจ โดยสังเขป ประวัติและผลงานบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้แก่ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ขาวบ้านบางระจัน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยา และธนบุรี ที่น่าภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ซึ่งเป็นผลให้พระนครศรีอยุธยาได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก ได้แก่ ทางด้าน ศิลปกรรม วรรณกรรม และการค้า โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การเชื่อมโยง การวิเคราะห์ การอธิบาย การสรุปความ การเรียงความ เพื่อให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ตระหนักและเห็นความสำคัญที่จะดำรงรักษาความเป็นไทยสืบต่อไป

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

ประวัติศาสตร์ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ และใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราว หรือเหตุการณ์สำคัญตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การตั้งประเด็นศึกษาเรื่องราวที่ตนสนใจ การสำรวจแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลาย การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล การตีความ การเรียบเรียงและนำเสนอความรู้ที่ค้นพบได้อย่างน่าสนใจ โดยใช้ทักษะ การสำรวจ การอ่าน การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การอธิบาย การสรุปความ การเขียนเรียงความ การจัดทำโครงงานและการจัดนิทรรศการ เพื่อฝึกทักษะการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบันโดยสังเขป เชื่อมโยง และเปรียบเทียบกับประเทศไทย ศึกษาความเป็นมา และความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป โดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทย เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ในเรื่องเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ โดยสังเขป ผลงานของบุคคลสำคัญ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สมเด็จพระบรมราชาเจ้านครศรีธรรมราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และภูมิปัญญาไทยที่สำคัญที่น่าภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การเชื่อมโยง การวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ตระหนักถึงความพากเพียรพยายามของ บรรพบุรุษที่ได้ปกป้อง และสร้างสรรค์ความเจริญให้บ้านเมืองตกทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสืบต่อถึงปัจจุบัน

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

หน้าที่พลเมือง ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในเรื่องการแสดงความเคารพการรับประทานอาหารที่กตัญญูด้วยวาจาและยิ้มแสดงออกถึงความกตัญญูทักทายต่อพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่เห็นความสำคัญของภาษาไทยปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทในเรื่องการออมและการประหยัดหลักการทรงงานในเรื่องการประหยัดความเรียบง่ายได้ประโยชน์สูงสุดความซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจต่อกันและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกติกาและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียนในเรื่องการรักษาความสะอาดการรักษาของใช้ร่วมกันและการส่งงานปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียนในเรื่องการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ญาติผู้ใหญ่และครูปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่นในเรื่องเชื้อชาติภาษาเพศสภาพความพิการความสามารถถิ่นกำเนิดตลขยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียนในกรณีความคิดเห็นไม่ตรงกันการละเมิดสิทธิของผู้อื่นและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอดทนและยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองโดยใช้กระบวนการคิดกระบวนการกลุ่มกระบวนการปฏิบัติกระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทยภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทยแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักทายต่อบุคคลในครอบครัว
๓. เห็นความสำคัญของภาษาไทย
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกติกาและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียน
๘. ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

หน้าที่พลเมือง ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในเรื่องการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะและการมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมแสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในโรงเรียนเห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทยปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนฝ่าฝืนหาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทในเรื่องความขยันและความอดทนหลักการทรงงานในเรื่องการพึ่งตนเองและรู้จักสามัคคีและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนฝ่าฝืนหาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียนในเรื่องการแต่งกายการเข้าแถวการดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียนในเรื่องการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดีหน้าที่และความรับผิดชอบปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนฝ่าฝืนหาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่นในเรื่องเชื้อชาติภาษาเพศสภาพความพิการความสามารถถิ่นกำเนิดชลาชยกตัวอย่างความขัดแย้งในโรงเรียนในกรณีหน้าที่และความรับผิดชอบและการใช้ของส่วนรวมและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอดทนและยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองโดยใช้กระบวนการคิดกระบวนการกลุ่มกระบวนการปฏิบัติกระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทยภาคภูมิใจและรักชาติไว้ซึ่งความเป็นไทยแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในโรงเรียน
๓. เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในโรงเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

หน้าที่พลเมือง ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในเรื่องการต้อนรับผู้มาเยือนและการปฏิบัติตนตามกาลเทศะแสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในชุมชนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องต่างๆ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนและยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทในเรื่องความซื่อสัตย์และความเสียสละหลักการทรงงานในเรื่องการมีส่วนร่วมและความเพียรและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกติกากฎระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียนและโรงเรียนในเรื่องการใช้และการดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้และสถานที่ของส่วนรวมปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียนในเรื่องการใช้สิทธิและหน้าที่และการใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของห้องเรียนและโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องเชื้อชาติภาษาเพศสภาพความสามารถถิ่นกำเนิดสถานะของบุคคล ฯลฯ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึงพาดูแลซึ่งกันและกันด้วยการไม่รังแกไม่ทำร้ายไม่ล้อเลียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันและแบ่งปันยกตัวอย่างความขัดแย้งในชุมชนในกรณีการใช้สาธารณสมบัติและการรักษาสิ่งแวดล้อมและเสนอวิธีการปัญหาโดยสันติวิธีปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอดทนและยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองโดยใช้กระบวนการคิดกระบวนการกลุ่มกระบวนการปฏิบัติกระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทยภาคภูมิใจและรักชาติไว้ซึ่งความเป็นไทยแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในชุมชน
๓. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกติกากฎระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียนและโรงเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในชุมชนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตน

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

หน้าที่พลเมือง ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำอธิบายรายวิชา

เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในพิธีการต่างๆในเรื่องการกล่าวคำต้อนรับการแนะนำตัวเองและแนะนำสถานที่แสดงออกถึงความกตัญญูทักทายต่อผู้ทำประโยชน์ในสังคมมีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณีไทยในท้องถิ่นปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอดทนและยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เห็นความสำคัญและแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในเรื่องการใช้สินค้าไทยดูแลรักษาโบราณสถานโบราณวัตถุและสาธารณสมบัติปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีปฏิบัติตนตามพระราชจริยวัตรและพระจริยวัตรปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทในเรื่องการมีวินัยและการข่มใจหลักการทรงงานในเรื่องประโยชน์ส่วนรวมและพอกอยู่พอกินและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตามข้อตกลงกติกาของห้องเรียนในเรื่องการรักษาความสะอาดการรักษาของใช้ร่วมกันและการส่งงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกติกาด้วยหลักเหตุผลและยึดถือประโยชน์ส่วนรวมปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียนในเรื่องการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดีการมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการปฏิบัติตามเสียงข้างมากและยอมรับเสียงข้างน้อยมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของครอบครัวและห้องเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องเชื้อชาติภาษาเพศสภาพความพิการความสามารถถิ่นกำเนิดสถานะของบุคคล ฯลฯ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกันในเรื่องการไม่รังแกไม่ทำร้ายไม่ล้อเลียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันและแบ่งปันวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่นในกรณีการใช้สาธารณสมบัติและการรักษาสิ่งแวดล้อมและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอดทนและยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิดกระบวนการกลุ่มกระบวนการปฏิบัติกระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทยภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทยแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักทายต่อผู้ทำประโยชน์ในสังคม
๓. มีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
๔. เห็นความสำคัญและแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตามข้อตกลงกติกาของห้องเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของครอบครัวและห้องเรียน
๘. ยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน
๙. วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่นและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตน

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

หน้าที่พลเมือง ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำอธิบายรายวิชา

เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในการสนทนา การปฏิบัติตนตามกาลเทศะ และการต้อนรับผู้มาเยือน รู้คุณค่าใช้อย่างประหยัด คำนึงค่าและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วมในศิลปวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยการใช้สินค้าไทยดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และสาธารณสมบัติ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ปฏิบัติตนตามพระราชจริยวัตรและพระจริยวัตร ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทในเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความสามัคคีหลักการทรงงานในเรื่องการทำตามลำดับขั้นและทำงานอย่างมีความสุขและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียรอดทนฝ่าฝืนหาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนในการรักษาความสะอาด การรักษาของใช้ร่วมกัน และการดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบด้วยหลักเหตุผลและยึดถือประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียนในเรื่องการยึดถือหลักความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง และหลักเหตุผล การยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ การยึดหลักความเสมอภาค และความยุติธรรมมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียรอดทนฝ่าฝืนหาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม ในท้องถิ่นในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนา และสิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพากันด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยา วาจา ดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคของตนเองในเรื่องการจัดการทรัพยากร และการขัดแย้งทางความคิด และเสนอแนวทางการแก้ปัญหา โดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทยภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. รู้คุณค่าและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. มีส่วนร่วมในศิลปวัฒนธรรมไทย
๔. เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม ในท้องถิ่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพากันและกัน
๙. วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคของตนเอง และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

คำอธิบายรายวิชาบูรณาการ

หน้าที่พลเมือง ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นให้มีมารยาทไทยในเรื่องการแสดงความเคารพการสนทนาการปฏิบัติตนตามกาลเทศะและการต้อนรับผู้มาเยือนมีส่วนร่วมและชักชวนผู้อื่นให้อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เห็นคุณค่าและแนะนำผู้อื่นให้แสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยการใช้สินค้าไทยดูแลรักษาโบราณสถานโบราณวัตถุและสาธารณสมบัติปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีปฏิบัติตนตามพระราชจริยวัตรและพระจริยวัตรปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทในเรื่องความใฝ่รู้ความกตัญญูหลักการทรงงานในเรื่ององค์รวมและทำให้ง่ายและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามข้อตกลงกติกากฎระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียนในการใช้ และดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ของส่วนรวมเห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียนด้วยการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดีการยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญการใช้สิทธิและหน้าที่การใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรอดทนใฝ่หาความรู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในประเทศไทยในเรื่องวิถีชีวิตวัฒนธรรมศาสนาและสิ่งแวดล้อมอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพากันในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกันไม่แสดงกิริยาจากดูหมิ่นผู้อื่นช่วยเหลือซึ่งกันและกันและแบ่งปันวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในประเทศไทยในเรื่องการละเมิดสิทธิการรักษาสิ่งแวดล้อมและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอดทนและยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง โดยใช้กระบวนการคิดกระบวนการกลุ่มกระบวนการปฏิบัติกระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทยภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทยแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นให้มีมารยาทไทย
๒. มีส่วนร่วมและชักชวนผู้อื่นให้อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. มีส่วนร่วมในขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
๔. เห็นคุณค่าและแนะนำผู้อื่นให้แสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทหลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนและแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามข้อตกลงกติกากฎระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียน
๗. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในประเทศไทยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน
๙. วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในประเทศไทยและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

พ ๑๑๑๐๑ สุขศึกษา ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

รู้เข้าใจธรรมชาติการเจริญเติบโต การพัฒนาการของมนุษย์ อธิบายหน้าที่ของอวัยวะภายนอกดูแลรักษา เห็นคุณค่าความรักความผูกพัน ชื่นชอบภูมิใจในตนเอง ทั้งสมาชิกในครอบครัว รู้เข้าใจความแตกต่างระหว่างเพศ หญิง-ชาย มีทักษะในการดำเนินชีวิต การเคลื่อนไหวทางกายสอดคล้องกับอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม การเล่นเกมกีฬา มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจ จิตวิญญาณ เสริมสร้างสุขภาพ สมรรถภาพ มีความสามารถปฏิบัติ ตามสุขบัญญัติ ปฏิบัติตนตามคำแนะนำ การเจ็บป่วยของตนเอง หลีกเลี่ยงพฤติกรรมปัจจัยเสี่ยง ต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้จ่าย สารเสพติด ความรุนแรง การพูด ท่าทาง ขอความช่วยเหลือ การเกิดเหตุร้าย ที่จะเกิดขึ้น ทั้ง ที่บ้านที่โรงเรียน

มีความสามารถในการป้องกันดูแล รักษา การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาต่างๆ ของตนเอง และครอบครัว มีความนิยมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก ต่อการดำเนินชีวิตตามธรรมชาติสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

รู้เข้าใจเห็นคุณค่าของการเล่นเกมกิจกรรมกีฬาที่บ้าน นันทนาการ การท่องเที่ยว อาหารพื้นบ้าน ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการเจ็บป่วยโรคในหมู่บ้านนำไปใช้ในชีวิตประจำวันสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

พ ๑.๑ป๑/๑ , ป๑/๒

พ ๒.๑ ป๑/๑ , ป๑/๒ , ป๑/๓

พ๓.๑ ป๑/๑ , ป๑/๒

พ๓.๒ ป๑/๑ , ป๑/๒

พ๔.๑ ป๑/๑ , ป๑/๒ , ป๑/๓

พ๕.๑ ป๑/๑ , ป๑/๒ , ป๑/๓

รวม ๖ มาตรฐาน ๑๕ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

พ ๑๒๑๐๑ สุขศึกษา ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

รู้เข้าใจธรรมชาติการเจริญเติบโต เห็นคุณค่าของตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา มีทักษะในการดำเนินชีวิต การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬาไทยสากล มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณ การสร้างสุขภาพ สมรรถภาพ การป้องกันโรค หลีกเลียงสารเสพติด การใช้ยา การเกิดอุบัติเหตุ ความรุนแรง มีความปลอดภัยในชีวิต ดูแลรักษาอวัยวะภายใน รู้หน้าที่บทบาทของตนเอง สมาชิกในครอบครัว เพื่อน เข้าใจความแตกต่างเพศหญิง เพศชาย มีความภูมิใจในเพศตนทั้งหญิงชาย การเล่นเกม กีฬา การเคลื่อนไหวร่างกายอาศัยอุปกรณ์ได้ด้วยตนเอง กลุ่มอย่างสนุกสนาน ตามกฎ กติกา มีวินัยในการเลือกอาหารที่มีประโยชน์ การมีสุขภาพดี การดูแลการเกิดอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย บาดเจ็บ การใช้ยา เลี่ยงสารเสพติด ความรุนแรง ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ พฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างปลอดภัย

รู้เข้าใจหน้าที่ การดูแล เสริมคุณค่าตนเอง สังคม ครอบครัว เพื่อน การมีพฤติกรรมก่อให้เกิดความมีสุขภาพกาย การอยู่ร่วมกัน การเสริมสร้างสุขภาพดี การดูแล เกิดการเจ็บป่วย อุบัติเหตุเบื้องต้น มีค่านิยมมีคุณธรรม ในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับธรรมชาติ ช่วยให้มีความปลอดภัยในชีวิต

รู้เข้าใจเห็นคุณค่าของการเล่นเกมกิจกรรมกีฬาที่บ้าน นันทนาการ มีกฎระเบียบกติกา มีความรู้ ความเข้าใจการท่องเที่ยว อาหารพื้นฐาน ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการเจ็บป่วยโรคในหมู่บ้าน รู้จักชื่อและอาการของโรค นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

พ ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓

พ ๒.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔

พ๓.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒

พ๓.๒ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒

พ๔.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔, ป. ๒/๕

พ๕.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔, ป. ๒/๕

รวม ๖ มาตรฐาน ๒๑ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

พ ๑๓๑๐๑ สุขศึกษา ๓
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

เข้าใจลักษณะการเจริญเติบโต ความแตกต่าง สัมพันธ์ ภาพในครอบครัว กลุ่มเพื่อน สร้างสัมพันธภาพ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมนำไปสู่ การล่องละเมิดทางเพศ มีการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย ทำอยู่กับที่ และ รอบทิศทาง การใช้อุปกรณ์ในการออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬา ปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย มีความถนัด รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง รู้เข้าใจการละเล่นกีฬาพื้นเมือง อธิบายการป้องกันการแพร่กระจายของโรค การ เลือกรักษาตามสัดส่วนรู้วิธีป้องกันโรค เข้าใจวิธีการแปร่งฟันได้อย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิต ทั้งการขอ ความช่วยเหลือจากบุคคล เมื่อเกิดเหตุร้าย อุบัติเหตุ ทั้งการใช้ยา เว้นสารเสพติด ลดความรุนแรง ทั้งที่บ้านและที่ โรงเรียน

ปฏิบัติตนในการรู้เข้าใจอธิบาย การเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ ความแตกต่างทั้งร่างกาย อารมณ์ให้ เหมาะสมกับวัย การตัดสินใจ แก้ปัญหาต่างๆ จากใกล้ตัว บ้าน โรงเรียน มีเจตคติที่ดี มีคุณธรรม จิตสำนึก ความ รับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น

รู้เข้าใจวิธีการกิจกรรมการเล่นกีฬาพื้นบ้าน นันทนาการ การท่องเที่ยว อาหารพื้นบ้าน รู้วิธีการรักษาการ เจ็บป่วยของโรคในตำบล ปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกาของการเล่นเกมนำไปใช้ในชีวิตประจำวันสามารถนำความรู้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

พ ๑.๑ ป. ๓/๑, ป.๓/๒, ป. ๓/๓

พ ๒.๑ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒, ป. ๓/๓

พ๓.๑ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒

พ๓.๒ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒

พ๔.๑ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒, ป. ๓/๓, ป. ๓/๔, ป. ๓/๕

พ๕.๑ ป. ๓/๑,ป. ๓/๒, ป. ๓/๓

รวม ๖ มาตรฐาน ๑๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

พ ๑๔๑๐๑ สุขศึกษาฯ ๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

รู้เข้าใจหน้าที่ของอวัยวะต่างๆ เห็นความสำคัญของการทำงานของอวัยวะ สามารถป้องกันดูแลอวัยวะ การเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รู้วิธีการแก้ไขปัญหาและการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น เข้าในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัว เห็นคุณค่าและความสำคัญของเพศชาย เพศหญิง สามารถควบคุมตนเองและขณะปฏิบัติการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การกีฬา เล่นเกม มีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬากับชุมชน ปฏิบัติตามกฎหมาย รู้และเข้าใจการมีสุขภาพที่ดี การป้องกันโรค การเลือกบริโภคอาหาร อารมณ์และความเครียด รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้และเข้าใจในเรื่องการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ การป้องกันหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากอุบัติเหตุ สิ่งเสพติด การปฐมพยาบาล จัดหมวดหมู่ อวัยวะของร่างกายปฏิบัติกิจกรรมการเล่นกีฬาที่บ้าน ฝึกทดสอบกิจกรรมยืดหยุ่นพื้นฐาน หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติภัย

รู้ปฏิบัติตนในการเล่นกีฬาที่บ้านในระดับอำเภอ การทำอาหารที่บ้าน รู้วิธีการรักษาและปฏิบัติตน การเจ็บป่วยตามคำแนะนำ เลือกแหล่งบริการสุขภาพที่เหมาะสม มีความรู้ในการบริโภคอาหาร เลือกซื้อ เลือกบริโภค ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

พ ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓

พ ๒.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓

พ๓.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒ ป.๔/๓, ป.๔/๔

พ๓.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒

พ๔.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔

พ๕.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓

รวม ๖ มาตรฐาน ๑๙ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

พ ๑๕๑๐๑ สุขศึกษา ๕
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

รู้เข้าใจในการทำงานของอวัยวะต่างๆ สุขอนามัยทางเพศ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา รู้และเข้าใจเห็นคุณค่าของชีวิตครอบครัว มีทักษะในการดำเนินชีวิต หลักการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย เกมกีฬาไทยและกีฬาสากล รู้และเข้าใจกลวิธีการรุกและการป้องกันการส่งเสริมสุขภาพของตนเอง การบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยจากปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพต่างๆ ศึกษาค้นคว้าการทำงานของระบบอวัยวะสุขภาพทางเพศ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา หลักของการเคลื่อนไหว การกีฬา การมีสุขภาพดี การบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ การปฏิบัติควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหว การเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย การเล่นเกม ออกกำลังกาย การเคารพกฎ กติกา ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การอภิปรายและการรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมวัดประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมทดสอบความรู้ ทดสอบการเล่นกีฬา

เข้าใจกฎ กติกา กีฬาพื้นฐานในระดับจังหวัดเห็นประโยชน์ของการเล่นเกม รู้อนุรักษ์การทำอาหารที่บ้านป้องกันการเจ็บป่วย เลือกแหล่งบริการสุขภาพ เลือกกิจกรรมทัศนศึกษาการพักผ่อนเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนให้มีความรู้ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

พ ๑.๑ ป.๕/๑,ป. ๕/๒

พ ๒.๑ ป.๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓

พ ๓.๑ ป.๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓, ป. ๕/๔, ป. ๕/๕, ป. ๕/๖

พ ๓.๒ ป.๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓, ป. ๕/๔

พ ๔.๑ ป.๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓,ป. ๕/๔, ป. ๕/๕

พ ๕.๑ ป.๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓,ป. ๕/๔, ป. ๕/๕

รวม ๖ มาตรฐาน ๒๕ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

พ ๑๖๑๐๑ สุขศึกษา ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

รู้เข้าใจในการทำงานของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย สุขอนามัยทางเพศ การพัฒนาการ ของวัยแรกรุ่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณในวัยแรกรุ่น ชีวิตครอบครัว หลักการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย เกมกีฬาไทย กีฬาสากล กลวิธีการรุก การป้องกัน และเสริมสร้างสุขภาพที่ดี สมรรถภาพ การป้องกันการเกิดโรค การปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุศึกษาค้นคว้าการทำงานของระบบอวัยวะ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา จิตวิญญาณในวัยแรกรุ่นหลักของการเคลื่อนไหว ความมีสุขภาพดี ปฏิบัติการเคลื่อนไหว ความมีสุขภาพดี การปฏิบัติการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เคลื่อนที่ การบังคับสิ่งของ การเข้าร่วมเล่นกิจกรรมทางกาย เกมกีฬา การเคารพกฎกติกา ทำยืดหยุ่นพื้นฐาน ปฏิบัติทำทดสอบสมรรถภาพทางกาย อภิปรายรายงานผล การฝึกปฏิบัติการกิจกรรมสังเกตพฤติกรรมและความสนใจในการฝึก ปฏิบัติกิจกรรม ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการทำงานของอวัยวะ การพัฒนาการของวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมวัยรุ่น ชีวิตครอบครัว สังเกตการเคลื่อนไหวการออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬา

เข้าใจการเล่นกีฬาที่บ้าน กฎกติการะดับจังหวัด รู้ประโยชน์ของการเล่น ปฏิบัติตนในการอนุรักษ์อาหารที่บ้าน วิธีการทำ ปฏิบัติตนป้องกันการเจ็บป่วย การรักษา การแนะนำ การป้องกันโรค เลือกแหล่งบริการสุขภาพในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม เลือกปฏิบัติกิจกรรมในการบริโภคอาหาร สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

พ ๑.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒

พ ๒.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒

พ ๓.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓, ป.๖/๔, ป. ๖/๕

พ ๓.๒ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓, ป. ๖/๔, ป. ๖/๕, ป. ๖/๖

พ ๔.๑ ป. ๖/๑,ป. ๖/๒, ป. ๖/๓, ป.๖/๔

พ ๕.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓

รวม ๖ มาตรฐาน ๒๒ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ศ ๑๑๑๐๑ ศิลปะ ๑
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อภิปราย บอก มีทักษะ สร้าง วาดภาพ ระบุ ท่องเล่า เลียนแบบ แสดงเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน มีพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานทัศนศิลป์โดยการทดลองใช้สี ด้วยเทคนิคง่าย ๆ วาดภาพระบายสีภาพธรรมชาติตามความรู้สึกของตนเองงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวันสิ่งต่าง ๆ สามารถก่อให้เกิดเสียง ที่แตกต่างกันลักษณะของเสียงดัง-เบาและความช้า-เร็ว ของจังหวะบทกลอน ร้องเพลงง่าย ๆ มีส่วนร่วมใน กิจกรรมดนตรีอย่างสนุกสนานความเกี่ยวข้องของเพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพลงในท้องถิ่น สิ่งที่น่าสนใจชอบในดนตรีท้องถิ่น เครื่องดนตรีจากพืชและสัตว์ในหมู่บ้าน การเคลื่อนไหวท่าทางง่าย ๆ เพื่อสื่อความหมาย แทนคำพูด สิ่งที่น่าสนใจ จากการดูหรือร่วมการแสดง เล่นการละเล่นของเด็กไทย

รู้ เข้าใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม เกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน มีพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานทัศนศิลป์โดยการทดลองใช้สี ด้วยเทคนิคง่าย ๆ วาดภาพระบายสีภาพธรรมชาติตามความรู้สึกของตนเองงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวันสิ่งต่าง ๆ สามารถก่อให้เกิดเสียง ที่แตกต่างกันลักษณะของเสียงดัง-เบา และความช้า-เร็ว ของจังหวะบทกลอน ร้องเพลงง่าย ๆ มีส่วนร่วมใน กิจกรรมดนตรีอย่างสนุกสนานความเกี่ยวข้องของเพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพลงในท้องถิ่นเครื่องดนตรีจากพืชและสัตว์ในหมู่บ้าน สิ่งที่น่าสนใจชอบในดนตรีท้องถิ่นการเคลื่อนไหว ท่าทางง่าย ๆ เพื่อสื่อความหมาย แทนคำพูดสิ่งที่ตนเองชอบ จากการดูหรือร่วมการแสดง เล่นการละเล่นของเด็กไทย รักและมุ่งมั่นในการทำงานสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ป.๑/๑,ป.๑/๒,ป.๑/๓,ป.๑/๔, ป.๑/๕

ศ ๑.๒ป.๑/๑

ศ๒.๑ป.๑/๑, ป.๑/๒,ป.๑/๓,ป.๑/๔, ป.๑/๕

ศ ๒.๒ป.๑/๑,ป.๑/๒

ศ ๓.๑ป.๑/๑,ป.๑/๒, ป.๑/๓

ศ ๓.๒ป.๑/๑,ป.๑/๒

รวม ๖ มาตรฐาน ๑๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ศ ๑๒๑๐๑ ศิลปะ ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

บรรยาย อภิปราย บอก มีทักษะ สร้าง วาดภาพ ระบุ ท่องเล่า เลียนแบบ แสดงจำแนก เคาะ ร้อง เพลงเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรงที่พบใน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทักษะที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง และรูปทรง บันไดขั้นชนิดต่างๆที่มีในหมู่บ้าน งานทัศนศิลป์ต่าง ๆ โดยใช้ทักษะที่อยู่ในเส้น รูปร่าง การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ ๓ มิติ ภาพปะติดโดยการตัดหรือฉีกกระดาษภาพปะติดภาพสถานที่ท่องเที่ยวในตำบลบริเวณภาพเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของตนเอง และเพื่อนบ้าน รวมถึงเนื้อหาเรื่องราว เป็นรูปแบบงานโครงสร้างเคลื่อนไหวความสำคัญของงานทัศนศิลป์ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ ในท้องถิ่น โดยเน้นถึงวิธีการสร้างงานและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ แหล่งกำเนิด ของเสียงที่ได้ยินคุณสมบัติของเสียง สูง- ต่ำ , ดัง-เบา, ยาว-สั้น ของดนตรีเคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัยความหมายและความสำคัญของเพลงที่ได้ยินความสัมพันธ์ของเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรีในเพลงท้องถิ่น โดยใช้คำง่าย ๆ เครื่องดนตรีในบ้านหนองคู ได้แก่ กลอง แคน ซุง เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีในท้องถิ่นเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ ที่สะท้อนอารมณ์ ของตนเองอย่างอิสระเลียนแบบท่าทางสัตว์ในการรำ สัตว์ที่มีในบ้านหนองคู ท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย แทนคำพูด แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์มีการยาทในการชมการแสดง เล่นการละเล่นพื้นบ้าน เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิตของคนไทย สิ่ง ที่ชื่นชอบและภาคภูมิใจ ในการละเล่นพื้นบ้าน

รู้ เข้าใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม เกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรงที่พบใน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทักษะที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง และรูปทรง บันไดขั้นชนิดต่างๆที่มีในหมู่บ้าน งานทัศนศิลป์ต่าง ๆ โดยใช้ทักษะที่อยู่ในเส้น รูปร่าง การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ ๓ มิติ ภาพปะติด โดยการตัดหรือฉีกกระดาษภาพปะติดภาพสถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้านหนองคู วาดภาพเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของตนเอง และเพื่อนบ้านรวมถึงเนื้อหาเรื่องราว เป็นรูปแบบงานโครงสร้างเคลื่อนไหวความสำคัญของงานทัศนศิลป์ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ ในท้องถิ่น โดยเน้นถึงวิธีการสร้างงานและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ แหล่งกำเนิด ของเสียงที่ได้ยินคุณสมบัติของเสียง สูง- ต่ำ , ดัง-เบา, ยาว-สั้น ของดนตรีเคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัยความหมายและความสำคัญของเพลงที่ได้ยินความสัมพันธ์ของเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรีในเพลงท้องถิ่น โดยใช้ คำง่าย ๆ เครื่องดนตรีในหมู่บ้านหนองคู ได้แก่ กลอง แคน ซุง เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีในท้องถิ่นเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ ที่สะท้อนอารมณ์ ของตนเองอย่างอิสระเลียนแบบท่าทางสัตว์ในการรำ สัตว์ที่มีในหมู่บ้านหนองคู ท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย แทนคำพูดแสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์มีการยาทในการชมการแสดง เล่นการละเล่นพื้นบ้าน เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิต

ของคนไทย สิ่งที่ชื่นชอบและภาคภูมิใจ ในการเล่นพื้นบ้านรักและมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕, ป.๒/๖, ป.๒/๗, ป.๒/๘

ศ ๑.๒ป.๒/๑, ป.๒/๒

ศ ๒.๑ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕

ศ ๒.๒ป.๒/๑,ป.๒/๒

ศ ๓.๑ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕

ศ ๓.๒ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓

รวม ๖ มาตรฐาน ๒๕ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ศ ๑๔๑๐๑ ศิลปะ ๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

บรรยาย อภิปราย บอก มีทักษะ สร้าง วาดภาพ ระบุ ท่องเล่า เลียนแบบ แสดงจำแนก เปรียบเทียบ เคาระ ร้องเพลงเกี่ยวกับรูปลักษณะของรูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ อิทธิพลของสีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์ ทัศนธาตุ ของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์โดยเน้นเรื่อง เส้น สี รูปร่าง รูปทรงพื้นผิว และพื้นที่ว่าง มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพและงานวาดภาพระบายสี ลักษณะของภาพโดยเน้นเรื่องการจัดระยะ ความลึก น้ำหนักและแสงเงา ในภาพ วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการความคิด ความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านงานทัศนศิลป์ของตนเองและบุคคลอื่นวรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกในการสร้างงานทัศนศิลป์งานทัศนศิลป์ในเหตุการณ์ และงานเฉลิมฉลองของวัฒนธรรม ในท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวในอำเภวารินชำราบ งานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ประโยคเพลงอย่างง่ายประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟังทิศทางการเคลื่อนที่ ขึ้น - ลง ง่าย ๆ ของทำนอง รูปแบบ จังหวะและความเร็วของจังหวะในเพลงที่ฟังโน้ตดนตรีไทยและสากลร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเองใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและปลอดภัยดนตรี สามารถใช้ในการสื่อเรื่องราวแหล่ง ที่มาและความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตไทย ที่สะท้อนในดนตรีและเพลงท้องถิ่นเพลงกล่อมเด็กในอำเภวารินชำราบ ความสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมทางดนตรี ทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทาง การละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราวเลียนแบบการเคลื่อนไหวของสัตว์ที่มีในอำเภวารินชำราบตามรูปแบบของนาฏศิลป์แสดง การเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตนแสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่สิ่งที่ชอบในการแสดงโดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละครประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ การแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น การแสดงของท้องถิ่นความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์ เหตุผลที่ควรรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์

รู้เข้าใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม เกี่ยวกับรูปลักษณะของรูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ อิทธิพลของสีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์ทัศนธาตุ ของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์โดยเน้นเรื่อง เส้น สี รูปร่าง รูปทรงพื้นผิว และพื้นที่ว่าง มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพและงานวาดภาพระบายสี ลักษณะของภาพโดยเน้นเรื่องการจัดระยะ ความลึก น้ำหนักและแสงเงาในภาพ วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการความคิดความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านงานทัศนศิลป์ของตนเองและบุคคลอื่นวรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกในการสร้างงานทัศนศิลป์งานทัศนศิลป์ในเหตุการณ์ และงานเฉลิมฉลองของวัฒนธรรม ในท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวในอำเภวารินชำราบ งานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมต่างๆ ประโยคเพลงอย่างง่ายประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟังทิศทางการเคลื่อนที่ ขึ้น - ลง ง่าย ๆ ของทำนอง รูปแบบ จังหวะและความเร็วของ

จังหวะในเพลงที่ฟังโน้ตดนตรีไทยและสากลร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเองใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและปลอดภัยดนตรี สามารถใช้ในการสื่อเรื่องราวแหล่ง ที่มาและความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตไทย ที่สะท้อนในดนตรีและเพลงท้องถิ่น เพลงกล่อมเด็กในอำเภวารินชำราบ ความสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมทางดนตรี ทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทาง การละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราวเลียนแบบการเคลื่อนไหวของสัตว์ที่มีในอำเภวารินชำราบตามรูปแบบของนาฏศิลป์แสดง การเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตนแสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่สิ่งที่ชอบในการแสดงโดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละครประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ การแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น การแสดงของท้องถิ่นความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์ เหตุผลที่ควรรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์รักและมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้วิธีการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ป.๔/๑ , ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔ , ป.๔/๕ , ป.๔/๖ , ป.๔/๗ , ป.๔/๘, ป.๔/๙

ศ ๑.๒ป.๔/๑ , ป.๔/๒

ศ ๒.๑ป.๔/๑ , ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕ , ป.๔/๖, ป.๔/๗

ศ ๒.๒ป.๔/๑, ป.๔/๒

ศ ๓.๑ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕

ศ ๓.๒ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔

รวม ๖ มาตรฐาน ๒๙ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ศ ๑๕๑๐๑ ศิลปะ ๕
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

บรรยาย อภิปราย บอก มีทักษะ สร้าง วาดภาพ ระบุ ท่องเล่า เลียนแบบแสดงจำแนก เปรียบเทียบ เคาระ ร้องเพลงเกี่ยวกับเกี่ยวกับจังหวัด ตำแหน่งของ สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี การวาดภาพภูมิศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยวและประเพณีวัฒนธรรมในอำเภวารินชำราบและจังหวัดอุบลราชธานี งานปั้นจาก ดินน้ำมันหรือดินเหนียวโดยเน้นการถ่ายทอดจินตนาการ งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ ปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเองและบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคน ในสังคมเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์ในแหล่งเรียนรู้หรือนิทรรศการศิลปะ งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น องค์กรประกอบดนตรีในเพลงที่ใช้ในการสื่ออารมณ์ลักษณะของเสียงขับร้องและเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ โน้ตดนตรีไทยและสากลระดับเสียงเครื่องดนตรีทำจังหวะและทำนอง เพลงไทยหรือเพลงสากล หรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย ประโยคเพลงแบบถามตอบใช้ดนตรีร่วมกับกิจกรรมในการแสดงออกตามจินตนาการความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ คุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างองค์ประกอบนาฏศิลป์ท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตนแสดงนาฏศิลป์โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออกการรำรองเงิ้ง เลียนแบบการเคลื่อนไหวของธรรมชาติที่มีในจังหวัดอุบลราชธานีการเขียนเค้าโครงเรื่องหรือบทละครสั้น ๆ การแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากการชมการแสดงการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทย ในแต่ละท้องถิ่นแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและประเพณี

รู้ เข้าใจ เห็นคุณค่าชื่นชม เกี่ยวกับจังหวัด ตำแหน่งของ สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี การวาดภาพภูมิศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยวและประเพณีวัฒนธรรมในอำเภวารินชำราบและจังหวัดอุบลราชธานี งานปั้นจาก ดินน้ำมันหรือดินเหนียวโดยเน้นการถ่ายทอดจินตนาการงานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ ปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเองและบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์ในแหล่งเรียนรู้หรือนิทรรศการศิลปะ งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น องค์กรประกอบดนตรีในเพลงที่ใช้ในการสื่ออารมณ์ลักษณะของเสียงขับร้องและเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ โน้ตดนตรีไทยและสากลระดับเสียงเครื่องดนตรีทำจังหวะและทำนอง เพลงไทยหรือเพลงสากล หรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย ประโยคเพลงแบบถามตอบใช้ดนตรีร่วมกับกิจกรรมในการแสดงออกตามจินตนาการความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ คุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างองค์ประกอบนาฏศิลป์ท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของ

ตนแสดงนาฏศิลป์โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออกการรำ เลียนแบบ การเคลื่อนไหวของธรรมชาติที่มีในจังหวัดอุบลราชธานีการเขียนเค้าโครงเรื่องหรือบทละครสั้น ๆ การแสดง นาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากการชมการแสดงการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทย ในแต่ละท้องถิ่นแสดง นาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและประเพณีรักและมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถนำความรู้ไป ใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ป.๕/๑ , ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖ , ป.๕/๗

ศ ๑.๒ป.๕/๑ , ป.๕/๒

ศ ๒.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕ , ป.๕/๖, ป.๕/๗

ศ ๒.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒

ศ ๓.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒ , ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖

ศ ๓.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒

รวม ๖ มาตรฐาน ๒๖ ตัวชี้วัด

ศ ๑๖๑๐๑ ศิลปะ ๖
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

บรรยาย อภิปราย บอก มีทักษะ สร้าง อ่าน เขียน วาดภาพ ระบุ ท่องเล่า เลียนแบบแสดงจำแนก เปรียบเทียบ เคาะ ร้องเพลงเกี่ยวกับ สีคู่ตรงข้าม และอภิปรายเกี่ยวกับการใช้ สีคู่ตรงข้าม ในการถ่ายทอด ความคิดและอารมณ์ หลักการจัดขนาดสัดส่วนความสมดุลในการสร้างงานทัศนศิลป์ งานทัศนศิลป์จากรูปแบบ ๒ มิติ เป็น ๓มิติ โดยใช้หลักการของแสงเงาและน้ำหนักงานปั้นโดยใช้หลักการเพิ่มและลดปั้นแผนผังของโรงเรียน งานทัศนศิลป์ โดยใช้หลักการของรูปและพื้นที่ว่างใช้สีคู่ตรงข้ามหลักการจัดขนาดสัดส่วน และความสมดุลวาด ภาพสถาปัตยกรรมที่มีในจังหวัดอุบลราชธานี ทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอด ความคิด หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ บทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม เกี่ยวกับ อิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น อิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ของบุคคล เพลงที่ฟัง โดยอาศัยองค์ประกอบดนตรี และศัพท์สังคีตประเภทและ บทบาทหน้าที่เครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ โน้ตไทย และโน้ตสากลทำนองง่าย ๆ ใช้ เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการร้องเพลงต้นสดที่มีจังหวะและทำนองง่าย ๆ ความรู้สึกที่มีต่อดนตรีทำนอง จังหวะ การประสานเสียง และคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟังเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์ ดนตรีที่มาจากยุคสมัย ที่ต่างกันอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรีในท้องถิ่นการเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรือ อารมณ์เครื่องแต่งกาย หรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงนาฏศิลป์และการละคร อย่างง่าย ๆ ความรู้สึกของตนเองที่มีต่องานนาฏศิลป์และการละครอย่างสร้างสรรค์การแสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง นาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวันสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์และ ละคร ประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงหรือการชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร

รู้ เข้าใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม เกี่ยวกับสีคู่ตรงข้าม และอภิปรายเกี่ยวกับการใช้ สีคู่ตรงข้าม ในการถ่ายทอด ความคิดและอารมณ์ หลักการจัดขนาดสัดส่วนความสมดุลในการสร้างงานทัศนศิลป์ งานทัศนศิลป์จากรูปแบบ ๒ มิติ เป็น ๓มิติ โดยใช้หลักการของแสงเงาและน้ำหนักงานปั้นโดยใช้หลักการเพิ่มและลดปั้นแผนผังของโรงเรียน งานทัศนศิลป์ โดยใช้หลักการของรูปและพื้นที่ว่างใช้สีคู่ตรงข้ามหลักการจัดขนาดสัดส่วน และความสมดุลวาด ภาพสถาปัตยกรรมที่มีในจังหวัดอุบลราชธานี ทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอด ความคิด หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ บทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม เกี่ยวกับ อิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น อิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ของบุคคล เพลงที่ฟัง โดยอาศัยองค์ประกอบดนตรี และศัพท์สังคีตประเภทและ บทบาทหน้าที่เครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ โน้ตไทย และโน้ตสากลทำนองง่าย ๆ ใช้ เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการร้องเพลงต้นสดที่มีจังหวะและทำนองง่าย ๆ ความรู้สึกที่มีต่อดนตรีทำนอง จังหวะ การประสานเสียง และคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟังเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์ดนตรีที่มาจากยุคสมัยที่ ต่างกันอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรีในท้องถิ่นการเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรือ

อารมณ์เครื่องแต่งกาย หรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงนาฏศิลป์และการละครอย่างง่าย ๆ ความรู้สึกของตนเองที่มีต่องานนาฏศิลป์และการละครอย่างสร้างสรรค์การแสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวันสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์และละคร ประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงหรือการชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร รักและมุ่งมั่นในการทำงานสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗

ศ ๑.๒ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓

ศ ๒.๑ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖

ศ ๒.๒ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓

ศ ๓.๑ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖

ศ ๓.๒ป.๖/๑, ป.๖/๒

รวม ๖ มาตรฐาน ๒๗ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ง ๑๑๑๑๑ การงานอาชีพ ๑
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อธิบายวิธีการแต่งกาย การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้บนโต๊ะ ตู้ ชั้น การหยิบจับและใช้ของ ใช้ส่วนตัว การแต่งกายด้วยตนเอง การใช้อุปกรณ์ในการประกอบอาหาร การใช้อุปกรณ์ในการดูแลรักษาพืช การใช้ อุปกรณ์วัดระยะและตัดกระดาษ การพับกระดาษเป็นของเล่น

ฝึกปฏิบัติใช้วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร ใช้อุปกรณ์ในการดูแลรักษาพืช ใช้อุปกรณ์วัดระยะและตัด กระดาษ พับกระดาษเป็นของเล่น โดยใช้ทักษะกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การจัดการ กระบวนการ แก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การแสวงหาความรู้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง และรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความกระตือรือร้นและตรงเวลาในการทำงาน ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ทั้งนี้ได้ผสมผสานและบูรณาการแบบครบวงจรในประเด็น ท้องถิ่น ความพอเพียง พลังงานและ สิ่งแวดล้อม และวิถีพุทธ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ ป.๑/๑,ป.๑/๑, ป.๑/๓

รวม ๑ มาตรฐาน ๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ง ๑๒๑๐๑ การงานอาชีพฯ ๒
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อธิบายบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในบ้าน อธิบายวิธีการและประโยชน์ของการกวาดบ้าน การล้างจาน การจัดวางเสื้อผ้า การเก็บเสื้อผ้า การเก็บรองเท้า การช่วยครอบครัวเตรียม และประกอบอาหาร การเพาะเมล็ด การดูแลแปลงเพาะกล้า

ฝึกปฏิบัติกวาดบ้าน ล้างจาน จัดวางเสื้อผ้า เก็บเสื้อผ้า เก็บรองเท้า ช่วยครอบครัวเตรียม และประกอบอาหาร เพาะเมล็ด ดูแลแปลงเพาะกล้า

เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความประหยัดและปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทั้งนี้ได้ผสมผสานและบูรณาการแบบครบวงจรในประเด็น ท้องถิ่น ความพอเพียง พลังงานและสิ่งแวดล้อม และวิถีพุทธ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓

รวม ๑ มาตรฐาน ๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ง ๑๓๑๐๑ การงานอาชีพฯ ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อธิบายวิธีการและประโยชน์ของการจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน การทำความสะอาด กระเป๋านักเรียน การทำความสะอาดรองเท้า การปิด กวาด เช็ด ถู บ้านเรือน การกรอกน้ำใส่ขวด การทำความสะอาดห้องเรียน การเลือกใช้เสื้อผ้า การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการเนา การประกอบอาหาร การเก็บรักษาอาหาร การปลูกผักสวนครัวในภาชนะ การบำรุงรักษาของเล่นและซ่อมแซมของใช้ส่วนตัว การประดิษฐ์ของใช้ในโอกาสต่าง ๆ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ การจัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการนำกลับมาใช้ซ้ำ การค้นหาข้อมูลอย่างมีขั้นตอนและนำเสนอ ข้อมูลลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งบอกวิธีดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

ฝึกปฏิบัติทำความสะอาดกระเป๋านักเรียน ทำความสะอาดรองเท้า ปิด กวาด เช็ด ถู บ้านเรือน กรอกน้ำใส่ขวด ทำความสะอาดห้องเรียน เลือกใช้เสื้อผ้า ซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการเนา ประกอบอาหาร เก็บรักษาอาหาร ปลูกผักสวนครัวในภาชนะ

เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความสะอาด รอบคอบ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทั้งนี้ได้ผสมผสานและบูรณาการแบบครบวงจรในประเด็น ท้องถิ่น ความพอเพียง พลังงานและสิ่งแวดล้อม และวิถีพุทธ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓

รวม ๑ มาตรฐาน ๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ง ๑๔๑๐๑ การงานอาชีพฯ ๔
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อธิบายเหตุผลในการดูแลรักษาของใช้ส่วนตัว การจัดโต๊ะเขียนหนังสือ การจัดกระเป๋านักเรียน การจัดตู้เสื้อผ้า การขจัดรอยเปื้อนบนเสื้อผ้า การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการด้น การประกอบอาหารและเครื่องดื่ม การซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ การประดิษฐ์ของใช้ ของตกแต่งจากใบตองและกระดาษ การจัดเก็บเอกสารส่วนตัว การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ อธิบายความหมายและความสำคัญของอาชีพ

ฝึกปฏิบัติดูแลรักษาของใช้ส่วนตัว จัดโต๊ะเขียนหนังสือ จัดกระเป๋านักเรียน จัดตู้เสื้อผ้า ขจัดรอยเปื้อนบนเสื้อผ้า ซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการด้น ประกอบอาหารและเครื่องดื่ม ซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ ประดิษฐ์ของใช้ ของตกแต่งจากใบตองและกระดาษ จัดเก็บเอกสารส่วนตัว ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ โดยใช้ทักษะกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การจัดการ กระบวนการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกันและการแสวงหาความรู้

เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีมารยาท ขยัน อดทน รับผิดชอบและซื่อสัตย์ในการทำงาน รู้จักใช้พลังงาน และทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทั้งนี้ได้ผสมผสานและบูรณาการแบบครบวงจรในประเด็น ท้องถิ่น ความพอเพียง พลังงานและสิ่งแวดล้อม และวิถีพุทธ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒,ป.๔/๓,ป.๔/๔

ง ๒.๑ป.๔/๑

รวม ๒ มาตรฐาน ๕ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ง ๑๕๑๐๑ การงานอาชีพฯ ๕
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
 เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อธิบายเหตุผลในการจัดห้องครัว การจัดตู้อาหาร การจัดโต๊ะอาหาร การจัดตู้เย็น การทำความสะอาดห้องน้ำและห้องส้วม การซักเสื้อผ้า การตากเสื้อผ้า การเก็บเสื้อผ้า การพับเสื้อผ้า การรีดเสื้อผ้า การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการสอย การเย็บเครื่องเกาะเกี่ยว การเลือกซื้ออาหารและเครื่องดื่ม การปลูกพืชในแปลง การซ่อมแซมอุปกรณ์ของใช้ในบ้าน การทำบัญชีครัวเรือน การจัดเก็บเอกสารสำคัญ การดูแลรักษาและใช้สมบัติส่วนตัว สมาชิกในครอบครัวและส่วนรวม

ฝึกปฏิบัติจัดห้องครัว จัดตู้อาหาร จัดโต๊ะอาหาร จัดตู้เย็น ทำความสะอาดห้องน้ำ และห้องส้วม ซักเสื้อผ้า ตากเสื้อผ้า เก็บเสื้อผ้า พับเสื้อผ้า รีดเสื้อผ้า ซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการสอย เย็บเครื่องเกาะเกี่ยว เลือกซื้ออาหารและเครื่องดื่ม ปลูกพืชในแปลง ซ่อมแซมอุปกรณ์ของใช้ในบ้าน ทำบัญชีครัวเรือน จัดเก็บเอกสารสำคัญ ดูแลรักษาและใช้สมบัติส่วนตัว และส่วนรวม

เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีมารยาทในการทำงานกับสมาชิกในครอบครัว มีความประณีตในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ทั้งนี้ได้ผสมผสานและบูรณาการแบบครบวงจรในประเด็น ท้องถิ่น ความพอเพียง พลังงานและสิ่งแวดล้อม และวิถีพุทธ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ ป.๕/๑,ป.๕/๒,ป.๕/๓,ป.๕/๔

ง ๒.๑ป.๕/๑, ป.๕/๒

รวม ๒ มาตรฐาน ๖ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ง ๑๖๑๐๑ การงานอาชีพฯ ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

อภิปรายแนวทางในการดูแลรักษาสมบัติภายในบ้าน การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการปะ และการชุน การจัดอาหารให้สมาชิกในครอบครัว การเตรียม ประกอบอาหารและเครื่องดื่มให้สมาชิกในครอบครัว การเลี้ยงปลาสวยงาม การติดตั้ง ประกอบของใช้ในบ้าน การสร้างของใช้ ของตกแต่งให้สมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อนในโอกาสต่าง การวางแผนในการเลือกอาชีพ การระบุความรู้ความสามารถ และคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจ

ฝึกปฏิบัติดูแลรักษาสมบัติภายในบ้าน ซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการปะและการชุน จัดอาหารให้สมาชิกในครอบครัว เตรียมประกอบอาหารและเครื่องดื่มให้สมาชิกในครอบครัว เลี้ยงปลาสวยงาม ติดตั้ง ประกอบของใช้ในบ้าน สร้างของใช้ ของตกแต่งให้สมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อนในโอกาสต่าง ๆ วางแผนในการเลือกอาชีพ ระบุความรู้ความสามารถ และคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพที่สนใจ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำงาน และรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีมารยาทในการทำงานกับครอบครัวและผู้อื่น มีจิตสำนึก และความรับผิดชอบในการใช้คอมพิวเตอร์สร้างชิ้นงาน มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทั้งนี้ได้ผสมผสานและบูรณาการแบบครบวงจรในประเด็น ท้องถิ่น ความพอเพียง พลังงานและสิ่งแวดล้อม และวิถีพุทธ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒, ป.๖/๓

ง ๒.๑ ป.๖/๑ , ป.๖/๒

รวม ๒ มาตรฐาน ๕ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

อ ๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ปฏิบัติตาม คำสั่งง่ายๆ ที่ฟังตัวอักษรและเสียง และสะกดคำง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่านภาพตรงตามความหมายของคำและกลุ่มคำที่ฟังเรื่องใกล้ตัวคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟังคำสั่งง่าย ๆ ตามแบบที่ฟังความต้องการง่ายๆของตนเองตามแบบที่ฟังการขอและให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองตามแบบที่ฟัง ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัวตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ชื่อและคำศัพท์เกี่ยวกับเทศกาลสำคัญของเจ้าของภาษา การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย การระบุตัวอักษรและเสียงอักษรของภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)และภาษาไทย คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การฟัง/พูดในสถานการณ์ง่ายๆที่เกิดขึ้นในห้องเรียน การใช้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว

โดยการปฏิบัติตาม ระบุ อ่านออกเสียง เลือกรูปภาพ ตอบคำถาม พูดโต้ตอบ ใช้ บอก พูดขอ ให้ข้อมูล ทำท่าประกอบ เข้าร่วม ฟัง/พูด เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดสมรรถนะตามความต้องการของหลักสูตร มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขึ้นในตัวของผู้เรียน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ต ๑.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔

ต ๑.๒ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔

ต ๑.๓ ป.๑/๑

ต ๒.๑ ป.๑/๑,ป.๑/๒, ป.๑/๓

ต ๒.๒ ป.๑/๑

ต ๓.๑ ป.๑/๑

ต ๔.๑ ป.๑/๑

ต ๔.๒ ป.๑/๑

รวม ๘ มาตรฐาน ๑๖ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

อ ๑๒๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ และคำขอร้องง่ายๆ ที่ฟังระบุตัวอักษรและเสียง อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ และอ่านประโยคง่ายๆ ถูกต้องตามหลักการอ่านเลือกภาพตรงตามความหมายของคำและกลุ่มคำที่ฟังตอบคำถามจากการฟังประโยค บทสนทนาหรือนิทานง่ายๆ ที่มีภาพประกอบพูดโต้ตอบด้วยคำสั้นๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟังใช้คำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ ตามแบบที่ฟังบอกความต้องการง่ายๆ ของตนเองตามแบบที่ฟังพูดขอและให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองตามแบบที่ฟัง พูดให้ข้อมูล เกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัวพูดและทำท่าทางประกอบตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา บอกชื่อและคำศัพท์เกี่ยวกับเทศกาลสำคัญของเจ้าของภาษา การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย ระบุตัวอักษรและเสียงอักษรของภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)และภาษาไทย บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่ายๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ใช้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว

โดยการระบุอ่านออกเสียงเลือกตอบคำถามพูดโต้ตอบใช้บอกทำท่าทางเข้าร่วมฟังเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดสมรรถนะตามความต้องการของหลักสูตร มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขึ้นในตัวของผู้เรียน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ต ๑.๑ ป.๒/๑ , ป.๒/๒ , ป.๒/๓ , ป.๒/๔

ต ๑.๒ ป.๒/๑ , ป.๒/๒ , ป.๒/๓ , ป.๒/๔

ต ๑.๓ ป.๒/๑ , ป.๒/๑

ต ๒.๑ ป.๒/๒ , ป.๒/๓

ต ๒.๒ ป.๒/๑

ต ๓.๑ ป.๒/๑

ต ๔.๑ ป.๒/๑

ต ๔.๒ ป.๒/๑

รวม ๘ มาตรฐาน ๑๖ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

อ ๑๓๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตามคำสั่งและคำขอร้องที่ฟังหรืออ่านคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำประโยค และบทพูดเข้าจังหวะ (chant)ง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่านภาพหรือสัญลักษณ์ตรงตามความหมายของคำกลุ่มคำและประโยคที่ฟังจากการฟังหรืออ่านประโยค บทสนทนา หรือนิทานง่ายๆ คำสั้นๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง คำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ ตามแบบที่ฟัง ความต้องการง่ายๆของตนเองตามแบบที่ฟังขอและให้ข้อมูลง่ายๆเกี่ยวกับตนเองและเพื่อนตามแบบที่ฟังความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ใกล้ตัว หรือกิจกรรมต่างๆ ตามแบบที่ฟังให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัวคำตามประเภทของ บุคคล สัตว์ และสิ่งของตามที่ฟังหรืออ่านมารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ชื่อและคำศัพท์ง่ายๆเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่ายๆ ของภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)และภาษาไทย คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น สถานการณ์ง่ายๆที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว

โดยการอ่านออกเสียง สะกดคำฟังพูด เลือก/ระบุ ตอบคำถาม พูดโต้ตอบ ใช้ บอกจัดหมวดหมู่ทำท่าประกอบเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้มีความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

- ต ๑.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔
- ต ๑.๒ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓ , ป.๓/๔ , ป.๓/๕
- ต ๑.๓ ป.๓/๑ , ป.๓/๒
- ต ๒.๑ ป.๓/๑ , ป.๓/๒ , ป.๓/๓
- ต ๒.๒ ป.๓/๑
- ต ๓.๑ ป.๓/๑
- ต ๔.๑ ป.๓/๑
- ต ๔.๒ ป.๓/๑

รวม ๘ มาตรฐาน ๑๘ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

อ ๑๔๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๔
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ (instructions) ง่าย ๆ ที่ฟังหรืออ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค ข้อความง่าย ๆ และบทพูดเข้าจังหวะ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือกรูปภาพหรือสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายตรงตามความหมายของประโยคและข้อความสั้น ๆ ที่ฟังหรืออ่านตอบคำถามจากการฟังหรืออ่านประโยค บทสนทนา หรือนิทานง่าย ๆ พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคลใช้คำสั่ง คำขอร้อง และคำขออนุญาตง่าย ๆ พูด/เขียนแสดงความต้องการของตนเองตามและขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ พูด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล เกี่ยวกับตนเองเพื่อน และครอบครัวพูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว หรือกิจกรรมต่างๆ ตามแบบที่ฟัง พูด/เขียนให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว พูด/วาดภาพแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวที่ฟังหรืออ่าน พูดแสดงความคิดเห็นง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว พูดและทำท่าประกอบอย่างสุภาพตามมารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ตอบคำถามเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ง่ายๆ ของเจ้าของภาษา การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย บอกความแตกต่างของเสียงตัว อักษร คำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความ ของภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)และภาษาไทย บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลและงานฉลองตามวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษากับของไทย ค้นคว้ารวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน ฟัง/พูดในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา ใช้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)ในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ

โดยการฟัง พูด อ่าน เขียน ระบุอ่านออกเสียงเลือกตอบคำถามพูดโต้ตอบใช้บอกทำท่าทางเข้าร่วม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดสมรรถนะตามความต้องการของหลักสูตร มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขึ้นในตัวของผู้เรียน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ต ๑.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔

ต ๑.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒ , ป.๔/๓ , ป.๔/๔ , ป.๔/๕

ต ๑.๓ ป.๔/๑,ป.๔/๒ , ป.๔/๓

ต ๒.๑ ป.๔/๑ , ป.๔/๒ , ป.๔/๓ ต ๒.๒ ป.๔/๑ , ป.๔/๒

ต ๓.๑ ป.๔/๑ ต ๔.๑ ป.๔/๑

ต ๔.๒ ป.๔/๑

รวม ๘ มาตรฐาน ๒๐ ตัวชี้วัด

รายวิชาพื้นฐาน

๑๕๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ ที่ฟังหรืออ่านออกเสียง ประโยค ข้อความ และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/วาดภาพสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายตรงตามความหมายของประโยคและข้อความสั้นๆที่ฟังหรืออ่านบอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังหรืออ่านบทสนทนา และนิทานง่ายๆ หรือเรื่องสั้นๆพูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคลใช้คำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาตและให้คำแนะนำง่ายๆพูด/เขียนแสดงความต้องการของตนเองตาม ขอบความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่ายๆพูด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล เกี่ยวกับตนเองเพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัวพูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว หรือกิจกรรมต่างๆพร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆประกอบ พูด/เขียนให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง และแผนภูมิแสดงข้อมูลต่างๆตามที่ฟังหรืออ่านพูดแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องต่างๆใกล้ตัว ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพตามมารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ตอบคำถาม/บอกความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ง่ายๆของเจ้าของภาษา การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ(order)ตามโครงสร้างของประโยคของภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)และภาษาไทย บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลและงานฉลองตามวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษากับของไทย ค้นคว้ารวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน ฟัง พูด และอ่าน/เขียนในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา ใช้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)ในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ

โดยการฟัง พูด อ่าน เขียน ระบุอ่านออกเสียงเลือกตอบคำถามพูดโต้ตอบใช้บอกทำท่าทางเข้าร่วม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดสมรรถนะตามความต้องการของหลักสูตร มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขึ้นในตัวของผู้เรียน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ต ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔

ต ๑.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕

ต ๑.๓ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓ ต ๒.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓

ต ๒.๒ ป.๕/๑,ป.๕/๒ ต ๓.๑ ป.๕/๑

ต ๔.๑ ป.๕/๑ ต ๔.๒ ป.๕/๑

รวม ๘ มาตรฐาน ๒๐ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

อ ๑๖๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ ที่ฟังและอ่านออกเสียง ข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยค หรือ ข้อความสั้นๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังหรืออ่าน บทสนทนา หรือนิทานง่ายๆและเรื่องเล่า พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และคำขออนุญาตและให้คำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่ายๆ พูด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล เกี่ยวกับตนเองเพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว หรือกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆประกอบ พูด/เขียนให้ข้อมูล เกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง และแผนภูมิแสดงข้อมูลต่างๆตามที่ฟังหรืออ่าน พูดเขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสมตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้าง ประโยค ของภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)และภาษาไทยเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลงานฉลอง และประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทยค้นคว้ารวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียนใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษาใช้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)ในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ

โดยการฟัง พูด อ่าน เขียน ระบุอ่านออกเสียงเลือกตอบคำถามพูดโต้ตอบเข้าร่วมเปรียบเทียบค้นคว้า ใช้บอกเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดสมรรถนะตามความต้องการของหลักสูตร มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขึ้นในตัวของผู้เรียน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ต ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔

ต ๑.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕

ต ๑.๓ ป.๖/๑,ป.๖/๒, ป.๖/๓ ต ๒.๑ ป.๖/๑,ป.๖/๒, ป.๖/๓

ต ๒.๒ ป.๖/๑,ป.๖/๒ ต ๓.๑ ป.๖/๑

ต ๔.๑ ป.๖/๑ ต ๔.๒ ป.๖/๑

รวม ๘ มาตรฐาน ๒๐ ตัวชี้วัด

รายวิชาเพิ่มเติม

สค ๑๒๐๒๖ การป้องกันการทุจริต

ระดับชั้นประถมศึกษา

(ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖)

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม “การป้องกันการทุจริต”

ชุดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา

(Anti - Corruption Education)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๖๑

คำนำ

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต ขึ้น เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางและขอบเขตในการจัดทำหลักสูตร ยกร่างและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม กำหนดแผนหรือแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตได้ร่วมกันสร้างหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา : Anti-Corruption Education ประกอบด้วย ๕ หลักสูตร ดังนี้ ๑. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ๒. หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with good heart”) ๓. หลักสูตรตามแนวทางรับราชการ กลุ่มทหารและตำรวจ ๔. หลักสูตรสร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต และ ๕. หลักสูตรโค้ชเพื่อการรู้คิดต้านทุจริต หลักสูตรดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการนำไปทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ สำหรับการใช้ในกลุ่มเป้าหมายต่อไป นอกจากนี้ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตยังได้คัดเลือกสื่อการเรียนรู้ จากแหล่งต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประกอบการเรียนการสอนต่อไป

สำนักงาน ป.ป.ช. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา : Anti-Corruption Education จะสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะให้แก่ผู้เรียนหรือผู้ผ่านการอบรมในเรื่องการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และพลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อร่วมกันป้องกันหรือต่อต้านการทุจริต มิให้มีการทุจริตเกิดขึ้นในสังคมไทย ร่วมสร้างสังคมไทยที่ไม่ทนต่อการทุจริตต่อไป

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
หลักการและเหตุผล.....	๑
สภาพการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย.....	๒
จุดมุ่งหมายของรายวิชา.....	๓
คำอธิบายรายวิชา.....	๓
ผลการเรียนรู้.....	๔
โครงสร้างรายวิชา.....	๕
ระดับปฐมวัย.....	๕-๖
ระดับประถมศึกษา.....	๗
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๗
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๘
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๙
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๑๐
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๑๑
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๑๒
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	๑๓
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๓
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๕
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	๑๖
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๖
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กิจกรรมการเรียนรู้.....	๑๙
สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้.....	๑๙
การประเมินการเรียนรู้และการประเมินผล.....	๑๙
ตารางชั่วโมงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	๒๐
ภาคผนวก	
ชุดวิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม.....	๒๒-๔๙
ชุดวิชาที่ ๒ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต.....	๕๐-๖๘
ชุดวิชาที่ ๓ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต.....	๖๙-๘๐
ชุดวิชาที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม.....	๘๑-๙๘
สื่อการเรียนรู้.....	๙๙
สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาการศึกษาการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน.....	๑๐๐-๑๐๒
กับผลประโยชน์ส่วนรวม	
สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต.....	๑๐๓-๑๐๖
สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชา STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต.....	๑๐๗-๑๐๙
สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาพลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม.....	๑๑๐-๑๑๓
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และ.....	๑๑๙-๑๒๑
สื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.	
รายชื่อคณะทำงานจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้.....	๑๒๒-๑๒๔
ด้านการป้องกันการทุจริต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
รายชื่อคณะบรรณาธิการหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้.....	๑๒๕-๑๒๖
ด้านการป้องกันการทุจริต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
รายชื่อคณะผู้ประสานงานการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้..	๑๒๗
ด้านการป้องกันการทุจริต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน ป.ป.ช.	

รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต

๑. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต” ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாதองศาสังคมในทุกระดับช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริตยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นการดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาสังคมให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสาธารณะ เสียสละเพื่อส่วนรวมและเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบและได้กำหนดกลยุทธ์ ๔ กลยุทธ์ กล่าวคือ กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลათองศาสังคมเพื่อต้านทุจริต กลยุทธ์ที่ ๓ ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และกลยุทธ์ที่ ๔ เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน(Community)และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มีคำสั่งที่ ๖๔๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร หรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานด้านการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน จากทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรภาคเอกชนเพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต นำไปใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน นักศึกษาในทุกระดับชั้นเรียนทั้งในส่วนของการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งอาชีวศึกษาและการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากนี้ ยังรวมถึงสถาบันการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันการศึกษาทางทหาร เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งระบบรวมทั้งบุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งภาคประชาชน เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมจิตพอเพียงต้านทุจริต และสร้างพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริต

เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต โดยเริ่มปลูกฝังนักเรียนตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม “การป้องกันการทุจริต” ให้สถานศึกษาทุกแห่งนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตให้นักเรียนสร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

สภาพการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย

ปัจจุบัน ปัญหาคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งปัญหานี้ยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ มีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐ หรือองค์กรอิสระต่างๆ ที่เห็นพ้องกันว่า การคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง สำหรับประเทศไทยนั้นเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญลำดับต้นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นมาช้านานจนฝังรากลึก และพบเกือบทุกกลุ่มอาชีพในสังคมไทย เกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนานหรือกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยไปแล้ว

สาเหตุของปัญหาที่พบ คือ การทุจริตคอร์รัปชันเป็นประเพณีนิยมปฏิบัติที่มีมาตั้งแต่สมัยดั้งเดิมยังคงมีอิทธิพลต่อความคิดของคนในปัจจุบันอยู่ค่อนข้างมาก ฉะนั้น พฤติกรรมการปฏิบัติของข้าราชการจึงไม่สอดคล้องกับแนวความคิดของการเป็นข้าราชการสมัยใหม่ การฉ้อราษฎร์บังหลวงของข้าราชการด้วยความไม่รู้หรือด้วยความบริสุทธิ์ใจ จึงยังคงปรากฏอยู่ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ การคอร์รัปชันของข้าราชการอยู่ที่ตัวข้าราชการ ปัญหาที่เกิดจากความคิด ความไม่มีประสิทธิภาพของตัวระบบ และปัญหาของตัวข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรายได้ สวัสดิการ จริยธรรมในการทำงาน ความคาดหวังและโอกาสในชีวิตของตัวข้าราชการ การบริหารราชการแผ่นดินเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการเกิดคอร์รัปชันในวงราชการ อันนำไปสู่การสูญเสียเงินรายได้ของรัฐบาล ความไม่เสมอภาคในการให้บริการของข้าราชการแก่ผู้ติดต่อ ประชาชนผู้เสียภาษีไม่ได้รับบริการที่มีคุณภาพ

จากการวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index: CPI) ปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยได้คะแนนการประเมิน ๓๘ คะแนน ในปี ๒๕๕๙ ประเทศไทยได้คะแนนการประเมิน ๓๕ คะแนน และในปี ๒๕๖๐ ประเทศไทยได้คะแนนการประเมิน ๓๗ คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยยังมีการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ในระดับสูงซึ่งสมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” (Zero Tolerance & Clean Thailand) และกำหนดพันธกิจ “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการและปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานสากล” พร้อมทั้งกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ว่า “ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐” โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ วัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ “การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทันด้วยนวัตกรรมกลไกป้องกันการทุจริต และระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล” และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๔ : พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก พร้อมทั้งกำหนดมาตรการ ดังนี้ : สร้างกลไกการป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริตและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดปัญหาการทุจริต ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะองค์กรรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้นักเรียน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จึงได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม “การป้องกันการทุจริต” ประกอบด้วย เนื้อหา ๔ หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ ๑) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ๒) ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต ๓) STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต และ ๔) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งทั้ง ๔ หน่วยนี้ จะจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นปฐมวัย จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังและป้องกันการทุจริตให้นักเรียนทุกระดับ ทั้งนี้ เป็นการสร้างพลเมืองที่ซื่อสัตย์สุจริตให้แก่ประเทศชาติ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย มีค่าคะแนนสูงขึ้น บรรลุตามเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๒. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นักเรียน

- ๒.๑ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๒.๒ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๒.๓ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- ๒.๔ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๒.๕ สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- ๒.๖ ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- ๒.๗ ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- ๒.๘ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๒.๙ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

๓. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม
 ๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
 ๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
 ๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
 ๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
 ๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
 ๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
 ๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
 ๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต
- รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

๔. โครงสร้างรายวิชา

๔.๑ ระดับปฐมวัย

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย - การทำกิจวัตรประจำวัน (การใช้น้ำ ไฟฟ้า กระดาษ การทิ้งขยะ) 	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย - การทำกิจวัตรประจำวัน 	๑๒
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร - การรับประทานอาหาร - การช่วยเหลือเพื่อน - การใช้กระดาษ 	๙

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อตนเอง - ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น - การตรงต่อเวลา - การทำความสะอาดห้องเรียน - การช่วยเหลือตนเอง	๕
		รวม	๔๐

*หมายเหตุ การจัดประสบการณ์แต่ละกิจกรรมจะใช้เวลาประมาณ ๒๐ นาที

๔.๒ ระดับประถมศึกษา

๑) ประถมศึกษาปีที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการ ทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - กิจกรรมนักเรียน	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการ ทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความหมายบทบาทและสิทธิ - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและ ผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อตนเองกับต่อผู้อื่น) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
		รวม	๔๐

๒) ประถมศึกษาปีที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการ ทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำเวร - การสอบ - กิจกรรมนักเรียน	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการ ทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเอง และผู้อื่น - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและ สังคม - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อห้องเรียน) - คุณลักษณะของพลเมืองที่ดี - หน้าที่ของพลเมืองที่ดี	๑๐
		รวม	๔๐

๓) ประถมศึกษาปีที่ ๓

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม 	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมส่งเสริมความถนัดและความสนใจ 	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร 	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่มีต่อชุมชน - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่มีต่อประเทศชาติ - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อโรงเรียน) - ความเป็นพลเมือง 	๑๐
		รวม	๔๐

๔) ประถมศึกษาปีที่ ๔

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและ การทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการ ทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ภายใน รร.) - การเข้าแถว	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการ ทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเอง และผู้อื่นที่มีต่อครอบครัว - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อชุมชน) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
		รวม	๔๐

๕) ประถมศึกษาปีที่ ๕

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ผลประโยชน์ทับซ้อน 	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน) - การเข้าแถว 	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร 	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อสังคม) - ความเป็นพลเมือง 	๑๐
		รวม	๔๐

๖) ประถมศึกษาปีที่ ๖

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ผลประโยชน์ทับซ้อน - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน 	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน สังคม) - การเข้าแถว 	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างจิตสำนึกความพอเพียงต่อต้านการ ทุจริต - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร 	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่ มีต่อประเทศชาติ - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อประเทศชาติ) - ความเป็นพลเมือง 	๑๐
		รวม	๔๐

๔.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑) มัธยมศึกษาปีที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม)	๑๒
๒.	ความละเอียดและความ ไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน/ชิ้นงาน - การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย / การเข้าแถว - การเลือกตั้ง - กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน)	๘
๓.	STRONG / จิตพอเพียง ต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๑๐
๔.	พลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/สังคม - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * จัดนิทรรศการ	๑๐
		รวม	๔๐

๒) มัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ผลประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) 	๑๒
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การทำการบ้าน/ชิ้นงาน - รู้หน้าที่การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย - การเข้าแถวมารยาทคนดี - การเลือกตั้ง - เรามารวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ด้านทุจริต 	๘
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร 	๑๐
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม <ul style="list-style-type: none"> - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * เสวนา 	๑๐
		รวม	๔๐

๓) มัธยมศึกษาปีที่ ๓

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) และการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และผลประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) และรูปแบบของ ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) 	๑๒
๒.	ความละเอียดและความไม่ ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การทำการบ้าน/ชิ้นงาน - การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย - การเลือกตั้ง - การรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ด้านทุจริต 	๘
๓.	STRONG / จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ - ความรู้ - จิตพอเพียงต่อต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร 	๑๐
๔.	พลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม <ul style="list-style-type: none"> - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย กับการเป็นพลเมืองที่ดีมี ส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * เสวนา 	๑๐
		รวม	๔๐

๔.๔ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๔) มัธยมศึกษาปีที่ ๔

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (สังคม)	๑๐
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน/ชิ้นงาน - การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - กิจกรรมนักเรียน (โรงเรียน)	๗
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้และความรู้ - การต่อต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๘
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * สัมมนา สุนทรพจน์	๑๕
		รวม	๔๐

๕) มัธยมศึกษาปีที่ ๕

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๑๐ กับ ฐาน ๒ - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม (สังคม ประเทศชาติ โลก) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (สังคม ประเทศชาติ โลก) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (สังคม ประเทศชาติ โลก) 	๑๐
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การทำการบ้าน/การทำเวร/การทำความสะดวก - การสอบและการเลือกตั้ง - การแต่งกาย - การเข้าแถว - กิจกรรมนักเรียน (ชุมชน) 	๗
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้และความรู้ - ต่อต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร 	๘
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม <ul style="list-style-type: none"> - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี - ความเป็นพลเมืองของประเทศ - ความเป็นพลเมืองของโลก * สัมมนา เสวนา 	๑๕
		รวม	๔๐

๖) มัธยมศึกษาปีที่ ๖

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม <ul style="list-style-type: none"> - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (โลก) - ประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม (โลก) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม (โลก) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (โลก) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (โลก) 	๑๐
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - การสอบ - การเลือกตั้ง - กิจกรรมนักเรียน 	๗
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต <ul style="list-style-type: none"> - ความพอเพียงประสานเสียงต้านทุจริต - ความโปร่งใสใจสะอาดต้านทุจริต - ตื่นรู้ต้านทุจริต - เรียนรู้เท่าทันป้องกันการทุจริต 	๘
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม <ul style="list-style-type: none"> - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - พลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อการป้องกันการทุจริต - พลโลกที่มีความรับผิดชอบต่อป้องกันการทุจริต <p>* สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ความรู้</p>	๑๕
		รวม	๔๐

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

แนวคิดและแนวการสอน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ ได้แก่ ๑) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Construction Theory) ๒) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism Theory) ๓) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) ๔) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) ๕) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ๖) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจะใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการสืบสวนสอบสวน กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การแก้ปัญหาตลอดจนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เหมาะกับผู้เรียนแต่ละวัย

๖. สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

จัดกิจกรรมด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น วีดิโอ ข่าว VTR นิทาน การ์ตูน ภาพยนตร์สั้น เอกสารแก์ทุจริตคดีฐานสอง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น

๗. การประเมินการเรียนรู้และการประเมินผล

๗.๑ การประเมินการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือประเมินการเรียนรู้ในด้าน

- ๑) ความรู้ความเข้าใจ
- ๒) การปฏิบัติ
- ๓) คุณลักษณะที่พึงประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

- ๑) แบบสอบ
- ๒) แบบประเมินการปฏิบัติงาน
- ๓) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

๗.๒ การประเมินผล

นักเรียนผ่านการประเมินทุกกิจกรรม ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางชั่วโมงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ที่	หน่วย	ระดับ				
		ปฐมวัย	ประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ป.๓)	ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๔ - ป.๖)	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ - ม.๓)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔ - ม.๖)
๑	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม	๑๔ ชั่วโมง	๑๖ ชั่วโมง	๑๔ ชั่วโมง	๑๒ ชั่วโมง	๑๐ ชั่วโมง
๒	ความไม่ทนและความละเอียดต่อการทุจริต	๑๒ ชั่วโมง	๑๐ ชั่วโมง	๑๐ ชั่วโมง	๘ ชั่วโมง	๗ ชั่วโมง
๓	STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต	๙ ชั่วโมง	๔ ชั่วโมง	๖ ชั่วโมง	๑๐ ชั่วโมง	๘ ชั่วโมง
๔	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	๕ ชั่วโมง	๑๐ ชั่วโมง	๑๐ ชั่วโมง	๑๐ ชั่วโมง	๑๕ ชั่วโมง
	รวม	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐

ภาคผนวก

ชุดวิชาที่ ๑

การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๑.๑ สาเหตุของการทุจริตและทิศทางการป้องกันการทุจริตในประเทศไทย

การทุจริตเป็นหนึ่งในประเด็นที่ทั่วโลกแสดงความกังวล อันเนื่องมาจากเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ยากต่อการจัดการและเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน เป็นที่ยอมรับกันว่าการทุจริตนั้นมีความเป็นสากล เพราะมีการทุจริตเกิดขึ้นในทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่กำลังพัฒนา การทุจริตเกิดขึ้นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งในองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรหรือองค์กรเพื่อการกุศล ในปัจจุบันการกล่าวหาและการฟ้องร้องคดี การทุจริตยังมีบทบาทสำคัญในด้านการเมืองมากกว่าช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลในหลายประเทศมีผลการปฏิบัติงานที่ไม่โปร่งใสเท่าที่ควร องค์กรระดับโลก หลายองค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียง เนื่องมาจากเหตุผลด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนทั่วทั้งโลกต่างเฝ้ารอที่จะได้นำเสนอข่าวอื้อฉาวและการประพาศผิดจริยธรรมด้านการทุจริต โดยเฉพาะบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งระดับสูงต่างถูกเฝ้าจับจ้องว่าจะถูกสอบสวนเมื่อใด อาจกล่าวได้ว่าการทุจริตเป็นหนึ่งในปัญหาใหญ่ที่จะขัดขวางการพัฒนาประเทศให้เป็นรัฐสมัยใหม่ ซึ่งต่างเป็นที่ทราบกันดีว่าการทุจริตควรเป็นประเด็นแรก ๆ ที่ควรให้ความสำคัญในวาระของการพัฒนาประเทศของทุกประเทศ

เห็นได้ชัดว่าการทุจริตส่งผลกระทบต่ออย่างมากกับการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่นเดียวกันกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกก็มีความกังวลในปัญหาการทุจริตด้วยเช่นเดียวกัน โดยเห็นพ้องต้องกันว่า การทุจริตเป็นปัญหาใหญ่ที่กำลังขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ให้ก้าวไปสู่รัฐสมัยใหม่ และควรเป็นปัญหาที่ควรจะต้องรีบแก้ไขโดยเร็วที่สุด

การทุจริตนั้นอาจเกิดขึ้นได้ในประเทศที่มีสถานการณ์ ดังต่อไปนี้ ๑) มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อกำหนดจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางธุรกิจ ซึ่งจะเป็นโอกาสที่จะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มหรือกำไรส่วนเกินทางเศรษฐกิจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมาตรการหรือข้อกำหนดดังกล่าวมีความซับซ้อน คลุมเครือ เล็กกปฏิบัติ เป็นความลับหรือไม่โปร่งใส ๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมีสิทธิ์ขาดในการใช้ดุลยพินิจ ซึ่งให้อิสระในการเลือกปฏิบัติเป็น อย่างมากกว่าจะเลือกใช้อำนาจใด กับใครก็ได้ ๓) ไม่มีกลไกที่มีประสิทธิภาพหรือองค์กรที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลและจัดการต่อการกระทำใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศที่กำลังพัฒนา การทุจริตมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมาก โดยไม่ใช่เพียงเพราะว่าลักษณะประชานั้นแตกต่างจากภูมิภาคอื่นที่พัฒนาแล้ว หากแต่เป็นเพราะกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนานั้นมีปัจจัยภายในต่างๆ ที่เอื้อหรือสนับสนุนต่อการเกิดการทุจริต อาทิ ๑) แรงขับเคลื่อนที่อยากมีรายได้ เป็นจำนวนมากอันเป็นผลเนื่องมาจากความจน ค่าแรงในอัตราที่ต่ำ หรือมีสถานะ ความเสี่ยงสูงในด้านต่าง ๆ เช่น ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือการว่างงาน ๒) มีสถานการณ์หรือโอกาสที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้เป็นจำนวนมาก และมีกฎระเบียบต่างๆ ที่อาจนำไปสู่การทุจริต ๓) การออกกฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรมที่ไม่เข้มแข็ง ๔) กฎหมายและประมวลจริยธรรมไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย ๕) ประชากรในประเทศ ยังคงจำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก ๖) ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง และเจตจำนงทาง การเมืองที่ไม่เข้มแข็ง ปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว จะนำไปสู่การทุจริต ไม่ว่าจะเป็นทุจริตระดับบนหรือระดับล่างก็ตาม ซึ่งผลที่ตามมาอย่างเห็นได้ชัดเจนนี้อยู่ด้วยกันหลายประการ เช่น การทุจริตทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศด้านความ โปร่งใสนั้นเลวร้ายลง การลงทุนในประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนักลงทุนต่างชาติลดน้อยลง ส่งผลกระทบต่อทำให้การ เติบโตทางเศรษฐกิจลดน้อยลงไปด้วยเช่นกัน หรือการทุจริตทำให้เกิดช่องว่างของความไม่เท่าเทียมที่กว้างขึ้นของ

ประชากรในประเทศหรืออีกนัยหนึ่งคือระดับความจนนั้นเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มคนรวยกระจุกตัวอยู่เพียงกลุ่มเล็กๆ กลุ่มเดียว นอกจากนี้ การทุจริตยังทำให้การสร้างและปรับปรุงสาธารณูปโภคต่างๆ ของประเทศนั้นลดลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งยังอาจนำพาประเทศไปสู่วิกฤติทางการเงินที่ร้ายแรงได้อีกด้วย

การเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก ต่อการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริต ตามคำปราศรัยของประธานที่ได้กล่าวต่อที่ประชุมองค์การสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ว่า “การทุจริตเป็นหนึ่งในความท้าทายที่มีความสำคัญมากในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้นำโลกควรเพิ่มความพยายามขึ้นเป็นสองเท่าที่จะสร้างเครื่องมือที่มีความเข้มแข็งเพื่อรื้อระบบการทุจริตที่ซ่อนอยู่ออกให้หมดและนำทรัพย์สินกลับคืนให้กับประเทศ ต้นทางที่ถูกขโมยไป...” ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่ผู้นำโลกเท่านั้นที่ต้องจริงจังมากขึ้นกับ การต่อต้านการทุจริตเราทุกคนในฐานะประชากรโลกก็มีความจำเป็นที่จะต้องเอาจริงจังกับการต่อต้านการทุจริตเช่นเดียวกัน โดยทั่วไปอาจมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว แต่แท้ที่จริงแล้วการทุจริตนั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวทุกคนในสังคมมาก การเปลี่ยนแปลงระบบวิธีการคิดเป็นเรื่องสำคัญ หรือความสามารถในการการแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวม เป็นสิ่ง จำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้นกับทุกคนในสังคม ต้องมีความตระหนักได้ว่าการกระทำใดเป็นการลวงล้าสาธารณประโยชน์ การกระทำใดเป็นการกระทำที่อาจเกิดการทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติเป็นอันดับแรกก่อนที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

การทุจริตในสังคมไทยระหว่างช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมาส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาลและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ รูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรงไม่ซับซ้อน อาทิ การรับสินบน การจัดซื้อจัดจ้าง ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การทุจริตโดยการทำลายระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การกระทำที่เป็น การขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือผลประโยชน์ทับซ้อน และการทุจริตเชิงนโยบาย

ประเทศไทยมีความพยายามแก้ไขปัญหการทุจริตโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือกลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เริ่มตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานได้สร้างความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทของแต่ละหน่วยงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับฐานความคิดและสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคม

สำหรับประเทศไทยได้กำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความรุนแรง รวมถึงการสร้างความตระหนักในการประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของคนในสังคม ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรหลักด้านการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งบูรณาการการทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตเข้ากับทุกภาคส่วน ดังนั้น สาระสำคัญที่มีความเชื่อมโยงกับทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
๒. วาระการปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
๓. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
๕. โมเดลประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Thailand ๔.๐)
๖. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดในหมวดที่ ๔ หน้าที่ของประชาชนชาวไทยว่า “...บุคคลมีหน้าที่ ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริต และประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ” ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคน นอกจากนี้ยังกำหนดชัดเจนในหมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกัน เพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านการทุจริต หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” การบริหารราชการแผ่นดินรัฐต้องเสริมสร้างให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก มีประสิทธิภาพที่สำคัญ คือ ไม่เลือกปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และรัฐต้องจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว การที่รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพและการบริหารบุคคลที่มีคุณธรรมนั้นสืบเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคล มีการโยกย้ายแต่งตั้งที่ไม่เป็นธรรม บังคับหรือชี้แนะให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานโดยไม่ยึดมั่นในหลักผลประโยชน์แห่งรัฐ รวมถึงการมุ่งเน้นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองรวมถึงพวกพ้องรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงได้มีความพยายามที่จะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าต้องการสร้างประสิทธิภาพในระบบการบริหารงานราชการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่กำหนดเอาไว้

วาระการปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสถาปนิกรูป
แห่งชาติสถาปนิกรูป แห่งชาติในฐานะองค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปกลไก และปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้มีข้อเสนอเพื่อปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและบริบทของสังคมไทย โดยเสนอให้มียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา ๓ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (๑) ยุทธศาสตร์การปลูกฝัง “คนไทย ไม่โกง” เพื่อปฏิรูปคนให้มีจิตสำนึก สร้างจิตสำนึกที่ตัวบุคคลรับผิดชอบชั่วดีอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ มองว่าการทุจริตเป็นเรื่องน่ารังเกียจเป็นการเอาเปรียบสังคมและสังคมไม่ยอมรับ (๒) ยุทธศาสตร์การป้องกันด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาล เพื่อเป็นระบบป้องกันการทุจริต เสมือนการสร้างระบบภูมิคุ้มกันแก่ทุกภาคส่วนในสังคม (๓) ยุทธศาสตร์การปราบปราม เพื่อปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการต่อกรณีการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ ให้สามารถเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำการทุจริตขึ้นอีกในอนาคต

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือภายในรัฐบาลนี้ และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ แผนพัฒนาด้านต่างๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวเป็นยุทธศาสตร์ที่ยึดวัตถุประสงค์หลักแห่งชาติเป็นแม่บทหลัก ทิศทางด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจะถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ชาติ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ วางกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” คติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ คือ **ยุทธศาสตร์ที่ ๑** ความมั่นคง **ยุทธศาสตร์ที่ ๒** การสร้างความสามารถในการแข่งขัน **ยุทธศาสตร์ที่ ๓** การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน **ยุทธศาสตร์ที่ ๔** การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม **ยุทธศาสตร์ที่ ๕** การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ **ยุทธศาสตร์ที่ ๖** การปรับสมดุลและพัฒนา การบริหารจัดการภาครัฐ ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ ได้กำหนดกรอบแนวทางที่สำคัญ ๖ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ (๒) การพัฒนาระบบ การให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ (๓) การปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม (๔) การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ (๕) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในการปฏิบัติราชการ (๖) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๗) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาหน่วยงานภาครัฐและบุคลากรที่มีหน้าที่เสนอความเห็นทางกฎหมายให้มีศักยภาพ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย ในยุทธศาสตร์นี้ ได้กำหนดกรอบ แนวทางการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและคอร์รัปชัน มุ่งเน้นการส่งเสริม และพัฒนาปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม วิธีคิดและกระบวนทัศน์ให้คนมีความตระหนัก มีความรู้เท่าทันและมีภูมิคุ้มกัน ต่อโอกาสและการชักจูงให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันและมีพฤติกรรมไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งสนับสนุนทุกภาคส่วน ในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาคเอกชน เพื่อเป็นการตัดวงจรการทุจริตระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจออกจากกัน ทั้งนี้ การบริหารงานของส่วนราชการต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

โมเดลประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Thailand ๔.๐) เป็นโมเดลที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดหลักในการบริหารประเทศ ถอดรหัสออกมาเป็น ๒ ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ (๑) การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within) และ (๒) การเชื่อมโยงกับประชาคมโลกในยุทธศาสตร์ การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน Thailand ๔.๐ เน้นการปรับเปลี่ยน ๔ ทิศทางและเน้นการพัฒนาที่สมดุลใน ๔ มิติ มิติที่หยิบยก คือ การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ผ่านการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศน์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจปมเพาะความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ เน้นการสร้างคุณค่าร่วม และค่านิยมที่ดี คือ สังคมที่มีความหวัง (Hope) สังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony)

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” (Zero Tolerance & Clean Thailand) กำหนดยุทธศาสตร์หลักออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการกระบวนกรปรับสภาพทางสังคมให้เกิดภาวะ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนกรกล่อมเกลางานทางสังคม สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม ปลูกฝังความคิดแบบดิจิทัล (Digital Thinking)

ให้สามารถคิดแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม และประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือด้านทฤษฎี

สาระสำคัญทั้ง ๒ ด้านดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือชี้แนะทิศทางการปฏิบัติงานและการบูรณาการด้านต่อต้านการทุจริตของประเทศโดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการงานของภาคส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน และเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. ทฤษฎี ความหมาย และรูปแบบของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

คำว่า Conflict of Interest มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น “การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนตน” หรือ “ประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ขัดกัน” หรือบางท่านแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ “ความขัดแย้งทางผลประโยชน์”

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เรียกว่า Conflict of Interest นั้นก็มีลักษณะทำนองเดียวกันกับกฎศีลธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี หลักคุณธรรม จริยธรรม กล่าวคือ การกระทำใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงไม่ควรจะกระทำ แต่บุคคลแต่ละคน แต่ละกลุ่ม แต่ละสังคม อาจเห็นว่าเรื่องใดเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมแตกต่างกันไป หรือเมื่อเห็นว่าเป็นการขัดกันแล้วยังอาจมีระดับของความหนักเบาแตกต่างกัน อาจเห็นแตกต่างกันว่าเรื่องใดกระทำได้กระทำไม่ได้แตกต่างกันออกไปอีก และในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบางเรื่องบางคนอาจเห็นว่าไม่เป็นไร เป็นเรื่องเล็กน้อย หรืออาจเห็นเป็นเรื่องใหญ่ ต้องถูกประณาม ตำหนิ ตีฉิบ นินทา ว่ากล่าว ฯลฯ แตกต่างกันตามสภาพของสังคม

โดยพื้นฐานแล้ว เรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เป็นกฎศีลธรรมประเภทหนึ่งที่บุคคลไม่พึงละเมิดหรือฝ่าฝืน แต่เนื่องจากการฝ่าฝืนกันมากขึ้น และบุคคลผู้ฝ่าฝืนก็ไม่มีความเกรงกลัวหรือละอายต่อการฝ่าฝืนนั้น สังคมก็ไม่ลงโทษหรือลงโทษไม่เพียงพอที่จะมีผลเป็นการห้ามการกระทำดังกล่าว และในที่สุดเพื่อหยุดยั้งเรื่องดังกล่าวนี้ จึงมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์มากขึ้นๆ และเป็นเรื่องที่สังคมให้ความสนใจมากขึ้นตามลำดับ

คู่มือการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

“ประโยชน์ส่วนตน (Private Interests) คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง หรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น”

“ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) คือ การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงาน

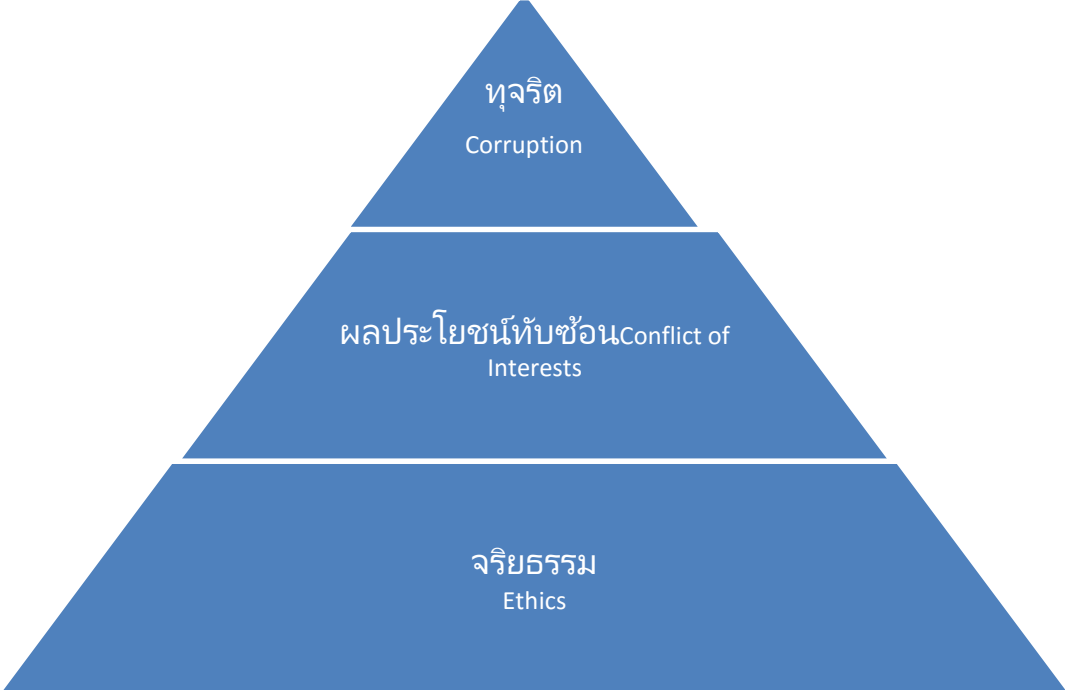
ของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะของเอกชน การกระทำการใดๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่างๆ กันที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชน จะมีความแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน”

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามาใช้อิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการทางการเงินหรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง”

ความสัมพันธ์ระหว่าง “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม” “จริยธรรม” และ “การทุจริต”

“จริยธรรม” เป็นกรอบใหญ่ทางสังคมที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต การกระทำใดที่ผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต ย่อมเป็นความผิดจริยธรรมด้วย

แต่ตรงกันข้าม การกระทำใดที่ฝ่าฝืนจริยธรรม อาจไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต เช่น มีพฤติกรรมส่วนตัวไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมชู้สาว เป็นต้น

“จริยธรรม” เป็นหลักสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เปรียบเสมือนโครงสร้างพื้นฐานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือปฏิบัติ

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” เป็นพฤติกรรมที่
อยู่ระหว่างจริยธรรมกับการทุจริต ที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตนกระทบต่อ
ผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งพฤติกรรมบางประเภทมีการบัญญัติเป็นความผิดทางกฎหมาย
มีบทลงโทษชัดเจน แต่พฤติกรรมบางประเภทยังไม่มีการบัญญัติข้อห้ามไว้ในกฎหมาย

“การทุจริต” เป็นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมายโดยตรง ถือเป็นความผิดอย่าง
ชัดเจน สังคมส่วนใหญ่จะมีการบัญญัติกฎหมายออกมารองรับ มีบทลงโทษชัดเจน ถือเป็น
ความผิดขั้นรุนแรงที่สุดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่ปฏิบัติ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขาดจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเข้าไปกระทำการ
ใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ถือว่าเจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้นขาดความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และจะเป็นต้นเหตุของการ
ทุจริตต่อไป”

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่เฉพาะ
ในรูปแบบของตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือ
ทรัพย์สินด้วย ทั้งนี้ John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๗ รูปแบบ คือ

๑) การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) ซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น
ทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกรอบม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะ
เดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น ได้ส่งผลให้ต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการ
ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒) การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๓) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post -employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง

๔) การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕) การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๖) การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

๗) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.” ทำให้มีรูปแบบเพิ่มเติมจาก ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอีก ๒ กรณี คือ

๘) การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่าระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตนเข้าทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๙) การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

ตัวอย่างการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมในรูปแบบต่างๆ

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ

๑.๑ นายสุจริต ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ได้เดินทางไปปฏิบัติราชการในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ซึ่งในวันดังกล่าว นายรวย นายก อบต. แห่งหนึ่ง ได้มอบางข้างจำนวนหนึ่งคู่ให้แก่ นายสุจริต เพื่อเป็นของที่ระลึก

๑.๒ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เพื่อช่วยให้บริษัทเอกชนรายนั้น ชนะการประมูลรับงานโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ

๑.๓ การที่บริษัทแห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำมูลค่ามากกว่า ๑๐ บาท แก่เจ้าหน้าที่ในปีที่ผ่านมา และปีนี้เจ้าหน้าที่เร่งรัดคืนภาษีให้กับบริษัทนั้นเป็นกรณีพิเศษ โดยลัดคิวให้ก่อนบริษัทอื่นๆ เพราะคาดว่าจะได้รับของขวัญอีก

๑.๔ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไปเป็นคณะกรรมการของบริษัทเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ จากบริษัทเหล่านั้น ซึ่งมีผลต่อ การให้คำวินิจฉัยหรือข้อเสนอแนะที่เป็นธรรมหรือเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ ต่อบริษัทผู้ให้นั้นๆ

๑.๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับชุดไม้กอล์ฟจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เมื่อต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอกชนแห่งนั้น ก็ช่วยเหลือให้บริษัทนั้นได้รับสัมปทาน เนื่องจากรู้สึกว่าจะตอบแทนที่เคยได้รับของขวัญมา

๒. การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญา

๒.๑ การที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานต้นสังกัดซื้อคอมพิวเตอร์ สำนักงานจากบริษัทของครอบครัวตนเอง หรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วนอยู่

๒.๒ ผู้บริหารหน่วยงานทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนาและดูงานกับบริษัท ซึ่งเป็นของเจ้าหน้าที่หรือบริษัทที่ผู้บริหารมีหุ้นส่วนอยู่

๒.๓ ผู้บริหารของหน่วยงาน ทำสัญญาจ้างบริษัทที่ภรรยาของตนเองเป็นเจ้าของมาเป็นที่ปรึกษาของหน่วยงาน

๒.๔ ผู้บริหารของหน่วยงาน ทำสัญญาให้หน่วยงานจัดซื้อที่ดินของตนเองในการสร้างสำนักงานแห่งใหม่

๒.๕ ภรรยาอดีตนายกรัฐมนตรี ประมูลซื้อที่ดินย่านถนนรัชดาภิเษกใกล้กับศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการกำดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง โดยอดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลกิจการของกองทุนฯ ได้ลงนามยินยอมในฐานะคู่สมรสให้ภรรยาประมูลซื้อที่ดินและทำสัญญาซื้อขายที่ดิน ส่งผลให้เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาซื้อที่ดิน โฉนดแปลงดังกล่าว อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ (๑)

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ

๓.๑ อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลแห่งหนึ่งเพิ่งเกษียณอายุราชการไปทำงานเป็นที่ปรึกษาในบริษัทผลิตหรือขายยา โดยใช้อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาลดังกล่าว ให้โรงพยาบาลซื้อยาจากบริษัทที่ตนเองเป็นที่ปรึกษาอยู่ พฤติการณ์เช่นนี้มีมูลความผิดทั้งทางวินัยและทางอาญารัฐเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนมีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓

๓.๒ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจากราชการไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา

๓.๓ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกษียณแล้วใช้อิทธิพลที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐรับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะได้ติดต่อกับหน่วยงานรัฐได้อย่างราบรื่น

๓.๔ การว่าจ้างเจ้าหน้าที่ผู้เกษียณมาทำงานในตำแหน่งเดิมที่หน่วยงานเดิมโดยไม่คุ้มค่ากับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๔. การทำงานพิเศษ

๔.๑ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี ๖ สำนักงานสรรพากรจังหวัดในส่วนภูมิภาค ได้จัดตั้งบริษัทรับจ้างทำบัญชีและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับภาษีและมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับบริษัท โดยรับจ้างทำบัญชีและยื่นแบบแสดงรายการให้ผู้เสียภาษีในเขตจังหวัดที่รับราชการอยู่และจังหวัดใกล้เคียง กลับมีพฤติการณ์ช่วยเหลือผู้เสียภาษีให้เสียภาษีน้อยกว่าความเป็นจริง และรับเงินค่าภาษีอากรจากผู้เสียภาษีบางรายแล้ว มิได้นำไปยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีให้ พฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับกรมสรรพากรว่าด้วยจรรยาข้าราชการ กรมสรรพากร พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๙ (๗) (๘) และอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน หาประโยชน์ให้แก่ตนเอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อีกทั้งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการโดยร้ายแรง และปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต และยังกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๒ นิติกร ฝ่ายกฎหมายและเร่งรัดภาษีอากรค้าง สำนักงานสรรพากรจังหวัดในส่วนภูมิภาคหารายได้พิเศษโดยการเป็นตัวแทนขายประกันชีวิตของบริษัทเอกชน ได้อาศัยโอกาสที่ตนปฏิบัติหน้าที่ เร่งรัดภาษีอากรค้าง ผู้ประกอบการรายหนึ่งหาประโยชน์ให้แก่ตนเองด้วยการขายประกันชีวิตให้แก่หุ้นส่วนผู้จัดการของผู้ประกอบการดังกล่าว รวมทั้งพนักงานของผู้ประกอบการนั้นอีกหลายคน ในขณะที่ตนกำลังดำเนินการเร่งรัดภาษีอากรค้าง พฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๓ (๓) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๓ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางราชการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ เพื่อให้บริษัทเอกชนที่ว่าจ้างนั้นมีความน่าเชื่อถือมากกว่าบริษัทคู่แข่ง

๔.๔ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอย่างเต็มที่ แต่เอาเวลาไปรับงานพิเศษอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน

๔.๕ การที่ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐรับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษา หรือเป็นผู้ทำบัญชีให้กับบริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ

๕. การรู้ข้อมูลภายใน

๕.๑ นายช่าง ๕ แผนกชุมสายโทรศัพท์เคลื่อนที่ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ได้นำข้อมูลเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ ๔๗๐ MHZ และระบบบลดลือกไปขายให้แก่ผู้อื่น จำนวน ๔๐ หมายเลข เพื่อนำไปปรับปรุงเข้ากับโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่นำไปใช้รับจ้างให้บริการโทรศัพท์แก่บุคคลทั่วไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และ มาตรา ๑๖๔ และมีความผิดวินัย ข้อบังคับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยว่าด้วยการพนักงาน พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๔๔ และ ๔๖

๕.๒ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น

๕.๓ การที่เจ้าหน้าที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการท่อระบายน้ำ (Spec) วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงการท่อระบายน้ำ แล้วแจ้งข้อมูลให้กับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จัก เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

๕.๔ เจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานเปิดเผยหรือขายข้อมูลที่สำคัญของฝ่ายที่มายื่นประมูลไว้ก่อนหน้าให้แก่ผู้ประมูลรายอื่นที่ให้ผลประโยชน์ ทำให้ฝ่ายที่มายื่นประมูลไว้ก่อนหน้าเสียเปรียบ

๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน

๖.๑ คนบดีคณะแพทยศาสตร์ ใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต ด้วยการสั่งให้เจ้าหน้าที่นำเก้าอี้พร้อมผ้าปกคลุมเก้าอี้ เครื่องถ่ายวิดีโอ เครื่องเล่นวิดีโอ กล้องถ่ายรูป และผ้าเต็นท์ นำไปใช้ในงานมงคลสมรสของบุตรสาวรวมทั้งรถยนต์ รถตู้ส่วนบุคคล เพื่อใช้รับส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมพิธี และขนย้ายอุปกรณ์ทั้งที่บ้านพักและ งานฉลองมงคลสมรสที่โรงแรม ซึ่งล้วนเป็นทรัพย์สินของทางราชการการกระทำของจำเลยนับเป็นการใช้อำนาจโดยทุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนตนอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดวินัยและอาญา ต่อมาเรื่องเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาล ศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานโจทก์แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลย เป็นการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ฐานเป็นเจ้าของงานมีหน้าที่ซื้อทำจัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐและเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และ ๑๕๗ จึงพิพากษาให้จำคุก ๕ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยไว้ ๒ ปี ๖ เดือนและปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีหน้าที่ซื้บรถยนต์ของส่วนราชการ นำน้ำมัน ในรถยนต์ไปขาย และนำเงิน มาไว้ใช้จ่ายส่วนตัวทำให้ส่วนราชการต้องเสียงบประมาณ เพื่อซื้อน้ำมันมากกว่าที่ควรจะเป็นพฤติกรรมดังกล่าวถือ เป็นการทุจริต เป็นการเบียดบังผลประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของตนเอง และมีความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา

๖.๓ การที่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้มีอำนาจอนุมัติให้ใช้รถราชการหรือการเบิกจ่าย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง นำรถยนต์ของส่วนราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว

๖.๔ การที่เจ้าหน้าที่รัฐนำวัสดุครุภัณฑ์ของหน่วยงานมาใช้ที่บ้าน หรือใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานติดต่อ ธุระส่วนตัว หรือนำรถส่วนตัวมาล้างที่หน่วยงาน

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

๗.๑ นายองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งร่วมกับพวก แก๊งเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ ปรับปรุงและซ่อมแซมถนนคนเดินใหม่ ในตำบลที่ตนมีฐานเสียงโดยไม่ผ่านความเห็นชอบจากสภาฯ และตรวจรับ งานทั้งที่ไม่ถูกต้องตามแบบรูปราชการที่กำหนด รวมทั้งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จได้ติดป้ายชื่อของตนและพวก การ กระทำดังกล่าวมีมูลเป็นการกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ มีมูลความผิดทั้งทางวินัยอย่างร้ายแรงและทางอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้มีอำนาจ แต่งตั้งถอดถอน และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

๗.๒ การที่นักการเมืองในจังหวัด ขอเพิ่มงบประมาณเพื่อนำโครงการตัดถนน สร้างสะพานลงในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเองเป็นชื่อสะพาน

๗.๓ การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง

๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติ

พนักงานสอบสวนละเว้นไม่นำบันทึกการจับกุมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุม ทำขึ้นในวันเกิดเหตุรวมเข้า สำนวน แต่กลับเปลี่ยนบันทึกและแก้ไขข้อหาในบันทึก การจับกุม เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องหาซึ่งเป็นญาติของตนให้รับ โทษน้อยลง คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมูลความผิดทางอาญาและทางวินัยอย่างร้ายแรง

๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

๙.๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ในฐานะผู้บริหาร เข้าแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบ และกฎหมายหรือฝ่าฝืนจริยธรรม

๙.๒ นายเอ เป็นหัวหน้าส่วนราชการแห่งหนึ่งในจังหวัด รู้จักสนิทสนมกับ นายบี หัวหน้าส่วนราชการอีก แห่งหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน นายเอ จึงใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวฝากลูกชาย คือ นายซี เข้ารับราชการภายใต้สังกัด ของนายบี

๑๐. การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวมประเภทอื่นๆ

๑๐.๑ การเดินทางไปราชการต่างจังหวัดโดยไม่คำนึงถึงจำนวนคน จำนวนงาน และจำนวนวันอย่างเหมาะสม อาทิ เดินทางไปราชการจำนวน ๑๐ วัน แต่ใช้เวลาในการทำงานจริงเพียง ๖ วัน โดยอีก ๔ วัน เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ

๑๐.๒ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่ใช้เวลาในราชการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เพราะสามารถเบิกเงินงบประมาณค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้

๑๐.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐลงเวลาปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ โดยมีได้อยู่ปฏิบัติงานในช่วงเวลานั้นอย่างแท้จริง แต่กลับใช้เวลาดังกล่าวปฏิบัติกิจธุระส่วนตัว

๓. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัด หรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ของทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่รัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยาไว้ ดังนี้

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือ ร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือ มีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอนให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์เท่านั้นต่อประธาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น เป็นสมาชิกแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่ที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการให้ของขวัญและรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้หลายครั้งเพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้เกิดการประหยัด มิให้มีการเบียดเบียนข้าราชการโดยไม่จำเป็นและสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากการแข่งขันกันให้ของขวัญในราคาแพงทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการประพฤติมิชอบอื่นๆ ในวงราชการอีกด้วยและในการกำหนดจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่างๆ ก็มีการกำหนดในเรื่องทำนองเดียวกัน ประกอบกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ฉะนั้นจึงสมควรรวบรวมมาตรการเหล่านั้นและกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ของขวัญและรับของขวัญไว้เป็นการถาวรมีมาตรฐานอย่างเดียวกัน และมีความชัดเจนเพื่อเสริมมาตรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ได้กำหนดไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"ของขวัญ" หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กัน เพื่ออภัยยศไมตรี และให้หมายความรวมถึงเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสนหาหรือเพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับการบริการหรือความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือห้องที่พักราคาอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันและไม่ว่าจะเป็นบัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

"ปกติประเพณีนิยม" หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดง ความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาท ที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

"ผู้บังคับบัญชา" หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงาน ที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐและผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลด้วย

"บุคคลในครอบครัว" หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กันมิได้

การให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญที่มีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงินสวัสดิการใดๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่ากรณีใดๆ มิได้

ข้อ ๖ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามีได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๘

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้มาติดต่องานหรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่นการขอใบรับรอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน เป็นต้น

(๒) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐเช่น การจัดซื้อจัดจ้างหรือการได้รับสัมปทาน เป็นต้น

(๓) ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงานหรือธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นต้น

(๔) ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ ๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เฉพาะกรณี การรับของขวัญที่ให้ตามปกติประเพณีนิยม และของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๙ ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญแล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดไว้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นประพฤติปฏิบัติไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจาก (๑) หรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่สอดส่อง และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามระเบียบนี้แก่หน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียน ต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือรับของขวัญฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไปในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติ ประเพณี นิยมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพรหรือใช้บัตรแสดงความเสียใจ แทนการให้ของขวัญ

ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง แนะนำหรือกำหนดมาตรการจูงใจที่จะพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึกและพฤติกรรมของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปในแนวทางประหยัด

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การเรียไร” หมายความว่า การเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร และให้หมายความรวมถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยายว่ามีใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมด หรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

“เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร” หมายความว่า เข้าไปช่วยเหลือโดยมีส่วนร่วมในการจัดให้มี การเรียไรในฐานะเป็นผู้ร่วมจัดให้มีการเรียไร หรือเป็นประธานกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ที่ปรึกษา หรือในฐานะอื่นใดในการเรียไรนั้น

ข้อ ๖ หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรมิได้ เว้นแต่เป็นการเรียไร ตามข้อ ๑๔ หรือได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ (กคร.) หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตในการเรียไรตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมการเรียไร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน

ระเบียบนี้ด้วย ในกรณีนี้ กคร. อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานรัฐดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกรู้ก็ได้

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียกรู้ของหน่วยงานของรัฐ เรียกโดยย่อว่า “กคร.” ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คนเป็นกรรมการ และผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กคร. จะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๑๘ การเรียกรู้หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกรู้ที่ กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาอนุมัติให้ตามข้อ ๖ ได้นั้น จะต้องมึลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นการเรียกรู้ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง
- (๒) เป็นการเรียกรู้ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนา

ประเทศ

- (๓) เป็นการเรียกรู้ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์
- (๔) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกรู้ของบุคคลหรือนิติบุคคล

ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียกรู้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกรู้แล้ว

ข้อ ๑๙ การเรียกรู้หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกรู้ดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี

- (๑) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติครม. ให้เรียกรู้ได้
- (๒) เป็นการเรียกรู้ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
- (๓) เป็นการเรียกรู้เพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน
- (๔) เป็นการเรียกรู้ตามข้อ ๑๘ (๑) หรือ (๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือมูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกรู้ตามข้อ ๑๘ (๔) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ

(๖) เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติตามระเบียบนี้แล้ว

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นตามข้อ ๑๙ ให้จัดให้มีการเรียกรู้หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกรู้ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) ให้กระทำการเรียกรู้เป็นการทั่วไป โดยประกาศหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (๒) กำหนดสถานที่หรือวิธีการที่จะรับเงินหรือทรัพย์สินจากการเรียกรู้

(๓) ออกใบเสร็จหรือหลักฐานการรับเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้บริจาคทุกครั้ง เว้นแต่โดยลักษณะแห่งการเรียไร่ไม่สามารถออกใบเสร็จหรือหลักฐานดังกล่าวได้ ก็ให้จัดทำเป็นบัญชีการรับเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้ เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

(๔) จัดทำบัญชีการรับจ่ายหรือทรัพย์สินที่ได้จากการเรียไร่ตามระบบบัญชีของทางราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สิ้นสุดการเรียไร่ หรือทุกสามเดือน ในกรณีที่เป็นกรเรียไร่ที่กระทำอย่างต่อเนื่องและปิดประกาศเปิดเผย ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐที่ได้ทำการเรียไร่น้อยกว่าสามสิบวันเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้ทราบและจัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการเรียไร่ดังกล่าวไว้ ณ สถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย

(๕) รายงานการเงินของการเรียไร่พร้อมทั้งส่งบัญชีตาม (๔) ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จัดทำบัญชีตาม (๔) แล้วเสร็จ หรือในกรณีที่เป็นกรเรียไร่ที่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องให้รายงานการเงินพร้อมทั้ง ส่งบัญชีดังกล่าวทุกสามเดือน

ข้อ ๒๑ ในการเรียไร่หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร่ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประโยชน์ที่ผู้บริจาคหรือบุคคลอื่นจะได้รับซึ่งมิใช่ประโยชน์ที่หน่วยงานของรัฐได้ประกาศไว้

(๒) กำหนดให้ผู้บริจาคต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนหรือมูลค่าที่แน่นอน เว้นแต่ โดยสภาพ มีความจำเป็นต้องกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เช่น การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดงหรือบัตรเข้าร่วมการแข่งขัน เป็นต้น

(๓) กระทำการใดๆ ที่เป็นการบังคับให้บุคคลใดทำการเรียไร่หรือบริจาค หรือกระทำการในลักษณะที่ทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียไร่หรือบริจาคไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๔) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกทำการเรียไร่ หรือใช้ สิ่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ใดบังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นออกทำการเรียไร่

ข้อ ๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร่ของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร่ซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐจะต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการดำเนินการเรียไร่ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์หรือสื่ออย่างอื่น หรือด้วยวิธีการอื่นใด

(๒) ใช้ สิ่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ใดบังคับบัญชา หรือบุคคลใดช่วยทำการเรียไร่ให้ หรือกระทำในลักษณะที่ทำให้ผู้ใดบังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียไร่ให้ได้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

๔. วิธีคิดแบบฐาน ๑๐ (Analog thinking) / ฐาน ๒ (Digital thinking)

แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน ต้องเริ่มต้นแก้ไขที่ตัวบุคคล โดยการปรับเปลี่ยนระบบการคิดของคนในสังคมแยกแยะให้ได้ว่า...

“เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนตัว...เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม”

ต้องแยกออกจากกันให้ได้อย่างเด็ดขาด ไม่นำมาปะปนกัน ไม่เอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตัว ไม่เอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาทดแทนบุญคุณส่วนตัว ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องเหนือกว่าประโยชน์ส่วนรวม กรณีเกิดผลประโยชน์ขัดกันต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องกระทำการหรือใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม หากปล่อยให้มมีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจแล้ว ย่อมต้องเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests) ขึ้นแน่นอน และความเสียหายก็จะตกอยู่กับประชาชนและประเทศชาตินั่นเอง

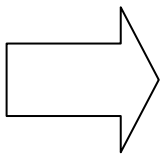

ระบบคิดที่จะกล่าวต่อไปนี้... เป็นการนำมาประยุกต์ใช้และเปรียบเทียบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำไปเป็น “หลักคิด” ในการปฏิบัติงานให้สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างเด็ดขาด คือ

“ระบบคิด ฐานสิบ (Analog)”
กับ
“ระบบคิด ฐานสอง (Digital)”

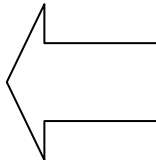
ทำไม จึงใช้ระบบเลขฐานสิบ (Analog) และระบบเลขฐาน (Digital) มาใช้แยกแยะการแก้ทุจริต

เรามาทำความเข้าใจในระบบ... ฐานสิบ (Analog), ฐานสอง (Digital) กันเถอะ

ระบบเลข “ฐานสิบ” (decimal number system) หมายถึง ระบบเลขที่มีตัวเลข ๑๐ ตัว คือ ๐ , ๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๖ , ๗ , ๘ , ๙ เป็นระบบคิดเลขที่เราใช้ในชีวิตประจำวันกันมาตั้งแต่จำความกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้บอกปริมาณหรือบอกขนาด ช่วยให้ เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อความหมาย สอดคล้องกับระบบ “Analog” ที่ใช้ค่า ต่อเนื่องหรือสัญญาณซึ่งเป็นค่าต่อเนื่อง หรือแทนความหมายของข้อมูลโดยใช้ฟังก์ชันที่ ต่อเนื่อง (Continuous)

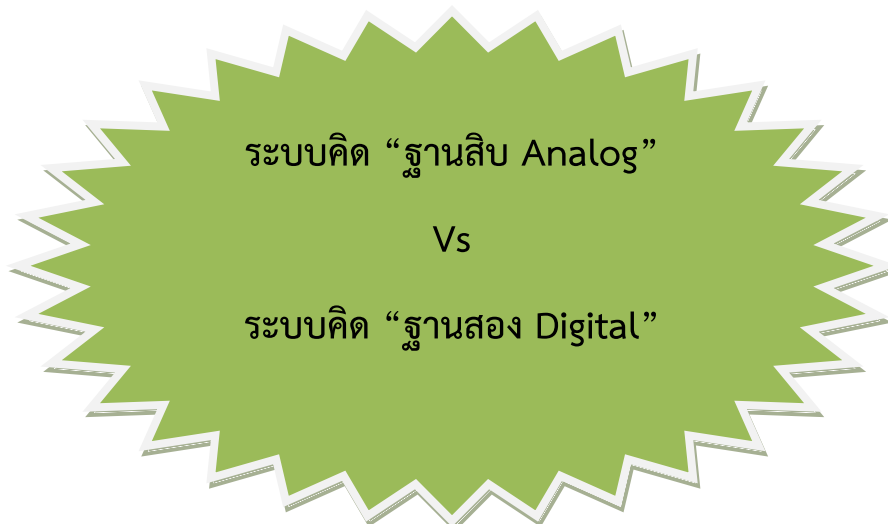
ระบบเลข “ฐานสอง” (binary number system) หมายถึง ระบบเลขที่มี สัญลักษณ์เพียงสองตัว คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) สอดคล้องกับการทำงานระบบ Digital ที่มีลักษณะการทำงานภายในเพียง ๒ จังหวะ คือ ๐ กับ ๑ หรือ ON กับ OFF (Discrete) ตัด เด็ดขาด

จากที่กล่าวมา... เมื่อนำระบบเลข “ฐานสิบ Analog” และ ระบบเลข “ฐานสอง Digital” มาปรับใช้ เป็นแนวคิด คือ ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” และ ระบบคิด “ฐานสอง Digital” จะเห็นได้ว่า...

ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึง โอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ซับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ ต้องใช้ดุลยพินิจเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและ ประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้ แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

ระบบคิด “ฐานสอง Digital” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ใช่ กับ ไม่ใช่, เท็จ กับ จริง, ทำได้ กับ ทำไม่ได้, ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับกร ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีระบบการคิดที่ยังแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตนออกจากกันไม่ได้ นำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันไปหมด แยกแยะไม่ออกว่าสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตนสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เครือญาติ หรือพวกพ้อง เห็นถือว่าประโยชน์ของส่วนรวมหรือของหน่วยงาน จะคอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตนออกจากกัน แยกออกอย่างชัดเจนว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตนสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำมาปะปนกัน ไม่นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือของหน่วยงานเห็นถือว่าประโยชน์ของส่วนตน เครือญาติ และพวกพ้อง ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ก็จะยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

๕. บทบาทของรัฐ / เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หลักคิดการแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมอย่างเด็ดขาด ดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๕ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เห็นถือว่าประโยชน์ส่วนตนโดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติกรใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสากล ซึ่งองค์กรในระดับสากลต่างก็ให้ความสำคัญ ดังจะเห็นได้จากจรรยาบรรณสากลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศขององค์การสหประชาชาติ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption - UNCAC) ค.ศ. ๒๐๐๓ ที่กำหนดให้การแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่เป็นมาตรฐานความประพฤติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติงานของรัฐแต่ละรัฐ และระหว่างรัฐ

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ระบุในภาคผนวกของมติสหประชาชาติ ครั้งที่ ๕๑/๕๙ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๑๙๙๖ (พ.ศ. ๒๕๓๙)

- ผลประโยชน์ขัดกัน และการขาดคุณสมบัติ

๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หรือผลประโยชน์ทางการเงินอันไม่สมควรสำหรับตนหรือสมาชิกในครอบครัวไม่พึงประกอบธุรกรรมเข้ารับตำแหน่งหรือหน้าที่หรือมีผลประโยชน์ทางการเงิน การค้า หรือผลประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกันซึ่งขัดกับตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ หรือการปฏิบัติในตำแหน่ง หรือบทบาทหน้าที่นั้น

๕. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามขอบเขตที่กำหนดโดยตำแหน่งหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร พึงแจ้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ การค้า และการเงิน หรือกิจการอันทำเพื่อผลตอบแทนทางการเงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ขัดกันได้ในสถานการณ์ที่มีโอกาสจะเกิดหรือที่ดูเหมือนว่าได้เกิดกรณีผลประโยชน์ขัดกันขึ้นระหว่างหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพึงปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้เพื่อลดหรือขจัดซึ่งผลประโยชน์ขัดกันนั้น

๖. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้เงิน ทรัพย์สิน บริการ หรือข้อมูลซึ่งได้มาจากการปฏิบัติงาน หรือเป็นผลมาจากการปฏิบัติงาน เพื่อกิจการอื่นใดโดยไม่เกี่ยวข้องกับงานในตำแหน่งหน้าที่โดยไม่สมควรอย่างเด็ดขาด

๗. เจ้าหน้าที่ของรัฐ พึงปฏิบัติตามมาตรการซึ่งกำหนดโดยกฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร เพื่อมิให้ผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่เดิมของตนโดยไม่สมควรเมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว

- การรับของขวัญหรือของกำนัล

๘. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงเรียกร้อง หรือรับของขวัญหรือของกำนัลอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท การดำเนินงานตามหน้าที่หรือการวินิจฉัยของตน

๖. กรณีตัวอย่างระบบคิดเพื่อแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

ตัวอย่างระบบคิดฐานสิบ & ระบบคิดฐานสอง

สก๊อตเทป
ที่บ้านหมด
ทำไงดี

ไปซื้อเองสิ
อย่าเอาของออฟฟิศ
ไปใช้ส่วนตัวเลย

คิดฐานสอง

เอาของ
ออฟฟิศไปสิ
ไม่เป็นไรหรอก

คิดฐานสิบ

กำลังรีบ
ที่เจอก่อคิว

ทำไงดี

ต่อคิวสิ
ยิ่งต่อคิวเป็นระเบียบ
ยิ่งช่วยให้เร็วขึ้น

คิดฐานสอง

แซงคิวไปเลย
กำลังรีบนี้
ทำยังไงได้

คิดฐานสิบ

โดน
ตำรวจแจกใบสั่ง
ทำไงดี

เสียค่าปรับ
ตามกฎหมาย
ที่กำหนดดีกว่า

คิดฐานสอง

ยัดเงิน

จะได้ไม่ต้องเสียเวลา
ไปสถานีตำรวจ

คิดฐานสิบ

อยากให้ลูก
สอบติด

โรงเรียนชื่อดัง
ทำไงดี

ลูกสอบ
ไม่ติด
ไม่เป็นไร
เรียนที่อื่นก็ได้

คิดฐานสอง

ยัดเงินสิ

ยิ่งเงินเยอะ
ก็ยิ่งสอบติดง่าย

คิดฐานสิบ

คิดแบบไหน ? ...ไม่ทุจริต

บรรณานุกรม

- ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
 - คู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 - คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
 - คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน กรมสรรพากร
 - หนังสือชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ชุดที่ ๓ สำนักงาน ป.ป.ช.
 - กำชัยจงจักรพันธ์ “การขัดกันแห่งผลประโยชน์และมาตรา ๑๐๐ พ.ร.บ. ป.ป.ช.” จัดพิมพ์และเผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 - สุทธินันท์ สาริมาน. การกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
 - สุวรรณาดุลยวสินพงศ์ และคณะ. (๒๕๔๖). รายงานผลการวิจัยเรื่องความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
 - เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (www.nacc.go.th)

ชุดวิชาที่ ๒

ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

๒.๑ การทุจริต

ปัญหาการทุจริต เป็นปัญหาที่สำคัญทั้งของประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ปัญหาการทุจริตจะทำให้เกิดความเสื่อมในด้านต่างๆ เกิดขึ้น ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และนับวันปัญหาดังกล่าวก็จะรุนแรงมากขึ้น และมีรูปแบบการทุจริตที่ซับซ้อน ยากแก่การตรวจสอบมากขึ้น จากเดิมที่กระทำเพียงสองฝ่าย ปัจจุบันการทุจริตจะกระทำกันหลายฝ่าย ทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน โดยประกอบด้วยสองส่วนใหญ่ๆ คือ ผู้ให้ผลประโยชน์กับผู้รับผลประโยชน์ ซึ่งทั้งสองฝ่ายนี้จะมีผลประโยชน์ร่วมกัน トラบไตที่ผลประโยชน์สมเหตุสมผลต่อกัน ก็จะนำไปสู่ปัญหาการทุจริตได้ บางครั้งผู้รับผลประโยชน์ก็เป็นผู้ให้ประโยชน์ได้เช่นกัน โดยผู้รับผลประโยชน์และผู้ให้ผลประโยชน์ คือ

๑. **ผู้รับผลประโยชน์** จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ในการกระทำ การดำเนินการต่างๆ และรับประโยชน์จะเป็นไปในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การเรียกรับประโยชน์โดยตรง การกำหนดระเบียบหรือคุณสมบัติที่เอื้อต่อตนเองและพวกพ้อง

๒. **ผู้ให้ผลประโยชน์** เช่น ภาคเอกชน โดยการเสนอผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ เช่น เงิน สิทธิพิเศษอื่นๆ เพื่อจูงใจให้นักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบหรือผิดกฎหมาย เป็นต้น

๒.๑.๑ ทุจริต คืออะไร

คำว่าทุจริต มีการให้ความหมายได้มากมาย หลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าจะมีการให้ความหมายดังกล่าวไว้ว่าอย่างไร โดยที่คำว่าทุจริตนั้น จะมีการให้ความหมายโดยหน่วยงานของรัฐ หรือการให้ความหมายโดยกฎหมายซึ่งไม่ว่าจะเป็นการให้ความหมายจากแหล่งใด เนื้อหาสำคัญของคำว่าทุจริตก็ยังคงมีความหมายที่สอดคล้องกันอยู่ นั่นคือ การทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีการแสวงหาหรือเอาผลประโยชน์ของส่วนรวม มาเป็นของส่วนตัว ทั้งๆ ที่ตนเองไม่ได้มีสิทธิในสิ่งๆ นั้น การยัดถือ เอามาดังกล่าวจึงถือเป็นสิ่งที่ผิด ทั้งในแง่ของกฎหมายและศีลธรรม

ในแง่ของกฎหมายนั้น ประเทศไทยได้มีการกำหนดถึงความหมายของการทุจริตไว้หลักๆ ในกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) “โดยทุจริต” หมายถึง “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายถึง “ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

นอกจากนี้ คำว่าทุจริต ยังได้มีการบัญญัติให้ความหมายเอาไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยระบุไว้ว่าทุจริต หมายถึง “ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง”

ในคำภาษาอังกฤษ คำว่าทุจริตจะตรงกับคำว่า Corruption (คอร์รัปชัน) โดยในประเทศไทย มักมีการกล่าวถึงคำว่าคอร์รัปชันมากกว่าการใช้คำว่าทุจริต โดยการทุจริตนี้สามารถใช้ได้กับทุกที่ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ หน่วยงานของเอกชน หากเกิดกรณีการยึดเอา ถือเอาซึ่งประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนร่วม ไม่คำนึง ถึงว่าสิ่งๆ นั้นเป็นของของตนเอง หรือเป็นสิทธิที่ตนเองควรจะได้มาหรือไม่แล้วนั้น ก็จะเรียกได้ว่าเป็นการทุจริต เช่น การทุจริตในการเบิกจ่ายเงิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชน การกระทำเช่นนี้ก็ถือเป็นการทุจริต

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคอร์รัปชันมิได้เกิดเฉพาะในวงราชการเท่านั้น ดังนั้น ในอีกมุมหนึ่ง คอร์รัปชันจึงต้องหมายรวมถึงการแสวงหาผลประโยชน์ของภาคธุรกิจเอกชน ในรูปของการให้สินบนหรือสิ่งตอบแทน แก่พนักงานการเมืองหรือข้าราชการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองอยากได้ในรูปแบบของการประมูล การสัมปทาน เป็นต้น รูปแบบเหล่านี้จะสามารถสร้างกำไรให้แก่ภาคเอกชนเป็นจำนวนมากหากภาคเอกชนสามารถเข้ามาดำเนินงานได้ รวมถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความต้องการทรัพย์สิน ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากสิ่งที่ได้รับตามปกติ เมื่อเหตุผลของทั้งสองฝ่ายสามารถบรรจบหากันได้ การทุจริตก็เกิดขึ้นได้

จากนิยามของการทุจริตคอร์รัปชันไม่เพียงแต่จะกินความถึงการทุจริตคอร์รัปชันในระบบราชการเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงเรื่องกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในภาคเอกชนอีกด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการทุจริตคอร์รัปชันคือ การทุจริต และการประพฤติมิชอบของข้าราชการ

ดังนั้น การทุจริตคือ การคดโกง ไม่ซื่อสัตย์สุจริต การกระทำที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์หรือให้ได้รับสิ่งตอบแทน การให้หรือการรับสินบน การกำหนดนโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนหรือพวกพ้องรวมถึงการทุจริตเชิงนโยบาย

๒.๑.๒ รูปแบบการทุจริต

รูปแบบการทุจริตที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งได้ ๓ ลักษณะ คือ แบ่งตามผู้ที่เกี่ยวข้อง แบ่งตามกระบวนการที่ใช้และแบ่งตามลักษณะรูปธรรม ดังนี้คือ

๑) แบ่งตามผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นรูปแบบการทุจริตในเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ระหว่างผู้ที่ให้การอุปถัมภ์ (ผู้ให้การช่วยเหลือ) กับผู้ถูกอุปถัมภ์ (ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ) โดยในกระบวนการการทุจริตจะมี ๒ ประเภทคือ

(๑) การทุจริตโดยข้าราชการ หมายถึงการกระทำที่มีการใช้หน่วยงานราชการเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นๆ มากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของสังคมหรือประเทศ โดยลักษณะของการทุจริตโดยข้าราชการสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทย่อย ดังนี้

ก) การคอร์รัปชันตามน้ำ (corruption without theft) จะปรากฏขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องการสินบนโดยให้มีการจ่ายตามช่องทางปกติของทางราชการ แต่ให้เพิ่มสินบนรวมเข้าไว้กับการจ่ายค่าบริการของหน่วยงานนั้นๆ โดยที่เงินค่าบริการปกติที่หน่วยงานนั้นจะต้องได้รับก็ยังคงได้รับต่อไป เช่น การจ่ายเงินพิเศษให้แก่เจ้าหน้าที่ในการออกเอกสารต่างๆ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติที่ต้องจ่ายอยู่แล้ว เป็นต้น

ข) การคอร์รัปชันทวนน้ำ (corruption with theft) เป็นการคอร์รัปชันในลักษณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเรียกร้อยเงินจากผู้ขอรับบริการโดยตรง โดยที่หน่วยงานนั้นไม่ได้มีการเรียกเก็บเงินค่าบริการแต่อย่างใด เช่น ในการออกเอกสารของหน่วยงานราชการไม่ได้มีการกำหนดให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่กรณีนี้มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่มาใช้บริการของหน่วยงานของรัฐ

(๒) การทุจริตโดยนักการเมือง (political corruption) เป็นการใช้นโยบายของทางราชการโดยบรรดานักการเมืองเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงินมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของสังคมหรือประเทศ เช่นเดียวกัน โดยรูปแบบหรือวิธีการทั่วไปจะมีลักษณะเช่นเดียวกับการทุจริตโดยข้าราชการ แต่จะเป็นในระดับที่สูงกว่า เช่น การทุจริตในการประมูลโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ และมีการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ต่างๆ จากภาคเอกชน เป็นต้น

๒) แบ่งตามกระบวนการที่ใช้มี ๒ ประเภทคือ (๑) เกิดจากการใช้อำนาจในการกำหนด กฎ กติกาพื้นฐาน เช่น การออกกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อกลุ่มธุรกิจของตนหรือพวกพ้องและ (๒) เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากกฎ และระเบียบที่ดำรงอยู่ ซึ่งมักเกิดจากความไม่ชัดเจนของกฎและระเบียบเหล่านั้นที่ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ความคิดเห็นของตนได้ และการใช้ ความคิดเห็นนั้นอาจไม่ถูกต้องหากมีการใช้ไปในทางที่ผิดหรือไม่ยุติธรรมได้

๓) แบ่งตามลักษณะรูปธรรม มีทั้งหมด ๔ รูปแบบคือ

(๑) คอร์รัปชันจากการจัดซื้อจัดหา (Procurement Corruption) เช่น การจัดซื้อสิ่งของ ในหน่วยงาน โดยมีการคิดราคาเพิ่มหรือลดคุณสมบัติแต่กำหนดราคาซื้อไว้เท่าเดิม

(๒) คอร์รัปชันจากการให้สัมปทานและสิทธิพิเศษ (Concessionaire Corruption) เช่น การให้เอกชนรายใดรายหนึ่งเข้ามามีสิทธิในการจัดทำสัมปทานเป็นกรณีพิเศษต่างกับเอกชนรายอื่น

(๓) คอร์รัปชันจากการขายสาธารณสมบัติ (Privatization Corruption) เช่น การขายกิจการของ รัฐวิสาหกิจ หรือการยกเอาที่ดิน ทรัพย์สินไปเป็นสิทธิการครอบครองของต่างชาติ เป็นต้น

(๔) คอร์รัปชันจากการกำกับดูแล (Regulatory Corruption) เช่น การกำกับดูแล ในหน่วยงานแล้วทำการทุจริตต่าง เป็นต้น

นักวิชาการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต ได้มีการกำหนดหรือแบ่งประเภทของการทุจริตเป็นรูปแบบต่างๆ ไว้ เช่น การวิจัยของรองศาสตราจารย์ ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ และคณะ ได้แบ่งการทุจริตคอร์รัปชัน ออกเป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑) การใช้อำนาจในการอนุญาตให้ละเว้นจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐเพื่อลด ต้นทุนการทำธุรกิจ ๒) การใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ในรูปของสิ่งของ และบริการ หรือสิทธิให้แก่เอกชน และ ๓) การใช้อำนาจในการสร้างอุปสรรคในการให้บริการแก่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ เนื่องจากเงินเดือนและ ผลตอบแทนในระบบราชการต่ำเกินไปจนขาดแรงจูงใจในการทำงาน

นอกจากนี้ จากผลการสอบสวนและศึกษาเรื่องการทุจริต ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาสอบสวน และศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตของวุฒิสภา (วิชา มหาคุณ) มีการแบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่

๑) การทุจริตเชิงนโยบาย

เป็นรูปแบบใหม่ของการทุจริตที่แยบยล โดยอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือมติของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำที่ ถูกต้องชอบธรรม

๒) การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

เป็นการใช้อำนาจและหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนในฐานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้แก่ ตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ปัจจุบันมักเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง พ่อค้า และข้าราชการประจำ

๓) การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

การทุจริตประเภทนี้จะพบได้ทั้งรูปแบบของการสมยอมราคา ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ กำหนด รายละเอียดหรือสเปกงาน กำหนดเงื่อนไข คำนวณราคากลางออกประกาศประกวดราคา การขายแบบ การรับ และเปิดซอง การประกาศผล การอนุมัติ การทำสัญญาทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล้วนมีช่องโหว่ให้มีการทุจริตกันได้อย่างง่ายดายๆ นอกจากนี้ ยังมีการทุจริตที่มาเหนือเมฆคือการอาศัยความเป็นหน่วยงานราชการด้วยกัน จึงได้รับการยกเว้นและการไม่ถูกเพ่งเล็ง แต่ความจริง ผลประโยชน์จากการรับงานและเงินที่ได้จากการรับงานไม่ได้นำมาส่งกระทรวงการคลัง แต่เป็นผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคล ซึ่งไม่แตกต่างอะไรกับการจ้างบริษัทเอกชน

๔) การทุจริตในการให้สัมปทาน

เป็นการแสวงหาหรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบจากโครงการหรือกิจการของรัฐ ซึ่งรัฐได้อนุญาตหรือมอบให้เอกชนดำเนินการแทนให้ลักษณะสัมปทานผูกขาดในกิจการใดกิจการหนึ่ง เช่น การทำสัญญาสัมปทานโรงงานสุรา การทำสัญญาสัมปทานโทรคมนาคม เป็นต้น

๕) การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

เป็นการพยายามดำเนินการให้ได้บุคคลซึ่งมีสายสัมพันธ์กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอันที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้องค์กรเหล่านี้มีความอ่อนแอ ไม่สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๓ สาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริต

จากการศึกษาวิจัยโครงการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทยของเสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ ได้ระบุ เงื่อนไข/สาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันอาจมาจากสาเหตุภายในหรือสาเหตุภายนอกดังนี้

(๑) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ พฤติกรรมส่วนตัวของข้าราชการบางคนที่เป็นคนโลภมาก เห็นแก่ได้ไม่รู้จักพอ ความเคยชินของข้าราชการที่คุ้นเคยกับการที่จะได้ “ค่าน้ำร้อนน้ำชา” หรือ “เงินใต้โต๊ะ” จากผู้มาติดต่อราชการ ขาดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

(๒) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

๑) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของข้าราชการน้อยหรือต่ำมากไม่ได้สัดส่วนกับการครองชีพที่สูงขึ้น การเติบโตของระบบทุนนิยมที่เน้นการบริโภค สร้างนิสัยการอยากได้ อยากมี เมื่อรายได้ไม่เพียงพอต้องหาทางใช้อำนาจไปทุจริต

๒) ด้านสังคม ได้แก่ ค่านิยมของสังคมที่ยกย่องคนมีเงิน คนร่ำรวย และไม่สนใจว่าเงินนั้นได้มาอย่างไร เกิดลัทธิเอาอย่าง อยากได้สิ่งที่คนร่ำรวยมี เมื่อเงินเดือนของตนไม่เพียงพอ ก็หาโดยวิธีมิชอบ

๓) ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การนิยมจ่ายเงินของนักธุรกิจให้กับข้าราชการที่ต้องการความสะดวก รวดเร็ว หรือการบริการที่ดีกว่าด้วยการลดต้นทุนที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ

๔) ด้านการเมือง ได้แก่ การทุจริตของข้าราชการแยกไม่ออกจากนักการเมือง การร่วมมือของคนสองกลุ่มนี้เกิดขึ้นได้ในประเด็นการใช้จ่ายเงินการหารายได้และการตัดสินใจพิจารณาโครงการของรัฐ

๕) ด้านระบบราชการ ได้แก่

- ความบกพร่องในการบริหารงานเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริต

- การใช้ดุลพินิจมากและการผูกขาดอำนาจจะทำให้อัตราการทุจริตในหน่วยงานสูง
- การที่ขั้นตอนของระเบียบราชการมีมากเกินไป ทำให้ผู้ที่ไปติดต่อต้องเสียเวลามาก จึงเกิดการสมยอมกันระหว่างผู้ให้กับผู้รับ
- การตกอยู่ใต้อาณาเขตล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริตมีทางเป็นไปได้ที่ผู้นั้นจะทำการทุจริตด้วย
- การรวมอำนาจ ระบบราชการมีลักษณะที่รวมศูนย์ ทำให้ไม่มีระบบตรวจสอบที่เป็นจริง และมีประสิทธิภาพ
- ตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะอำนาจต่อการกระทำผิด เช่น อำนาจในการอนุญาต การอนุมัติ จัดซื้อจัดจ้าง ผู้ประกอบการเอกชนมักจะยอมเสียเงินติดสินบนเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว
- การที่ข้าราชการผู้ใหญ่ทุจริตให้เห็นเป็นตัวอย่างแล้วไม่ถูกลงโทษข้าราชการชั้นผู้น้อยจึงเลียนแบบกลายเป็นความเคยชิน และมองไม่เห็นว่าการกระทำเหล่านั้นจะเป็นการคอร์รัปชัน หรือมีความสับสนระหว่างสินน้ำใจกับคอร์รัปชันแยกออกจากกัน

๖) กฎหมายและระเบียบ ได้แก่

- กฎหมายหลายฉบับที่ใช้อยู่ยังมี “ช่องโหว่” ที่ทำให้เกิดการทุจริตที่ดำรงอยู่ได้
- การทุจริตไม่ได้เป็นอาชญากรรมให้คู่กรณีทั้งสองฝ่าย หาพยานหลักฐานได้ยากยิ่งกว่านั้น คู่กรณีทั้งสองฝ่ายมักไม่ค่อยมีฝ่ายใดยอมเปิดเผยออกมา และถ้าหากมีฝ่ายใดต้องการที่จะเปิดเผยความจริงในเรื่องนี้ กฎหมายหมิ่นประมาทก็ยับยั้งเอาไว้ อีกทั้งกฎหมายของทุกประเทศเอาผิดกับบุคคลผู้ให้สินบนเท่าๆ กับผู้รับสินบน จึงไม่ค่อยมีผู้ให้สินบนรายใดกล้าดำเนินคดีกับผู้รับสินบน
- ราษฎรที่รู้เห็นการทุจริตก็เป็นโจทก์ฟ้องร้องมิได้เนื่องจากไม่ใช่ผู้เสียหาย ยิ่งกว่านั้น กระบวนการพิจารณาพิพากษายังยุ่งยากซับซ้อนจนกลายเป็นผลดีแก่ผู้ทุจริต
- ขั้นตอนทางกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติยุ่งยาก ซับซ้อน มีขั้นตอนมาก ทำให้เกิดช่องทางให้ข้าราชการหาประโยชน์ได้

๗) การตรวจสอบ ได้แก่

- ภาคประชาชนขาดความเข้มแข็ง ทำให้กระบวนการต่อต้านการทุจริตจากฝ่ายประชาชนไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร
- การขาดการควบคุมตรวจสอบ ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือกำกับดูแลอย่างจริงจัง

๘) สาเหตุอื่นๆ

- อิทธิพลของภรรยาหรือผู้หญิง เนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิดสามีอันเป็นตัวการสำคัญที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สามีของตนทำการทุจริตเพื่อความเบียดเบียนอยู่ของครอบครัว
- การพนัน ทำให้ข้าราชการที่เสียพนันมีแนวโน้มจะทุจริตมากขึ้น

๒.๑.๔ ระดับการทุจริตในประเทศไทย

๑) การทุจริตระดับชาติ เป็นรูปแบบการทุจริตของนักการเมืองที่ใช้อำนาจในการบริหารราชการ รวมถึงอำนาจนิติบัญญัติ เป็นเครื่องมือในการออกกฎหมาย แก้ไขกฎหมาย การออกนโยบายต่างๆ โดยการอาศัยช่องว่างทางกฎหมาย

๒) การทุจริตในระดับท้องถิ่น การบริหารราชการในรูปแบบท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจเพื่อให้บริการต่างๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น แต่การดำเนินการในรูปแบบของท้องถิ่นก็ก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตเป็นจำนวนมาก ผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นนักการเมืองที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น หรือนักธุรกิจที่ปรับบทบาทตนเองมาเป็นนักการเมือง และเมื่อเป็นนักการเมือง เป็นผู้บริหารท้องถิ่นแล้วก็ป็นโอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองและพวกพ้องได้

ระดับการทุจริตในประเทศไทยที่แบ่งออกเป็นระดับชาติและระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะมีรูปแบบการทุจริตที่คล้ายกัน เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การประมูล การซื้อขายตำแหน่ง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่มีข่าวจำนวนมากเกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่นเรียกรับผลประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนตำแหน่ง หรือเลื่อนตำแหน่งเป็นต้น โดยการทุจริตที่เกิดขึ้นอาจจะไม่ใช่การทุจริตที่เป็นตัวเงินให้เห็นได้ชัดเจนเท่าใด แต่จะแฝงตัวอยู่ในรูปแบบต่างๆ หากไม่พิจารณาให้ถี่ถ้วนอาจมองได้ว่าการกระทำดังกล่าวไม่ใช่การทุจริต แต่แท้จริงแล้วการกระทำนั้นเป็นการทุจริตอย่างหนึ่ง และร้ายแรงมากพอที่จะส่งผลกระทบต่อสังคม ประเทศชาติได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น การประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งผู้บังคับบัญชาให้คะแนนประเมินพิเศษแก่ลูกน้องที่ตนเองชอบ ทำให้ได้รับเงินเดือนในอัตราที่สูงกว่าความเป็นจริงที่บุคคลนั้นควรจะได้รับ เป็นต้น การกระทำดังกล่าวถือเป็นความผิดทางวินัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนให้ยึดถือปฏิบัติอยู่แล้ว ซึ่งหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นเท่ากับว่าเป็นการกระทำที่ทุจริตและประพฤติผิดประมวลจริยธรรมอีกด้วย

๒.๑.๕ สถานการณ์การทุจริตของประเทศไทย

การทุจริตที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ หากประเทศใดมีการทุจริตน้อยจะส่งผลให้ประเทศนั้นมีความเป็นอยู่ที่ดี นักลงทุนมีความต้องการที่จะมาลงทุนในประเทศ ซึ่งหมายถึงเศรษฐกิจของประเทศจะสามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง แต่หากมีการทุจริตเป็นจำนวนมากนักธุรกิจย่อมไม่กล้าที่จะลงทุนในประเทศนั้นๆ เนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจที่มากกว่าปกติ แต่หากสามารถดำเนินธุรกิจดังกล่าวได้ผลที่เกิดขึ้นย่อมตกแก่ผู้บริหารที่จำเป็นต้องซื้อสินค้าและบริการที่มีราคาสูง หรืออีกกรณีหนึ่งคือการใช้สินค้าและบริการที่ไม่มีคุณภาพ ดังนั้น จึงได้มีการวัดและจัดอันดับประเทศต่างๆ เพื่อป้องกันถึงสถานการณ์การทุจริต ซึ่งการทุจริตที่ผ่านมานอกจากจะพบเห็นข่าวการทุจริตด้วยตนเอง และผ่านสื่อต่างๆ แล้ว ยังมีตัวชี้วัดที่สำคัญอีกตัวหนึ่งที่ได้รับการยอมรับ คือ ตัวชี้วัดขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (transparency international : TI) ได้จัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันประจำปี ๒๕๖๐ พบว่า ประเทศไทยได้ ๓๗ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่อันดับที่ ๙๖ จากการจัดอันดับทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก หากเทียบกับปี ๒๕๕๙ ประเทศไทยได้คะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ลำดับที่ ๑๐๑ เท่ากับว่าประเทศไทย มีคะแนนความโปร่งใสดีขึ้น แต่ยังคงแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยยังมีการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ในระดับสูงซึ่งสมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยคะแนนที่ประเทศไทยได้รับตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน ได้คะแนนและลำดับ ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย ระหว่างปี ๒๕๔๗ - ๒๕๖๐

ปี พ.ศ.	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ
๒๕๔๗	๓.๖๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๖๔	๑๔๖
๒๕๔๘	๓.๘๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๕๙	๑๕๙
๒๕๔๙	๓.๖๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๖๓	๑๖๓
๒๕๕๐	๓.๓๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๔	๑๗๙
๒๕๕๑	๓.๕๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๐	๑๘๐
๒๕๕๒	๓.๔๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๔	๑๘๐
๒๕๕๓	๓.๕๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๗๘	๑๗๘
๒๕๕๔	๓.๔๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๐	๑๘๓
๒๕๕๕	๓.๗ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๘๘	๑๗๖
๒๕๕๖	๓.๕ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๑๐๒	๑๗๗
๒๕๕๗	๓.๘ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๘๕	๑๗๕
๒๕๕๘	๓.๘ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๗๖	๑๖๘
๒๕๕๙	๓.๕ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๑๐๑	๑๗๖
๒๕๖๐	๓.๗ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๙๖	๑๘๐

และเมื่อจัดอันดับประเทศในกลุ่มอาเซียน จำนวน ๑๐ ประเทศ เพื่อเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ประเทศสิงคโปร์ยังคงอันดับหนึ่งในกลุ่มอาเซียนเช่นเดียวกับ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ ๒ แสดงภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ในภูมิภาคอาเซียน

อันดับในอาเซียน	ประเทศ	คะแนนปี ๒๕๖๐	คะแนนปี ๒๕๕๙	คะแนนปี ๒๕๕๘
๑	สิงคโปร์	๘๔	๘๔	๘๕
๒	บรูไน	๖๒	๕๘	-
๓	มาเลเซีย	๔๗	๔๙	๕๐
๔	อินโดนีเซีย	๓๗	๓๗	๓๖
๕	ไทย	๓๗	๓๕	๓๘
๖	เวียดนาม	๓๕	๓๓	๓๑
๗	ฟิลิปปินส์	๓๔	๓๕	๓๕
๘	พม่า	๓๐	๒๘	๒๒
๙	ลาว	๒๙	๓๐	๒๖
๑๐	กัมพูชา	๒๑	๒๑	๒๑

ในการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตที่ผ่านมา จะถูกประเมินจากแหล่งข้อมูล ๙ แหล่ง ครอบคลุมด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การจัดการของรัฐบาล ความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้การทุจริต ประสิทธิภาพของภาครัฐและภาคเอกชนในการดำเนินงานและการวัดด้านความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ โดยวัดจากความคิดเห็นของประชาชนว่าประเทศนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยมากน้อย

แค่นั้น เช่น การมีส่วนร่วม ความเป็นเอกฉันท์ การเลือกตั้ง ความเท่าเทียม ความเป็นเสรีโดยทั้งหมดนี้จะใช้รูปแบบของการสอบถามจากนักลงทุนชาวต่างชาติที่เข้ามาทำธุรกิจในประเทศ

๒.๑.๖ ผลกระทบของการทุจริตต่อการพัฒนาประเทศ

การทุจริตมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆด้าน เป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งของคนในชาติ จากการเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ของประเทศ ประชาชนได้รับบริการสาธารณะหรือสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เต็มที่อย่างที่ควรจะเป็น เงินภาษีของประชาชนตกไปอยู่ในกระเป๋าของผู้ทุจริต และผลกระทบอื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนี้แล้ว หากพิจารณาในแง่การลงทุนจากต่างประเทศเพื่อประกอบกิจการต่างๆ ภายในประเทศ พบว่า นักลงทุนต่างประเทศจะมองว่าการทุจริตถือว่าเป็นต้นทุนอย่างหนึ่ง ซึ่งนักลงทุนจากต่างประเทศจะใช้ประการพิจารณาการลงทุนประกอบกับปัจจัยด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ หากต้นทุนที่ต้องเสียจากการทุจริตมีต้นทุนที่สูง นักลงทุนจากต่างประเทศอาจพิจารณาตัดสินใจการลงทุนไปยังประเทศอื่น ส่งผลให้การจ้างงาน การสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนลดลง เมื่อประชาชนมีรายได้ลดลงก็จะส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้ของรัฐบาลลดลง จึงส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณและการพัฒนาประเทศ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยได้สำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทยจากกลุ่มตัวอย่าง ๒,๔๐๐ ตัวอย่างจากประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการภาคเอกชน และข้าราชการ/ภาครัฐ เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ พบว่า หากเปรียบเทียบความรุนแรงของปัญหาการทุจริตในปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา พบว่า ผู้ที่ตอบว่ารุนแรงเพิ่มขึ้นมี ๓๘% รุนแรงเท่าเดิม ๓๐% ส่วนสาเหตุการทุจริตอันดับหนึ่ง คือ กฎหมายเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจที่เอื้อต่อการทุจริต อันดับสอง ความไม่เข้มงวดของการบังคับใช้กฎหมาย อันดับสาม กระบวนการทางการเมืองขาดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ยาก ส่วนรูปแบบการทุจริตที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด อันดับหนึ่ง คือ การให้สินบน ของกำนัล หรือรางวัล อันดับสอง การใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว อันดับสาม การใช้ตำแหน่งทางการเมืองเพื่อเอื้อประโยชน์แก่พรรคพวก

สำหรับความเสียหายจากการทุจริต โดยการประเมินจากงบประมาณรายจ่ายปี ๒๕๕๙ ที่ ๒.๗๒ ล้านล้านบาทว่า แม้จะมีการจ่ายเงินใต้โต๊ะ แต่อัตราการจ่ายอยู่ที่เฉลี่ย ๑-๑๕% โดยหากจ่ายที่ ๕% ความเสียหายจะอยู่ที่ ๕๙,๖๑๐ ล้านบาท หรือ ๒.๑๙% ของงบประมาณ และมีผลทำให้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ๐.๔๒% แต่หากจ่ายที่ ๑๕% คิดเป็นความเสียหาย ๑๗๘,๘๓๐ ล้านบาท หรือ ๖.๕๗% ของเงินงบประมาณ และมีผลทำให้เศรษฐกิจลดลง ๑.๒๗% โดยการลดการเรียกเงินสินบนลงทุกๆ ๑% จะทำให้มูลค่าความเสียหายจากการทุจริตลดลง ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท

ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยจะมีหน่วยงานหลักที่ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจในลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกับสำนักงาน ป.ป.ช. เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอีกหลายหน่วยงาน และสำหรับหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เพื่อเป็นมาตรการ แนวทางการดำเนินงาน ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน

๒.๑.๗ ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ประเทศไทยได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทุจริตมาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือทั้งหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และภาคประชาชนในการร่วมมือป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงได้มีการออกกฎหมายลงโทษผู้ที่กระทำความผิด มีการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินคดีกับบุคคลที่ทำการทุจริต นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งฉบับปัจจุบันเป็นฉบับที่ ๓ มีกำหนดใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand) และมีพันธกิจ คือ สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานสากล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ จำนวน ๖ ยุทธศาสตร์ เป็นการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ตั้งแต่การป้องกันการทุจริตโดยใช้กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรมและการเรียนการสอน รวมถึงการป้องกันการทุจริตเชิงระบบ นอกจากนี้รวมไปถึงการดำเนินการในส่วนการตรวจสอบทรัพย์สิน ที่เป็นการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าจะมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไร และด้านการปราบปรามการทุจริตเพื่อให้การดำเนินการด้านปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับค่า CPI ให้ได้คะแนน ๕๐ คะแนน ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยมีรายละเอียดแต่ละยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

มีวัตถุประสงค์ในการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยให้มีค่านิยมร่วมต้านทุจริต มีจิตสำนึกสาธารณะ และสามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และสร้างกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการบูรณาการและเสริมพลังการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการผลักดันให้เกิดสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ยกย่องเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของประชาชนได้รับการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อรักษาเจตจำนงทางการเมืองในการแก้ไขปัญหาการทุจริตให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาลในแต่ละช่วง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กระบวนการนโยบายเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สามารถกระจายผลประโยชน์สู่ประชาชนอย่างเป็นธรรม และไม่มีลักษณะของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลไกการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตพัฒนาระบบการทำงานด้านการป้องกันการทุจริต ให้สามารถป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้นในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : ปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต

มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตการตรากฎหมายและปรับปรุงกฎหมายให้กระบวนการปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพบูรณาการกระบวนการปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ และเพื่อให้ผู้กระทำความผิดถูกดำเนินคดีและลงโทษอย่างเป็นรูปธรรมและเท่าทันต่อสถานการณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต

มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยให้มีระดับร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปเป็นเป้าหมายที่ต้องการยกระดับคะแนนให้มีค่าสูงขึ้น หากได้รับคะแนนมากจะหมายถึงการที่ประเทศนั้นมีการทุจริตน้อย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ที่ ๖ นี้ จึงถือเป็นเป้าหมายสำคัญในการที่จะต้องมุ่งมั่นในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒.๑.๘ กรณีตัวอย่างผลที่เกิดจากการทุจริต

คดีทุจริตจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานคร

แต่เดิมภารกิจด้านการดับเพลิงเป็นภารกิจของตำรวจดับเพลิง มีฐานะเป็นกองบังคับการตำรวจดับเพลิง ปฏิบัติงานทางด้านป้องกันระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยจนกระทั่งได้มีแนวคิดที่จะปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ กองบังคับการตำรวจดับเพลิง ให้มีขนาดเล็กลง โดยมีแนวคิดที่จะโอนภารกิจที่ไม่ใช่หน้าที่ของตำรวจโดยตรงให้ไปอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง งานด้านดับเพลิงและกู้ภัย ถือเป็นภารกิจหนึ่งที่มีใช้หน้าที่โดยตรงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงเห็นควรที่จะโอนภารกิจดังกล่าวให้กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบดำเนินการ โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติถ่ายโอนภารกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยให้กรุงเทพมหานคร มีสถานะเป็นสำนัก ชื่อว่า สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

คดีทุจริตจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานคร มีผู้เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชนโดยเอกชนที่เข้ามาทำธุรกิจการขายรถและเรือดับเพลิงคือบริษัท ส. โดยเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์ฟุคสเปเซียลพาร์ซอຍก จำกัด ครอบครองบริษัท General Dynamics Worldwide Holdings, Inc. ของสหรัฐอเมริกาซื้อกิจการทั้งหมด แต่ยังคงเป็นบริษัทถูกต้องตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์ฟุคสเปเซียลพาร์ซอຍก จำกัด ว่าจ้างบริษัท Somati Vehicle N.V. ของประเทศเบลเยียมเป็นผู้รับจ้างจัดหาผลิตและประกอบรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย (ยกเว้นเรือดับเพลิง) ให้กับกรุงเทพมหานครโดยได้รับค่าจ้างผลิตราว ๒๘ ล้านยูโร หรือราว ๑,๔๐๐ ล้านบาท บริษัท สไตเออร์ฯ จึงไม่ใช่ผู้ผลิตและประกอบสินค้าเพื่อเสนอขายโดยตรง แต่เป็นเพียงนายหน้าและบริหารจัดการในการจัดหาสินค้าให้กับกรุงเทพมหานครเท่านั้น

ในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๖ เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทยได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอโครงการขายรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยของ บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์ฟุคสเปเซียลพาร์ซอຍก จำกัด โดยเป็นข้อเสนอให้ดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐ และบริษัท สไตเออร์ฯ ได้เชิญนาย ป. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยดูงานโรงงานผลิตของบริษัท MAN ซึ่งผลิตตัวรถดับเพลิงให้บริษัท สไตเออร์ฯ ที่ประเทศออสเตรเลียและเบลเยียม และนาย ส. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้อนุมัติโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้ในกิจการดับเพลิง ตามที่ พล.ต.ต. อ. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานครเสนอ ได้แก่ รถดับเพลิงชนิดต่างๆและรถบรรทุกน้ำรวม ๓๑๕ คัน และเรือดับเพลิง ๓๐ ลำตลอดจน

อุปกรณ์สาธารณภัยอื่นๆซึ่งตรงกันกับรายการในใบเสนอราคาของบริษัท สไตเออร์ฯ ผ่านเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย จากนั้นคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการโดยมีการจัดทำ A.O.U. (Agreement of Understanding) และข้อตกลงซื้อขาย (Purchase/Sale Agreement) โดยทูตพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐออสเตรเลียยื่นร่าง A.O.U. ให้แก่ พล.ต.ต. อ. ซึ่งนำเสนอต่อ นาย ส. โดยตรงโดยไม่ผ่านปลัดกรุงเทพมหานคร นาย ส. ลงนามรับทราบบันทึกและเสนอต่อ นาย ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และหลังจากที่ได้มีการลงนามร่วมกันคุณหญิง ฌ. ปลัดกรุงเทพมหานคร ได้ส่งร่างข้อตกลงซื้อขายยานพาหนะและอุปกรณ์ดับเพลิงระหว่างกรุงเทพมหานครกับ บริษัท สไตเออร์ฯ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร) ดำเนินการก่อนนี้ผู้กั้นข้ามปีงบประมาณ โครงการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงในวงเงิน ๖,๖๘๗,๔๘๙,๐๐๐ บาท และอนุมัติวงเงินเพิ่มเติม เพื่อเป็นค่าธรรมเนียมในการเปิด Letter of Credit (L/C) อีกจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมทั้งให้กระทรวงพาณิชย์เร่งรัดดำเนินการเกี่ยวกับการค้าต่างประเทศตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๒๐ ก.ค. ๒๕๔๗ โดยให้เน้นไต่ถามผู้เป็นสินค้าที่จะดำเนินการเป็นลำดับแรก

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นนาย อ. และก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ให้กับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนใหม่ นาย ส. ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนเดิม ได้มีหนังสือถึงผู้จัดการธนาคารกรุงไทย ขอเปิด L/C วงเงิน ๑๓๓,๗๔๙,๗๘๐ ยูโรให้กับบริษัท สไตเออร์ฯ โดยกรุงเทพมหานครชำระค่าธรรมเนียม เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมอบอำนาจให้ พล.ต.ต.อ. อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการและลงนาม

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวนการดำเนินการดังกล่าวของกรุงเทพมหานคร และยื่นฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จากการกระทำดังกล่าวที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบที่เสียหายและรุนแรง โดยราคาของรถและเรือดับเพลิงที่กรุงเทพมหานครซื้อมานั้นมีราคาที่สูงมาก ส่งผลให้รัฐสูญเสียงบประมาณไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นมีดังนี้

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบราคาจากการจัดซื้อของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ กับ กรุงเทพมหานคร

รถดับเพลิง ๔x๔ + สูบน้ำแบกหาม	
รายละเอียด โครงการประธานรถเครื่องยนต์ยี่ห้อมิตซูบิชิ ๒,๕๐๐ ซีซี ๔x๔ ประกอบโดย บริษัท กาญจนาคิวคิวิเม้นท์ จำกัด เครื่องดับเพลิงชนิดหาลบหามจากญี่ปุ่น	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๒,๑๕๔,๐๕๐ บาท รวม ๗๒ คัน เป็นเงินแพงกว่า ๑๕๔,๘๗๕,๖๐๐ บาท
รถดับเพลิง + บันได ๑๓ เมตร	
รายละเอียด โครงการรถผลิตภัณฑ์ฟินแลนด์ ซื้อจาก บริษัท เซส เอ็นเตอร์ไพรส์ (สยาม) จำกัด มาตรฐานใกล้เคียงกันเครื่องสูบน้ำสมรรถนะสูงกว่า	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๑๗,๑๔๓,๒๐๐ บาทรวม ๙ คัน เป็นเงินแพงกว่า ๑๕๔,๘๗๕,๖๐๐ บาท

รถดับเพลิง ๒,๐๐๐ ลิตร	
รายละเอียด ซื้อจาก บริษัท ตรีเพชรอีซูซุเซลส์ จำกัด	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๑๕,๔๕๕,๓๗๐ บาท รวม ๑๔๔ คัน เป็นเงิน แพงกว่า ๒,๒๒๕,๕๗๓,๒๘๐ บาท
รถถังน้ำ ๒๐,๐๐๐ ลิตร	
รายละเอียด ขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตรซื้อจาก บริษัท มิทซูบิชิ มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๑๕,๑๘๙,๑๐๐ บาท รวม ๗๒ คัน เป็นเงิน แพงกว่า ๑,๐๙๓,๖๑๕,๒๐๐ บาท
รถไฟฟ้าส่องสว่าง ๓๐ KVA	
รายละเอียด ซื้อจาก บริษัท มิทซูบิชิ มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	ความแตกต่าง กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ ๕๖,๕๗๗,๒๕๐ บาท รวม ๗ คัน เป็นเงิน แพงกว่า ๓๙๖,๐๔๐,๗๕๐ บาท

ตารางที่ ๔ เปรียบเทียบข้อมูลและราคาเรือดดับเพลิง

ข้อมูลเรือดดับเพลิง	
บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์ฟุคสเปเซียลฟาร์ชอยก์ จำกัด ซื้อเรือดดับเพลิงจาก บริษัท ซีทีบี จำกัด ผลิตและประกอบที่เมืองพัทยา ราคาลำละ ๑๔,๓๐๐,๐๐๐ บาท	บริษัท สไตเออร์เดมเลอร์ฟุคสเปเซียลฟาร์ชอยก์ จำกัด ขายให้ กรุงเทพมหานคร ราคาลำละ ๒๕,๔๖๒,๑๐๐ บาท

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทุจริต ความเสียหายที่เกิดขึ้นนอกจากจะสามารถแสดงเป็นตัวเลขให้เห็นว่าสูญเสียงบประมาณจำนวนเท่าไร แต่การสูญเสียดังกล่าวแทนที่รัฐ และประชาชน จะได้ใช้ประโยชน์จากรถและเรือดดับเพลิง ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเฉพาะอัคคีภัยได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อมีการทุจริตแล้วยังส่งผลให้ไม่สามารถนำรถและเรือดดับเพลิงมาใช้งานได้ เท่ากับว่าสูญเสียงบประมาณแล้วยังไม่สามารถนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ได้อีก ซึ่งหากเกิดอัคคีภัยเกิดขึ้นอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายอย่างต่อเนื่องจากเหตุอื่นๆ อีก

๒.๒ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ ผ่านทางสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาท่างสังคม เพื่อให้เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ เกิดพฤติกรรมที่ละเอียดต่อการกระทำความผิด การไม่ยอมรับ และต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๒.๒.๑ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต คืออะไร

คำว่า “ความละเอียด” และ “ความไม่ทน” ได้มีการให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่าละเอียด หมายถึง การรู้สึกอายที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น ละเอียดที่จะทำผิด ละเอียดใจ

ความละเอียด เป็นความละเอียดและความเกรงกลัวต่อสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะเห็นถึงโทษหรือผลกระทบที่จะได้รับจากการกระทำนั้น จึงไม่กล้าที่จะกระทำ ทำให้ตนเองไม่หลงทำในสิ่งที่ผิด นั่นคือ มีความละเอียดใจ ละเอียดต่อการทำผิด

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า ทน หมายถึง การอดกลั้นได้ ทานอยู่ได้ เช่น ทนด่า ทนทุกข์ ทนหนาว ไม่แตกหักหรือบอบสลายง่าย

ความอดทน คือ การรู้จักรอคอยและคาดหวัง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความมั่นคง แน่วแน่ต่อสิ่งที่รอคอยหรือสิ่งที่จูงใจให้กระทำในสิ่งที่ไม่ดี

ไม่ทน หมายถึง ไม่อดกลั้น ไม่อดทน ไม่ยอม

ดังนั้น ความไม่ทน หมายถึง การแสดงออกต่อการกระทำที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสังคมในลักษณะที่ไม่ยินยอม ไม่ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น ความไม่ทนสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะทั้งในรูปแบบของกริยาท่าทางหรือคำพูด

ความไม่ทนต่อการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ต้องมีการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เช่น การแฉงคิ้วเพื่อซื้อของ การแฉงคิ้วเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ผู้ถูกแฉงคิ้วจึงต้องแสดงออกให้ผู้ที่แฉงคิ้วรับรู้ว่าคุณเองไม่พอใจ โดยแสดงกริยาหรือบอกกล่าวให้ทราบ เพื่อให้ผู้ที่แฉงคิ้วยอมที่จะต่อท้ายแถว กรณีนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ถูกแฉงคิ้ว ไม่ทนต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และหากผู้ที่แฉงคิ้วไปต่อแถวก็จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความละเอียดต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ความไม่ทนต่อการทุจริต บุคคลจะมีความไม่ทนต่อการทุจริตมาก – น้อย เพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตสำนึก ของแต่ละบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ แล้วมีพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งการแสดงกริยาหรือการกระทำจะมีหลายระดับ เช่น การว่ากล่าวตักเตือน การประกาศให้สาธารณชนรับรู้ การแจ้งเบาะแส การร้องทุกข์กล่าวโทษ การชุมนุมประท้วงซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่รุนแรงที่สุด เนื่องจากมีการรวมตัว ของคนจำนวนมาก และสร้างความเสียหายอย่างมากเช่นกัน

ความไม่ทนของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวที่ส่งผลในทางไม่ดีต่อตนเองโดยตรง สามารถพบเห็นได้ง่าย ซึ่งปกติแล้วทุกคนมักจะไม่ทนต่อสภาวะ สภาพแวดล้อมที่ไม่ดีและส่งผลกระทบต่อตนเองแล้ว มักจะแสดงปฏิกิริยาออกมา แต่การที่บุคคลจะไม่ทนต่อการทุจริตและแสดงปฏิกิริยาออกมานั้นอาจเป็นเรื่องยาก เนื่องจากปัจจุบันสังคมไทยมีแนวโน้มยอมรับการทุจริต เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์หรือให้งานสามารถดำเนินต่อไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งการยอมรับการทุจริตในสังคมไม่เว้นแม้แต่เด็กและเยาวชน และมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องไกลตัวและไม่มีผลกระทบกับตนเองโดยตรง

๒.๒.๒ ลักษณะของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

ลักษณะของความละเอียดสามารถแบ่งได้ ๒ ระดับ คือ ความละเอียดระดับต้น หมายถึง ความละเอียดไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่ผิด เนื่องจากกลัวว่าเมื่อตนเองได้ทำลงไปแล้วจะมีคนรับรู้ หากถูกจับได้จะได้รับการลงโทษหรือได้รับความเดือดร้อนจากสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป จึงไม่กล้าที่จะกระทำผิด และในระดับที่สองเป็นระดับที่สูง คือ แม้ว่าจะไม่มีใครรับรู้หรือเห็นในสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป ก็ไม่กล้าที่จะทำผิด เพราะนอกจากตนเองจะได้รับผลกระทบแล้ว ครอบครัว สังคมก็จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย ทั้งชื่อเสียงของตนเองและครอบครัวก็จะเสื่อมเสีย บางครั้งการทุจริตบางเรื่องเป็นสิ่งเล็กๆ น้อยๆ เช่น การลอกข้อสอบ อาจจะไม่มีการใส่ใจหรือสังเกตเห็น แต่หากเป็นความละเอียดขั้นสูงแล้ว บุคคลนั้นก็มักจะกล้าทำ

สำหรับความไม่ทนต่อการทุจริต จากความหมายที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ เป็นการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เพื่อให้รับรู้ว่าจะไม่ทนต่อบุคคลหรือการกระทำใดๆ ที่ทำให้เกิดการทุจริต ความไม่ทนต่อการทุจริตสามารถแบ่งระดับต่างๆ ได้มากกว่าความละเอียด ใช้เกณฑ์ความรุนแรงในการแบ่งแยก เช่น หากเพื่อนลอกข้อสอบเรา และเราเห็นซึ่งเราจะไม่ยินยอมให้เพื่อนทุจริตในการลอกข้อสอบ เราก็ใช้มือหรือกระดาษมาบังส่วนที่เป็นคำตอบไว้ เช่นนี้ก็เป็นการแสดงออกถึงการไม่ทนต่อการทุจริต นอกจากการแสดงออกด้วยวิธีดังกล่าวที่ถือเป็นการแสดงออกทางกายแล้ว การว่ากล่าวตักเตือนต่อบุคคลที่ทุจริต การประณาม การประจาน การชุมนุมประท้วง ถือว่าเป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริตทั้งสิ้น แต่จะแตกต่างกันไปตามระดับของการทุจริต ความตื่นตัวของประชาชน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริต โดยท้ายบทนี้ได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่มีสาเหตุมาจากการทุจริตทำให้ประชาชนไม่พอใจและรวมตัวต่อต้าน

ความจำเป็นของการที่ไม่ทนต่อการทุจริตถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการทุจริตไม่ว่าระดับเล็กหรือใหญ่ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม ประเทศชาติ ดังเช่นตัวอย่างคดีรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานครผลของการทุจริตสร้างความเสียหายไว้อย่างมาก รถและเรือดับเพลิงก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ รัฐต้องสูญเสียงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์ และประชาชนเองก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน หากเกิดเพลิงไหม้พร้อมกันหลายแห่ง รถ เรือ และอุปกรณ์ดับเพลิงจะไม่มีไม่เพียงพอที่จะดับไฟได้ทันเวลา เพียงแค่คิดจากมูลค่าความเสียหายที่รัฐสูญเสียงบประมาณไปยังไม่ได้คิดถึงความเสียหายที่เกิดจากความเดือดร้อนหากเกิดเพลิงไหม้แล้วถือเป็นการเสียหายที่สูงมาก ดังนั้น หากยังมีการปล่อยให้มีการทุจริต ยินยอมให้มีการทุจริตโดยเห็นว่าเป็นเรื่องของคนอื่น เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่เกี่ยวข้องกับตนเองแล้ว สุดท้ายความสูญเสียที่จะได้รับตนเองก็ยังคงที่จะได้รับผลนั้นอยู่แม้ไม่ใช่ทางตรงก็เป็นทางอ้อม

ดังนั้น การที่บุคคลจะเกิดความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริตได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้เกิดความตระหนักและรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริตในทุกรูปแบบ ทุกระดับ ซึ่งหากสังคมเป็นสังคมที่มีความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริตแล้ว จะทำให้เกิดสังคมที่น่าอยู่ และมีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

๒.๒.๓ การลงโทษทางสังคม (Social Sanctions)

คำว่า “การลงโทษโดยสังคม” หรือเรียกว่า “การลงโทษทางสังคม” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “Social Sanction”

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๓๒ : ๓๖๑ - ๓๖๒) ได้ให้ความหมายของ คำว่า “Social Sanctions” เป็นภาษาไทยว่า สิทธานุมัติทางสังคม หมายถึง การชู่ว่าจะลงโทษหรือการสัญญาว่าจะให้รางวัลตามที่กลุ่มกำหนดไว้สำหรับการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกเพื่อชักนำให้สมาชิกกระทำตาม ข้อบังคับและกฎเกณฑ์

Radcliffe-Brown (๑๙๕๒ : ๒๐๕) อธิบายการลงโทษโดยสังคมว่าเป็นปฏิกริยาตอบสนองทางสังคมอย่างหนึ่งและเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เป็นด้านตรงกันข้ามระหว่างการเห็นชอบกับการไม่เห็นชอบพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือการลงโทษโดยสังคมนั้นมีคุณลักษณะวิภาษ (Dialectic) คือมีทั้งด้านบวกและด้านลบอยู่ภายในความหมายของตัวเองสำหรับการลงโทษโดยสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanctions) จะอยู่ในรูปของการให้การสนับสนุนหรือการสร้างแรงจูงใจ ฯลฯ ให้แก่ปัจเจกบุคคลและสังคมให้ประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับปทัสถานของชุมชนหรือของสังคมจากการศึกษาวิจัยพบว่า การลงโทษโดยสังคมเชิงบวกนั้น อาจเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่สังคม เพื่อยกระดับปทัสถานของสังคมในระดับท้องถิ่นให้ไปสอดคล้องกับปทัสถานใหม่ในระดับระหว่างประเทศ

Whitmeyer (๒๐๐๒ : ๖๓๐-๖๓๒) กล่าวว่า การลงโทษโดยสังคม มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เป็นการทำงานตามกลไกของสังคม การลงโทษโดยสังคมเป็นมาตรการควบคุมทางสังคมที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับร่วมกัน เมื่อสมาชิกปฏิบัติตามที่สังคมกำหนด ก็จะมีการให้รางวัลเป็นแรงจูงใจ และลงโทษเมื่อสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและจะแสดงการไม่ยอมรับสมาชิกคนหนึ่งหรือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง

โดยสรุปแล้ว การลงโทษโดยสังคม (Social Sanction) หมายถึง ปฏิกริยาปฏิบัติทางสังคม เป็นมาตรการควบคุมทางสังคมที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด โดยมีทั้งด้านลบและด้านบวก การลงโทษโดยสังคมเชิงลบ (Negative Social Sanction) เป็นการลงโทษ โดยการกีดกันและแสดงปฏิกริยาต่อต้านพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ทำให้บุคคลนั้นเกิดความอับอายขายหน้า สำหรับการลงโทษโดยสังคมเชิงบวกหรือการกระตุ้นสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanction) เป็นการแสดงออกในเชิงสนับสนุนหรือให้รางวัลเป็นแรงจูงใจ เพื่อให้บุคคลในสังคมประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

การลงโทษทางสังคม เป็นการลงโทษกับบุคคลที่ปฏิบัติตนฝ่าฝืนกับธรรมเนียม ประเพณี หรือแบบแผนที่ปฏิบัติต่อๆ กันมาในชุมชน มักใช้ในลักษณะการลงโทษทางสังคมเชิงลบมากกว่าเชิงบวก การฝ่าฝืนดังกล่าวอาจจะไม่ผิดกฎหมาย แต่ด้วยธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมานั้นถูกละเมิด ถูกฝ่าฝืน หรือถูกดูหมิ่นเกี่ยวกับความเชื่อของชุมชน ก็จะนำไปสู่การต่อต้านจากคนในชุมชน แม้ว่าการฝ่าฝืนดังกล่าวจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม และที่สำคัญไปกว่านั้น หากการกระทำดังกล่าวผิดกฎหมายด้วยแล้ว อาจสร้างให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ ไม่เพียงแต่ ในชุมชนนั้น แต่อาจเกี่ยวเนื่องไปกับชุมชนอื่นรอบข้าง หรือเป็นชุมชนที่ใหญ่ที่สุด นั่นคือ ประชาชนทั้งประเทศซึ่งการลงโทษทางสังคมมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

การลงโทษโดยสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanctions) จะอยู่ในรูปของการให้การสนับสนุนหรือการสร้างแรงจูงใจ หรือการให้รางวัล ฯลฯ แก่บุคคลและสังคม เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติสอดคล้องกับปทัสถาน (Norm) ของสังคมในระดับชุมชนหรือในระดับสังคม

การลงโทษโดยสังคมเชิงลบ (Negative Social Sanctions) จะอยู่ในรูปแบบของการใช้มาตรการต่างๆ ในการจัดระเบียบสังคม เช่น การว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งเป็นมาตรการขั้นต่ำสุดเรื่อยไปจนถึงการกีดกันและบีบบังคับทางจิตใจ (Moral Coercion) การต่อต้าน (Resistance) และการประท้วง (Protest) ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะโดยปัจเจกบุคคลหรือการชุมนุมของมวลชน

การลงโทษทางสังคมทางลบ จะสร้างให้เกิดการลงโทษต่อบุคคลที่ถูกกระทำ การลงโทษประเภทนี้เป็นลงโทษเพื่อให้หยุดกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลที่ถูกลงโทษจะเกิดการเข็ดหลาบ ไม่กล้าที่จะทำในสิ่งนั้นอีก การลงโทษประเภทนี้มีความรุนแรงแตกต่างกัน ตั้งแต่ การว่ากล่าวตักเตือน การนิเทศ การประจาน การข่มขู่ขู่ไล่ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการไม่ทน ไม่ยอมรับต่อสิ่งที่บุคคลอื่นได้กระทำไป ดังนั้น เมื่อมีใครที่ทำพฤติกรรม เหล่านั้นขึ้น จึงเป็นการสร้างให้เกิดความไม่พอใจแก่บุคคลรอบข้าง หรือสังคม จนนำไปสู่การต่อต้านดังกล่าว

การลงโทษทางสังคมจะมีความรุนแรงมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับการกระทำของบุคคลนั้นว่าร้ายแรงขนาดไหน หากเป็นเรื่องเล็กน้อยจะถูกต่อต้านน้อย แต่หากเรื่องนั้นเป็นเรื่องร้ายแรง เรื่องที่เกิดขึ้นประจำ หรือมีผลกระทบต่อสังคม การลงโทษก็จะมีมีความรุนแรงมากขึ้นด้วย เช่น หากมีการทุจริตเกิดขึ้นก็อาจนำไปเป็นประเด็นทางสังคมจนนำไปสู่การต่อต้านจากสังคมได้ เพราะการทุจริตถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย และผิดต่อศีลธรรม บ่อยครั้งที่มีการทุจริตเกิดขึ้นจนเป็นสาเหตุของการชุมนุมประท้วง เพื่อกดดัน ขู่ไล่ให้บุคคลนั้นหยุดการกระทำดังกล่าว หรือการออกจากตำแหน่งนั้นๆ หรือการนำไปสู่การตรวจสอบและลงโทษโดยกฎหมาย โดยในหัวข้อสุดท้ายของชุดวิชานี้ ได้นำเสนอตัวอย่างที่ได้แสดงออกถึงความไม่ทนต่อการทุจริตที่มีการชุมนุมประท้วง บางเหตุการณ์ผู้ที่ถูกกล่าวหาได้ลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งการลาออกจากตำแหน่งนั้นถือเป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่งและเป็นการแสดงออกถึงความละอายในสิ่งที่ตนเองได้กระทำ

๒.๒.๔ ตัวอย่างความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต

การทุจริตมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากในด้านต่างๆ หากนำเอาเงินที่ทุจริตไปมาพัฒนาในส่วนอื่น ความเจริญหรือการได้รับโอกาสของผู้ที่ด้อยโอกาสก็จะมีมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางด้านโอกาส ทางด้านสังคม ทางด้านการศึกษา ฯลฯ ของประชาชนในประเทศก็จะลดน้อยลง ดังที่เห็นในปัจจุบันว่าความเจริญต่างๆ มักอยู่กับคนในเมืองมากกว่าชนบท ทั้งๆ ที่คนชนบทก็คือประชาชนส่วนหนึ่งของประเทศ แต่เพราะอะไรทำไมประชาชนเหล่านั้นถึงไม่ได้รับโอกาสให้ทัดเทียมหรือใกล้เคียงกับคนในเมืองบ้างหนึ่งคือการทุจริต สาเหตุการเกิดทุจริตมีหลายประการตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ทำอย่างไรถึงทำให้มีการทุจริตได้มากอย่างหนึ่งคือการลงทุน เมื่อมีการลงทุนก็ย่อมมีงบประมาณ เมื่อมีงบประมาณก็เป็นสาเหตุให้บุคคลที่คิดจะทุจริตสามารถหาช่องทางดังกล่าวในทางทุจริตได้ แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับเพื่อป้องกันการทุจริตปราบปรามการทุจริต แต่นั่นก็คือตัวหนังสือที่ได้เขียนเอาไว้ แต่การบังคับใช้ยังไม่จริงจังเท่าที่ควร และยิ่งไปกว่านั้นหากประชาชนเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับตนเองก็มักจะไปอยากเข้าไปเกี่ยวข้อง เนื่องจากตนเองก็ไม่ได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่การคิดดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผิด เนื่องจากว่าตนเองอาจจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการที่มีคนทุจริต แต่โดยอ้อมแล้วถือว่าใช่ เช่น เมื่อมีการทุจริตมาก งบประมาณของประเทศที่จะใช้พัฒนาหรือลงทุนก็น้อย อาจส่งผลให้ประเทศไม่สามารถจ้างแรงงานหรือลงทุนได้

ความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต หากเป็นการทุจริตในโครงการใหญ่ๆ แล้ว ปริมาณเงินที่ทุจริตย่อมมีมาก ความเสียหายก็ย่อมมีมากตามไปด้วย โดยในบทนี้ได้ยกกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจากการทุจริตไว้ในท้ายบท ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมีมูลค่ามากมาย และนี่เป็นเพียงโครงการเดียวเท่านั้น หากรวมเอาการทุจริตหลายๆ โครงการ หลากๆ กรณีเข้าด้วยกัน จะพบว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมานั้นมากมายมหาศาล ดังนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ประชาชนจะต้องมีความตื่นตัวในการที่จะร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การร่วมมือกันในการเฝ้าระวังเหตุการณ์ สถานการณ์ที่อาจเกิดการทุจริตได้ เมื่อประชาชนรวมถึงภาคเอกชน ภาคธุรกิจ มีความตื่นตัวที่จะร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัญหาการทุจริตจะถือเป็นปัญหาเพียงเล็กน้อยของประเทศไทย

เพราะไม่ว่าจะอย่างไรก็จะมี การสอดส่อง ติดตาม เผื่อระวังเรื่อง การทุจริตอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นแล้วสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้น คือ ความตระหนักรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการทุจริต สร้างให้เกิดความตื่นตัวต่อการปราบปรามการทุจริต การไม่ทนต่อการทุจริต ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

เมื่อประชาชนในประเทศมีความตื่นตัวที่ว่า “ไม่ทนต่อการทุจริต” แล้ว จะทำให้เกิดกระแสการต่อต้านต่อการกระทำทุจริต และคนที่ทำทุจริตก็จะเกิดความละอายไม่กล้าที่จะทำทุจริตต่อไป เช่น หากพบเห็นว่ามี การทุจริตเกิดขึ้นอาจมีการบันทึกเหตุการณ์หรือลักษณะการกระทำ แล้วแจ้งข้อมูลเหล่านั้นไปยังหน่วยงานหรือสื่อมวลชน เพื่อร่วมกันตรวจสอบการกระทำที่เกิดขึ้น และยังในปัจจุบันเป็นสังคมสมัยใหม่ และกำลังเดินทางประเทศไทยก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ แต่การจะเป็น ๔.๐ ให้สมบูรณ์แบบได้นั้น ปัญหาการทุจริตจะต้องลดน้อยลงไปด้วย เมื่อประชาชนมีความตื่นตัวต่อการไม่ทนต่อการทุจริตแล้ว ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ตัวอย่างที่จะนำมากล่าวถึงต่อไปนี้เป็นกรณีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงความไม่ทนต่อการทุจริตที่ประชาชนได้ลุกขึ้นมาต่อสู้ ต่อต้านต่อนักการเมืองที่ทำทุจริต จนนำไปสู่ต่อนักการเมืองเหล่านั้นหมดอำนาจทางการเมืองและได้รับบทลงโทษทั้งทางสังคมและทางกฎหมาย ดังนี้

๑. ประเทศเกาหลีใต้ เกาหลีใต้ถือเป็นประเทศหนึ่ง ที่ประสบความสำเร็จในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ก็ยังคงมี ปัญหาการทุจริตเกิดขึ้นอยู่บ้าง เช่น

ที่มา : http://www.bbc.com/thai/international_๓๗๒๒๗๔๔๑

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีข่าวกรณีของประธานาธิบดีถูกปลดออกจากตำแหน่งเพราะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง โดยการถูกกล่าวหาว่าให้เพื่อนสนิทของครอบครัวเข้ามาแทรกแซงการบริหารประเทศ

รวมถึงใช้ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประธานาธิบดีแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ผลที่เกิดขึ้นคือถูกดำเนินคดีและตั้งข้อหาว่าพัวพันการทุจริตและใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง กรณีที่เกิดขึ้นนี้ประชาชนเกาหลีใต้ได้มีการรวมตัวกันประท้วงกว่าพันคนเรียกร้องให้ประธานาธิบดีคนดังกล่าวลาออกจากตำแหน่งหลังมีเหตุอื้อฉาวทางการเมือง

ที่มา : <https://teen.mthai.com/education>

อีกกรณีที่จะกล่าวถึงเพื่อเป็นตัวอย่างการต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้อง คือ การที่นักศึกษาคนหนึ่งได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยทั้งที่ผลคะแนนที่เรียนมานั้นไม่ได้สูง และ การที่คุณสมบัติของนักศึกษาดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่ตรงกับการคัดเลือกโควต่านักศึกษาที่กำหนดไว้ว่าจะต้องผ่านการแข่งขันประเภทเดียว แต่นักศึกษาดังกล่าวผ่านการแข่งขันประเภททีม เท่ากับว่าคุณสมบัติไม่ถูกต้องแต่ได้รับเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยดังกล่าว การกระทำเช่นนี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งของการนำไปสู่การประท้วง ต่อต้านจากนักศึกษาและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าว ซึ่งทางมหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถ

ให้คำตอบที่ชัดเจนแก่กลุ่มผู้ประท้วงได้ จนในที่สุด ประธานของมหาวิทยาลัยดังกล่าวจึงลาออกจากตำแหน่ง

๒. ประเทศบราซิล ปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประชาชนในประเทศบราซิลได้มีการชุมนุมประท้วงการทุจริตที่เกิดขึ้นเป็นการแสดงออกถึงความไม่พอใจต่อวัฒนธรรม การโกงของระบบราชการของประเทศ โดยมีประชาชนจำนวนมากเข้าร่วมการชุมนุมในครั้งนี้ และมีการแสดงภาพหนูเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการประณามต่อนักการเมืองที่ทุจริต การประท้วงดังกล่าวยังถือว่ามีความรุนแรงกว่าครั้งก่อน เพราะที่ผ่านมาได้มีการทุจริตเกิดขึ้นและมีการประท้วง จนในที่สุดประธานาธิบดีได้ถูกปลดจําตำแหน่ง เนื่องจากการกระทำที่ละเมิดต่อกฎระเบียบของงบประมาณ

ที่มา : <https://www.dailynews.co.th/foreign>

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวของประชาชนที่ออกมาต่อต้านต่อการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตในระดับหน่วยเล็กๆ หรือระดับประเทศ เป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริต การไม่ทนต่อการทุจริตสามารถแสดงออกมาได้หลายระดับตั้งแต่การเห็นคนที่ทำทุจริตแล้วตนเองรู้สึกไม่พอใจ มีการส่งเรื่องตรวจสอบ ร้องเรียน และในที่สุดคือการชุมนุม ประท้วง ตามตัวอย่างที่ได้นำมาแสดงให้เห็นข้างต้น トラบิตที่สามารถสร้างให้สังคมไม่ทนต่อการทุจริตได้ เมื่อนั้นปัญหาการทุจริตก็จะลดน้อยลง แต่หากจะให้เกิดผลดียิ่งขึ้น จะต้องสร้างให้เกิดความละอายต่อการทุจริต ไม่กล้าที่จะทำทุจริต โดยนำเอาหลักธรรมทางศาสนามาเป็นเครื่องมือในการสั่งสอน อบรม ในขณะที่เดียวกันหากมีการทุจริตเกิดขึ้น กระบวนการในการแสดงออกต่อการไม่ทนต่อการทุจริตจะต้องเกิดขึ้น และมีการเปิดเผยชื่อบุคคลที่ทุจริตให้กับสาธารณะชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง เมื่อสังคมมีทั้งกระบวนการในการป้องกันการทุจริต การปราบปรามการทุจริตที่ดี รวมถึงการสร้างให้สังคมเป็นสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต มีความละอายต่อการทำทุจริตแล้ว ปัญหาการทุจริตจะลดน้อยลง ประเทศชาติจะสามารถพัฒนาได้มากขึ้น

สำหรับระดับการทุจริตที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในระดับใดแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติทั้งสิ้น บางครั้งการทุจริตเพียงนิดเดียวอาจนำไปสู่การทุจริตอย่างอื่นที่มากกว่าเดิมได้ การมีวัฒนธรรม ค่านิยม หรือความเชื่อที่ไม่ถูกต้องก็ส่งผลให้เกิดการทุจริตได้เช่นกัน เช่น การมอบเงินอุดหนุนแก่สถานศึกษาเพื่อให้บุตรของตนได้เข้าศึกษาในสถานที่แห่งนั้น หากพิจารณาแล้วอาจพบว่าเป็นการช่วยเหลือสถานศึกษาเพื่อที่สถานศึกษาแห่งนั้นจะได้นำเงินที่ได้ไปพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนการสอนของทางสถานศึกษาต่อไป แต่การกระทำดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง เป็นการปลุกฝังสิ่งที่ไม่ดีให้เกิดขึ้นในสังคม และต่อไปหากกระทำเช่นนี้เรื่อยๆ จะมองว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนทำกัน ไม่มีความผิดแต่อย่างใด จนทำให้แบบแผนหรือพฤติกรรมทางสังคมที่ดีถูกกลืนหายไปกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้ ตัวอย่างการมอบเงินอุดหนุนแก่สถานศึกษา ยังคงเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงซึ่งหลายคนอยากให้บุตรของตนเข้าศึกษาในสถานที่แห่งนั้น แต่ด้วยข้อจำกัดที่ไม่สามารถรับนักเรียนนักศึกษาได้ทั้งหมด จึงทำให้ผู้ปกครองบางคนต้องให้เงินกับสถานศึกษา เพื่อให้บุตรของตนเองได้เข้าเรียน

บรรณานุกรม

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน. (๒๕๖๐). เข้าถึงได้จาก <http://thaipublica.org/๒๐๑๗/๐๑/corruption-perceptions-index-๒๐๑๖-thailand/> (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

ประวัติหน่วยดับเพลิงในประเทศไทย. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก <http://www.firefara.org/firebrigade.html> (วันที่ค้นข้อมูล : ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒

สังคิต พิริยะรังสรรค์ และคณะ. (๒๕๕๙). **โครงการส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการลงโทษทางสังคม.**

ทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และคณะ. (๒๕๕๓). **โครงการประเมินด้านสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย.**

กรุงเทพมหานคร : คณะอนุกรรมการฝ่ายวิจัย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (๒๕๕๘). **เปิดแฟ้ม ๑๐ คดีทุจริต บทเรียน
ราคาแพงของคนไทย.** กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง

..... (๒๕๖๐). **ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต.**https://www.nacc.go.th/more_news.php?cid=๓๖ (วันที่ค้น
ข้อมูล : ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

หอการค้าไทย. (ม.ป.ป.). **ผลกระทบจากการทุจริต.** เข้าถึงได้จาก<http://www.thairath.co.th/content/๖๖๑๙๙๒>
(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐).

Radcliffe-Brown, A.R. (1952). *Structure and function in primitive society.* Illinois. The free Press.

ชุดวิชาที่ ๓ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ และเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นับเป็นเวลา ๗๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองราชย์ ทรงมีพระราชปณิธานที่จะให้ประชาชนชาวไทยได้ประโยชน์และความสุขของอย่างทั่วถึงกันทั้งประเทศ โดย “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และทรงพระวิริยะอุตสาหะที่จะขจัดปัญหาต่างๆ ทั้ง อาทิ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม สังคม การศึกษา เป็นต้น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยสามารถพึ่งพาตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชทานแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้นซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้...” ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานแก่ราษฎรมานานกว่า ๔๐ ปี เพื่อให้ราษฎรสามารถดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง มีสติอยู่อย่างประมาณตนสามารถดำรงชีพปกติสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ องค์การสหประชาชาติ (United Nations :UN) โดยนายโคฟีอันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ(The Human Development Lifetime Achievement Award) เพื่อเทิดพระเกียรติเป็นกรณีพิเศษ ในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี โดยนายโคฟีอันนันได้กล่าวสดุดีพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และกล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นหลักการที่มุ่งเน้นการกลั่นกรองในการบริโภคเน้นความพอประมาณและการมีภูมิคุ้มกันในตัวสามารถต้านทานผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ "ทางสายกลาง" จึงเป็นการต่อยอดแนวทางที่สหประชาชาติที่มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืนต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (United Nations Development Programme : UNDP) ได้กล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดพิมพ์ในรายงานประจำปี ๒๐๐๗ เพื่อเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังประเทศสมาชิกกว่า ๑๕๐ ประเทศทั่วโลก

๓.๑ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้มีการวิเคราะห์ภาพอนาคตของประชาชนและสังคมไทยในระยะ ๕ ปีข้างหน้าไว้ว่า หากยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนของสังคมไทยในการนำไปปฏิบัติจริง ประชาชนไทยจะมีความตื่นตัวต่อการทุจริตมากขึ้น มีการให้ความสนใจต่อข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อประเทศมากขึ้น มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริตทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยได้รับกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรม ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ประชาชนจะเริ่มเรียนรู้การปรับเปลี่ยนฐานความคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมที่มีฐานอยู่บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะหล่อหลอมให้ประชาชนไม่กระทำการทุจริตเนื่องจากมีพื้นฐานจิตใจที่พอเพียงมีความละเอียดต่อการทุจริตประพหุติมิชอบ และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม

เพื่อให้ภาพอนาคตดังกล่าวสามารถบรรลุผลได้จริง หน่วยงานทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญอย่างแท้จริงกับการปรับประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบกับหลักการต่อต้านการทุจริตอื่นๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล โดยประยุกต์หลัก “STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต” ซึ่งคิดค้นโดย รองศาสตราจารย์ ดร.มาณี ไชยธีรานุวัตศิริ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมหน่วยงาน

คำอธิบายความหมายของ “STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต”

๑) S (sufficient) : ความพอเพียง ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กรและชุมชนน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับประยุกต์เป็นหลักความพอเพียงในการทำงาน การดำรงชีวิต การพัฒนาตนเองและส่วนรวม รวมถึงการป้องกันการทุจริตอย่างยั่งยืน

ความพอเพียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ของมนุษย์แม้ว่าจะแตกต่างกันตามพื้นฐาน แต่การตัดสินใจว่าความพอเพียงของตนเองต้องตั้งอยู่บนความมีเหตุมีผลรวมทั้งต้องไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม

ความพอเพียงดังกล่าวจึงเป็นภูมิคุ้มกันให้บุคคลนั้นไม่กระทำการทุจริต ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ(knowledge) และปลุกให้ตื่นรู้ (realise)

๒) T (transparent) : ความโปร่งใส ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กรและชุมชนต้องปฏิบัติงานบนฐานของความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ดังนั้น จึงต้องมีและปฏิบัติตามหลักปฏิบัติ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎหมาย ด้านความโปร่งใส ซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ(knowledge) และปลุกให้ตื่นรู้ (realise)

๓) R (realize) : ความตื่นรู้ ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กรและชุมชน มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงรากเหง้าของปัญหาและภัยร้ายแรงของการทุจริตประพจน์มิชอบภายในชุมชนและประเทศ ความตื่นรู้จะบังเกิดเมื่อได้พบเห็นสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการทุจริต ย่อมจะมีปฏิกิริยาเฝ้าระวังและไม่ยินยอมต่อการทุจริตในที่สุดซึ่งต้องให้ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) เกี่ยวกับสถานการณ์การทุจริตที่เกิดขึ้น ความร้ายแรงและผลกระทบต่อระดับบุคคลและส่วนรวม

๔) O (onward) : มุ่งไปข้างหน้า ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กรและชุมชน มุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและส่วนรวมให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน บนฐานความโปร่งใส ความพอเพียงและร่วมสร้างวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดขึ้นอย่างไม่ย่อท้อ ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจ(knowledge) ในประเด็นดังกล่าว

๕) N (knowledge) : ความรู้ ผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กรและชุมชน ต้องมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินได้อย่างถ่องแท้ ในเรื่อง สถานการณ์การทุจริต ผลกระทบที่มีต่อตนเองและส่วนรวม ความพอเพียงต้านทุจริต การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการลดการทุจริตในระยะยาว รวมทั้ง ความอายไม่กล้าทำทุจริตและความไม่ทนเมื่อพบเห็นว่ามีทุจริตเกิดขึ้น เพื่อสร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต

๖) G (generosity) : ความเอื้ออาทร คนไทยมีความเอื้ออาทร มีเมตตา น้ำใจ ต่อกันบนฐานของจิตพอเพียงต้านทุจริต ไม่เอื้อต่อการรับหรือการให้ผลประโยชน์หรือต่อพวกพ้อง

S (sufficient) ความพอเพียง

พระราชดำรัสพระราชทานแก่บุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดาฯ พระราชวังดุสิต วันศุกร์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

“...คำว่าพอเพียง มีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้หมายถึงการมีพอสำหรับใช้ของตัวเองมีความหมายว่าพอมี พอกิน พอมีพอกินนี้ ถ้าใครได้มาอยู่ที่นี้ ในศาลานี้เมื่อ ๒๔ ปี ๒๕๑๗ ถึง ๒๕๔๑ ก็ ๒๔ ปีใช้ใหม่ วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรจะมีปฏิบัติให้พอมีพอกิน พอมี พอกินนี้ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเองถ้าแต่ละคนพอมี พอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดีและประเทศไทยก็เวลานั้น ก็เริ่มจะเป็นไม่พอมี พอกิน บางคนก็มีมาก

บางคนก็ไม่มีเลย สมัยก่อนนี้พอ มีพอกิน มาสมัยนี้ชักจะไม่พอมีพอกิน จึงต้องมีนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้จะให้ทุกคนมีพอเพียงได้...”

“...คำว่าพอก็เพียงพอเพียงนี้ก็พอดังนั่นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศใดมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไร ต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณ พุดจาก็พอเพียงทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...”

“...อย่างเคยพูดเหมือนกันว่า ท่านทั้งหลายที่นั่งอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่พอเพียงคืออยากจะไปนั่งบนเก้าอี้ของผู้ที่อยู่ข้างๆ อันนั้นไม่พอเพียงและทำไม่ได้ ถ้าอยากนั่งอย่างนั้นก็เดือดร้อนกันแน่เพราะว่าอึดอัด จะทำให้ทะเลาะกัน และเมื่อมีการทะเลาะกันก็ไม่มีประโยชน์เลย ฉะนั้นควรที่จะคิดว่าทำอะไรพอเพียง...”

“...ถ้าใครมีความคิดอย่างหนึ่งและต้องการให้คนอื่นมีความคิดอย่างเดียวกับตัวซึ่งอาจจะไม่ถูก อันนี้ก็ไม่พอเพียง การพอเพียงในความคิดก็คือแสดงความคิด ความเห็นของตัวเองและปล่อยให้คนอื่นพูดบ้างและมาพิจารณาว่าที่เขาพูดกับที่เราพูด อันไหนพอเพียงอันไหนเข้าเรื่อง ถ้าไม่เข้าเรื่องก็แก้ไขเพราะว่าถ้าพูดกันโดยที่ไม่รู้เรื่องกัน ก็จะกลายเป็นการทะเลาะ จากการทะเลาะด้วยวาจาก็กลายเป็นการทะเลาะด้วยกาย ซึ่งในที่สุดก็นำมาสู่ความเสียหาย เสียหายแก่คนสองคนที่เป็นตัวการ เป็นตัวละครทั้งสองคน ถ้าเป็นหมู่ก็เลยเป็นการตีกันอย่างรุนแรง ซึ่งจะทำให้คนอื่นอีกมากเดือดร้อน ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณและความมีเหตุผล...”

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำไปเผยแพร่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชานุญาตตามที่ขอพระมหากษัตริย์โดยมีใจความว่า

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

คุณลักษณะที่สำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข คือแนวทางการดำเนินชีวิตให้อยู่บนทางสายกลางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพ้นจากภัยและวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างมั่นคงและยั่งยืน

- **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไปและต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม คิดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
- **มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

เงื่อนไขในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑. **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

๒. **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางดำเนินชีวิตทางสายกลาง การพึ่งตนเอง รู้จักประมาณตนอย่างมีเหตุผล อยู่บนพื้นฐานความรู้และคุณธรรมในการพิจารณา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการไม่ได้เฉพาะเจาะจงในเรื่องของเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียวแต่ยังครอบคลุมไปถึงการดำเนินชีวิตด้านอื่นๆ ของมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข อย่างเช่น หากเรามีความพอเพียง เราจะไม่ทุจริต คดโกง ไม่ลักขโมยของ เบียดเบียนผู้อื่น ก็จะส่งผลให้ผู้อื่นไม่เดือดร้อน สังคมก็อยู่ได้อย่างปกติสุข

๓.๒ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชแบบอย่างในเรื่องของความพอเพียง

เรื่อง ฉลองพระองค์ บนความ “พอเพียง”: หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

นายสุนทร ชนะศรีโยธิน เจ้าของร้านสุท “วินสัน เทเลอร์” ได้บอกเล่าพระราชจริยวัตรในด้าน “ความพอเพียง” ที่พระองค์ท่านทรงปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ว่า “นายตำรวจนำมาให้ผมซ่อม เป็นผ้ารัดอกสำหรับเล่นเรือใบสภาพเก่ามากแล้ว นายตำรวจท่านนั้นบอกว่าไม่มีร้านไหนยอมซ่อมให้เลย ผมเห็นว่ายังแก้ไขได้ก็รับมาซ่อมแซมให้ไม่คิดเงิน เพราะแค่นี้ก็อยากบริการแก้ไขให้ดีให้ลูกค้าประทับใจ แต่ไม่รู้มาก่อนว่าเขาเป็นเจ้าของร้านที่ในพระราชสำนักตอนนั้นผมบอกไม่คิดค่าตัดบอกเขาว่าไม่รับเงิน แก้ไขแค่นี้ ผมมีน้ำใจ ผมเปิดร้านเสื้อเพราะต้องการให้มีชื่อเสียงด้านคุณภาพและบริการลูกค้ามากกว่า แก้ไขนิดเดียวก็อยากทำให้เขาดี ๆ ไม่ต้องเสียเงิน ตอนนั้นเขาถามผมอีกว่า แล้วจะเอามาให้ทำอีกได้ไหม เราก็บอกได้เลยผมบริการให้ จากนั้นเราก็รับแก้ไขให้ให้นายตำรวจท่านนี้เรื่อยๆ เขาขอให้คิดเงินก็ไม่คิดให้ พอครั้งที่ ๕ นี้สิ ท่านเอาผ้ามา ๔-๕ ผืน จะให้ตัดถามผมว่า เท่าไหร่ๆ แล้วก็รีบควักนามบัตรมาให้ผม ท่านชื่อ พล.ต.ต.จรัส สุตเสถียร ตำแหน่งเขียนว่า เป็นนายตำรวจประจำราชสำนัก ท่านบอกว่า “สิ่งที่เค้าแก้ทำให้เป็นของพระเจ้าอยู่หัวนะ” ผมอึ้งมากรีบยกมือท่วมหัว ดีใจที่ได้รับใช้เบื้องพระยุคลบาทแล้ว” นายสุนทรเล่าด้วยน้ำเสียงตื่นตันใจแต่ฉลองพระองค์ที่ได้รับมาให้ซ่อมแซม ถ้าเป็นคนอื่นผ้าเก่าขนาดนั้นเขาไม่ซ่อมกันแล้ว เอาไปทิ้งหรือให้คนอื่น ๆ ได้แล้ว แต่พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงมีความมັธยัสถ์แต่ฉลององค์ที่เอามาเก่ามาก เช่น เสื้อสูทสีฟ้าช่วยพัฒนา ผ้าเก่าสีซีดมากแล้ว ตรงตราชัยพัฒนามัวหมอง ตรงดินทองก็หลุดเกือบหมด ผมเอามาแกะหมดเลยให้โรงงานปักใหม่ให้เหมือนแบบเดิม เพราะเข้าใจว่าท่านอยากได้ฉลองพระองค์องค์เดิม แต่เปลี่ยนตราให้ดูใหม่ ถ้าสมมุติวันนี้มีเจ้าหน้าที่มาส่งซ่อม พຽນนี้เย็นๆ ผมก็ทำเสร็จส่งคืนเข้าไป เจ้าหน้าที่ที่มารับฉลองพระองค์สอบถามว่า ทำไม่ทำไว ผมตอบเลยว่า เพราะตั้งใจถวายงานครับ ผมอยู่ผืนแผ่นดินไทย ได้ร่วมพระบารมีของพระองค์ ผมก็อยากได้รับใช้เบื้องพระยุคลบาทสักเรื่อง ผมเป็นช่างตัดเสื้อ ได้รับใช้ขนาดนี้ผมก็ปลื้มปิติที่สุดแล้ว

“ผมถือโอกาสนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ท่านมาใช้ตลอด เสื้อผ้าเก่าๆ ที่ได้รับมาวันแรกทำให้รู้ว่าพระองค์ทรงอยู่อย่างประหยัด มัธยัสถ์ ทรงเป็นแบบอย่างความพอเพียงให้แก่ประชาชน และ เมื่อได้ถวายงานบ่อยครั้งทำให้ผมตระหนักว่าคนเราวันหนึ่งต้องคิดพิจารณาตัวเองว่าสิ่งไหนบกพร่องก็ต้องแก้ไขสิ่งนั้น ทุกคนต้องแก้ไขสิ่งที่บกพร่องก่อน งานถึงจะบรรลุเป้าหมาย และเมื่อประสบความสำเร็จแล้วอย่าลืมตั้งใจทำสิ่งดีๆ ให้ประเทศชาติตลอดไป” ข้อคิดและข้อปฏิบัติดีๆ ที่ได้จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของช่างสุนทร

ฉลองพระบาท ก.เปรมศิลป์ ช่างซ่อมฉลองพระบาท รอยเท้าในหลวง ร. ๙ รอยเท้าของความพอเพียง

นายศรไกร แนนศรีนิลหรือช่างไก่ ช่างนอกราชสำนักผู้ถวายงานซ่อมฉลองพระบาท ในหลวงรัชกาลที่ ๙ มานานกว่า ๑๐ ปี ปัจจุบันยังเป็นเจ้าของร้านซ่อมรองเท้า ก.เปรมศิลป์ บริเวณสี่แยกพิชัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ประมาณปี ๒๕๔๖ มีลูกค้าสวมชุดพระราชสำนักมา ๒ คน เดินประคองถุงผ้าลายสก๊อต ด้านในเป็นรองเท้าเข้ามาในร้าน พอวางรองเท้าลงก็ก้มลงกราบ เลยถามว่า เอาอะไรมาให้ ลูกค้ารายนั้นตอบว่า ฉลองพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ยินเท่านั้น ทำตัวไม่ถูก ขนลุก พุดอะไรไม่ถูก ในใจคิดแต่เพียงว่าโชคดีแล้ว ไม่นึกไม่ฝันว่าจะมีโอกาสได้ซ่อมรองเท้าของเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินช่างไก่ เล่าว่า รองเท้าคู่แรกที่ในหลวง ร. ๙ ทรงนำมาซ่อม เป็นรองเท้าหนังสีดำ ทรงคัทชู แบรินต์ไทย เป็นฉลองพระบาทคู่โปรดของพระองค์ เบอร์ ๔๓ เท้าที่สังเกตสภาพชำรุดทรุดโทรม รวากับใส่ใช้งานมาแล้วหลายสิบปี ภายในรองเท้าผูกซ่อนหลุ่ดลอกหลายแห่ง ถ้าเป็นคนทั่วไปจะแนะนำให้ทิ้งแล้วซื้อใหม่

“จริงๆ ผมใช้เวลาซ่อมรองเท้าคู่นั้นไม่ถึง ๑ ชั่วโมงก็เสร็จ แต่ด้วยความที่อยากให้รองเท้าคู่นั้นอยู่ในบ้านให้นาน เลยบอกเจ้าหน้าที่ว่า ใช้เวลาซ่อม ๑ เดือน ซึ่งฉลองพระบาทคู่นี้ ทรงโปรดใช้ทรงดนตรี”

นับจากนั้นเป็นต้นมาช่างไม้ยังมีโอกาสได้ถวายงานซ่อมฉลองพระบาทอีกหลายคู่ ซึ่งคู่ที่ ๒ และคู่ที่ ๓ เป็นรองเท้าหนังสีดำ ทรงคัทชู คู่ที่ ๔ ฉลองพระบาทหนังวัว ทรงฮาฟมิกใสในงานราชพิธี ซึ่งฉลองพระบาทคู่นี้ มีรอยพระบาทติดมากับแผ่นรองเท้า ช่างไม้เก็บแผ่นรองเท้าไว้ที่ร้านเพื่อความเป็นสิริมงคล ส่วนฉลองพระบาทคู่ที่ ๕ ทรงนำมาเปลี่ยนพื้น ฉลองพระบาทคู่ที่ ๖ เป็นรองเท้าเปิดส้น ซึ่งคุณทองแดง สนุ่ยทรงเลี้ยงกั๊ด รวมแล้วทั้งหมด ๖ คู่

“ผมซ่อมฉลองพระบาททุกคู่อย่างสุดความสามารถ ซึ่งรองเท้าของพระองค์จะนำไปวางบนกับของลูกค้ายคนอื่นไม่ได้ เลยซื้อพานมาใส่พร้อมกับผ้าสีเหลืองมารอง แล้วนำไปวางไว้ที่สูงที่สุดในร้าน เพราะท่านคงทรงโปรดมาก สภาพรองเท้าชำรุดมาก ซบในรองเท้าหลุดออกมาหมด ถ้าเป็นเศรษฐกิจทั่วไปคงจะไม่นำมาใช้แล้ว แต่นี่พระองค์ยังทรงใช้คู่เดิมอยู่”

ประการสำคัญที่ทำให้ชายผู้นี้ได้เรียนรู้จากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คือ “ความพอเพียง” ขนาดฉลองพระบาทขาดและเก่ายังส่งมาซ่อม หากคนไทยเดินตามรอยของพระองค์ท่าน ชีวิตไม่ฟุ้งเฟ้อจะเป็นสุขกันมากกว่านี้

“ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล” เขียนไว้ในหนังสือ “ใต้เบื้องพระยุคลบาท”

“...พระองค์ท่าน ทรงเป็นผู้นำอย่างแท้จริง ดูแค่ฉลองพระบาทเป็นต้น พวกตามเสด็จฯ ทั้งหลายใส่รองเท้านอก และยิ่งมาจากต่างประเทศใส่แล้วนุ่มเท้าดี พระองค์กลับทรงรองเท้าที่ผลิตในเมืองไทยคู่ละร้อยกว่าบาทสีดำเหมือนอย่างนักเรียนใส่กัน แม้กระทั่งพวกเรายังไม่ซื้อใส่เลย...”

“ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล” เขียนไว้ในหนังสือ “ใต้เบื้องพระยุคลบาท”

นาฬิกาบนข้อมพระกร

วันงานเปิดตัวรายการทีวี “ธรรมดีที่พ่อทำ” และงานสัมมนา “ถอดรหัส” ธรรมดีที่พ่อทำพอเริ่มบรรยาย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ถามผู้ฟังว่า พวกเรามีเสื้อผ้าคนละกี่ชุด ใส่นาฬิกาเรือนละเท่าไร หลายคนแย้งันตอบและพากันอึ้ง เมื่อ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เล่าว่า “ครั้งหนึ่ง ผมพยายามจะแอบดูว่า พระองค์ท่านใส่นาฬิกายี่ห้ออะไร จนพระองค์ท่านรู้สึกได้ว่าผมพยายามอยากจะได้ดู ท่านจึงยื่นข้อมพระหัตถ์มาให้ดูตรงหน้า จึงทราบว่าพระองค์ท่านใส่นาฬิการาคาเพียงเรือนละ ๗๕๐ บาทเท่านั้นซึ่งก็เดินตรงเหมือนกันกับนาฬิกาเรือนแพง แม้กระทั่งฉลองพระองค์ก็ทรงมีไม่กี่ชุด ทรงใช้จนเปื่อยซืด แต่พวกเรามักคิดว่า การมีแบบเหลือกินเหลือใช้จึงจะดี เพราะคนสมัยนี้เริ่มไม่เอาเกษตรกรรม แต่เลือกที่จะทำอุตสาหกรรม (เป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นเอง สุดทำยอนาคตก็จะอดกิน”

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุลถามอีกว่า คนในห้องนี้มีรองเท้าคนละกี่คู่ ก็มีนักธุรกิจสตรีตอบว่า ร้อยกว่าคู่ ดร.สุเมธ จึงถามต่อว่า วันนี้ใส่มากี่คู่ ถ้าจะใช้ให้คุ้ม ทำไมไม่เอามาแขวนคอด้วย (ทำเอาบรรยายกาศในห้องเงียบสงัด เพราะโดนใจกันเต็มๆ) ก่อนจะบอกว่า พระองค์ทรงฉลองพระบาทคู่ละ ๓๐๐-๔๐๐ บาท ขณะที่ข้าราชการใส่รองเท้าคู่ละ ๓-๔ พัน แต่เวลาที่พระองค์ทรงออกเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ห่างไกล ที่สุดแล้วข้าราชการก็เดินตามพระองค์ไม่ทันอยู่ดี เวลาเดินคนเราใส่รองเท้าได้คู่เดียว อีกทั้งฉลองพระบาทของพระองค์ยังถูกนำไปซ่อมแล้วซ่อมอีก

ดินสอทรงงาน

สารคดีเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ หมวด พระบารมีบันดาลตอตน ดินสอของพระเจ้าอยู่หัว

ดินสอธรรมดาซึ่งคนทั่วไปอาจหาซื้อได้ด้วยราคาเพียงไม่กี่บาทนี้เป็นดินสอชนิดเดียวที่ปรากฏอยู่บนพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะทรงงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงดินสอไม้ธรรมดาๆ โดยมีบันทึกว่าในปีหนึ่งๆ ทรงเบิกดินสอใช้เพียง ๑๒ แท่ง โดยทรงใช้ดินสอเดือนละ ๑ แท่งเท่านั้น เมื่อดินสอสิ้นจะทรงใช้กระดาษมาฉีกม้วนต่อปลายดินสอให้ยาวเพื่อให้เขียนได้ถนัดมือจนกระทั่งดินสอสิ้นก็ใช้ไม่ได้แล้วเนื่องจาก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีแนวพระราชดำริที่เป็นเหตุ เป็นผล ดินสอ ๑ แท่ง ท่านไม่ได้มองว่าเราต้องประหยัดเงินในกระเป๋าแต่ท่านมองว่าดินสอ ๑ แท่ง ต้องใช้ทรัพยากรหรือพลังงานเท่าไร ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติคือไม้ แร่ธาตุที่ทำให้ดินสอ การนำเข้าวัตถุดิบที่นำเข้าต่างประเทศ พลังงานในกระบวนการผลิตและขนส่ง ดังนั้น การผลิตดินสอทุกแห่งมีผลต่อการรายรับรายจ่ายของประเทศ เป็นส่วนหนึ่งมูลค่าสินค้านำเข้าด้านวัตถุดิบและเป็นการนำเข้าทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ความประหยัดไม่ใช่หมายถึงการไม่ใช้ แต่ยังรวมถึงการใช้สิ่งต่างๆ อย่างมีสติและมีเหตุผล อันเป็นสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

“ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล” เขียนไว้ในหนังสือ “ใต้เบื้องพระยุคลบาท”

“ท่านผู้หญิงบุญตรี” บอกผมมาว่า ปีหนึ่งท่านทรงเบิกดินสอ ๑๒ แท่ง เดือนละแท่ง ใช้จนกระทั่งกุดใครอย่าได้ไปทิ้งของพระองค์ท่านนะ จะทรงกริ้ว ทรงประหยัดทุกอย่าง ทรงเป็นต้นแบบทุกอย่าง ของทุกอย่างมีค่าสำหรับพระองค์ท่านทั้งหมด ทุกบาท ทุกสตางค์ จะทรงใช้อย่างระมัดระวัง ทรงสั่งให้เราปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ...

ตลอดยาสีพระทนต์

ตลอดยาสีพระทนต์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีลักษณะแบนราบเรียบคล้ายแผ่นกระดาษ โดยเฉพาะบริเวณคอหลอดถึงปรากฏรอยบุ๋มลึกลงไปจนถึงเกลียวคอหลอด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะพระองค์ท่านทรงใช้ด้ามแปรงสีพระทนต์ช่วยรีดและกดจนเป็นรอยบุ๋มศาสตราจารย์พิเศษ ทันตแพทย์หญิงท่านผู้หญิงเพ็ชรา เตชะกัมพุช ทันตแพทย์ประจำพระองค์ อดีตคณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เขียนเล่าในว่า "ครั้งหนึ่งทันตแพทย์ประจำพระองค์ กราบถวายบังคมทูลเรื่องศิษย์ทันตแพทย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บางคนมีค่านิยมในการใช้ของต่างประเทศ และมีราคาแพง รายที่ไม่มีทรัพย์พอซื้อหา ก็ยังชวนชวนเข้ามาใช้เป็นการชั่วคราวชั่วคราว ซึ่งเท่าที่ทราบมา มีความแตกต่างจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงนิยมใช้กระดาษที่ผลิตภายในประเทศเช่นสามัญชนทั่วไป ทรงใช้ดินสอสิ้นจนต้องต่อด้าม แม้ยาสีพระทนต์ของพระองค์ท่าน ก็ทรงใช้ด้ามแปรงพระทนต์รีดหลอดยาจนแบนจนแน่ใจว่าไม่มียาสีพระทนต์หลงเหลืออยู่ในหลอดจริงๆ"

"เมื่อกราบบังคมทูลเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งว่า ของพระองค์ท่านก็เหมือนกัน และยังทรงรับสั่งต่อไปอีกด้วยว่า เมื่อไม่นานมานี้เองมหาดเล็กห้องสรง เห็นว่ายาสีพระทนต์ของพระองค์คงใช้หมดแล้วจึงได้นำหลอดใหม่มาเปลี่ยนให้แทน เมื่อพระองค์ได้ทรงทราบ ก็ได้ขอให้เขานำยาสีพระทนต์หลอดเก่ามาคืนและพระองค์ท่านยังทรงสามารถใช้ต่อไปได้อีกถึง ๕ วัน จะเห็นได้ว่าในส่วนของพระองค์ท่านเองนั้น ทรงประหยัดอย่างยิ่ง ซึ่งตรงกันข้ามกับพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ที่ทรงพระราชทานเพื่อราษฎรผู้ยากไร้อยู่เป็นนิจ"

"พระจริยวัตรของพระองค์ได้แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดถึงพระวิริยะ อุตสาหะ ตลอดจนความประหยัดในการใช้ของอย่างคุ้มค่า หลังจากนั้นทันตแพทย์ประจำพระองค์ได้กราบพระบาททูลขอพระราชทานหลอดยาสีพระทนต์หลอดนั้น เพื่อนำไปให้ศิษย์ได้เห็นและรับใส่เกล้าเป็นตัวอย่างเพื่อประพฤติปฏิบัติในโอกาสต่อ ๆ ไป"

"ประมาณหนึ่งสัปดาห์หลังจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานส่งหลอดยาสีพระทนต์เปล่าหลอดนั้นมาให้ถึงบ้าน ทันตแพทย์ประจำพระองค์รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้ายิ่ง เมื่อได้

พิจารณาถึงลักษณะของหลอดยาสีพระทนต์เปล่าหลอดนั้นแล้วทำให้เกิดความสงสัยว่า เหตุใดหลอดยาสีพระทนต์หลอดนี้จึงแบนราบเรียบโดยตลอด คล้ายแผ่นกระดาษ โดยเฉพาะบริเวณคอหลอดยังปรากฏรอยบวมเล็กลงไปเกือบถึงเกลียวคอหลอด เมื่อได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฯ อีกครั้งในเวลาต่อมา จึงได้รับคำอธิบายจากพระองค์ว่า หลอดยาสีพระทนต์ที่เห็นแบนเรียบนั้นเป็นผลจากการใช้ด้ามแปรงสีพระทนต์ช่วยรีดและกดจนเป็นรอยบวมที่เห็นนั่นเอง และเพื่อที่จะขอนำไปแสดงให้ศิษย์ทันตแพทย์ได้เห็นเป็นอุทาหรณ์ จึงได้ขอพระราชทานอนุญาต ซึ่งพระองค์ท่านก็ได้ทรงพระเมตตาด้วยความเต็มพระราชหฤทัย"

ภาพหลอดยาสีพระทนต์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีที่มาจากทันตแพทย์ประจำพระองค์ (ท่านผู้หญิงเพ็ชรา เตชะกัมพุช) ได้กราบบังคมทูลพระองค์ท่านเรื่องลูกศิษย์บางคนมีค่านิยมใช้ของต่างประเทศ และของมีราคาแพง แม้บางรายไม่มีเงินพอที่จะซื้อหาก็กังขวนขวายไปเข้ามาชั่วคราว ซึ่งเท่าที่ทราบมาแตกต่างจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงนิยมใช้กระเป๋าคู่ที่ผลิตภายในประเทศเช่นสามัญชนทั่วไป ทรงใช้ดินสอสันจันทอต่อด้าม แม้จนยาสีฟันพระทนต์ของพระองค์ท่านก็ใช้ด้ามแปรงพระทนต์รีดหลอดยาจนแบน จนแน่ใจว่าไม่มียาสีพระทนต์หลงเหลืออยู่ในหลอดจริงๆ เมื่อกราบบังคมทูลเสร็จ พระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสว่า "...ของเราก็มี วันก่อนยังใช้ไม่หมด มหาดเล็กมาทำความสะอาดห้องสรง คิดว่าหมดแล้วมาเอาไป แล้วเปลี่ยนหลอดใหม่มาให้ เราบอกให้ไปตามกลับมา เรายังใช้ต่อได้อีก ๕ วัน..." จึงได้กราบพระบาทของทูล ขอพระราชทานหลอดยาสีพระทนต์หลอดนั้น หลอดยาสีพระทนต์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้จนแบนราบเรียบโดยตลอด คล้ายแผ่นกระดาษ โดยเฉพาะบริเวณคอหลอดยังปรากฏรอยบวมเล็กลงไปเกือบถึงเกลียวคอหลอด ซึ่งได้รับคำอธิบายจากพระองค์ภายหลังว่า หลอดยาสีพระทนต์ที่เห็นแบนเรียบนั้นเป็นผลจากการใช้ด้ามแปรงสีพระทนต์ช่วยรีดและกดจนเป็นรอยบวมอย่างที่เห็นนั่นเอง

รถยนต์พระที่นั่ง

นายอนันต์ รมรินทร์วานิชกิจ ช่างดูแลรถยนต์พระที่นั่ง ได้ให้สัมภาษณ์รายการตีสิบ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยมีใจความว่า "ครั้งหนึ่งผมต้องซ่อมรถตู้เซฟโรเลต ซึ่งเป็นรถที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่สมเด็จพระเทพรัตนฯ สมัยท่านเรียนจบที่จุฬาฯ และเป็นคันโปรดของท่านด้วยก่อนซ่อมช่างประตูด้านที่ท่านประทับเวลาฝนตกจะมีน้ำหยด แต่หลังจากที่ซ่อมแล้ว วันหนึ่งท่านก็รับสั่งกับสารทิวว่าวันนี้รถดูแปลกไป น้ำไม่หยด อย่างนี้ก็ไม่เย็นนะสิ แต่ก็ดีเหมือนกันไม่ต้องเอากระป๋องมารอง"

นายอนันต์เปิดเผยว่า ภายในรถยนต์พระที่นั่งของแต่ละพระองค์นั้น เรียบง่ายมากไม่มีอะไรเลยที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก มีแต่ถังขยะเล็กๆ กับที่ทรงงานเท่านั้น ส่วนการได้มีโอกาสดูแลรถยนต์พระที่นั่ง ทำให้ได้เห็นถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยนั้น นายอนันต์กล่าวว่า ครั้งหนึ่งมีรถยนต์พระที่นั่งที่เพิ่งทรงใช้ในพระราชกรณียกิจมาทำ เห็นว่าพรมใต้รถมีน้ำแฉะขังอยู่และมีกลิ่นเหม็นด้วย แสดงว่าพระองค์ท่านทรงนำรถไปทรงพระราชกรณียกิจในที่ที่น้ำท่วม แฉมน้ำยังซึมเข้าไปในรถพระที่นั่งด้วย แสดงว่าน้ำก็ต้องเปียกพระบาทมาตลอดทาง จึงถามสารทิวว่า ทำไมไม่รับเอารถมาซ่อม ก็ได้คำตอบว่าต้องรอให้เสร็จพระราชกรณียกิจก่อน เมื่อพิธีกรรมถามว่า จากการที่ได้มีโอกาสสับใช้เบื้องพระยุคลบาท ได้เห็นถึงความพอเพียงของพระองค์อย่างไร นายอนันต์ ตอบว่า "ปกติถ้าทรงงานส่วนพระองค์ ท่านก็ใช้รถคันเล็กเพื่อประหยัดน้ำมัน และเมื่อเราสังเกตสีรถพระที่นั่ง จะเห็นว่า มีรอยสีดลกรอบคันรถ กว่าที่ท่านจะนำมาทำสีใหม่ก็รอบคันแล้วแต่คนใช้รถอย่างเราแค่รอยนิดเดียวก็รับเอามาทำสีแล้ว และครั้งหนึ่งระหว่างที่ผมกำลังประสานงานไปรับรถพระที่นั่งของสมเด็จพระเทพรัตนฯ ก็มีวิทยุของข้าราชการบอกรันว่ารถติดมาก สมเด็จพระเทพรัตนฯ เสด็จฯ ขึ้นรถไฟฟ้าไปแล้ว"

ห้องทรงงาน

ห้องทรงงานพระตำหนักจิตรลดารโหฐานไม่ได้หรูหราประดับด้วยของแพงแต่อย่างใด เวลาทรงงานจะประทับบนพื้นพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน มีได้ประทับพระเก้าอี้เวลาทรงงาน เพราะทรงวางสิ่งของต่างๆ ได้สะดวก ห้องทรงงานเป็นห้องเล็กๆ ขนาด ๓ x ๔ เมตร ภายในห้องทรงงานจะมีวิทยุ โทรทัศน์ โทรสาร โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เทเล็กซ์เครื่องบันทึกเสียง เครื่องพยากรณ์ อากาศ เพื่อจะได้ทรงสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ทันท่วงทีโดยผนังห้องทรงงานโดยรอบมีแผนที่ทางอากาศแสดงถึงพื้นที่ประเทศ

ห้องทรงงานของพระองค์ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่ง ที่เตือนสติคนไทยได้อย่างมาก โຕ้ะทรงงานหรือเก้าอี้โยกรูปทรงหรูหราไม่เคยมีปรากฏในห้องนี้ ดังพระราชดำรัสของพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตอนหนึ่งที่ว่า “...สำนักงานของท่าน คือห้องกว้างๆ ไม่มีเก้าอี้ มีพื้น และท่านก็ก้มทรงงานอยู่กับพื้น...” นั่นเองนับเป็นแบบอย่างของความพอดี ไม่ฟุ้งเฟ้อโดยแท้

“ห้องทรงงาน” เป็นเพียงห้องขนาดธรรมดา กว้างยาวรวม ๕ คูณ ๑๐ เมตร โปรงๆ โลงๆ พื้นที่เป็นไม้ปาร์เกต์ ผสมกับบั้งคมทูลและถาดดำรา จากนั้นได้ทรงสอบถามรายละเอียดของตำราพร้อมทั้งเรื่องราวความคืบหน้างานอื่นที่กำลังดำเนินเป็นเวลากว่าหนึ่งชั่วโมง

เครื่องประดับ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฉลองพระองค์ธรรมดา ห้อยกล้องถ่ายภาพไว้ที่พระศอก มีทรงโปรดการสวมใส่เครื่องประดับอื่น เช่น แหวน สร้อยคอหรือของมีค่าต่างๆ เว้นแต่นาฬิกาบนข้อมพระกรเท่านั้น ซึ่งก็ไม่ได้มีราคาแพงแต่อย่างใด

“...เครื่องประดับ พระองค์ก็มีทรงโปรดที่จะสวมใส่สักชิ้น นอกเสียจากว่าจะทรงแต่งองค์เพื่อเสด็จไปงานพระราชพิธีต่างๆ หรือต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองเท่านั้น...”

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุลเขียนไว้ในหนังสือ “ใต้เบื้องพระยุคลบาท”

“...เมื่อปี ๒๕๒๔ ที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาลให้ไปถวายงาน ผมตื่นเต้นมาก สังเกตรายละเอียดรอบๆ ตัวไปเสียทุกอย่าง มองไปที่ข้อมพระหัตถ์ว่า ทรงใช้นาฬิกาอะไร มองจนพระองค์ทรงยื่นข้อมพระหัตถ์มาให้ดู ทรงตรัสอย่างมีพระอารมณ์ขันว่า “ยี่ห้อใส่แล้วโก้” ผมจำแบบไว้ เพราะอยากรู้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้นาฬิกาเรือนละเท่าไร พอวันหยุดก็รีบไปที่ร้าน ก็ทราบว่ามีราคาเพียงแค่ ๗๕๐ บาท...”

“ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล” เขียนเล่าไว้ใน “ประสบการณ์สนองพระราชดำริเรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

พระตำหนักจิตรลดาร

พระตำหนักจิตรลดาร “...ไม่มีพระราชวังไหนในโลกเหมือนพระตำหนักจิตรลดาร และบริเวณสวนจิตรลดารที่เต็มไปด้วยบ่อเลี้ยงปลา และไร่นาทดลอง อีกทั้งมองโคนม ผสมด้วยโรงสีและโรงงานหลากหลายจึงพูดได้เต็มปากว่า ในประเทศไทยไม่มีช่องว่างระหว่างเกษตรกรกับพระมหากษัตริย์ ผู้ทรงทำงานอย่าง “หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน” ด้วยพระองค์เอง”

กราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลของ พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภาในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๒๓

“โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา” เกิดจากพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หลังจากเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพสกนิกรในพื้นที่ต่างๆ ด้วยทรงปรารถนาจะให้เห็นประชาชนอยู่ดีมีสุข ตามสมควรแก่สภาพ โดยเฉพาะอาชีพด้านเกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของประเทศ จึงทำให้เกิด โครงการส่วนพระองค์เกี่ยวกับการเกษตร สวนจิตรลดา ภายในบริเวณพระตำหนักสวนจิตรลดาฯ ไร่หลวง อันเป็นพระราชฐานที่ประทับในปี พ.ศ.๒๕๐๔ โดยเริ่มต้นจาก “นาข้าวทดลอง” และ “ป่าไม้สาธิต” ต่อมากิจกรรมการเกษตรอื่นๆ จึงค่อยๆ ททยอยหยั่งรากฝังลึกภายใต้ร่มเงาวิ้งสวนจิตรลดา กระทั่งโครงการต่างๆ เริ่มประสบความสำเร็จ จึงจัดทำโครงการตัวอย่าง เพื่อให้ประชาชนที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษา และนำกลับไปดำเนินการเองได้ โดยโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสวนจิตรลดา เป็นโครงการที่ไม่หวังผลตอบแทน (เชิงธุรกิจ) ทำให้วันนี้โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา กลายเป็นแหล่งรวมนวัตกรรมด้านการเกษตรของแผ่นดินที่เปิดพร้อมสำหรับประชาชนที่สนใจศึกษาเรียนรู้กิจกรรมการเกษตรตามพระราชดำริ

ซองเอกสารต่างๆ ที่จะส่งขึ้นทูลเกล้า

“... แต่หากเป็นเรื่อง “งานในราชการ” แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทมายังข้าราชการในพระองค์ว่า “เอกสารต่างๆ ที่จะส่งขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย หากเป็นซองแล้ว ก็ขอให้ติดกาวเฉพาะตรงหัวมุม หรือหากเป็นต้องใช้เทปกาวติด ก็ให้ติดแค่สองนิ้วก็พอ ไม่ใช่ปิดทั้งหมด เพราะเป็นการเปลืองเทปและเปิดยาก” พระองค์จะไม่พอพระราชหฤทัย เพราะไม่เป็นการประหยัด ซึ่งตรงนี้เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ กระดาษและซองจดหมายภายใน หากไม่ใช่เอกสารสำคัญ ก็ควรใช้กระดาษรีไซเคิลแต่หากเป็นจดหมายลับหรือสำคัญก็สามารถใช้ของใหม่ได้”

บรรณานุกรม

https://www.youtube.com/watch?v=buvNmqtbz_g
<http://www.amarin.com/royalspeech/speech๔๑.htm>
<http://www.tsdf.or.th/th/kingspeech.aspx>

ชุดวิชาที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

๔.๑ ความหมายและที่มาของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง

คำว่า “พลเมือง” มีความหมายในหลายแง่มุม และมีการนำไปใช้เทียบกับคำอื่นๆ อาทิ ประชากร ประชาชน ปวงชน และราษฎร ฯลฯ แต่หากพิจารณาให้ละเอียดจะสามารถทำความเข้าใจความหมายของคำต่างๆ ที่คล้ายกัน ได้ดังนี้

ประชาชน หมายความว่าถึง คนทั่วไป คนของประเทศ ซึ่งไม่ใช่ผู้ปกครอง เป็นสามัญชนอยู่ภายใต้รัฐ เช่น ประชาชนทุกคนมีหน้าที่ต้องรู้กฎหมาย ใครจะปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่ได้

ประชากร หมายถึง คนโดยทั่วไป โดยมักใช้ในกรณีพิจารณาถึงจำนวน

ราษฎร คำว่า "ราษฎร" เป็นคำเก่าแก่ที่มีใช้กันมานาน ในกฎหมายสมัยกรุงศรีอยุธยาและกฎหมายตราสามดวง ก็มีการใช้คำว่า “ราษฎร” หมายถึงคนโดยทั่วไป แต่ว่า “ราษฎร” เป็นคำที่ใช้ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๕ เนื่องจากสังคมไทยสมัยโบราณ ประชาชนเป็นไพร่หรือทาสเกือบทั้งหมด พอมาถึงช่วงรัชกาลที่ ๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินครั้งใหญ่และได้ทำการเลิกทาสเลิกไพร่ทำให้ประชาชนเหล่านั้นกลายเป็นราษฎรหรือเสรีชนที่ไม่ต้องเป็นข้ารับใช้มูลนายและมีสถานะทางกฎหมายเท่าเทียมกัน จึงเรียกอดีตไพร่ ทาส ขุนนาง รวมทั้งชนชั้นใหม่ๆ ว่า “ราษฎร” ในความหมายของ ผู้ที่ต้องเสียภาษีให้กับรัฐและต้องปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองเช่นเดียวกันหมด

ปัจจุบันคำว่าราษฎร และประชาชน มีความหมายเกือบจะเหมือนกัน แต่ประชาชน สื่อถึงการเป็นเจ้าของประเทศ และเจ้าของอำนาจอธิปไตย มากกว่าราษฎร ส่วนราษฎรมีนัยของคนที่ไม่เสียเปรียบคนที่ด้อยกว่าอยู่ด้วย และมีนัยความหมายเป็นทางการน้อยกว่าคำว่า ประชาชนเช่น แม้เราจะเป็นราษฎรธรรมดา แต่ถ้าผู้บริหารประเทศคดโกงฉ้อราษฎ์บังหลวง เราก็ต้องไปคัดค้าน ที่ผ่านมาข้าราชการมักจะกดขี่ราษฎร ดังนั้น ราษฎรแปลว่า คนของรัฐเดิมหมายถึง สามัญชน คือคนที่ไม่ใช่ขุนนาง โดยทั่วไปมักหมายถึง คนธรรมดา หมุ่คนที่มิใช่ข้าราชการ

พลเมือง คำว่า “พลเมือง” เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อเกิดการปฏิวัติใหญ่ในฝรั่งเศส เริ่มต้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๗๘๙ ชาวฝรั่งเศสลุกฮือกันขึ้นมาล้มล้างระบอบการปกครองของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๖ ล้มล้างระบบชนชั้นต่างๆขณะนั้นได้แก่ พระราชวงศ์ ขุนนางข้าราชการ สมณะ นักพรต นักบวช และไพร่ ประกาศความเสมอภาคของชาวฝรั่งเศสทุกคน ต่อมากำว่า "Citoyen" จึงแปลเป็น "Citizen" ในภาษาอังกฤษ

สำหรับประเทศไทย คำว่า “พลเมือง” น่าจะถูกนำมาใช้สมัยหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕ เนื่องจากผู้นำคณะราษฎรบางท่านเคยเรียนที่ประเทศฝรั่งเศส จึงได้นำเอาคำนี้มาใช้ไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ต่อมากลายเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจะต้องเรียนควบคู่กับวิชาศีลธรรม กลายเป็นวิชา "หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม"

ในส่วนที่เป็นหน้าที่พลเมืองก็ลอกมาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๔๗๕ เรื่อยมาจนถึงรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๕ และเลิกใช้เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการรัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ แต่วิชาหน้าที่พลเมืองก็ยังคงเรียนและสอนกันต่อมาอีกหลายปีจึงเลิกไปพร้อมๆ กับคำว่า "พลเมือง" โดยต่อมาก็ใช้คำว่า "ปวงชน" แทน คำว่าราษฎรคงเป็นการใช้แทนคำว่า “ประชาชน” หรือคำว่า

People ในภาษาอังกฤษ อาจจะมาจากอิทธิพลของอเมริกาสืบเนื่องมาจากสุนทรพจน์เกตส์เบิร์กของ ประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น ที่ให้คำจำกัดความของรัฐบาลประชาธิปไตยไว้ว่า เป็น "รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน" แต่แทนที่เราจะใช้คำว่า "ประชาชน" แทนคำว่า "ราษฎร" เรากลับใช้คำว่า "ปวงชน" แทน อย่างไรก็ตาม คำว่าปวงชนก็ใช้แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ เท่านั้น แต่ไม่ติดปากที่จะใช้กันทั่วไปในที่อื่นๆ ไม่ว่าในหน้าหนังสือพิมพ์หรือในสื่ออื่นๆ ยังนิยมใช้คำว่า "ประชาชน" มากกว่าคำว่า "ปวงชน"

อย่างไรก็ตาม คำว่า "พลเมือง" ได้มาปรากฏอีกครั้งในร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่หมวดที่ ๒ ประชาชน ส่วนที่ ๑ ความเป็นพลเมืองและหน้าที่ของพลเมือง มาตรา ๒๖ บัญญัติไว้ว่า **"ประชาชนชาวไทยย่อมมีฐานะเป็นพลเมือง"** ที่น่าสังเกตก็คือ ในมาตรานี้ใช้คำว่า "ประชาชน" ชาวไทย แทนคำว่า "ปวงชน" ชาวไทยที่เขียนไว้ในมาตรา ๓ "อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย" และมาตรา ๕ "ปวงชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิดเพศหรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกัน" ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญมีทั้งคำว่า "ปวงชน" "ประชาชน" และ "พลเมือง" ในที่ต่างๆ แทนคำว่า "ปวงชน" เหมือนรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ (วีรพงษ์ รามางกูร, ๒๕๕๘)

สำหรับคำว่า **"พลเมือง"** มีนักวิชาการให้ความหมาย สรุปได้พอสังเขป

พจนานุกรมนักเรียนฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมาย "พลเมือง" หมายถึง ชาวเมือง ชาวประเทศ ประชาชน "วิถี" หมายถึง สาย แนว ทาง ถนน และ "ประชาธิปไตย" หมายถึง แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่ ดังนั้น คำว่า "พลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย" จึงหมายถึง พลเมืองที่มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิตปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้เป็นสังคมและประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

วราภรณ์ สามโกเศศ อธิบายว่า ความเป็นพลเมือง หมายถึง การเป็นคนที่ได้รับผิดชอบได้ด้วยตนเอง มีความสำนึกในสันติวิธี มีการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองของระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การที่สมาชิกมีอิสรภาพ ควบคุมกับความรับผิดชอบ และมีอิสรเสรีภาพควบคู่กับ "หน้าที่ "

จากความหมายของนักวิชาต่างๆ พอสรุปได้ว่า "พลเมือง" หมายถึง ประชาชนที่นอกจากเสียภาษีและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมืองแล้ว ยังต้องมีบทบาทในทางการเมือง คือ อย่างน้อยมีสิทธิไปเลือกตั้ง แต่ยิ่งไปกว่านั้นคือมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ต่อทางการหรือรัฐได้ ทั้งยังมีสิทธิเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับรัฐและอาจเป็นฝ่ายรุกเพื่อเรียกร้องกฎหมาย นโยบายและกิจกรรมของรัฐตามที่เห็นพ้อง พลเมืองนั้นจะเป็นคนที่รู้สึกเป็นเจ้าของในสิ่งสาธารณะ มีความกระตือรือร้นอยากมีส่วนร่วม เอาใจใส่การทำงานของรัฐบาล และเป็นประชาชนที่สามารถแก้ไขปัญหาส่วนรวมได้ในระดับหนึ่ง โดยไม่ต้องรอให้รัฐมาแก้ไขให้เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม มีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความเป็นราษฎร และความเป็นพลเมือง ดังตาราง(อ้างจาก จดหมายข่าวสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๗ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒) (ความเป็นราษฎร, ม.ป.ป.)

ความเป็นราษฎร	ความเป็นพลเมือง
- ปฏิบัติตนตามหน้าที่เท่านั้น เช่น เสียภาษี ปฏิบัติตามกฎหมาย	- นอกจากเสียภาษีและปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ต้องมีสำนึกในทางการเมือง อย่างน้อยต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือมากกว่านั้น คือแสดงความคิดเห็นต่างๆ ต่อบ้านเมืองใช้สิทธิเข้าร่วมการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับรัฐ
- ยอมรับกฎหมาย นโยบาย กิจกรรม กิจกรรม ต่างๆ ของรัฐ	- มีอิสรภาพ ศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียมกับผู้อื่น ให้ความสนใจต่อส่วนรวมมีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ไม่กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณะ	- เคารพตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นเจ้าของชีวิตตนเอง ไม่อยู่ใต้ระบบอุปถัมภ์ หรืออิทธิพลอำนาจของใคร
- คิดว่าตนเองเป็นผู้น้อย ต้องคอยรับการอุปถัมภ์จากผู้ใหญ่	- ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของพรรคการเมือง และนักการเมือง ไม่รับเงินหรือความช่วยเหลือที่ได้มาอย่างไม่ถูกต้อง ไม่ซื้อสิทธิ ไม่ขายเสียง
	- เอาใจใส่ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล ตรวจสอบ ร้องเรียน เมื่อมีการดำเนินนโยบายผิดพลาด รู้สึกเดือดร้อน เมื่อรัฐบาลทำเรื่องไม่ดี ทำงานผิดพลาด หรือดำเนินนโยบายผิด
	- เป็นฝ่ายรุก เพื่อเรียกร้องกฎหมาย นโยบาย หรือกิจกรรมที่ตนเองเห็นพ้อง
	- สามารถแก้ปัญหาส่วนรวมเบื้องต้นได้ ไม่ต้องรอแต่รัฐบาลมาแก้ไข

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความเป็นราษฎร และความเป็นพลเมือง

กล่าวโดยสรุป “พลเมือง” มีความแตกต่างจากคำว่า “ประชาชน” และ “ราษฎร” ตรงที่ว่า พลเมืองจะแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการรักษาสิทธิต่างๆ ของตน รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการแสดงออกซึ่งสิทธิ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ความเป็นพลเมือง (Citizen) มีความหมายที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกทางสังคมที่มีต่อรัฐ ต่างจากคำว่า ประชาชน ที่กลายเป็นผู้รับคำสั่งทำตามผู้อื่น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจึงอยู่ที่การเปลี่ยนให้ประชาชนคนธรรมดา กลายเป็นพลเมืองที่มีสิทธิกำหนดทิศทางของประเทศได้

๔.๒ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง

๔.๒.๑ ความหมายของพลเมืองศึกษา

พลเมืองศึกษา (Civic education) หมายถึง การจัดการศึกษาและประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ มีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองตนเอง มีสิทธิมีเสียง สนใจต่อส่วนรวม และมีส่วนร่วมในกิจการบ้านเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือการเรียนรู้เกี่ยวกับรัฐบาล รัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระบบการเมืองการปกครองสิทธิและความรับผิดชอบของพลเมือง ระบบการบริหารจัดการ สาธารณะและระบบตุลาการ

๔.๒.๒ คุณลักษณะของพลเมือง

“พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วยลักษณะ ๖ ประการ (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, ๒๕๕๕) คือ

๑) มีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ หมายความว่า ประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอิสระสูงสุดในประเทศ ประชาชนจึงมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศ เป็นเจ้าของชีวิตและมีสิทธิเสรีภาพในประเทศของตนเอง ระบอบประชาธิปไตยจึงทำให้เกิดหลักสิทธิเสรีภาพ และทำให้ประชาชนมีอิสรภาพ คือ เป็นเจ้าของชีวิตตนเอง “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นไท คือ เป็นอิสระชนที่พึ่งตนเองและสามารถรับผิดชอบตนเองได้ และไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลอำนาจ หรือ “ระบบอุปถัมภ์” ของผู้ใด

๒) เห็นคนเท่าเทียมกัน หมายความว่า ประชาธิปไตยคือระบอบการปกครองที่อำนาจอิสระสูงสุดในประเทศเป็นของประชาชน ดังนั้น ไม่ว่าประชาชนจะแตกต่างกันอย่างไรทุกคนล้วนแต่เท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศ “พลเมือง” จึงต้องเคารพหลักความเสมอภาคและจะต้องเห็นคนเท่าเทียมกัน คือ เห็นคนเป็นแนวระนาบ (horizontal) เห็นตนเท่าเทียมกับคนอื่น ทุกคนล้วนมีศักดิ์ศรีของความเป็นเจ้าของประเทศอย่างเสมอภาคกัน ถึงแม้จะมีการพึ่งพาอาศัยแต่จะเป็นไปอย่างเท่าเทียม

๓) ยอมรับความแตกต่าง หมายความว่า ประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ประชาชนจึงมีเสรีภาพ ระบอบประชาธิปไตยจึงให้เสรีภาพและยอมรับความหลากหลายของประชาชน ประชาชนจึงแตกต่างกันได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองการเลือกอาชีพ วิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนาหรือความคิดเห็นทางการเมือง ดังนั้น เพื่อมิให้ความแตกต่างนำมาซึ่งความแตกแยกในสังคม “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องยอมรับและเคารพความแตกต่างของกันและกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีการใช้ความรุนแรงต่อผู้ที่เห็นแตกต่างไปจากตนเอง

๔) เคารพสิทธิผู้อื่น หมายความว่า ในระบอบประชาธิปไตยทุกคนเป็นเจ้าของประเทศทุกคนจึงมีสิทธิแต่ถ้าทุกคนใช้สิทธิโดยคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของตนเอง หรือเอาแต่ความคิดของตนเองเป็นที่ตั้ง โดยไม่คำนึงถึงสิทธิผู้อื่น หรือไม่สนใจว่าจะเกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใดย่อมจะทำให้เกิดการใช้สิทธิที่กระทบซึ่งกันและกัน สิทธิในระบอบประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องมีขอบเขต คือ มีสิทธิและใช้สิทธิได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยจึงต้องเคารพสิทธิผู้อื่นและจะต้องไม่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น

๕) รับผิดชอบต่อสังคม หมายความว่า ประชาธิปไตยมิใช่ระบอบการปกครองตามอำเภอใจหรือใครอยากจะทำอะไรก็ทำโดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม ดังนั้น “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตยยังจะต้องใช้สิทธิเสรีภาพของตนโดยรับผิดชอบต่อสังคมด้วย ด้วยเหตุที่สังคมหรือประเทศชาติมิได้ตั้งขึ้นหรือแย่งง โดยตัวเอง หากสังคมจะดีขึ้นได้ก็ด้วยการกระทำของคนในสังคม

๖) เข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม หมายความว่า ประชาธิปไตยคือการปกครองโดยประชาชน ใช้กติกาหรือกฎหมายที่มาจากประชาชนหรือผู้แทนประชาชน ระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมี “พลเมือง” ที่เข้าใจหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามสมควร ทั้งในเรื่องหลักประชาธิปไตยหรือการปกครองโดยประชาชน และหลักนิติรัฐหรือการปกครองโดยกฎหมาย ถ้ามีความขัดแย้งก็เคารพกติกาและใช้วิถีทางประชาธิปไตยในการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรง

๔.๓ องค์ประกอบของการศึกษาความเป็นพลเมือง

สำหรับนักวิชาการต่างประเทศ ได้เขียนบทความวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง อาทิ John Porter เขียนบทความเรื่อง “The Challenge of education for active citizenship” โดยอธิบายการศึกษาความเป็นพลเมืองว่ามี ๓ ประเด็นที่เชื่อมกับมิติพลเมือง การเมือง และสังคม ทั้งนี้ พลเมืองประกอบด้วย สิทธิจำเป็นสำหรับ ความอิสระ เสรีภาพระดับปัจเจกบุคคล การเมืองประกอบด้วยสิทธิในการมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการเมือง ส่วนสังคมประกอบด้วยสิทธิที่มีต่อสวัสดิการทางเศรษฐกิจ และความมั่งคั่งที่มีต่อสิทธิที่จะร่วมมือกัน และเพื่ออาศัยอยู่ในชีวิตของความเป็นพลเมือง

๔.๓.๑ ความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility)

การเรียนรู้ของเด็กจะเริ่มต้นจากความไว้วางใจตนเอง เกี่ยวกับสังคม ศีลธรรม พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อทั้งในและอยู่นอห้องเรียน การเรียนรู้ของเด็กควรทำหรือแสดงบทบาทในกลุ่มหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

๔.๓.๒ ความเกี่ยวพันชุมชน (Community Involvement)

การเรียนรู้ผ่านชุมชนหรือการบริการในชุมชนมี ๒ สาขาของความเป็นพลเมือง มันไม่จำกัดเวลาของเด็กที่โรงเรียน แต่ควรรับรู้ในฐานะเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่ไม่เป็นการเมือง

๔.๓.๓ ความสามารถในการอ่านและเขียนทางการเมือง (Political Literacy)

การเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการทำให้ “ชีวิตสาธารณะ” มีประสิทธิผล โดยผ่านความรู้ ทักษะ และค่านิยม คำว่า “ชีวิตสาธารณะ” ถูกใช้ในความรู้ที่กว้างที่สุดเพื่อที่จะล้อมรอบความรู้ที่สมเหตุสมผลของการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจต่อเศรษฐกิจหลักและปัญหาสังคมของทุกวัน รวมทั้งแต่ละการคาดหมายของบุคคลและการเตรียมสำหรับโลกของการจ้างงาน และการอภิปรายของการจัดสรรทรัพยากรภาครัฐและการสมเหตุสมผลของระบบการจัดเก็บภาษี

Joseph KuiFoon และ Chow-Kerry J. Kennedy(๒๐๑๒) เขียนบทความเรื่อง “Citizenship and Governance in the Asian Region : Insights from the International Civic and Citizenship Education Study” โดยเขาเสนอว่า ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาความเป็นพลเมืองประกอบด้วย ๔ อย่าง คือ ๑) ประชาสังคมและระบบ ๒) องค์ประกอบข้อปฏิบัติพลเมือง ๓) การมีส่วนร่วมพลเมือง และ ๔) อัตลักษณ์พลเมืองส่วนขอบเขตกระบวนการความคิด คือ การรู้จัก การวิเคราะห์และการให้เหตุผล และขอบเขตพฤติกรรมอารมณ์ คือ ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ความสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและพฤติกรรม

JaapScheerens เขียนบทความเรื่อง “Indicators on Informal learning for Active Citizenship at School” มีสาระว่าเป้าหมายของการศึกษาสำหรับความเป็นพลเมืองมี ๓ มิติ คือ มิติ ๑ การรับรู้เข้าใจกับการนับถือความรู้เกี่ยวกับสถาบันประชาธิปไตย มิติ ๒ เน้นการปฏิบัติจริง (pragmatic) ในอารมณ์ความรู้สึกของการกระทำและการ

ได้รับประสบการณ์ และมิติ ๓ เกี่ยวกับอารมณ์ในศัพท์ของการผูกติดกับสังคมและชุมชน ซึ่งอันหนึ่งเป็นเจ้าของสมรรถนะการสื่อสารและสังคม

John Patrick เขียนบทความเรื่อง “Defining, Delivering, and Defending a Common Education for Citizenship in a Democracy” ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดการศึกษาหลักสูตรพลเมือง ที่ว่านิยามตามองค์ประกอบการศึกษาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันได้แก่

- ๑) ความรู้ของความเป็นพลเมืองและรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย
- ๒) ทักษะที่เฉลียวฉลาดของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- ๓) ทักษะการมีส่วนร่วมของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ทักษะความเป็นพลเมืองแบบมีส่วนร่วม)
- ๔) แนวโน้มที่จะกระทำการบางอย่างของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ความเอนเอียงของพลเมือง)

Joel Westheimer และ Joseph Kahne (๒๐๐๔) ได้เขียนบทความเรื่อง “What kind of Citizen ? The Politic of Educating for Democracy” โดยมีสาระว่านักการศึกษาและผู้กำหนดนโยบายได้ติดตามแผนงานเพิ่มขึ้นที่ว่ามีจุดมุ่งหมายทำให้ประชาธิปไตยเข้มแข็งผ่านการศึกษาความเป็นพลเมือง การเรียนรู้การบริการและการสอน ทั้งนี้ Westheimer และ Kahne ได้ให้แนวคิดที่สำคัญ ๓ แนวคิดของความเป็นพลเมืองที่ดี คือ การมุ่งเน้นความรับผิดชอบระดับบุคคล การมีส่วนร่วม และความยุติธรรมที่เน้นย้ำโดยนัยทางการเมืองของการศึกษาประชาธิปไตย อันมีรายละเอียดแสดงเป็นตาราง ดังนี้

การมุ่งเน้นความรับผิดชอบระดับบุคคล	การมีส่วนร่วม	ความยุติธรรม
การอธิบาย		
การกระทำความสามารถรับผิดชอบในชุมชน	สมาชิกที่กระตือรือร้นขององค์กรชุมชน และหรือการปรับปรุงความพยายาม	การประเมินโครงสร้างทางสังคมการเมือง เศรษฐกิจโดยเป็นช่วงสำคัญอันตรายเพื่อมองเห็นนอกเหนือสาเหตุพื้นผิว
การทำงานและการจ่ายภาษี	ชุมชนที่มีการจัดโครงสร้างกลุ่มพยายามที่จะดูแลความต้องการจำเป็นเหล่านี้ สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ หรือการทำให้สะอาดด้านสิ่งแวดล้อม	การแสวงหาจากภายนอกและการระบุประเด็นของความไม่ยุติธรรม
การเชื่อฟังกฎหมาย	การรู้จักว่าหน่วยงานรัฐทำงานอย่างไร	การระบุเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวสังคมประชาธิปไตยและการกระทำที่จะแก้สาเหตุที่เป็นรากปัญหา
อาสาสมัครที่จะลงมือในเวลาวิกฤติ	การรู้จักกลยุทธ์ที่ทำให้งานโดยสวนรวม/กลุ่มบรรลุเป้าหมาย	
สมมติฐานแกนหลัก		
เพื่อแก้ปัญหาสังคมและปรับปรุงสังคม ความเป็นพลเมืองที่ดีมี	เพื่อแก้ปัญหาสังคมและปรับปรุงสังคม ความเป็นพลเมืองที่ดีต้องมี	เพื่อแก้ปัญหาสังคมและปรับปรุงสังคม ความเป็นพลเมืองที่ดี

คุณลักษณะนั้นคือ ต้องมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อสังคมตลอดไปและการเป็นสมาชิกตลอดไปของชุมชน	ส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และเอาตำแหน่งภาวะผู้นำภายใต้การจัดตั้งระบบ และโครงสร้างชุมชน	ต้องมีคำถามการอภิปรายและการเปลี่ยนแปลง เพื่อจัดตั้งระบบและโครงสร้างที่วากลับมาเป็นรูปแบบผลิตซ้ำของความยุติธรรมมาเกินไป
--	--	--

ตารางที่ ๔ ประเภทของความเป็นพลเมือง

๔.๔ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

ณัฐนันท์ ศิริเจริญ (๒๕๕๕) ได้กล่าวถึง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยควรมีแนวทางการปฏิบัติตน ดังนี้

ด้านสังคม ได้แก่

- ๑) การแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล
- ๒) การรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่น
- ๓) การยอมรับเมื่อผู้อื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า
- ๔) การตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
- ๕) การเคารพระเบียบของสังคม
- ๖) การมีจิตสาธารณะ คือ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาสาธารณสมบัติ

ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- ๑) การประหยัดและอดออมในครอบครัว
- ๒) การซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพที่ทำ
- ๓) การพัฒนางานอาชีพให้ก้าวหน้า
- ๔) การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
- ๕) การสร้างงานและสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมไทยและสังคมโลก
- ๖) การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ดีต่อชาติเป็นสำคัญ

ด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่

- ๑) การเคารพกฎหมาย
- ๒) การรับฟังข้อคิดเห็นของทุกคนโดยอดทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้น
- ๓) การยอมรับในเหตุผลที่ดีกว่า
- ๔) การซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- ๕) การกล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวมกล้าเสนอตนเองในการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา
- ๖) การทำงานอย่างเต็มความสามารถเต็มเวลา

ดังนั้น ความเป็นพลเมืองสามารถแยกพิจารณาทำความเข้าใจว่า ประกอบด้วย ๓ ส่วนคือ ส่วนที่ ๑ คุณค่า ค่านิยม ส่วนที่ ๒ ความรู้ และส่วนที่ ๓ ทักษะพฤติกรรม รายละเอียดดังนี้ (จากwww.thaiciviceducation.org)

คุณค่า ค่านิยม	ความรู้ ความเข้าใจ	ทักษะและพฤติกรรม
<ul style="list-style-type: none"> -รักความเป็นธรรมและ ความเสมอภาคและตระหนัก ในผลร้ายของความไม่เป็นธรรม และความไม่เสมอภาค -เชื่อมั่นในความเป็นธรรมในสังคม -เชื่อมั่นในการปฏิบัติต่อกัน อย่างเท่าเทียม 	<ul style="list-style-type: none"> -สิทธิมนุษยชน(เสรีภาพความ หลากหลาย และความเท่าเทียม) -สิทธิทางสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ -ความเท่าเทียมทางเพศ -ใช้หลักความยุติธรรมเป็นพื้นฐาน สำคัญของสังคมประชาธิปไตย -รู้จักแยกแยะได้ว่าอะไรคือ 	<ul style="list-style-type: none"> -เข้าใจผู้อื่น (Consider others) -ปฏิบัติกันอย่างเท่าเทียมกัน (Treat others as equal) -เรียกร้องหรือต่อสู้เพื่อความ เป็นธรรมบอกได้ว่าอะไรเป็น ความยุติธรรมไม่ยุติธรรม ในสถานการณ์ต่างๆ
<ul style="list-style-type: none"> -เคารพความเท่าเทียมทางเพศ 	<ul style="list-style-type: none"> ความเป็นธรรมอะไรคือความไม่ เป็นธรรมและอะไรคือความเสมอ ภาคอะไรคือความไม่เสมอภาค 	
<ul style="list-style-type: none"> เชื่อในเสรีภาพที่มีความ รับผิดชอบต่อสังคม -เคารพในสิทธิและเสรีภาพ ของผู้อื่น -เคารพในเสรีภาพที่จะ แสดงออกหรือการกระทำ -รับผิดชอบต่อการตัดสินใจและ การกระทำของตนที่จะมีผล ต่อผู้อื่น -รับผิดชอบต่อการตัดสินใจและ การกระทำของตนที่จะมีผลต่อผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> -สิทธิมนุษยชน (เสรีภาพ ความหลากหลาย และ ความเท่าเทียม) -ความรับผิดชอบต่อตนเองและ สังคม 	<ul style="list-style-type: none"> -เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ -แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี -ให้ความสำคัญกับสิทธิและ ผลประโยชน์ของผู้อื่น -รับผิดชอบต่อผลอันเกิดจากการ กระทำ -มีส่วนร่วมกับวิถีชุมชนด้วยการ ทำงานอาสาสมัคร
<ul style="list-style-type: none"> -เห็นคุณค่าของการใช้สิทธิ แต่ไม่ละทิ้งหน้าที่และตระหนัก ในผลร้ายของการใช้สิทธิ อย่างไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยึดหลักการใช้สิทธิแต่ไม่ละทิ้ง หน้าที่ไว้เสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> -สิทธิมนุษยชน (เสรีภาพความ หลากหลาย และความเท่าเทียม) -สิทธิทางสังคม การเมือง และ เศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> -ใช้สิทธิแต่ไม่ละทิ้งหน้าที่ -ปฏิบัติตามกฎหมายจ่ายภาษี ไปเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ อย่างมีวิจารณญาณที่ดี -กระตือรือร้นในการเป็นสังคมแบบ ประชาสังคม(Civil society) -มีส่วนร่วมในสังคม กระตือรือร้น ทางการเมือง
<ul style="list-style-type: none"> -มีรাত্রภาพและเคารพ ความแตกต่าง -เห็นคุณค่าของความแตกต่าง หลากหลาย -เปิดใจกว้างต่อความเห็นต่าง เปลี่ยนแปลงความเห็นส่วนตน และประนีประนอม -เคารพความเห็นที่แตกต่างกัน 	<ul style="list-style-type: none"> -สิทธิมนุษยชน (เสรีภาพความ หลากหลาย และความเท่าเทียม) -ความรู้เกี่ยวกับสังคมที่มีความ แตกต่างทางวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> -แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี -ความสามารถในการอยู่และ ทำงานท่ามกลางความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม -ความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น -การอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

คุณค่า ค่านิยม	ความรู้ ความเข้าใจ	ทักษะและพฤติกรรม
ยอมรับหลักของประชาธิปไตย และยอมรับเสียงข้างน้อย		
<ul style="list-style-type: none"> -ยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ -มีจิตสาธารณะ -มุ่งมั่นในหลักการคนมีความคิดความเชื่อคุณค่าต่างกัน แต่ทุก 	<ul style="list-style-type: none"> -สิทธิมนุษยชน (ความหลากหลายความเท่าเทียม) -ความเข้าใจว่าองค์ทางการเมืองและรัฐจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบอย่างกระตือรือร้น 	<ul style="list-style-type: none"> -ปฏิบัติตามคุณค่าร่วมและความเป็นธรรมในสังคม -มีส่วนร่วมในประชาสังคม -มีส่วนร่วมในชุมชน -มีส่วนร่วมในชุมชนทางการเมือง
<ul style="list-style-type: none"> คนก็มีคุณค่าเท่าเทียมกัน -เห็นคุณค่าของการใช้สิทธิแต่ไม่ละทิ้งหน้าที่และตระหนักในผลร้ายของการใช้สิทธิอย่างไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ - ยึดหลักการใช้สิทธิแต่ไม่ละทิ้งหน้าที่ไว้เสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน -ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง -ความรู้เกี่ยวกับหลักของการเคารพสิทธิและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของผู้คน -รู้เกี่ยวกับการตั้งคำถามหรือการหาข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการตัดสินใจ 	<ul style="list-style-type: none"> การร่วมมือกับผู้อื่นหรือมีส่วนร่วม -คิดอย่างมีวิจารณญาณและมีเหตุผล ความสามารถในการประเมินสถานะหรือการตัดสินใจ -แยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นสามารถที่จะประเมินข่าวสารต่างๆอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะการสื่อสารอย่างเป็นกระบวนการสามารถให้การตัดสินใจเกิดผลในระดับรัฐ
<ul style="list-style-type: none"> -มั่นใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง - รู้จักสิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วม 	<ul style="list-style-type: none"> -บทบาทของสื่อที่มีต่อบุคคลและสังคม -มีความรู้พื้นฐานทางการเมือง : ความหมายและความสำคัญของการเมือง -ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรัฐ (ความหมายลักษณะประเภทรูปแบบของรัฐ) -ระบอบการเมืองการปกครอง (ความหมาย หลักการ ลักษณะ ประเภท รูปแบบข้อดีและข้อเสียของระบอบประชาธิปไตยและเผด็จการ) -ระบบเศรษฐกิจ(ความหมาย หลักการ ลักษณะ ประเภท รูปแบบข้อดีและข้อเสียของระบบทุนนิยมและสังคมนิยมและความสัมพันธ์ของระบอบการเมืองการปกครองกับระบบเศรษฐกิจ -ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> -ตีความสาระจากสื่อ(ระบบการจูงใจและการให้คุณค่า / การคิดอย่างมีวิจารณญาณ)สามารถใช้สื่อในทางที่ถูกต้อง -มีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถนำความรู้พื้นฐานทางการเมืองไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมไปเลือกตั้งและออกเสียงประชามติอย่างมีวิจารณญาณที่ดี ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมและการทำงานของนักการเมือง -สามารถวิพากษ์วิจารณ์และตัดสินใจนโยบาย ผลงานและกรณีต่างๆได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม -สามารถนำหลักการประชาธิปไตยไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม -สามารถถ่ายทอดความรู้พื้นฐานทางการเมืองไปสู่ผู้อื่นได้

คุณค่า ค่านิยม	ความรู้ ความเข้าใจ	ทักษะและพฤติกรรม
	(ความหมายความสำคัญ หลักการ ลักษณะ ประเภทและศักดิ์ของ กฎหมาย) -ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย (สภาพเหตุการณ์ สาเหตุผลความสำคัญของ เหตุการณ์ และสิ่งที่ได้เรียนรู้จาก	-พัฒนาคุณค่าทางการเมืองให้แก่ตนเองมีทักษะและความมั่นใจที่จะประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ
	เหตุการณ์) -สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญของไทยในปัจจุบัน (กลไก สถาบันและกระบวนการทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน)	
-เคารพกฎกติกาและกฎหมาย ชื่นชมในความหลากหลายของ สิทธิได้แก่ สิทธิมนุษยชนและการประยุกต์เป็นความรับผิดชอบทั้งในระดับปัจเจกและองค์กร	-รู้จักแยกแยะได้ว่าอะไรคือการเคารพกฎกติกาและกฎหมายและอะไรคือการไม่เคารพกฎกติกาและกฎหมาย -ความรู้เกี่ยวกับกฎกติกา กฎหมาย (ทำไมจึงต้องมีกฎกติกา) -บทบาทของกฎหมายในการที่จัดระเบียบสังคมและแก้ปัญหาความขัดแย้ง -การดำเนินการที่เป็นธรรมเป็นอย่างไรเมื่ออยู่ภายใต้กระบวนการของกฎหมาย -ความเป็นธรรมที่มีการปรับใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน -กระบวนการของกฎหมายมหาชนที่มีการปรับเปลี่ยนโดยประชาชนและกระบวนการมีส่วนร่วมในสภา รัฐ และศาล	-ปฏิบัติตามกฎหมาย รู้ว่าในสถานการณ์ใดที่จะนำเรื่องสิทธิไปใช้ในการปกป้องสิทธิหรือการสร้างสมดุล

ตารางที่ ๕ องค์ประกอบของความเป็นพลเมือง

๔.๕ แนวทางการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมือง : กรณีศึกษาประเทศไทย

จากรายงานการศึกษาแนวทางการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชน โดยสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า ร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่จัดทำรายงานการศึกษาในระดับพื้นที่ เช่น

กรณีภาคเหนือ : จังหวัดลำปาง

๑) กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง

ภาพรวมของการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนและภาพรวมของการสนับสนุนส่งเสริมจากภาคส่วนต่างๆ ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่ได้ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนโดยตรง เหมือนเช่นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้าที่ได้ดำเนินการในโรงเรียนบางแห่งของจังหวัดลำปาง แต่อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่างๆ ที่ได้ดำเนินการในจังหวัดลำปางนั้นท้ายที่สุดแล้วก็จะส่งผลหนุนเสริมเติมเต็มสำนึกความเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชนได้เช่นกัน ในขณะเดียวกัน ภาคส่วนต่างๆ ที่ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริม กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนหรือกิจกรรมสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ปฏิบัติการ กลุ่มผู้สนับสนุนงบประมาณ กลุ่มผู้สนับสนุนวิชาการองค์ความรู้ กลุ่มผู้สนับสนุนบุคลากรวิทยากรกลุ่มผู้สนับสนุนอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดกิจกรรมต่างๆ มีความร่วมมือระหว่างกัน ตามภาระหน้าที่ พันธกิจและตามความสัมพันธ์ของภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้

๒) ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยสู่ความสำเร็จในการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน

การดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง มีปัญหาอุปสรรคและความสำเร็จเกิดขึ้นมาก จากการศึกษาข้อมูลผ่านเวทีสะท้อนในการประชุมกลุ่มย่อย สามารถสรุปปัจจัยสำคัญที่เป็นปัจจัยปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชน เกิดจาก ๓ ปัจจัย คือ ปัจจัยครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ปัจจัยการสนับสนุนของหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเด็กและเยาวชน และปัจจัยโอกาสการเข้าถึงกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ส่วนปัจจัยสำคัญที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จนั้น เกิดจาก ๔ ปัจจัย คือ ปัจจัยพลังเด็กและเยาวชน ปัจจัยครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ปัจจัยบุคคล หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และปัจจัยเครือข่ายการทำงาน

๓) แนวทางในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน

การพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลาและต้องมีรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการทำงานของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมทันต่อสภาพการณ์ของเด็กและเยาวชน และสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างรวดเร็ว จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดลำปาง ควรพัฒนารูปแบบกิจกรรมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน การบูรณาการกิจกรรมในพื้นที่ระดับตำบล การพัฒนาเครือข่ายการทำงานด้านเด็กและเยาวชน และการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นที่อย่างทั่วถึง

กรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดสกลนคร

๑) กิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในจังหวัดสกลนคร

ในรอบ ๓ ปีที่ผ่านมา เป็นการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ที่ทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชน แต่พบว่าเป็นกิจกรรมที่มักจะพัฒนาแนวคิดการดำเนินงานที่เป็นลักษณะนโยบายส่วนกลาง เพื่อรองรับงบประมาณ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่ถ้าเป็นกิจกรรมเด่นๆ ที่เกิดจากมุมมองในปัญหาของเด็กและเยาวชนและผู้ที่ทำงานกับเด็กและเยาวชนจริงๆ จะเห็นว่ายังไม่ได้เกิด

ในหน่วยงานภาครัฐ กิจกรรมที่สามารถสร้างสำนึกพลเมืองเด็กและเยาวชนที่เห็นผลของการพัฒนาการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน ที่มีเสียงจากกลุ่มเด็กและเยาวชน คือ กิจกรรมค่ายที่ให้โอกาสเด็กและเยาวชนได้คิดสร้างสรรค์กิจกรรมดีๆ และหลากหลาย โดยอยู่ภายใต้การดูแลให้คำแนะนำและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากผู้ใหญ่ใจดี เช่น กิจกรรมของชมรมคนรักศิลป์ กิจกรรมของกลุ่มเด็กฮักถิ่น สรุปรวบรวมผลการสนทนากลุ่มย่อยในการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในจังหวัดสกลนคร มีสาระสำคัญ คือ การให้นิยามความหมายของเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ไม่ได้แตกต่างกัน ส่วนสำนึก พลเมืองเด็กและเยาวชนในปัจจุบันควรมีต้นแบบสำนึกพลเมืองจากผู้ใหญ่ ส่วนสำนึกพลเมืองของเด็กและเยาวชนนั้น ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมค่ายที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตอาสา

๒) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดสกลนคร

ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเสริมสร้างสำนึกพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสกลนคร สรุปได้ดังนี้ ๑) การขาดโอกาสในการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองของเด็กและเยาวชน ๒) พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในสังคม ไม่เป็นต้นแบบที่ดีแก่ลูกหลานขาดต้นแบบผู้ใหญ่ที่ดี ๓) สถาบันการศึกษาขาดความเข้าใจในการสร้างสำนึกพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และ ๔) หน่วยงานที่ดูแลด้านเด็กและเยาวชนขาดการประสานงาน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการสร้างสำนึกพลเมืองและทำงานซ้ำซ้อน

๓) แนวทางในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนจังหวัดสกลนคร มี ๒ มุมมอง คือ มุมมองของผู้ใหญ่ และ มุมมองของเด็กและเยาวชน

มุมมองของผู้ใหญ่ การสร้างต้นแบบให้กับเด็กและเยาวชนผ่านสื่อต่างๆ การส่งเสริมต้นแบบคนดีโดยมีเวทีแสดงความดีเชิงประจักษ์ เชิดชูความดีคนดีเพื่อเป็นกำลังใจแก่คนทำดี โดยเริ่มจากระดับครอบครัวและการพัฒนาแบบผสมผสานหลักธรรมคำสอนกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการบรรจุหลักสูตรการเสริมสร้างสำนึกพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในทุกระดับการศึกษาที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกวิชา ทุกมิติ

มุมมองของเด็กและเยาวชน รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึกพลเมืองที่อยากเห็นและต้องการคือ การให้โอกาสได้เข้าร่วมกำหนดกรอบแนวทางเพื่อสร้างสำนึกพลเมืองกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสอดแทรกกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสาธารณะให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กรณีภาคใต้ : จังหวัดยะลา

บริบทปัญหาส่วนใหญ่ที่คุกคามหรือส่งเสริมการสร้างสำนึกพลเมืองจังหวัดยะลา คือ เยาวชนว่างงาน เยาวชนเล่นการพนัน เยาวชนติดยาเสพติด เยาวชนขับรถซิ่ง เยาวชนขาดการศึกษา ขาดทุนทรัพย์ในการศึกษา แต่ที่สำคัญจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาสำคัญในจังหวัดยะลา คือ เยาวชนติดยาเสพติด และเยาวชนได้รับการศึกษาน้อย

สำหรับที่ผ่านมา การดำเนินงานด้านการพัฒนาเยาวชนในจังหวัดยะลา จากข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดยะลา สรุปได้ว่า โครงการพัฒนาเยาวชนเพื่อสร้างงานโครงการจ้างงานนักเรียน นักศึกษาในช่วงปิดภาคฤดูร้อน โครงการฝึกอาชีพแก่เยาวชนในสถาบันการศึกษาปอเนาะ โครงการมทรรวมเปิดโลกการศึกษาและอาชีพเพื่อการทำงานทำโครงการศูนย์ยะลาสันติสุขคืนคนดีสู่สังคม โครงการมวลชนสานสัมพันธ์สานฝันสู่อาสานตามัน และโครงการครอบครัวป้องกันภัยแก่ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนมีโครงการพัฒนาเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โครงการทูปีนับเบอร์วัน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า การสร้างเยาวชนให้มีสำนึกพลเมือง เริ่มต้นจากการอบรม ดูแล เอาใจใส่ศึกษาให้ความรู้ของครอบครัว พ่อแม่ และญาติพี่น้อง การได้รับการศึกษาจากสถาบันที่เยาวชนศึกษาและ

หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเยาวชน คือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

๑) กิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดยะลา

- จัดโครงการสอนภาษาไทยให้ผู้ไม่รู้หนังสือหรือผู้อ่านภาษาไทยไม่ได้ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยมีความเป็นเจ้าของประเทศมากขึ้น
- โครงการสอนภาษามลายูให้แก่ทหารพรานเพื่อให้สามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจกับประชาชน
- โครงการสำนักรักษ์ท้องถิ่นเสริมสร้างความสมานฉันท์ เพื่อให้เยาวชนทำกิจกรรมร่วมกันและเป็นโครงการที่ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรักบ้านเกิด รู้สึกความเป็นเจ้าของ
- โครงการนำเยาวชนผู้สนใจเพื่อเรียนรู้วิธีการสร้างสันติภาพการจัดการความขัดแย้ง
- โครงการค่ายเอเดสและยาเสพติด
- จัดตั้งศูนย์บริการที่เป็นมิตรแก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนมีความพอใจ มีความประทับใจรู้สึกกว่าตนเองมีความสำคัญทำให้มีความรักต่อประเทศชาติ
- จัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในชุมชนทำให้เยาวชนภูมิใจและมีความรักต่อชุมชน
- โครงการส่งเสริมอาชีพแก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนเห็นช่องทางอาชีพในอนาคต ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบมากขึ้น
- กิจกรรมนันทนาการเช่น กิจกรรมฟุตบอลภาคฤดูร้อน และกิจกรรมออเครสตราเพื่อสะท้อนการอยู่ร่วมกัน
- โครงการสานพลังเยาวชนนำสังคมเข้มแข็ง
- โครงการส่งเสริมอาชีพให้เด็กและเยาวชน เช่น ปลูกผัก เลี้ยงไก่ ซ่อมรถจักรยานยนต์

๒) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสำนึก ความเป็นพลเมืองแก่เยาวชนในจังหวัดยะลา

ปัญหาส่วนใหญ่ที่คุกคามหรือส่งเสริมการสร้างสำนึกพลเมืองจังหวัดยะลา คือ เยาวชนขาดความรับผิดชอบในการร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพและในการทำโครงการ ปัญหาความไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม เยาวชนขาดจิตอาสาจิตสาธารณะ ปัญหาด้านยาเสพติด งบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในการทำโครงการไม่ต่อเนื่อง การใช้งบประมาณไม่โปร่งใส ขาดความเป็นอิสระ

๓) แนวทางในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่จังหวัดยะลา

- กิจกรรมการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมืองแก่เด็กและเยาวชน ควรดำเนินการทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เน้นกิจกรรมการมีส่วนร่วมและสรุปทบทวนร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และย้ำสำนึกพลเมืองบ่อยๆ เพื่อให้กลายเป็นวัฒนธรรมของชุมชนต่อไป
- กิจกรรมนอกหลักสูตร ที่ทำนอกเหนือกิจกรรมในชั้นเรียน นอกจากนี้ ยังรวมทั้งการให้หน่วยงานราชการภาคีที่มีหน้าที่เกี่ยวกับโครงการที่เยาวชนดำเนินการ หรือบุคคลที่มีบทบาทในชุมชนมาร่วมรับรู้ เป็นสักขีพยานการทำงานของโครงการ โดยเน้นวางระบบการทำงานแบบเป็นทางการและลายลักษณ์อักษร มีกำหนดการทำงานที่ชัดเจนและมีคณะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมาร่วมติดตาม

๔.๖ การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ

ในหลายประเทศมีการส่งเสริมเรื่องการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมือง ซึ่งแต่ละประเทศมีแนวคิดและประเด็นในการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเอกสารนี้จะนำเสนอแนวคิด พร้อมทั้งประเด็นการปฏิบัติที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมด้านความเป็นพลเมือง โดยเนื้อหาหลักนำมาจากบทความของเสิศพงษ์ อุดมพงศ์ เรื่อง การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) ในการส่งเสริมบทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จากต่างประเทศ (๒๕๕๘) ซึ่งมีประเทศที่น่าสนใจดังนี้

ประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชียมีรูปแบบของรัฐเป็นรัฐเดี่ยวและปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาเมืองค้พระจักรพรรดิหรือกษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ เช่นเดียวกับประเทศไทย (ชานาญ จันทรเรือง, ๒๕๕๔) ในปีค.ศ. ๒๐๑๓ ได้รับการจัดอันดับด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) เป็นอันดับ ๒๐ ของโลก (แคมป์เบลล์และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) นับเป็นประเทศประชาธิปไตยในฝั่งเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการประเมินอยู่ในอันดับต้นๆ ของโลก

การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในประเทศญี่ปุ่น คือ การพัฒนาพลเมืองผู้ซึ่งจะสร้างสังคมประชาธิปไตยในอนาคต ซึ่งประชาธิปไตยมีทั้งทางตรงและทางอ้อมความเป็นพลเมืองมีทั้งรูปแบบเสรีนิยมและรัฐนิยม จึงมีความหลากหลายและความยากที่จะนิยามคำนี้ให้มีความหมายที่ครอบคลุมได้ในระดับนโยบายเรื่องการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงหลัก ๒ กระทรวง คือ กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ และกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ กีฬา และเทคโนโลยี

โดยที่รัฐบาลมีการกำหนดแผนนโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้นในปีค.ศ. ๒๐๐๓ โดยได้กล่าวถึงหลักการสำคัญ ๔ ข้อ สำหรับการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองของญี่ปุ่น ประกอบด้วย

- ๑) สนับสนุนความเป็นอิสระทางสังคม
- ๒) สนับสนุนให้ได้รับประสบการณ์ตามความต้องการของแต่ละบุคคล
- ๓) ปรับเปลี่ยนมุมมองของเยาวชนในฐานะสมาชิกที่กระตือรือร้นของสังคม
- ๔) กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศที่เป็นอิสระและมีการอภิปรายได้อย่างเปิดกว้างในสังคม

ในปีค.ศ. ๒๐๐๖ มีการปฏิรูปพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานของญี่ปุ่น ซึ่งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ที่ยังไม่เคยมีการปฏิรูป แต่หลักการที่สำคัญประการหนึ่งที่ยังคงไว้อยู่ในพระราชบัญญัติโดยที่มิได้มีการเปลี่ยนแปลง มีใจความสำคัญในวรรคแรกว่า เป้าหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ การศึกษาจะก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพโดยสมบูรณ์ พยายามอย่างหนักในการสั่งสอนขัดเกลาบุคคล มีจิตใจที่สดใสร่างกายที่สมบูรณ์เป็นผู้ซึ่งรักในความถูกต้องและความยุติธรรม เคารพในคุณค่าของตนเอง เคารพผู้ให้แรงงาน มีความตระหนักต่อความสำนักรับผิดชอบอย่างลึกซึ้ง ซึมซับจิตวิญญาณที่เป็นอิสระในฐานะเป็นผู้สร้างสันติภาพแห่งรัฐและสังคม ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดขึ้นนั้น เป็นประเด็นสำคัญที่จะสนับสนุนให้ประชาชนเป็นพลเมืองอย่างแท้จริง

มีการส่งเสริมเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมอย่างอิสระในการสร้างสังคมรวมทั้งการพัฒนาทัศนคติที่มีต่อความต้องการรับผิดชอบต่อการเติบโตของสังคม ซึ่งปัจจุบันทำให้ประชาชนในประเทศมีจิตสาธารณะ สามารถเห็นได้ในหลายๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น

การศึกษความเป็นพลเมืองถูกบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา เนื้อหาวิชาพลเมืองเป็นศูนย์กลางของการสร้างความเป็นพลเมือง โดยอาศัยฐานของการตระหนักในประชาธิปไตยและ

ความรู้ความเข้าใจในสิทธิมนุษยชน และความหมายและแนวคิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “สร้างความเชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชน สร้างให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ว่ามนุษย์เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของสังคม สร้างให้นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องส่วนตัวและสังคมควมมีศักดิ์ศรีของตนเองในระบบครอบครัวแบบร่วมสมัย ความเท่าเทียมทางเพศ และสร้างให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของแบบแผนประเพณีของชีวิตในสังคม การรักษาขนบธรรมเนียมและความสำนึกรับผิดชอบของแต่ละบุคคล”

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศญี่ปุ่น

สำหรับประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้ง แต่ครั้งมีความรุนแรงและสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก แต่จากความยากลำบากจากสิ่งที่เกิดขึ้น ก็ได้เกิดสิ่งที่น่าสนใจจากพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นพลเมือง ทั้งในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคม จิตสาธารณะ ความมีวินัย และอื่นๆ โดยจะนำเสนอเป็นเรื่องราวสั้นๆ เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้ โดยเนื้อหาานำมาจากบทความเรื่อง “เรื่องราวดีๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน”(“เรื่องราวดีๆ”, ๒๕๕๔)

กรณีที่ ๑ ที่สวนสนุกแห่งหนึ่ง เกิดเหตุการณ์ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่สามารถออกไปข้างนอกได้ และทางร้านขายของก็ได้เอาขนมมาแจกนักท่องเที่ยว มีนักเรียนชั้นมัธยมปลายหญิงกลุ่มหนึ่งไปเอามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมากเกินกว่าที่จะบริโภคหมด ข้าพเจ้ารู้สึกทันทีว่า “ทำไมเอาไปเยอะ” แต่วินาทีต่อมากลายเป็นความรู้สึกตื่นตันใจ เพราะ “เด็กกลุ่มนั้นเอาขนมไปให้เด็กๆ ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถไปเอาเองได้ เนื่องจากต้องอยู่ดูแลลูก

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๒ ในซูเปอร์มาร์เก็ตแห่งหนึ่ง มีของตระเกะกระกะเต็มพื้นเพราะแรงแผ่นดินไหว แต่คนที่เข้าไปซื้อของได้ช่วยกันเก็บของขึ้นไว้บนชั้น แล้วก็หยิบส่วนที่ตนอยากซื้อไปต่อคิวจ่ายเงิน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

กรณีที่ ๓ ในจังหวัดจิบะเกิดแผ่นดินไหวบ้านเรือนพังเสียหาย คุณลุงคนหนึ่งที่หลบภัยอยู่ก็ได้เปรยออกมาว่า ต่อจากนี้ไปจะเป็นอย่างไร เด็กหนุ่ม ม.ปลาย ก็ตอบกลับไปว่า “ไม่เป็นไรครับ ไม่ต้องห่วง ต่อจากนี้ไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่ พวกผมจะทำให้มันกลับมาเหมือนเดิมแน่นอน

จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนบ้านเกิด มีความคิดที่จะสร้างชุมชนบ้านเกิดกลับมาให้เหมือนเดิม ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

กรณีที่ ๔ หลังจากเกิดเหตุการณ์สึนามิครั้งใหญ่ อาคารบ้านเรือนพังเสียหาย ประชาชนไม่มีที่อยู่อาศัย และอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค มีการแจกจ่ายอาหาร ประชาชนไม่มีการแย่งอาหารกัน ประชาชนต่อแถวเพื่อรับอาหารอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ตั้งอยู่ทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี มีระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีประมุขของประเทศ คือ ประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และมีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา (กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖) เกาหลีใต้เป็นประเทศในเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Ranking) ติด ๑ ใน ๓๐ ของโลก โดยได้เป็นอันดับ ๒๖ จากการประเมินปี

คศ. ๒๐๑๓ (แคมป์เบลล์และคณะ Campbell et.al., ๒๐๑๓) อาจกล่าวได้ว่า ประเทศเกาหลีใต้มีพัฒนาการของความเป็นประชาธิปไตยดีขึ้นมาเป็นลำดับ ทั้งความก้าวหน้าในด้านระบบการเลือกตั้งและความเจริญทางวัฒนธรรม ดัชนีความเป็นประชาธิปไตยขยับเพิ่มขึ้นทุกปี มีคะแนนสูงในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิทธิทางการเมืองและด้านเสรีภาพของพลเมือง จนได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์เต็มใบ ในด้านการพัฒนาเยาวชนด้านการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองนั้นมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดค่านิยม/สิ่งที่ตั้งตามพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของทักษะชีวิต ๔ ด้าน ด้านละ ๕ ลักษณะย่อย ได้แก่

๑) การใช้ชีวิตส่วนตัว : การเคารพตนเอง ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความเป็นอิสระ และการยับยั้งชั่งใจ

๒) การใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัว เพื่อนบ้าน และโรงเรียน : การปฏิบัติตนตามศาสนากฎปฏิบัติหน้าที่ของลูกต่อพ่อแม่ จรรยา มารยาทการอยู่ร่วมกัน และความรักต่อโรงเรียนและบ้านเกิด

๓) การใช้ชีวิตในสังคม : การปฏิบัติตนตามกฎหมายการสนใจต่อผู้อื่นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความยุติธรรม และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ

๔) การใช้ชีวิตในระดับชาติและชาติพันธุ์ : ความรักในรัฐความรักในชาติ การมีจิตใจที่มั่นคง มีสติสัมปชัญญะ การสร้างความสันติภายหลัง การแบ่งแยกและความรักในมนุษยชาติ

ลักษณะสำคัญ ๔ ประการนี้ ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษา และยังส่งเสริมการปลูกฝังทักษะการคิดและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม (moral thinking and judgment) หรือทักษะที่จำเป็นต่อการแก้ไขเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและมีเหตุผล

โดยสรุป แนวคิดสำหรับการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของเกาหลีใต้ หมายถึง การฝึกฝนความสามารถในการคิดตัดสินใจในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเมืองระดับชาติและท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นพลเมืองผู้ถืออำนาจอธิปไตย (sovereign citizen) และสำหรับการให้การศึกษาแก่เยาวชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะให้ความสำคัญกับการฝึกฝนทักษะและสอนให้รับบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่มีความสำนึกรับผิดชอบ (responsible citizen)

วัฒนธรรมของคนเกาหลีใต้สอนให้คนมีระเบียบวินัย หากได้เคยสัมผัสหรือสังเกตคนเกาหลีใต้จะรับรู้ได้ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านการศึกษา กีฬา หรือการใช้ชีวิต และหากดูวิวัฒนาการของเกาหลีใต้นั้นประสบความสำเร็จในหลากหลายด้านในเวลาอันรวดเร็ว เพราะเกาหลีใต้สอนให้มีการตื่นตัวกับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ มีการปลูกฝังความรักชาติ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

กรณีที่ ๑ กรณีการอัปปางของเรือเฟอร์รี่ของเกาหลีใต้ที่ชื่อเซวอลซึ่งจมลงระหว่างการเดินทางจากกรุงโซลไปยังเกาะเชจูทั้งสาเหตุของการล่มของเรือความรับผิดชอบของกัปตันเรือนายลีจุนเซ็ย (Lee Joon-seok) และผู้ช่วยกัปตันเรือการปฏิบัติการและการกระจายคำสั่งของลูกเรือหลังเกิดอุบัติเหตุรวมทั้งการกู้ภัยที่ยังคงดำเนินอยู่ซึ่งพบศพผู้โดยสาร ๕๔ คน สูญหาย ๒๔๘ คน รอดชีวิต ๑๗๔ คน จากจำนวนผู้โดยสารและลูกเรือทั้งหมด ๔๗๖ คน ผู้เสียชีวิตและสูญหายส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมัธยมจากโรงเรียน Danwon High School ในเมืองอันซัน ชานกรุงโซลที่ไปทัศนศึกษาถึง ๓๕๐ คน

ร้อยเอกนายแพทย์ยงยุทธมัยลาภ ได้เขียนเรื่องที่น่าสนใจประเด็นหนึ่งไว้ คือ การปฏิบัติของนักเรียนที่อยู่บนเรือ หลังจากมีคำสั่งจากลูกเรือไปยังผู้โดยสารเมื่อเกิดเหตุแล้วก็คือ “ให้นั่งอยู่กับที่ห้ามเคลื่อนไหวไปไหน

ขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการแก้ไขปัญหากันอยู่ซึ่งผู้โดยสารจำนวนมากก็ปฏิบัติตามคำสั่งนี้” จนกระทั่งเรือเอียงและจมลงแม้ว่าจะมีเวลาถึง ๒ ชั่วโมงกว่าก่อนที่เรือจะจมซึ่งผู้โดยสารน่าจะใช้เวลาเพียงพอที่จะสามารถช่วยเหลือตัวเองออกมาจากเรือได้ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวินัยของเด็กๆนักเรียนที่ฟังคำสั่งของ “ผู้ใหญ่” และสะท้อนถึงความมีระเบียบวินัยของคนเกาหลีที่เชื่อฟังคำสั่งแม้ตนทราบดีว่าอันตรายใกล้ตัวเข้ามามากแล้วแต่ครั้งนี้ “ผู้ใหญ่” คงประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอย่างร้ายแรง มีรายงานว่าลูกเรือได้พยายามกระจายคำสั่งสละเรือในช่วงครึ่งชั่วโมงต่อมาหลังจากเกิดอุบัติเหตุแต่เข้าใจว่าคำสั่งนี้กระจายไปไม่ถึงทั่วถึง และเชื่อว่าผู้โดยสารจำนวนมากโดยเฉพาะเด็กๆ ก็ยังคงนั่งอยู่กับที่ (ยงยุทธ มัยลาภ, ม.ป.ป.)

กรณีที่ ๒ ประเด็นเรื่องของความรับผิดชอบ เห็นได้จากการลาออกและฆ่าตัวตายของข้าราชการนักการเมืองในประเทศหลายคนต่างๆ ที่อาจจะไม่เกี่ยวกับความผิดที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่อยู่ในภาระหน้าที่ที่ดูแล เช่น การลาออกของนายกรัฐมนตรี ชอง ฮง วอน เพื่อรับผิดชอบต่อการล่มของเรือเซลวอนและไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว ทั้งๆ ที่นายกรัฐมนตรีไม่ใช่คนขับเรือและไม่ใช่คนที่เข้าไปช่วยเหลือ

เดือนธันวาคม ๒๕๔๘ นายฮูห์ จุนย็อง ผู้บัญชาการตำรวจเกาหลีใต้ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบต่อกรณีที่ตำรวจปราบปรามกลุ่มผู้ประท้วงจนถึงแก่ความตายกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจทุบตีกลุ่มเกษตรกรที่มารวมตัวประท้วงเรื่องการเปิดเสรีข้าวในกรุงโซล จนเป็นเหตุให้มีฆาตนาเสียชีวิต ๒ คนพร้อมกับขอโทษต่อกรณีดังกล่าว (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

เดือนมีนาคม ๒๕๔๙ นายกรัฐมนตรีลี เฮฮอน แห่งเกาหลีใต้ ประกาศลาออกจากตำแหน่งภายหลังจากที่เขาแอบไปร่วมตีกอล์ฟกับกลุ่มนักธุรกิจ ที่เมืองปูซานเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ แม้จะเป็นวันหยุดของเกาหลีใต้ แต่ก็ฟังไม่ขึ้น ในขณะที่ทั้งประเทศกำลังประสบปัญหาเนื่องจากการประท้วงของพนักงานรถไฟ (เมธา มาสขาว, ๒๕๕๗)

บรรณานุกรม

- ความเป็นราษฎรและความเป็นพลเมือง สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘
จาก http://km.streesp.ac.th/external_links.php?links=๓๗๖๖
- คอลัมน์โลกและเรา [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์] ไทยโพสต์ แอปลอยด์ ฉบับวันอาทิตย์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๖ จาก
<http://www.oknation.net/blog/talkwithMetha/๒๐๑๔/๐๑/๒๗/entry-๑>
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล “พลเมืองศึกษา (Civic Education) : พัฒนาการเมืองไทย โดยสร้างประชาธิปไตยที่
“คน” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จาก <http://www.social.obec.go.th/node/๖๔>
- ยงยุทธ มัยลาภ (๒๕๕๓) “วินัยและความรับผิดชอบของชาวเกาหลีใต้” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘
จาก http://www.thaiworld.org/thn/thailand_monitor/answer.php?question_id=๑๓๓๘
- เรื่องราวดีๆ ของคนญี่ปุ่นยามภาวะฉุกเฉิน สืบค้นเมื่อ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จาก [http://www.dmc.tv/
pages/scoop.html](http://www.dmc.tv/pages/scoop.html)
- วีรพงษ์ รามางกูร “พลเมือง ราษฎร ปวงชน ประชาชน” สืบค้นเมื่อ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จาก
http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=๑๔๓๐๘๘๗๐๖๓
- เลิศพงษ์ อุดมพงศ์ “การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship Education) ในการส่งเสริม
บทบาทของภาคพลเมืองในการเมืองระบบตัวแทน : แนวทางที่ยั่งยืนผ่านประสบการณ์จาก
ต่างประเทศ” สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จาก http://kpi.ac.th/media/pdf/M๘_๒๗๒.pdf
- Foon, J. Kui .& Kennedy C.- K. J. (๒๐๑๒). *Citizenship and Governance in the Asian Region :
Insights from the International Civic and Citizenship Education Study*. Public
Organiz,๑๒ : ๒๙๙-๓๑๑
- Porter J. (n.d.). *The Challenge of Education for Active Citizenship*.
- Scheerens, J. (๒๐๑๑). *Indicators on Informal learning for Active Citizenship at School*.
EducAssesEval. Acc ๒๐๑-๒๒๒.
- Westheimer, J. and Kahne, J. (๒๐๐๔). *What kind of Citizen? The Politic of Educating
for Democracy*. *American Educational Research Journal* ๔๑, ๒, ๒๓๗-๒๖๙.

สื่อการเรียนรู้

สื่อที่ใช้ประกอบบทวิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๑	Paaboonjin (รับทรัพย์สิน+ เป็นคู่สัญญา)	วิดีโอ	ท่านร้ว มีตำแหน่งเป็นเจ้าของเมือง ซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่รัฐหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง โดยรับ เงินจากเจ้าแก้วห้วงเพื่อไม่ให้เจ้าแก้วห้วงจ่ายภาษี ให้หลวง และรับงานขุดบ่อบาดาลและทำ ประปาหมู่บ้าน	๑.๔๕ นาที	ม.๔ – ม. ๖	สำนักงาน ป.ป.ช. โดย สปม.	เนื้อหายังไม่ เหมาะสมกับ เด็กเล็ก	
๒	MOST –The Bridge v.๒ ไทย	วิดีโอ	เรื่องเกี่ยวกับพนักงานการรถไฟ ผู้ซึ่งมีหน้าที่ ดูแลสะพานรถไฟ วันหนึ่งเขาได้พาลูกชายมาที่ ทำงาน ขณะนั้นมีรถไฟขบวนหนึ่งกำลังวิ่งเข้ามา ใกล้สะพาน ลูกชายเห็นรถไฟกำลังมาแต่มองไม่ เห็นพ่อ จึงวิ่งไปที่สะพานเพื่อที่จะดึงคันโยกให้ สะพานลงเพื่อให้รถไฟวิ่งผ่าน แต่เกิดพลัดตกลง ไปได้สะพาน ซึ่งขณะนั้นพนักงานฯ มองเห็นลูก ชายของตนเองตกไปได้สะพาน และรถไฟวิ่งใกล้ จะถึงสะพาน จึงเป็นวินาทีที่ต้องตัดสินใจว่า จะ ดึงคันโยกให้สะพานลงเพื่อให้รถไฟวิ่งผ่าน หรือ จะไม่ดึงคันโยกให้สะพานลง เพื่อช่วยชีวิตลูกชาย ของตนเอง		ม.๑ – ม.๓		เริ่มใช้ได้ตั้งแต่ม.ต้น สามารถวิเคราะห์ ได้ ม.ปลายน่าจะ เป็นกรณีที่ยากกว่า นี้ไฟกัสไปที่พ่อเด็ก ที่ทำหน้าที่เป็น เจ้าหน้าที่รถไฟ	

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๓	แก้ทฤษฎี คิดฐานสอง	วิดีโอ	อธิบายรูปแบบการขัดกันระหว่างผล ประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตน ระบบคิดฐานสิบ ระบบคิดฐานสอง	๔.๓๗ นาที	ม.๑ - ม.๖		รู้จักคิดแยกแยะ เป็น การฝึกให้เด็กคิด เนื้อหาดีแต่นำเสนอ ไม่น่าสนใจ มีวิดีโอ อินโฟกราฟฟิก ผลประโยชน์ทับซ้อน สพจ.เพชรบุรี นำเสนอผลประโยชน์ ทับซ้อน	
๔	เดือน สักเก็บโต๊ะ ร้านผัดไทย ประตูผี	ข่าว (วิดีโอ สั้น)	เพื่อศึกษาตัวอย่าง	๓.๑๘ นาที	ม.๑ - ม.๖	ข่าวจากสำนัก ข่าวอรุณ อมรินทร์	ใช้เป็นกรณีศึกษา	
๕	อวสานแผงค้าริม ทางหลวง ล้น ภายใน ๒ ปี เรือเกลี้ยง	ข่าว	กรมทางหลวงมีนโยบายจัดระเบียบแผงค้าและ สิ่งปลูกสร้างที่รูกล้ำทางหลวงทั่วประเทศ ทั้ง แผงถาวร คือ ขายตลอดทั้งปี และแผงชั่วคราว	๔.๓๗ นาที	ม.๑ - ม.๖	ข่าวจากกระปุก ดอทคอม	ใช้บรรยายอบรม ทั่วไป เอาไว้ทำเป็น ใบงานวิเคราะห์ ม.ต้นและม.ปลาย ไว้เป็นกรณีศึกษา	

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๖	แก้มัจบสี่แยก กล้วยแขกทำรถ ติด-ผิดกฎหมาย	ข่าว	นักเร่ขายกล้วยทอดลงมาเร่ขายบนถนน เป็น การกีดขวางการจราจร สร้างความเดือดร้อนกับ ผู้ใช้นน ทางเท้าในเขตนางเล็ง	-	ป.๕ - ป.๖	ข่าวจากโพสต์ ทูเดย์		
๗	ตะลึง เบญจมา เหมือนคอนขิ้นป้าย ยกเล็กเด็กฝาก เข้าเรียน	ข่าว	กรณีที่โรงเรียนเบญจมาชูทิศ จ. นครศรีธรรมราช ขิ้นป้ายขนาดใหญ่หน้า โรงเรียน โดยมีข้อความเขียนระบุ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ ร่วมยกระดับคุณภาพการศึกษาพัฒนา โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ยกเล็กเด็กฝากเข้าเรียน	-	ม.๔ - ม.๖	ข่าวจากเว็บ DMCTODAY	ใช้เป็นกรณีศึกษา	
๘	เด็กโรงเรียน เบญจมาชูทิศ นครศรีฯ คะแนน สอบสูงสุด ติด นิเทศฯ จุฬา	ข่าว	เด็กโรงเรียนเบญจมาชูทิศนครศรีฯ คะแนน สอบสูงสุด ติดนิเทศฯ จุฬา เป็นการยกเล็กเด็ก ฝาก เข้าเรียน	-	ม.๔ - ม.๖		ใช้เป็นกรณีศึกษา	
๙	รู้ทันการโกง ตอน ผลประโยชน์ ทับซ้อน ภัยเงียบ ทำลายชาติ	วิดีโอ	ลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน และแนวทาง การปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๕.๓๖ นาที	ม.๑ - ม.๖	สถาบัน พระปกเกล้า	ชุดวิชาคิดแยกแยะ ฯ (A)	

สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาที่ ๒ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๑	รับสินบน	วิดีโอ	มีคนยื่นเงินให้กับเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เป็นลูกน้องไม่ยอมรับหัวหน้าที่โกง และออกมาต่อต้าน	๓๒ วินาที	ม.๑ - ม.๖	https://www.youtube.com/watch?v=MGc๓LXOLZ-o จาก ACT		
๒	Bazaar	วิดีโอ	แม่ค้าและคนในตลาดรวมตัวกันต่อต้านผู้ที่มาซื้อของ ซึ่งเป็นบุคคลที่ทุจริตการเลือกตั้ง	๓๓ วินาที	ป.๑ - ม.๖	https://www.youtube.com/watch?v=๖xTi๔qcGXzs จาก ACT		
๓	การเข้าแถวรับบริการ	วิดีโอ	การไม่เข้าแถวซื้ออาหาร โดยการแซงคนอื่นถือเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และคนอื่นๆได้แสดงอาการไม่พอใจต่อการกระทำนั้น	๑.๕๕ นาที	ปฐมวัย - ม. ๖	https://www.youtube.com/watch?v=CQmoh๙-b๙p๔ จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม	เป็นการปลูกฝังวินัย	

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๔	โตไปไม่โกง ตอน โคนัท	วิดีโอ	การไม่เข้าแถวซื้ออาหาร โดยการคนอื่นที่เข้าแถวแล้วซื้อของให้ตนเอง ถือเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และคนอื่นๆ ได้แสดงอาการไม่พอใจต่อการกระทำนั้น	๑๐.๕๕ นาที	ปฐมวัย - ม. ๖	https://www.youtube.com/watch?v=AyoRPq๔t_IM จาก กทม.	ให้วิเคราะห์ ครูอธิบายขั้นตอนในวิดีโอ ช่วงที่โทรศัพท์ฝากเพื่อน ใช้อินุบอลถึงมัธยม	
๕	โตไปไม่โกง ตอน สาวนักช้อป	วิดีโอ	แก้ไขเวลาจอดรถเพื่อให้ตนเองได้จอดรถฟรี	๙.๔๗ นาที	ม.๑ - ม.๖	จาก กทม.	เอาไปใช้หมวดซีได้ (การซื้อของ - พอเพียง)	
๖	ความซื่อสัตย์	วิดีโอ	นำเงินที่ตกไว้ไปคืนให้กับเจ้าของ	๑.๕๕ นาที	ปฐมวัย - ป.๖	https://www.youtube.com/watch?v=qrl๒gtPGsGcg จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม		

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๓	นิมนต์ยิ้มเดลี คนดีไม่คอร์รัปชัน ตอน แ่งที่ ตอน รับไม่ได้ ตอน ทำบุญ บูรณะวัด	วิดีโอ	<u>ตอนแ่งที่</u> เป็นการแ่งที่จอดเรือโดยมีคนติดสินบนเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ยอมรับสินบน และจับตัวคนที่จะให้สินบนไปลงโทษ <u>ตอนรับไม่ได้</u> เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบสินค้า แต่เจ้าของสินค้าไม่ให้ตรวจและจะมอบสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่คนนั้นไม่ยอมรับของดังกล่าว <u>ตอนทำบุญบูรณะวัด</u> วัดมีสภาพเสื่อมโทรมซึ่งมีคนมาช่วยเหลือ บริจาคเงิน แต่ต้องให้พระที่วัดพูดจาหว่านล้อมให้ชาวบ้านขายที่ดินให้ตนเอง	๗.๒๘ นาที	แ่งที่ - ปฐมวัย - ป.๖ รับไม่ได้ - ป.๑ - ป.๖ บูรณะวัด - ป.๔ ถึงม.๖	https://www.youtube.com/watch?v=ww๖๙Dr๔DyiU จาก สนง.ป.ป.ช.		
๔	นิมนต์ยิ้มเดลี คนดีไม่คอร์รัปชัน ตอน แป๊ะเจี๊ยะ ตอน ส่งเสริม ลูกน้อง	วิดีโอ	<u>ตอนแป๊ะเจี๊ยะ</u> พ่อต้องการให้ลูกเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง จึงจะจ่ายเงินให้กับทางโรงเรียน แต่ลูกไม่ยอมและยืนยันว่าจะสอบเข้าด้วยตัวเอง <u>ตอนส่งเสริมลูกน้อง</u> เจ้านายอยากให้ลูกน้องเป็นทหารจึงเอาของไปติดสินบน สุดท้ายจึงถูกจำคุก	๙.๔๗ นาที	แป๊ะเจี๊ยะ - ป.๔ - ม.๖ ส่งเสริม ลูกน้อง - ม.๑ - ม.๖		เอาไปใช้หมวดซีได้ (การซื้อของ - พอเพียง)	
๙	มือสะอาด ชาติ ไม่ล้ม	วิดีโอ	ประกวดการพูด รณรงค์ต่อต้านการทุจริต	๕ นาที	ป. ๔ - ม. ๖	สนง.ป.ป.ช.		

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๑๐	UNDP Thailand Anti-Corruption Animation คอรัปชั่นไม่xorรับ	วิดีโอ	การต่อต้านการทุจริต ไม่ยอมรับการทุจริต	๓๒ วินาที	ป.๑ - ม.๖	UNDP	ชุดวิชาความ ไม่ทนฯ และ ความอายฯ (B)	
๑๑	ขอตาน	วิดีโอ	คนทุจริตให้เงินขอตาน ขอตานไม่ยอมรับ เพราะคนนั้นทุจริต	๓๒ วินาที	ม.๑ - ม.๖	ACT	ชุดวิชาความ ไม่ทนฯ และ ความอายฯ (B)	

สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาที่ ๓ STRONG / จิตพอเพียงด้านทุจริต

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๑	ภาพยนตร์สั้น โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เรื่อง เลือก	วิดีโอ	ตาให้เงินกับหลาน ๑๐๐ บาทเพื่อไปซื้อ ข้าว แต่เพื่อนของหลานล่องดินสอมา อวดกัน ทำให้หลานอยากได้กล่องดินสอ จึงมีความคิดว่าจะนำเงินที่ได้ซื้อข้าวหรือ กล่องดินสอ	๗.๒๖ นาที	ป.๑ - ม.๖	https://www.youtub e.com/watch?v=uisz oeKyLjE จาก รร.วัดศรีสุวรรณคง คาราม จ.สมุทรสงคราม	พอเพียง แบ่งปัน เกิดทักษะ การคิด	
๒	ตามรอยพ่อขอทำ ดี ตอน สามัคคี	วิดีโอ	พลังความสามัคคีทำให้ผ่านพ้นวิกฤตได้	๓๗ วินาที	ป.๑ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.	ชุดวิชาSTRONG (C)	
๓	การพึ่งตนเอง	วิดีโอ	ปลูกพืชเมืองหนาวแทนฝิ่น	๑ นาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๔	ความเสียสละ	วิดีโอ	แพทย์อาสาในพื้นที่ทุรกันดาร	๑ นาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		
๕	ความอดทน	วิดีโอ	ปลูกกาแฟแทนการปลูกฝิ่นทำให้ชีวิตดีขึ้น	๑ นาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		
๖	การแก้ปัญหา ด้วยปัญญา	วิดีโอ	การสร้างฝายอนุรักษ์เพื่อคืนสมดุลให้ ธรรมชาติ	๕๘ วินาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		
๗	เศรษฐกิจ พอเพียง	วิดีโอ	การรักษาป่าไม้เพื่อเป็นแหล่งอาหาร	๑ นาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๘	การทำงานด้วยความรอบคอบ (จิตอาสา)	วิดีโอ	ตำรวจจราจรช่วยทำคลอดบนท้องถนน	๑ นาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		
๙	ความไม่เบียดเบียนไม่เอาเปรียบผู้อื่น	วิดีโอ	ห้องเรียนโตไปไม่โกง	๑ นาที	ป. ๑ -๖	สนง.ป.ป.ช.		
๑๐	การตั้งมั่นในศีลมีคุณธรรม	วิดีโอ	การนั่งสมาธิเพื่อพัฒนาจิตใจ	๑ นาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		

สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

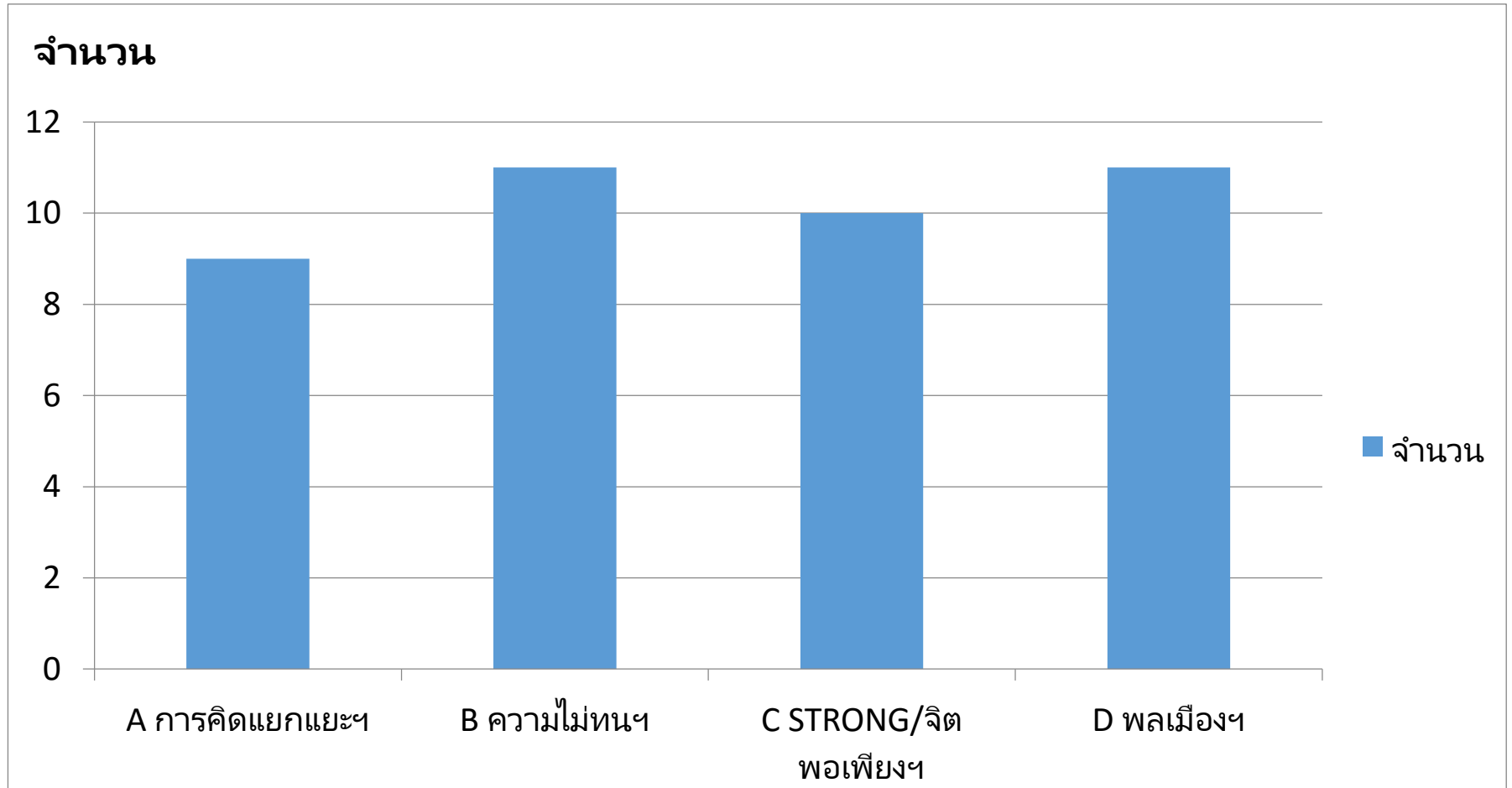
เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๑	รู้จักหน้าที่	วิดีโอ	การไม่ตั้งใจทำงาน โดยเล่นอินเทอร์เน็ต/ โทรศัพท์ ในเวลาทำงาน	๑.๕๕ นาที	ป.๔ - ม.๖	https://www.youtube.com/watch?v=GATjrfppBBA จากกรมส่งเสริม วัฒนธรรม	ให้ครูเชื่อมโยง เหตุการณ์ ทุจริตเรื่องเวลา	
๒	อดทน อดกลั้น	วิดีโอ	การขับรถแข่งผู้อื่นไปมา และไม่เคารพกฎจราจร	๑.๕๕ นาที	ป. ๑ - ป. ๖	https://www.youtube.com/watch?v=dWmZDGYtE_k จากกรมส่งเสริม วัฒนธรรม		
๓	เคารพสิทธิผู้อื่น	วิดีโอ	วางกระดาษตันไม้ไว้บนกำแพงที่กั้นระหว่าง บ้าน และรดน้ำต้นไม้ ทำให้ดินไหลออกไป เลอะบ้านที่มีกำแพงติดกัน จึงต้องเปลี่ยนที่ วางต้นไม้ใหม่	๑.๕๕ นาที	ปฐมวัย - ม.๖	https://www.youtube.com/watch?v=bztZO_hkkNs จากกรมส่งเสริม วัฒนธรรม		

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๔	รู้ทันกันโกง ตอน ทุจริตทำลายชาติ	วิดีโอ	ความหมาย รูปแบบของการทุจริต (ครูต้องอธิบายเพิ่มเติม เลือกลงว่าจะสอน เกี่ยวกับการทุจริตรูปแบบใด)	๓.๓๒ นาที	ป.๔ - ม.๖	สถาบัน พระปกเกล้า	ควรอยู่ในชุด ความอายุฯและ ชุดพลเมืองฯ (B/D)	
๕	คอร์รัปชัน	วิดีโอ	ความเสียหายจากการทุจริตที่เกิดขึ้นทาง สังคม เศรษฐกิจ (ข้อมูลการประเมินเก่าไป (ซีพีไอ ๒๕๕๔) แต่ ส่วนอื่นยังใช้ได้ ครูอาจไปหากรณีอื่นๆ มาเพื่อ สอนว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นเท่าไร)	๕ นาที	ม.๑ - ม.๖		วิชาพลเมืองฯ (D)	
๖	ละครป้องกันและ ปราบปราม การทุจริตคอร์รัป ชัน ตอน โฉด เลว ดี	วิดีโอ	ตำรวจที่มีอุดมการณ์ในการทำงาน ยึดมั่นใน สิ่งที่ถูกต้อง โดยจับกุมตำรวจที่ทำผิด ครูให้ นร.ดูภาพยนตร์ แล้วให้เด็กคิดกับเรื่องที่ ดู ตั้งคำถามให้เด็กสะท้อนคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ดู โดยคำถามต้องเหมาะกับระดับชั้นของเด็ก)	๒๓. ๕๙ นาที	ป.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๗	ห้กเหลี่ยมคอรร์ร้ป ชั้น	วิดีโอ	การทุจริตคอรร์ร้ปชั้นในการซื้อวัสดุก่อสร้าง โดม	๒.๑ นาที	ป.๔ - ม.๓	สนง.ป.ป.ช.		
๘	God star	ภาพยนตร์ ร้สั้น	การติดสินบนเจ้าหน้าที่เวลาทำผิดกฎจราจร	๕ นาที	ป.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		
๙	ผลลับ	ภาพยนตร์ ร้สั้น	การลอกข้อสอบแล้วอาจารย์จับได้แล้วขอให้ ผู้ปกครองเด็กจ่ายเงินเพื่อแลกกับการให้เด็ก สอบผ่านแต่ผู้ปกครองไม่ยอมจ่าย	๑๔. ๑๒ นาที	ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	กลุ่มเป้าหมาย	แหล่งสื่อ	หมายเหตุ	QR Code
๑๐	พระราชดำริของ ในหลวง	วิดีโอ	นักบินฝนหลวงต้องบินผ่าเข้าไปในก้อนเมฆ เพื่อทำฝนหลวงให้ชาวบ้าน		ม.๔ - ม.๖	สนง.ป.ป.ช.		
๑๑	กลโกงเลือกตั้ง	ข่าว	การพิมพ์บัตรเลือกตั้งเกินเพื่อเวียนเทียนการ เลือกตั้ง		ม.๔ - ม.๖	สำนักข่าว DNN		

ผลการคัดเลือกสื่อการเรียนรู้

สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	กลุ่มเป้าหมาย (ระดับชั้น)				
			ปฐมวัย	ป. ๑ - ๓	ป. ๔ - ๖	ม. ๑ - ๓	ม. ๔ - ๖
๑	Paaboonjin (รับทรัพย์สิน+เป็นคู่สัญญา)	วิดีโอ					✓
๒	MOST -The Bridge v.๒ ไทย	วิดีโอ				✓	
๓	แก้ทุจริต คิดฐานสอง	วิดีโอ				✓	✓
๔	เตือน สั่งเก็บโต๊ะร้านผัดไทยประตูผี	ข่าว (วิดีโอ)				✓	✓
๕	อวสานแผงค้าริมทางหลวง ล้น ภายใน ๒ ปี รื้อเกลี้ยง	ข่าว				✓	✓
๖	แก้ไม่จบสี่แยกกล้วยแขกทำรถติด-ผิดกฎหมาย	ข่าว			✓		
๗	ตะลึง เบญจมาเหมือนคอนซันป้ายยกเลิกเด็กฝากเข้าเรียน	ข่าว					✓
๘	เด็กโรงเรียนเบญจมาชูทศนครศรีฯ คะแนนสอบสูงสุด ติดนิเทศฯ จุฬา	ข่าว					✓
๙	รู้ทันการโกง ตอนผลประโยชน์ ทับซ้อน ภัยเงียบทำลายชาติ	วิดีโอ				✓	✓

สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาที่ ๒ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	กลุ่มเป้าหมาย (ระดับชั้น)				
			ปฐมวัย	ป. ๑ - ๓	ป. ๔ - ๖	ม. ๑ - ๓	ม. ๔ - ๖
๑	รับสินบน	วีดีโอ				✓	✓
๒	Bazaar	วีดีโอ		✓	✓	✓	✓
๓	การเข้าแถวรับบริการ	วีดีโอ	✓	✓	✓	✓	✓
๔	โตไปไม่โกง ตอน โคนัท	วีดีโอ	✓	✓	✓	✓	✓
๕	โตไปไม่โกง ตอน สาวนักช้อป	วีดีโอ				✓	✓
๖	ความซื่อสัตย์	วีดีโอ	✓	✓	✓		
๗	นิมนต์ยิ้มเดลี คนดีไม่คอร์รัปชัน ตอน แย่งที่ ตอน รับไม่ได้ ตอน ทำบุญบูรณะวัด	วีดีโอ	✓	✓	✓		
				✓	✓		
					✓	✓	✓
๘	นิมนต์ยิ้มเดลี คนดีไม่คอร์รัปชัน ตอน แป๊ะเจี๊ยะ ตอน ส่งเสริมลูกน้อง	วีดีโอ			✓	✓	✓
						✓	✓
๙	มือสะอาด ชาติไม่ล่ม	วีดีโอ			✓	✓	✓
๑๐	UNDP Thailand Anti-Corruption Animation คอร์ปฉันทันไม่ชอบรับ	วีดีโอ		✓	✓	✓	✓
๑๑	ขอทาน	วีดีโอ				✓	✓

สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาที่ ๓ STRONG / จิตพอเพียงต้านทุจริต

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	กลุ่มเป้าหมาย (ระดับชั้น)				
			ปฐมวัย	ป. ๑ - ๓	ป. ๔ - ๖	ม. ๑ - ๓	ม. ๔ - ๖
๑	ภาพยนตร์สั้นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เรื่อง เลือก	วีดีโอ		✓	✓	✓	✓
๒	ตามรอยพ่อขอทำดี ตอน สามัคคี	วีดีโอ		✓	✓	✓	✓
๓	การฟังตนเอง	วีดีโอ					✓
๔	ความเสียสละ	วีดีโอ					✓
๕	ความอดทน	วีดีโอ					✓
๖	การแก้ปัญหาด้วยปัญญา	วีดีโอ					✓
๗	เศรษฐกิจพอเพียง	วีดีโอ					✓
๘	การทำงานด้วยความรอบคอบ(จิตอาสา)	วีดีโอ					✓
๙	ความไม่เบียดเบียนไม่เอาเปรียบผู้อื่น	วีดีโอ		✓	✓		
๑๐	การตั้งมั่นในศีลมีคุณธรรม	วีดีโอ					✓

สื่อที่ใช้ประกอบชุดวิชาที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

เรื่องที่	ชื่อสื่อการเรียนรู้	ประเภท	กลุ่มเป้าหมาย (ระดับชั้น)				
			ปฐมวัย	ป. ๑ - ๓	ป. ๔ - ๖	ม. ๑ - ๓	ม. ๔ - ๖
๑	รู้จักหน้าที่	วิดีโอ			✓	✓	✓
๒	อดทน อดกลั้น	วิดีโอ		✓	✓		
๓	เคารพสิทธิผู้อื่น	วิดีโอ	✓	✓	✓	✓	✓
๔	รู้ทันกันโกง ตอนทุจริตทำลายชาติ	วิดีโอ			✓	✓	✓
๕	คอร์รัปชัน	วิดีโอ				✓	✓
๖	ละครป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ตอน โฉด เลว ดี	วิดีโอ			✓	✓	✓
๗	หักเหลี่ยมคอร์รัปชัน	วิดีโอ			✓	✓	
๘	God star	ภาพยนตร์สั้น			✓	✓	✓
๙	ผลลับ	ภาพยนตร์สั้น					✓
๑๐	พระราชดำริของในหลวง	วิดีโอ					✓
๑๑	กลโกงเลือกตั้ง	ข่าว					✓

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๖๔๖/๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการ
ป้องกันการทุจริต

ด้วย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๘๕๕-๒๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต สำหรับใช้เป็นเนื้อหามาตรฐานกลางให้สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาปรับใช้ในการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมทุกระดับชั้นเรียน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จิตพอเพียง และสร้างพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริต อันเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต” กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และกลยุทธ์ที่ ๓ ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือด้านทุจริต

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๑๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มาณี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ	ประธานคณะกรรมการ
๒. รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
(นายประหยัด พวงจำปา)	อนุกรรมการ
๓. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
(นายกิตติ ลิ่มพงษ์)	อนุกรรมการ
๔. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
(นายอุทิศ บัวศรี)	อนุกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง	อนุกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐวิสาหกิจ
และธุรกิจเอกชน	อนุกรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาคประชาสังคม
และการพัฒนาเครือข่าย	อนุกรรมการ

๘. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนคณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
กองบัญชาการกองทัพไทย
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้แทนกรมยุทธศึกษาทหารบก
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๒๐. ผู้แทนกรมยุทธศึกษาทหารเรือ
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๒๑. ผู้แทนกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๒๒. ผู้แทนกองบัญชาการการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
(ด้านการสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้)	อนุกรรมการ
๒๓. พลโท ดร.ชัยฤกษ์ แก้วพรหมมาลัย	อนุกรรมการ
๒๔. นายเสกฐันันท์ อังกูรภาสวิชญ์	อนุกรรมการ
๒๕. นายสุเทพ พรหมवास	อนุกรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ	อนุกรรมการและเลขานุการ

๒๗. นายสมพจน์ แผงประสิทธิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นางสาวกัลยา สนวนโพธิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นายสราวุฒิ เศรษฐกร	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นายกาญจน์บัณฑิต สนนุช	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นายเทอดภูมิ ทัศนพิมล	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. นายธนวัฒน์ มะแมน	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต
 ๒. กำหนดแนวทางและขอบเขตในการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต”
 ๓. พิจารณายกร่างและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาสาระ จัดระเบียบ/ลำดับของเนื้อหาสาระ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 ๔. พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ พร้อมทั้งนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๐
 ๕. กำหนดแผนหรือแนวทางการนำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต ไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ๖. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

รายชื่อคณะกรรมการ
จัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้
ด้านการป้องกันการทุจริต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษา

๑. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นางสาวอุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๔. นายอุทิศ บัวศรี	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการ

กลุ่มที่ ๑ หลักสูตรปฐมวัย

๑. นางธารณี พรหมหนู	ครู โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ สพป.สระบุรี เขต ๑
๒. นางสมบัตร์ สืบศักดิ์	ครู โรงเรียนอนุบาลบ่อพลอย สพป.กาญจนบุรี เขต ๔
๓. นางสาวนภัสสร ภิรมย์รักษ์	ครู โรงเรียนอนุบาลบ่อพลอย สพป.กาญจนบุรี เขต ๔
๔. นางสาวลักขณา โคบุตร	ครู โรงเรียนอนุบาลบ่อพลอย สพป.กาญจนบุรี เขต ๔
๕. นางสมใจ จันทะ	ครู โรงเรียนวัดแก้ง สพป.สิงห์บุรี
๖. นางสาวกชกร จันทะ	ครู โรงเรียนวัดระนาม สพป.สิงห์บุรี
๗. นางสุพิกา ต้นสอน	ครู โรงเรียนวัดบ้านป้อมน้อย สพป.ราชบุรี เขต ๒
๘. นายพัฒนา พวงมาลี	ครู โรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง) สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓
๙. นางสุภัทษร พรอุดมประเสริฐ	ครู โรงเรียนวัดบ่อกรู “ครูประชาสรรค์” สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓
๑๐. นางฐิติพร ศรีแจ่ม	ครู โรงเรียนวัดบ่อกรู “ครูประชาสรรค์” สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓
๑๑. นางอารีย์วรรณ เข้มเงิน	ครู โรงเรียนวัดน้ำพุ สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓

กลุ่มที่ ๒ หลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น

๑. นางสาวสุภัทษร สุภาพ	ครู โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๒. นางสาวกนกนพ วรภูธร	ครู โรงเรียนชลประทานอนุเคราะห์ สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๓. นางอารี พวงวรินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งคอก (สุวรรณสาธุกิจ) สพป.สุพรรณบุรี เขต ๒
๔. นางละเอียด สะอังก์ทอง	ครู โรงเรียนวัดทุ่งคอก (สุวรรณสาธุกิจ) สพป.สุพรรณบุรี เขต ๒
๕. นางสาวเรณู กุศลวงษ์	ครู โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง สพป.อ่างทอง
๖. นางสุจิตรา อามู	ครู โรงเรียนบ้านนาดา สพป.นราธิวาส เขต ๑
๗. นางสาววิไลวรรณ ทองไหม	ครู โรงเรียนเมืองนราธิวาส สพป.นราธิวาส เขต ๑
๘. นางสาวนิตยา อหามาต	ครู โรงเรียนบ้านมะนังกาหยี่ สพป.นราธิวาส เขต ๑
๙. นางสาวกัสมานี มามะ	ครู โรงเรียนบ้านบือเจ้าะ สพป.นราธิวาส เขต ๑
๑๐. นางสาวนิสริน เทพลักษณ์	ครู โรงเรียนบ้านโคกพนอม สพป.นราธิวาส เขต ๑

- ๑๑. นายยุกิพลี มาหะ ครู โรงเรียนบ้านสุแต่ย้อยล่อ สพป.นราธิวาส เขต ๑
- ๑๒. นางสาวซาฮาเราะ เจะยิ ครู โรงเรียนบ้านย้อยสาแม สพป.นราธิวาส เขต ๑

กลุ่มที่ ๓ หลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย

- ๑. นายกิตติพงษ์ ศรีธาวาณิชย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนางแก้ว สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๒. นางพรทิพย์ อิ่มศิลป์ ครู โรงเรียนวัดสมณะ (สมถวิทยาการ) สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๓. นางอัจฉราวดี บุญโต ครู โรงเรียนวัดนางแก้ว สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๔. นางสาวศิริเพ็ญ จันทร์ทอง ครู โรงเรียนวัดนางแก้ว สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๕. นางสาวเสาวรส แสนแซว ครู โรงเรียนวัดนางแก้ว สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๖. นางสมพร คำนุช ครู โรงเรียนวัดนางแก้ว สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๗. นางรุสนานี ยะโก๊ะ ครู โรงเรียนบ้านกุวา สพป.นราธิวาส เขต ๑
- ๘. นางซีเตาะห์ นิมะ ครู โรงเรียนบ้านยะหอย สพป.นราธิวาส เขต ๑
- ๙. นางสุนทรี ทองชิตร์ ครู โรงเรียนสายน้ำทิพย์ สพป.กรุงเทพมหานคร
- ๑๐. นางสาวพิชญดา ไชยดี ครู โรงเรียนสายน้ำทิพย์ สพป.กรุงเทพมหานคร
- ๑๑. นางสาวศศิธร คำนึ่ง ครู โรงเรียนสายน้ำทิพย์ สพป.กรุงเทพมหานคร
- ๑๒. นางสาวณิชนันท์ สุวรรณภักย์ ครู โรงเรียนสายน้ำทิพย์ สพป.กรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ ๔ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

- ๑. นางสาวสุธีรา ศิริพิรุณ ครู โรงเรียนวัดนางแก้ว สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๒. นางสาวลลิตดา มะโนวัฒนา ครู โรงเรียนวัดนางแก้ว สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๓. นางทิวาพร อุณยเกียรติ ครู โรงเรียนวัดดอนกระเบื้อง สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๔. นางสาววรรณดี ศรีอินสวัสดิ์ ครู โรงเรียนชุมชนวัดบ้านเลือก สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๕. นางสาวฉวีวรรณ หอธรรมกุล ครู โรงเรียนบ้านลาดวิถี สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒
- ๖. นางสาวชนาธิป เทียนวรรณ ครู โรงเรียนบ้านตะพานหิน (ประชาสามัคคี) สพป.ชัยนาท
- ๗. นายวิทยา ศิริดำรง ครู โรงเรียนบ้านไพรนกยูง (วันชัยประชาสรรค์) สพป.ชัยนาท
- ๘. นางสาวขจร สังข์ประเสริฐ ครู โรงเรียนบ้านหนองต่อ สพป.ชัยนาท
- ๙. นายเมธา สุระจิตร ครู โรงเรียนวัดบางปูน สพป.สิงห์บุรี
- ๑๐. นายนพรัตน์ บุญอ่อน ครู โรงเรียนบ้านบ่อกะปุง สพป.นครสวรรค์ เขต ๒
- ๑๑. นางสาวบุษยพรรณ พรหมวาทย์ จันทรา ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สพม. เขต ๒
- ๑๒. นางสาวลักษิกา มีกุล ครู โรงเรียนสาธิตวิทยา สพม. เขต ๓

กลุ่มที่ ๕ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

- ๑. นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ สนค.
- ๒. นายจักรพงษ์ วงศ์อ้าย นักวิชาการศึกษา สนค.
- ๓. นายฐาปนัฐ อุดมศรี นักวิชาการศึกษา สนค.
- ๔. นายศุภกร มรกต ศึกษานิเทศก์ สพป.ราชบุรี เขต ๒
- ๕. นายสพลกิตต์ สังข์ทิพย์ ครู โรงเรียนตากฟ้าวิชาประสิทธิ์ ช่วยราชการ สนค.
- ๖. นางสาวพรรณราย ชนสัจย์สถิตย์ ครู โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” สพม. เขต ๔
- ๗. นายวรินทร์ ตันติรัตน์ ครู โรงเรียนหนองแคสรกกิจวิทยา สพม. เขต ๔
- ๘. นางเยาวลักษณ์ หงส์หิรัญเรือง ครู โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ สพม. เขต ๒

๙. นางสาวขวัญวิภา ภูแส	ครู โรงเรียนอินทร์บุรี สพม. เขต ๕
๑๐. นายธรรมสรณ์ สุศิริ	ครู โรงเรียนอินทร์บุรี สพม. เขต ๕
๑๑. นางสาววิภา ทวีวงศ์	ครู โรงเรียนชุมชนวัดใหญ่โพหัก สพป.ราชบุรี เขต ๒
๑๒. นางสาวดวงจันทร์ บัวเบา	ครู โรงเรียนชุมชนวัดใหญ่โพหัก สพป.ราชบุรี เขต ๒

คณะกรรมการส่วนกลาง

๑. นายไชยวัฒน์ สุคันธวิภาติ	ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
๒. นางสาวธุพร สุคันธวิภาติ	ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
๓. นางสาวสรรเสริญ สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
๔. นางสุนิสาห์ ม่วงคราม	ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
๕. นางสุจิตรา พิชัย	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สนค.
๖. นางสาวณัฐธาดา เนตรสว่าง	นักจัดการงานทั่วไป สนค.
๗. นางสาวมณฑาทิพย์ ศิริสุขุม	นักจัดการงานทั่วไป สนค.
๘. นางสาวศรัญญา โชติ	พนักงานบันทึกข้อมูล สนค.
๙. นายสหัสพล ชรบัณฑิต	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สนค.
๑๐. นายภูริตะ ปราศกามาศ	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สนค.
๑๑. นางสาวอรอุมา เสือเฒ่า	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สนค.

รายชื่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้
ด้านการป้องกันการทุจริต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษา

๑. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นางสาวอุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๔. นายอุทิศ บัวศรี	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะทำงาน

๑. นางสาวสรรเสริญ สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
๒. นางจำนงค์ ศรีมังกร	ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
๓. นายธนบดีพิพัฒน์ ดำนิล	ศึกษานิเทศก์ ศึกษาธิการจังหวัดชัยนาท
๔. นางณัฐพร พ่วงเฟื่อง	ศึกษานิเทศก์ สพป.พิษณุโลก เขต ๓
๕. นายศุภกร มรกต	ศึกษานิเทศก์ สพป. ราชบุรี เขต ๒
๖. นายวินัย อสุณี ณ อยุธยา	ศึกษานิเทศก์ สพป. อุตรธานี เขต ๑
๗. นายณัฐพล คุ่มวงศ์	ศึกษานิเทศก์ สพป. มหาสารคาม เขต ๓
๘. นางเพ็ญญา เสมอเหมือน	ศึกษานิเทศก์ สพป.นนทบุรี เขต ๒
๙. นางบังอร ควรประสงค์	ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๑๗
๑๐. นางนิรมล บัวเนียม	ผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำทิพย์ สพป.กรุงเทพมหานคร
๑๑. นายวชิรเมษฐ์ บำรุงผดุงวิทย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองปลาตอง (ประชาวิทยาคาร) สพป. สกลนคร เขต ๑
๑๒. นายไกรสร พิมพ์ประชา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแวง สพป.หนองคาย เขต ๒
๑๓. นายธนภฤติ พรหมบุตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกเฟื่อง สพป.บุรีรัมย์ เขต ๓
๑๔. นายบุญพงษ์ โพธิ์วัฒนธนต์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๑๕. นางนันทนา ชมชื่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนผักไห่ “สุทธาประมุข” สพม. เขต ๓
๑๖. นางสาวปิยนุช เปี่ยมวิริยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้ารบร่อ สพป.ชุมพร เขต ๑
๑๗. นางทิพาภรณ์ หล้าศรีคำ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหินกบ สังกัด สพป.ชุมพร เขต ๑
๑๘. นางสุจิตรา จรรยา	ครู โรงเรียนอนุบาลลพบุรี สพป.ลพบุรี
๑๙. นางสาวภณชิตา บ้านด่าน	ครู โรงเรียนคิซมกุฎวิทยา สพม. เขต ๑๗
๒๐. นางสาวรณิ คักดิ์ชัยสมบูรณ์	ครู โรงเรียนวัดบางปูน สพป.สิงห์บุรี
๒๑. นางลัดดา คำวิจิตร	ครู โรงเรียนวัดโบสถ์ สพป.สิงห์บุรี
๒๒. นางสาวชัญญาณุช รัตวิชัย	ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๒๓. นางสาวอรสา อิชฐเจริญ	ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๒๔. นางสาวรัตนากร ศรีคุณ	ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๒๕. นางสาวกัญญาพัชร หมุ่มม่วง	ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑

๒๖. นางสาวประภาลักษณ์ เพ็ญมะ ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๒๗. นางสาวณัฐทิศา รักษา ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๒๘. นางสาวเบญจวรรณ ศิริหัตถ์ ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๒๙. นางสาวรังสิมา ไกรนรา ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๓๐. นางสาวสุวรรณีย์ สมประเสริฐ ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๓๑. นายบริบูรณ์ พรหมสว่าง ครู โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สพม. เขต ๑
๓๒. นางนิตยา ภิรมย์กิจ นักทรัพยากรบุคคล สพร.
๓๓. นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป สนง.
๓๔. นายจักรพงษ์ วงศ์อ้าย นักวิชาการศึกษา สนง.
๓๕. นายสพลกิตต์ สังข์ทิพย์ ครู โรงเรียนตากฟ้าวิชาประสิทธิ์ ช่วยราชการ สนง.
๓๖. นายฐาปนัฐ อุดมศรี นักวิชาการศึกษา สนง.
๓๗. นางสุจิตรา พิชัย เจ้าพนักงานธุรการ สนง.
๓๘. นางสาวณัฐรดา เนตรสว่าง นักจัดการงานทั่วไป สนง.
๓๙. นางสาวศรัญญา โชติ พนักงานบันทึกข้อมูล สนง.
๔๐. นายสหสพล ชรบัตถิต เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สนง.
๔๑. นางสาวอรอุมา เสือเต่า เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สนง.

รายชื่อคณะผู้ประสานงาน
การจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้
ด้านการป้องกันการทุจริต กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงาน ป.ป.ช.

ที่ปรึกษา

๑. นายวรวิทย์ สุขบุญ	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๒. นายประหยัด พวงจำปา	รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๓. นายกิตติ ลิ้มพงษ์	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๔. นายอุทิศ บัวศรี	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๕. นางสาวจินตนา พลอยภัทรภิญโญ	ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ

คณะผู้ประสานงาน

๑. นายสมพงษ์ แฝงประสิทธิ์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ
๒. นายสรวิทย์ เศรษฐกร	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ
๓. นายธนวัฒน์ มะแมน	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ
๔. นายณัฐพงศ์ มณีจักร์	เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ
๕. นางสาว จิตาภา แสงหิรัญ	นักศึกษาฝึกงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
๖. นางสาววัลภา บุญชู	นักศึกษาฝึกงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ - ๐๑ สายด่วน ป.ป.ช. ๑๒๐๕
www.nacc.go.th

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนบ้านแสงได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ฝึกปฏิบัติจริงและค้นพบความถนัดของตนเอง สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตามความสนใจจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีทักษะในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีคุณภาพทางอารมณ์ สังคม ศีลธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาการเรียนรู้อย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังให้สร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขโรงเรียนบ้านดอนกลางทุ่งคำแต่ได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยนักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ๔๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา

๒. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน รู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผนประเมินและปรับปรุงการทำงานเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ๔๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา กิจกรรม ชมรม นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ชมรม ๓๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา

๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ๑๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา

โครงสร้างและอัตราเวลาการจัดกิจกรรม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระดับประถมศึกษา					
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖
๑. กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๒. กิจกรรมนักเรียน						
๒.๑ ลูกเสือ-เนตรนารี	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๒.๒ กิจกรรมชมรม	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
๓. กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
เวลาเรียนรวม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐

๑. กิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักละเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
๒. เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัวสังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน เลือกแนวทางการศึกษาอาชีพได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
๓. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต สร้างเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน
๖. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

แนวการจัดกิจกรรม โรงเรียนบ้านแสงได้จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมเพื่อให้ครูได้รู้จักและช่วยเหลือผู้เรียนมากขึ้น โดยใช้กระบวนการทางจิตวิทยา การจัดการบริการสนเทศ โดยให้มีเอกสารเพื่อใช้ในการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การเขียนประวัติ การพบผู้ปกครองก่อนและระหว่างเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเรื่องสุขภาพจิต เศรษฐกิจ การจัดทำระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน และบัตรสุขภาพ
๒. การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพทางอารมณ์ โดยทำแบบทดสอบเพื่อรู้จักและเข้าใจตนเอง มีทักษะในการตัดสินใจ การปรับตัว การวางแผนเพื่อเลือกศึกษาต่อ เลือกอาชีพ
๓. การจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนรายบุคคล และรายกลุ่ม ในด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว โดยมีผู้ให้คำปรึกษาที่มีคุณวุฒิ และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องการให้คำปรึกษา ตลอดจนมีห้องให้คำปรึกษาที่เหมาะสม
 - ๓.๑ ช่วยเหลือผู้เรียนที่ประสบปัญหาด้านการเงินโดยการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน
 - ๓.๒ ติดตามเก็บข้อมูลของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

๒. กิจกรรมนักเรียน

๑. กิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ ทุกคน ได้ฝึกอบรมวิชาลูกเสือ - เนตรนารี เพื่อส่งเสริมหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ส่งเสริมความสามัคคี มีวินัย และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยดำเนินการจัดกิจกรรมตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๘ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคม เพื่อให้เกิดความสามัคคี และความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
๒. ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๓. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
๔. ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม
๕. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของชาติ

แนวการจัดกิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

เปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนกรของลูกเสือ และจัดกิจกรรมให้ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามมาตรฐาน โดยเน้นระบบหมู่ สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกอง โดยให้ผู้เรียนศึกษา และฝึกปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมลูกเสือสำรอง นิยายเรือเมาศลี ประวัติการเริ่มกิจกรรมลูกเสือสำรอง การทำความเคารพเป็นหมู่(แกรนด์ฮาวล์) การทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้าย ระเบียบแถวเบื้องต้น คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง
๒. ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๑ , ๒ และ ๓ อนามัย ความสามารถเชิงทักษะ การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติ ความปลอดภัย บริการ ชง และประเทศต่างๆ การฝีมือ กิจกรรมกลางแจ้ง การบันเทิง การผูกเงื่อน คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือสำรองโดยใช้กระบวนการทำงาน กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการจัดการ กระบวนการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กระบวนการฝึกปฏิบัติ ทางลูกเสือ กระบวนการทางเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง ซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ รู้จักทำการฝีมือ พัฒนากาย จิตใจ และศีลธรรม ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิทางการเมืองใดๆ สนใจและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

เปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนกรของลูกเสือ และจัดกิจกรรมให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามมาตรฐาน โดยเน้นระบบหมู่ สรุปการปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกอง โดยให้ผู้เรียนศึกษา และปฏิบัติในเรื่อง

๑. ลูกเสือตรี ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ กิจกรรมกลางแจ้ง ระเบียบแถว

๒. ลูกเสือโท การรู้จักดูแลตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทักษะทางวิชา ลูกเสือ งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ ระเบียบแถว
๓. ลูกเสือเอก การพึ่งพาตนเอง การบริการ การผจญภัย วิชาการของลูกเสือ ระเบียบแถว โดยใช้กระบวนการทำงาน กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการจัดการ กระบวนการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กระบวนการฝึกปฏิบัติทางลูกเสือ กระบวนการทางเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง ซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ รู้จักทำการฝีมือ พัฒนากาย จิตใจ และศีลธรรม ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิทางการเมืองใดๆ สนใจและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุ ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม และผ่านการทดสอบแล้ว จะได้รับเครื่องหมายลูกเสือตรี ลูกเสือโท และลูกเสือเอก

๒. กิจกรรมชุมนุม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
๓. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
๔. เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ตามวิถีประชาธิปไตย

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมตามความสนใจ(ชมรม) ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าเป็นสมาชิกชมรม วางแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน โดยมีชมรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของผู้เรียน ประกอบด้วยกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมการเรียนรู้ และค่ายวิชาการ การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การบรรยายพิเศษดังตัวอย่างพอสังเขปต่อไปนี้

๑. กิจกรรมพัฒนาคุณภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรมและจริยธรรม จัดสอนจริยธรรมในห้องเรียน จัดให้มีการปฏิบัติกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทั้งทางชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทั้งในด้านวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา และศิลปะ
๒. กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาทุกช่วงชั้น โดยผู้เรียนได้ฝึกทักษะการทำงาน และการแก้ปัญหาทุกชั้นตอน
๓. กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการทำงาน จัดกิจกรรมวันวิชาการโดยผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติจริง และฝึกทักษะการจัดการ
๔. กิจกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมไทย เช่น ประเพณีไหว้ครู ประเพณีลอยกระทง

๕. กิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย จัดให้มีการเลือกคณะกรรมการนักเรียน โดยให้นำกระบวนการประชาธิปไตยไปใช้ในการร่วมวางแผนดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน
๖. กิจกรรมคนดีของสังคม จัดให้มีการบรรยายให้ความรู้ เพื่อป้องกันปัญหาโรคติดต่อร้ายแรง ปัญหายาเสพติด ปัญหาวัยรุ่น ให้ความรู้เพื่อปลูกฝังให้เป็นสุขภาพบุรุษ สุภาพสตรี
๗. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยจัดแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ
๘. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัย ให้บริการห้องพยาบาล มีบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เพื่อป้องกันโรคระบาดอย่างทันเหตุการณ์

๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ
๒. เพื่อให้ผู้เรียนออกแบบกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
๓. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จนเกิดคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำประโยชน์ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความเสียสละต่อสังคม มีจิตใฝ่มุ่งทำประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชนและสังคมกิจกรรมสำคัญได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม กิจกรรมดำรงรักษา สืบสาน ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี

เวลาเรียนสำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในสัปดาห์กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ จัดสรรเวลาให้ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ รวม ๖ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง(เฉลี่ยปีละ ๑๐ ชั่วโมง)

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ เป็นการจัดกิจกรรมภายในเวลาเรียน โดยให้ผู้เรียนรายงานแสดงกรเข้าร่วมกิจกรรมลงในสมุดบันทึก และมีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง

แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนบ้านแสงกำหนดแนวทางในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

๑. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- ๑.๑ การตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนตลอดปีการศึกษา

๑.๒ ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกผลการเรียนรู้ และผ่านทุกผลการเรียนรู้ โดยแต่ละผลการเรียนรู้ผ่านไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือมีคุณภาพในระดับ ๑ ขึ้นไป

๑.๓ ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ ข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ ถือว่าผู้เรียนมีผลการเรียน “ผ” ผ่านการประเมินกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในทะเบียนแสดงผลการเรียน

๑.๔ ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ ถือว่าผู้เรียนมีผลการเรียน “มผ” โรงเรียนต้องจัดซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลการเรียนจาก “มผ” เป็น “ผ” และนำผลการประเมินไปบันทึกในทะเบียนแสดงผลการเรียน

๒. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน มีแนวปฏิบัติดังนี้

๒.๑ กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

๒.๒ ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม ๓ กิจกรรมสำคัญดังนี้

๒.๒.๑ กิจกรรมแนะแนว

๒.๒.๒ กิจกรรมนักเรียน ได้แก่

๑. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

๒. กิจกรรมชมรม

๒.๒.๓ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๒.๓ การนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒.๔ เสนอผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

คำอธิบายรายวิชา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมแนะแนว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

เวลา ๔๐ ป.๑ และ ป.๒ - ป.๖ ๒๐ ชั่วโมง/ปี

รู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเอง รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต รู้ข้อมูลอาชีพ สามารถเลือกตนแนวทางการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ มีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้เป็นคนดีมีความรู้และทักษะทางวิชาการ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีการเรียนรู้ มีทักษะการคิด แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำเป็น มีคุณธรรม จริยธรรม เอื้ออาทรและสมานฉันท์ เพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขตามวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและมีทักษะทางสังคม เกิดการเรียนรู้สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พึ่งตนเองได้มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดีและจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิต และมีทักษะทางสังคม
๓. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
๔. สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

รวม ๔ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (เตรียมลูกเสือสำรองและลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๑)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ **เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี**

เปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนการของลูกเสือและจัดกิจกรรมโดยให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ โดยเน้นระบบหมู่และปฏิบัติกิจกรรมตามคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือสำรอง เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริงใช้สัญลักษณ์สมาชิกลูกเสือสำรองที่มีความเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน ศึกษาธรรมชาติในชุมชนด้วยความสนใจ ใฝ่รู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกอง ในเรื่องต่อไปนี้

๑. เตรียมลูกเสือสำรอง นิยามเมาศลี ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือ การทำความเคารพหมู่ (แกรนด์ฮาวล์) การทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้าย ระเบียบแถว เบื้องต้น คำ ปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง
๒. ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๑ อนามัย ความสามารถเชิงทักษะ การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติ ความปลอดภัย บริการ ชงและประเทศต่าง ๆ การฝีมือ กิจกรรมกลางแจ้ง การบันเทิง การผูกเงื่อน คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๑ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติ

พจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของชาติ และสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

๑. มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเองได้
๒. มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๓. บำเพ็ญตนเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
๔. ทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
๕. รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ความมั่นคง
๖. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและลดภาวะโลกร้อน
๗. สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

รวม ๗ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๒)
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

เปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนการของลูกเสือ และจัดกิจกรรมให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ โดยเน้นระบบหมู่ และปฏิบัติตามคำปฏิญาณ คติพจน์และกฎของลูกเสือสำรอง ศึกษาเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริงใช้สัญลักษณ์สมาชิกลูกเสือสำรองที่มีความเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน ศึกษาธรรมชาติในชุมชนด้วยความสนใจใฝ่รู้ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง สรุปผลและปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกอง ในเรื่องต่อไปนี้

ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๒ นิยามเมคสลิ ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือ การทำความเคารพหมู่ (แกรนฮาวล์) การทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้าย ระเบียบแถว คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง อนามัย ความสามารถเชิงทักษะ การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ท้องถิ่น ความปลอดภัย บริการ การผูกเงื่อน ธง และประเทศต่าง ๆ การฝีมือที่ใช้วัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น กิจกรรมกลางแจ้ง การบันเทิงที่ส่งเสริมสุขภาพกายสุขภาพจิตและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมลวดลายโลกร้อน

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๒ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจ รู้จักบำเพ็ญเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของชาติ และสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

1. มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเองได้
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. บำเพ็ญตนเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
4. ทำการฝีมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและความมั่นคงของชาติ
6. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ลวดลายโลกร้อน สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

รวม ๖ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๓)
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

เปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนการของลูกเสือ และจัดกิจกรรมให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ โดยเน้นระบบหมู่ และปฏิบัติตามคำปฏิญาณ คติพจน์และกฎของลูกเสือสำรอง ศึกษาเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริงใช้สัญลักษณ์สมาชิกลูกเสือสำรองที่มีความเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน ศึกษาธรรมชาติในชุมชนด้วยความสนใจใฝ่รู้ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง สรุปผลและปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกอง ในเรื่องต่อไปนี้

ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๓ นิยามเมคสึ ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือ การทำความเคารพหมู่ (แกรนฮาวล์) การทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้าย ระเบียบแถว คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง อนามัย ความสามารถเชิงทักษะ การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ท้องถิ่น ความปลอดภัย บริการ การผูกเงื่อน ธง และประเทศต่าง ๆ การฝึมือที่ใช้วัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น กิจกรรมกลางแจ้ง การบันเทิงที่ส่งเสริมสุขภาพกายสุขภาพจิตและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมลวดลายโลกร้อน

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสำรองดาวดวงที่ ๓ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจ รู้จักบำเพ็ญเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ รู้จักทำการฝึมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของชาติ และสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

๑. มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเองได้
๒. มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๓. บำเพ็ญตนเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
๔. ทำการฝึมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
๕. รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและความมั่นคงของชาติ
๖. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ลวดลายโลกร้อน สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

รวม ๖ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี))
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

เปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนการของลูกเสือ และจัดกิจกรรมโดยให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ โดยเน้นระบบหมู่ และปฏิบัติกิจกรรมตามคำปฏิญาณ คติพจน์ และกฎของ ลูกเสือสามัญ เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง ใช้สัญลักษณ์สมาชิกลูกเสือสามัญที่มีความเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน ศึกษาธรรมชาติในชุมชนด้วยความสนใจ ใฝ่รู้และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ลดภาวะโลกร้อนและประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการลูกเสือ ประวัติของ Load Baden Powell พระราชประวัติสังเขปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ เกศเกล้าเจ้าอยู่หัว วิวัฒนาการของกระบวนการ ลูกเสือไทยและลูกเสือโลก การทำความเคารพ การแสดงรหัส การ จับมือซ้าย กิจกรรมกลางแจ้ง ระเบียบแถวท่ามือเปล่า ท่ามือไม้พลวง การใช้สัญญาณมือและนกหวีด การตั้งแถว และการเรียนแถว

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสามัญ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ของลูกเสือสามัญ มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น บำเพ็ญตนเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตาม ความเหมาะสม ความถนัด และความสนใจ รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคง ประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

1. มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเองได้
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบ วินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. บำเพ็ญตนเพื่อส่งเสริมและสาธารณประโยชน์
4. ทำการฝีมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ
5. รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความมั่นคงของชาติ
6. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน
7. สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รวม ๗ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมลูกเสือสามัญ (ลูกเสือโท))
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ **เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี**

เปิดประชุมกองดำเนินการตามกระบวนการของลูกเสือ และจัดกิจกรรมโดยให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ โดยเน้นระบบหมู่ และปฏิบัติกิจกรรมตามคำปฏิญาณ คติพจน์ และกฎของลูกเสือสามัญ เรียนรู้จากคิดและปฏิบัติจริง ใช้สัญลักษณ์สมาชิกลูกเสือสามัญที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ร่วมกัน ศึกษาธรรมชาติในชุมชนด้วยความสนใจ ใฝ่รู้ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ลดภาวะโลกร้อนและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ทักษะในทางวิชา ลูกเสือ การรู้จักดูแลตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ทำงานอดิเรก และเรื่องที่น่าสนใจ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสามัญ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ของลูกเสือสามัญ มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น บำเพ็ญตนเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ความถนัด และความสนใจ รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคง ประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

1. มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและฟังตนเองได้
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. บำเพ็ญตนเพื่อส่งเสริมและสาธารณประโยชน์
4. ทำการฝีมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ
5. รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความมั่นคงของชาติ
6. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน
7. สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รวม ๗ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก))

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

เปิดประชุมกองดำเนินการตามกระบวนการของลูกเสือ และจัดกิจกรรมโดยให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ โดยเน้นระบบหมู่ และปฏิบัติตามคำปฏิญาณ คติพจน์ และกฎของลูกเสือสามัญ วิชาการของลูกเสือ ระเบียบแถว การพึ่งตนเอง การผจญภัย การใช้สัญลักษณ์ สมาชิกลูกเสือสามัญ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง ศึกษาธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยความสนใจ ใฝ่รู้ และประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดภาวะโลกร้อน

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสามัญ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น บำเพ็ญตนเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ความถนัด และความสนใจ รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคง ประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

1. มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและพึ่งตนเองได้
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. บำเพ็ญตนเพื่อส่งเสริมและสาธารณประโยชน์
4. ทำการฝีมือและฝึกฝนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ
5. รักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความมั่นคงของชาติ
6. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน
7. สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รวม ๗ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสมัครใจผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ สืบค้นและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และใช้ความคิดสร้างสรรค์ การบริการด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เสริมสร้างความมีน้ำใจ เอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดีและความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม คิดออกแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในลักษณะอาสาสมัคร จิตอาสา เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ สามารถออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจ ในลักษณะอาสาสมัคร พัฒนาศักยภาพตนเองในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จนเกิดคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

ผลการเรียนรู้

1. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ
2. ออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
3. สามารถพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ปฏิบัติกิจการเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จนเกิดคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมชุมนุม)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

ป.๑ เวลา ๓๐ ชั่วโมง/ปี และ ป.๒ - ป.๖ ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เกิดประสบการณ์ทั้งด้านวิชาการ และพื้นฐานอาชีพ ทักษะชีวิตและสังคมตามศักยภาพอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสามารถในการสื่อสาร มีทักษะการคิด แก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พัฒนาทักษะในการทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงานรักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตและสังคมตามศักยภาพ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม คิดเป็น ทำได้ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย และประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

1. ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการของตน
2. มีความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เกิดประสบการณ์ ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
3. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
4. มุ่งมั่นในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
5. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมชุมนุม

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุมภาษาอังกฤษ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

หลักการและเหตุผล

จัดขึ้นเพื่อให้สมาชิกมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เรียนรู้คำศัพท์พื้นฐานภาษาอังกฤษ เข้าใจคำสั่งคำขอร้องภาษาท่าทางและประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวันและหลักการใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้องสามารถอ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำและประโยคสั้นๆได้ถูกต้องชัดเจนตามหลักการออกเสียงเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้สื่อ นวัตกรรมในการสื่อสารเพื่อแสดงความต้องการของตนและสิ่งต่างๆรอบตัว ใช้ถ้อยคำง่ายๆในการปฏิสัมพันธ์การ เข้าใจความแตกต่างระหว่างเสียงสระพยัญชนะคำวลีประโยคและข้อความ ระหว่างวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรม ไทยเห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาจีนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. นักเรียนสามารถอ่านเขียนและออกเสียงภาษาอังกฤษได้
๒. ใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเบื้องต้นในการสื่อสาร การฟังการพูดการอ่านและการเขียนได้
๓. รู้และเข้าใจความแตกต่างและเหมือนวัฒนธรรมไทยและชาติตะวันตก

รวมทั้งหมด 3 ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุมภาษาไทย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ อันเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาติ สมควรจะได้รับการทำงานบำรุงส่งเสริม และอนุรักษ์ไว้ให้ยั่งยืนตลอดไป

ทั้งนี้ในยุคปัจจุบันวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วเกิดเทคนิคใหม่ๆ ในการติดต่อสื่อสาร ที่มุ่งเน้นความสะดวกรวดเร็ว ส่งผลให้ภาษาไทยซึ่งเป็นสื่อกลางสำคัญในการติดต่อและผูกพันต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทยได้รับผลกระทบ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ทำให้ภาษาไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างน่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง สภาพการณ์เช่นนี้หากไม่เร่งรีบหาทางแก้ไขและป้องกันเสียแต่เนิ่นๆ การใช้ภาษาไทยของเราก็จะยิ่งเสื่อมลง จะส่งผลเสียหายต่อเอกลักษณ์และคุณค่าของภาษาไทยเป็นทวีคูณ อ่านและเข้าใจความหมายของคำ ประโยค ข้อความและจัดทำแบบฝึกเป็นรูปเล่ม จัดทำพจนานุกรมฉบับจิว ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ ข่าว บทความจากสิ่งตีพิมพ์ประเภทต่างๆ และประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือประเภทต่างๆ

เพื่อให้สมาชิกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้า และแก้ปัญหาในการทำงานอย่างมีระบบ เพื่อให้สมาชิกเป็นผู้มีระเบียบวินัยเพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจและเลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเพื่อให้สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่และสิทธิภายในขอบเขตของกฎหมายเพื่อให้สมาชิกมีความสงบซาบซึ้งในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทยเพื่อให้สมาชิกเกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะเพื่อให้สมาชิกได้รับการส่งเสริมการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อให้สมาชิกรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และสร้างเสริมความมั่นคงของชาติเพื่อให้สมาชิกมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สมาชิกพัฒนาตนเองตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการของตน
๒. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ร้อยกรองได้อย่างถูกต้องตามอักขระวิธี
๓. เขียน ได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
๔. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
๕. นักเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของภาษาไทย ในฐานะภาษาประจำชาติ
๖. นักเรียนสามารถเป็นตัวแทนเข้าร่วมแข่งขันกิจกรรมทางคณิตศาสตร์

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุมคณิตศาสตร์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

หลักการและเหตุผล

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวและชีวิตของเราคณิตศาสตร์สามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ นานาที่อยู่รอบตัวเราได้ถึงแม้ว่าคนส่วนใหญ่จะมองคณิตศาสตร์นั้น ยากซับซ้อนน่าเวียนหัว ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลในการเรียน

ชุมนุมนี้จึงจัดขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนในชุมนุมได้มองเห็นมุมมองอีกด้านหนึ่งของคณิตศาสตร์โดยการรวบรวมด้านสนุกสนานของคณิตศาสตร์ตลอดจนเกร็ดน่ารู้ต่างๆมากมายรวมถึงเกร็ดแปลกๆเกี่ยวกับตัวเลขที่อาจจะทำให้นักเรียนเกิดหลงรักตัวเลขขึ้นมาได้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. เพื่อให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
๒. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความสุขและความสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรมในวิชาคณิตศาสตร์
๓. เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนเองถนัดและสนใจ
๔. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์
๕. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นและได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๖. นักเรียนสามารถเป็นตัวแทนเข้าร่วมแข่งขันกิจกรรมทางคณิตศาสตร์

รวมทั้งหมด ๖ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุมสร้างสรรค์ด้วยลีลามือ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

หลักการและเหตุผล

รู้จักชื่อ และบอกลักษณะของเส้นต่าง ๆ ซึ่งมาประกอบเป็นพยัญชนะ ตัวเลขและเป็นภาพต่างๆ ที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

เพื่อให้สมาชิกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้า และแก้ปัญหาในการทำงานอย่างมีระบบ เพื่อให้ สมาชิกเป็นผู้มีระเบียบวินัยเพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจและเลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุขเพื่อให้สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่และสิทธิภายในขอบเขตของ กฎหมายเพื่อให้สมาชิกมีความสงบซาบซึ้งในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ไทยเพื่อให้สมาชิกเกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะเพื่อให้สมาชิกได้รับการส่งเสริมการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อให้สมาชิกรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และสร้างเสริมความมั่นคงของ ชาติเพื่อให้สมาชิกมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สมาชิกพัฒนาตนเองตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการของตน
๒. มีความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เกิดประสบการณ์ ทั้งทางวิชาการและ วิชาชีพตามศักยภาพ
๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
๔. มุ่งมั่นในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
๕. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุมคอมพิวเตอร์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วในหลากหลายสาขาวิชาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาด้านการสื่อสารและด้านข้อมูล ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เกิดความตระหนักและเท่าทันเทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ได้แก่ เป็นนักคิดวิเคราะห์ เป็นนักแก้ปัญหา เป็นนักสร้างสรรค์ เป็นนักประสานความร่วมมือ รู้จักใช้ข้อมูลและข่าวสาร เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นนักสื่อสาร และตระหนักรับรู้สถานการณ์ของโลกปัจจุบันและอนาคตกิจกรรมชุมนุมคอมพิวเตอร์ จึงเป็นกิจกรรมกลุ่มเสริมทักษะด้านวิชาการ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ เพื่อตอบสนองศักยภาพของนักเรียน ได้หลากหลายวิชาสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมสร้างองค์ความรู้และเพิ่มพูนทักษะคอมพิวเตอร์ให้แก่ นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ตรงกับสภาพแวดล้อม และเทคโนโลยีใหม่ๆ และนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. นักเรียนเกิดทักษะในการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนมีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ นำมาใช้ในงานต่างๆ
๓. นักเรียนพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์
๔. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
๕. นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

รวมทั้งหมด ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม
กิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์(เพื่อนรำ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

หลักการและเหตุผล

ฝึกทำรำเบื้องต้นนาฏศิลป์ไทยฝึกการแสดงนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พื้นเมือง 4 ภาค เหนือ กลาง อีสาน ได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. เพื่อฝึกทักษะการรำเบื้องต้นนาฏศิลป์ไทย
๒. เพื่อฝึกความมั่นใจ และกล้าแสดงออกหน้าสาธารณชน
๓. เพื่อปลูกฝังและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยพื้นบ้าน

รวมทั้งหมด ๓ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชากิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุมรักการอ่าน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

หลักการและเหตุผล

อ่านและเข้าใจความหมายของคำ ประโยค ข้อความและจัดทำแบบฝึกเป็นรูปเล่ม จัดทำพจนานุกรมฉบับจิ๋ว ศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับ ข่าว บทความจากสิ่งตีพิมพ์ประเภทต่างๆ และประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือประเภทต่างๆ

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับการจัดทำแบบฝึกเป็นรูปเล่ม จัดทำพจนานุกรมฉบับจิ๋ว และประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือประเภทต่างๆ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เพื่อให้สมาชิกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้า และแก้ปัญหาในการทำงานอย่างมีระบบ เพื่อให้สมาชิกเป็นผู้มีระเบียบวินัยเพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจและเลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเพื่อให้สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่และสิทธิภายในขอบเขตของกฎหมายเพื่อให้สมาชิกมีความสงบซื่อสัตย์ในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทยเพื่อให้สมาชิกเกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะเพื่อให้สมาชิกได้รับการส่งเสริมการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อให้สมาชิกรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และสร้างเสริมความมั่นคงของชาติเพื่อให้สมาชิกมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สมาชิกพัฒนาตนเองตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลการเรียนรู้

๗. ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการของตน
๘. มีความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เกิดประสบการณ์ ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
๙. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
๑๐. มุ่งมั่นในการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
๑๑. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรโรงเรียนบ้านแสงพุทธศักราช ๒๕๖๒ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดเกณฑ์สำหรับการจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังนี้

เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

๑. ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน จำนวน ๘๔๐ ชั่วโมง และรายวิชาเพิ่มเติมจำนวน ๔๐ ชั่วโมง และมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานผ่านทุกรายวิชา
๒. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป
๓. ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับ “ผ่าน” ขึ้นไป
๔. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและได้รับการตัดสินผลการเรียน “ผ่าน” ทุกกิจกรรม

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

๑. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

๒. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการ

จัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

๔. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

๔.๑ บทบาทของผู้สอน

- ๑) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำทความสามารถของผู้เรียน
- ๒) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ๓) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- ๔) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- ๕) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ๖) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- ๗) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

๔.๒ บทบาทของผู้เรียน

- ๑) กำหนดเป้าหมายวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- ๒) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ
- ๓) ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
- ๔) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- ๕) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่นการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดการหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการดังนี้

๑. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สื่อการเรียนรู้ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชนเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

๒. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนเสริมความรู้ให้ผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

๓. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมีความเหมาะสมมีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

๔. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

๕. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๖. จัดให้มีการกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตรวัตถุประสงค์การเรียนรู้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรมมิการใช้ภาษาที่ถูกต้องรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุก ระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใดนอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

๒. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัด

การศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

๓. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาตามภาวะความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๔. การประเมินระดับชาติเป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่๓ชั้นประถมศึกษาปีที่๖เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่างๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาวะความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษกลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรมกลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

๑. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

๑.๑ การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- (๑) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด
- (๒) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- (๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (๔) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้น ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๒ การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษาในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชาสถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษรระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผล การประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

๑.๓ การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ หรือน้อยกว่าภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

๒. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษาเป็น ๑ระดับ คือระดับประถมศึกษา

๒.๑ เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

(๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

(๒) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัยให้คณะกรรมการของสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาเป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกผลการเรียน ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๑.๑ **ระเบียบแสดงผลการเรียน** เป็นเอกสารแสดงผลการเรียนและรับรองผลการเรียนของผู้เรียนตามรายวิชา ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องบันทึกข้อมูลและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖)

๑.๓ **แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา** เป็นเอกสารอนุมัติการจบหลักสูตรโดยบันทึกรายชื่อและข้อมูลของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖)

๒. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับผู้เรียน เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และ เอกสารอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศ และขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้ อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจาก

การเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่นๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
๒. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งภาคความรู้และ

ภาคปฏิบัติ

๓. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง

การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตาม ประกาศ หรือ แนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารจัดการหลักสูตร

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาสนับสนุนส่งเสริม การใช้และพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของ

สถานศึกษา ส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีภารกิจสำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับท้องถิ่นโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่มีความต้องการในระดับชาติ พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนาการพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริมติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

คำสั่งโรงเรียนบ้านแสง

ที่ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๔ มาตรา ๒๗ ที่กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพของปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติและสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านแสงปีการศึกษา ๒๕๖๖ ดังนี้

๑. นายธนปกรณ์ มณีศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสง	ประธานกรรมการ
๒. นางธนพรรณ ทองอก	ครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๓. นางศุภาณี จอมศรี	ครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๔. นางสาวศิริลักษณ์ จันนุบิน	ครูอัตราจ้าง	กรรมการ
๕. นางสาวเครือวัลย์ เพิ่มพูน	เจ้าหน้าที่ธุรการ	กรรมการและเลขานุการ
๖. นายสันทัด บุญอ่อน	ครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินการ มีหน้าที่และดำเนินการจัดการตามขั้นตอนที่กำหนด ดังนี้

๑. วางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวทางการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการแนะแนวให้สอดคล้องและ เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลและการแนะแนวให้เป็นไปตามจุดหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร

๔. ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

๕. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องและนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
๖. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้
๗. ติดตามผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ระดับชั้น และช่วงชั้น ระดับวิชา กลุ่มวิชา ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา
๘. ตรวจสอบทบทวน ประเมินมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู และการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา แล้ว ใช้ผลการประเมิน เพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป
๙. รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเน้นผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับเหนือสถานศึกษา สาธารณชน และผู้เกี่ยวข้อง
๑๐. ให้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

ทั้งนี้ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(ลงชื่อ)

(นายธนปกรณ์ มณีศรี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสง

คำสั่งโรงเรียนบ้านแสง

ที่ ๕๔ / ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๔ มาตรา ๒๗ ที่กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพของปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติและสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านแสงปีการศึกษา ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. นายยรรยง สิ้นรุ่งงาม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสง	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวจิราภรณ์ แสงชาติ	ครู	กรรมการ
๓. นางสาวสุธิมา การะเกษ	ครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๔. นายฐานุกร ทองเพ็ญ	ครูอัตราจ้าง	กรรมการ
๕. นางสาวศรีอวัลย์ เพิ่มพูน	เจ้าหน้าที่ธุรการ	กรรมการและเลขานุการ
๖. นายสันทัต บุญอ่อน	ครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินการ มีหน้าที่และดำเนินการจัดการตามขั้นตอนที่กำหนด ดังนี้

- วางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวทางการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการแนะแนวให้สอดคล้องและ เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการระบบ การเรียนรู้ การวัด และประเมินผลและการแนะแนวให้เป็นไปตามจุดหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร

๔. ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

๕. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องและนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

๖. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้

๗. ติดตามผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ระดับชั้น และช่วงชั้น ระดับวิชา กลุ่มวิชา ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

๘. ตรวจสอบทบทวน ประเมินมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู และการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา แล้ว ใช้ผลการประเมิน เพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป

๙. รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเน้นผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับเหนือสถานศึกษา สาธารณชน และผู้เกี่ยวข้อง

๑๐. ให้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

ทั้งนี้ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(ลงชื่อ)

(นายรณรง สิ้นธงาม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสง

หลักสูตรนวัตกรรมการเรียนบ้านแสง(เพิ่มเติม)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

โรงเรียนบ้านแสง

อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนบ้านแสง
โครงสร้างหลักสูตรเวลาเรียนโรงเรียนบ้านแสง

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน(ชั่วโมง/ปี)					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
●กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์(บูรณาการ หน้าที่พลเมือง)	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ศิลปะ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
การงานอาชีพ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ภาษาต่างประเทศ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
●รายวิชาเพิ่มเติม						
การป้องกันการทุจริต	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	-	-	-	๔๐	๔๐	๔๐
รวมเวลาเรียน (เพิ่มเติม)	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐
●กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
กิจกรรมนันทนาการ						
- กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- ชุมนุม	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
- ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
กิจกรรมสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี					

จำนวนชั่วโมงที่จัดให้นักเรียนระดับประถมศึกษา (ป.๑-ป.๓) เรียนทั้งปีเท่ากับ๑,๐๐๐ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษา (ป.๔-ป.๖) เท่ากับ๑,๐๐๐ ชั่วโมง แผนการเรียน/จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษคือกลุ่มสาระการเรียนรู้ทักษะภาษาไทย คณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ คิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์คิดสร้างสรรค์ที่ดีมีประโยชน์มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยจัด การเรียนการสอนและวัดผล ประเมินผลเป็นรายปี

โครงสร้างและอัตราเวลาการจัดกิจกรรม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระดับประถมศึกษา					
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖
๑. กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๒. กิจกรรมนักเรียน						
๒.๑ ลูกเสือ-เนตรนารี	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๒.๒ กิจกรรมชมรม	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
๒.๓ กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาครู	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
๓. กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
เวลาเรียนรวม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สะเต็มศึกษา ๑ (STEM Education ๑)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของกิจกรรมสะเต็มศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจ ศึกษาตัวอย่างกิจกรรมสะเต็ม หลักการจัดกิจกรรมสะเต็ม เข้าใจธรรมชาติของแรงในชีวิตประจำวัน ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการทางวิศวกรรมศาสตร์ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

โดยใช้การบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักการบูรณาการความรู้และทักษะ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลการใช้เทคโนโลยี การคิด การนำความรู้ไปใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือชิ้นงานที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหรือชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถกำหนดปัญหา ระบุเหตุผล จากสถานการณ์ที่กำหนดได้
๒. นักเรียนสามารถร่วมกันระดมความคิด วิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาและตอบคำถามที่เกี่ยวข้องโดยสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหา ตามกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติได้
๓. นักเรียนสามารถเขียนผังกรอบแนวคิดบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) คณิตศาสตร์ (Mathematics) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และเทคโนโลยี (Technology) ได้
๔. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูล และเลือกใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำกิจกรรม ตลอดจนสามารถ สืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
๕. นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ นำชิ้นงานที่ได้มาทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ พร้อมอภิปรายผลการทดลอง และนำเสนอชิ้นงานได้

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สะเต็มศึกษา ๒ (STEM Education ๒)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของกิจกรรมสะเต็มศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจ ศึกษาตัวอย่างกิจกรรมสะเต็ม หลักการจัดกิจกรรมสะเต็ม เข้าใจธรรมชาติของแรงในชีวิตประจำวัน ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการทางวิศวกรรมศาสตร์ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

โดยใช้การบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักการบูรณาการความรู้และทักษะ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลการใช้เทคโนโลยี การคิด การนำความรู้ไปใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือชิ้นงานที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหรือชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถกำหนดปัญหา ระบุเหตุผล จากสถานการณ์ที่กำหนดได้
๒. นักเรียนสามารถร่วมกันระดมความคิด วิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาและตอบคำถามที่เกี่ยวข้องโดยสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหา ตามกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติได้
๓. นักเรียนสามารถเขียนผังกรอบแนวคิดบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) คณิตศาสตร์ (Mathematics) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และเทคโนโลยี (Technology) ได้
๔. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูล และเลือกใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำกิจกรรม ตลอดจนสามารถ สืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
๕. นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ นำชิ้นงานที่ได้มาทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ พร้อมอภิปรายผลการทดลอง และนำเสนอชิ้นงานได้

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สะเต็มศึกษา ๓ (STEM Education ๓)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของกิจกรรมสะเต็มศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจ ศึกษาตัวอย่างกิจกรรมสะเต็ม หลักการจัดกิจกรรมสะเต็ม เข้าใจธรรมชาติของแรงในชีวิตประจำวัน ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการทางวิศวกรรมศาสตร์ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

โดยใช้การบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักการบูรณาการความรู้และทักษะ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลการใช้เทคโนโลยี การคิด การนำความรู้ไปใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือชิ้นงานที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหรือชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถกำหนดปัญหา ระบุเหตุผล จากสถานการณ์ที่กำหนดได้
๒. นักเรียนสามารถร่วมกันระดมความคิด วิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาและตอบคำถามที่เกี่ยวข้องโดยสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหา ตามกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติได้
๓. นักเรียนสามารถเขียนผังกรอบแนวคิดบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) คณิตศาสตร์ (Mathematics) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และเทคโนโลยี (Technology) ได้
๔. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูล และเลือกใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำกิจกรรม ตลอดจนสามารถ สืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
๕. นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ นำชิ้นงานที่ได้มาทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ พร้อมอภิปรายผลการทดลอง และนำเสนอชิ้นงานได้

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สะเต็มศึกษา ๔ (STEM Education ๔)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของกิจกรรมสะเต็มศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจ ศึกษาตัวอย่างกิจกรรมสะเต็ม หลักการจัดกิจกรรมสะเต็ม เข้าใจธรรมชาติของแรงในชีวิตประจำวัน ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการทางวิศวกรรมศาสตร์ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

โดยใช้การบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักการบูรณาการความรู้และทักษะ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลการใช้เทคโนโลยี การคิด การนำความรู้ไปใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือชิ้นงานที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหรือชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถกำหนดปัญหา ระบุเหตุผล จากสถานการณ์ที่กำหนดได้
๒. นักเรียนสามารถร่วมกันระดมความคิด วิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาและตอบคำถามที่เกี่ยวข้องโดยสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหา ตามกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติได้
๓. นักเรียนสามารถเขียนผังกรอบแนวคิดบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) คณิตศาสตร์ (Mathematics) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และเทคโนโลยี (Technology) ได้
๔. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูล และเลือกใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำกิจกรรม ตลอดจนสามารถ สืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
๕. นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ นำชิ้นงานที่ได้มาทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ พร้อมอภิปรายผลการทดลอง และนำเสนอชิ้นงานได้

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สะเต็มศึกษา ๕ (STEM Education ๕)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของกิจกรรมสะเต็มศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจ ศึกษาตัวอย่างกิจกรรมสะเต็ม หลักการจัดกิจกรรมสะเต็ม เข้าใจธรรมชาติของแรงในชีวิตประจำวัน ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการทางวิศวกรรมศาสตร์ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

โดยใช้การบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักการบูรณาการความรู้และทักษะ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลการใช้เทคโนโลยี การคิด การนำความรู้ไปใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือชิ้นงานที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหรือชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถกำหนดปัญหา ระบุเหตุผล จากสถานการณ์ที่กำหนดได้
๒. นักเรียนสามารถร่วมกันระดมความคิด วิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาและตอบคำถามที่เกี่ยวข้องโดยสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหา ตามกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติได้
๓. นักเรียนสามารถเขียนผังกรอบแนวคิดบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) คณิตศาสตร์ (Mathematics) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และเทคโนโลยี (Technology) ได้
๔. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูล และเลือกใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำกิจกรรม ตลอดจนสามารถ สืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
๕. นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ นำชิ้นงานที่ได้มาทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ พร้อมอภิปรายผลการทดลอง และนำเสนอชิ้นงานได้

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สะเต็มศึกษา ๖ (STEM Education ๖)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของกิจกรรมสะเต็มศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจ ศึกษาตัวอย่างกิจกรรมสะเต็ม หลักการจัดกิจกรรมสะเต็ม เข้าใจธรรมชาติของแรงในชีวิตประจำวัน ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักการทางวิศวกรรมศาสตร์ ความรู้ด้านเทคโนโลยี

โดยใช้การบูรณาการหลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหลักการบูรณาการความรู้และทักษะ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลการใช้เทคโนโลยี การคิด การนำความรู้ไปใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือชิ้นงานที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหรือชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถกำหนดปัญหา ระบุเหตุผล จากสถานการณ์ที่กำหนดได้
๒. นักเรียนสามารถร่วมกันระดมความคิด วิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาและตอบคำถามที่เกี่ยวข้องโดยสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ปัญหา ตามกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเป็นภาพร่าง ๒ มิติ และ ๓ มิติได้
๓. นักเรียนสามารถเขียนผังกรอบแนวคิดบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) คณิตศาสตร์ (Mathematics) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และเทคโนโลยี (Technology) ได้
๔. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูล และเลือกใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำกิจกรรม ตลอดจนสามารถ สืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
๕. นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ นำชิ้นงานที่ได้มาทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ พร้อมอภิปรายผลการทดลอง และนำเสนอชิ้นงานได้

รวม ๕ ผลการเรียนรู้

ตามนโยบาย " ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ " ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นต้นไปนั้น มีเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมีทักษะสำคัญที่สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ การลดเวลาเรียน หมายถึง การลดเวลาในภาควิชาการ และการเพิ่มเวลารู้ หมายถึง การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้และทักษะด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดขั้นสูง การทำงานเป็นทีมจากกิจกรรมที่มีความหลากหลายสำหรับการประเมินผล เน้นการประเมินตามสภาพจริง ให้ความสำคัญการประเมินทักษะกระบวนการ ทั้งนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน โดยแยกเป็นระดับประถมศึกษา ดังนี้

กิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้แบ่งหมวดกิจกรรมออกเป็น

๔ หมวดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน โดยมีการแบ่งหมวดดังต่อไปนี้

หมวดกิจกรรม "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้"

กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่

โรงเรียนสามารถจัดได้อย่างหลากหลาย เพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะการตีวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้

นักเรียนได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติลดเวลาเรียน

เพิ่มเวลารู้ ได้กำหนดหมวดกิจกรรมและกลุ่มกิจกรรมในการดำเนินงานไว้เป็น ๔ หมวด ๑๖ กลุ่มกิจกรรม ดังนี้

หมวดที่ 1
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
(กิจกรรมบังคับตามหลักสูตร)

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

หมวดที่ 2
สร้างเสริมสมรรถนะ
และการเรียนรู้

4. พัฒนาความสามารถด้านกาสื่อสาร
5. พัฒนาความสามารถด้านความคิดและพัฒนากรอบความคิดแบบเปิดกว้าง (Growth Mindset)
6. พัฒนาความสามารถด้านกาแก้ปัญหา
7. พัฒนาความสามารถด้านกาใช้เทคโนโลยี
8. พัฒนาทักษะการเขียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

หมวดที่ 3
สร้างเสริมคุณลักษณะ
และค่านิยม

9. ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกกาทำประโยชน์ต่อสังคม มีจิตสาธารณะ และกาให้บริการต่างๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม
10. ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
11. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม (มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เลิศสละ อดทน มุ่งมั่นในกาทำงาน กตัญญู)
12. ปลูกฝังความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และห่วงแทนสมบัติของชาติ

หมวดที่ 4
สร้างเสริมทักษะการกา
การดำรงชีพ และทักษะชีวิต

13. ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
14. ฝึกกาทำงาน ทักษะทางอาชีพ ทวิพย์ลินทางปัญญา อยู่อย่างพอเพียง และมีวินัยทางการเงิน
15. พัฒนาความสามารถด้านกาใช้ทักษะชีวิต
16. สร้างเสริมสมรรถนะทางกาย

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิด "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้"

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิด การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้คือ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism)หรือทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มปัญญานิยม (Cognitive Psychology) มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของ Piaget และ Vygotsky

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism)

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ จากการที่นักเรียนเป็นคนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นไปตามโครงสร้างทางปัญญาของแต่ละบุคคลที่อาจมีความแตกต่างกัน โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเรียนการสอน การเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้และการลงมือปฏิบัติจริง เป้าหมายของการสอนของครู เปลี่ยนจากการถ่ายทอดไปเป็นการสาธิตหรือเป็นผู้แนะนำให้ความร่วมมือช่วยเหลือ นักเรียนจะมีบทบาทมากขึ้น มีกิจกรรม ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และครูต้องพยายามสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและแบ่งปันความรู้ ความคิดในด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินในลักษณะยืดหยุ่นแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และควรใช้วิธีประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินผลงาน การประเมินเพื่อน และการประเมินตนเอง

ตารางวิเคราะห์บทบาทครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎี Constructivism	
บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	1. มีโอกาสลงมือปฏิบัติ/เรียนรู้เอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	2. มีโอกาสทำงานร่วมกับเพื่อน แบ่งปันความคิด มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
3. ครูคอยช่วยเหลือแนะนำมากกว่าถ่ายทอด ความรู้	3. มีครูให้คำชี้แนะเพื่อช่วยให้นักเรียนสร้าง องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
4. ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4. มีความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น
5. ประเมินผลอย่างหลากหลาย	5. มีการประเมินสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ของนักเรียน

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โรงเรียนบ้านแสง กิจกรรม STEM ๓ กิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ STEM

เรื่อง การเคลื่อนที่ เรื่อง แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา การทำจรวดขวดน้ำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

กิจกรรมที่ ๒ STEM

เรื่อง การเคลื่อนที่ เรื่อง แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา เครื่องร่อนพลังยาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

กิจกรรมที่ ๓

เรื่อง การเคลื่อนที่ เรื่อง รถพลังงานหนึ่งยาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

กิจกรรมที่ ๑ STEM
เรื่อง การเคลื่อนที่ เรื่อง แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา การทำจรวดขวดน้ำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

เวลา ๔ ชั่วโมง

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑. สาระการเรียนรู้

สาระที่ ๒ วิทยาศาสตร์กายภาพ

เข้าใจธรรมชาติของแรงในชีวิตประจำวัน ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

สังเกตและอธิบายแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยาระหว่างวัตถุคู่หนึ่ง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. สืบค้นข้อมูลและอธิบายอธิบายแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยาระหว่างวัตถุคู่หนึ่ง ๆ ได้

ด้านทักษะกระบวนการ

๒. ออกแบบและสร้างจรวดขวดน้ำ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญ

๓. มีจิตสาธารณะและจิตวิทยาศาสตร์

๔. มีความสามารถในการคิด ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการแก้ปัญหาความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๒. สาระสำคัญ

เมื่อมีแรงมากระทำต่อวัตถุ วัตถุนั้นจะออกแรงโต้ตอบในทิศทางตรงข้ามกับแรงที่มากระทำ ซึ่งแรงทั้งสองแรงนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกันเสมอเราเรียกแรงที่มากระทำต่อวัตถุว่า แรงกิริยา (action force) และเรียกแรงที่วัตถุโต้ตอบต่อแรงที่มากระทำว่า แรงปฏิกิริยา (reaction force) ซึ่งเป็นไปตามกฎการเคลื่อนที่ข้อที่ ๓ ของ นิวตัน เรียกว่า กฎของแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา (Law of action and reaction) มีใจความว่า “ทุกแรงกิริยา ย่อมมีแรงปฏิกิริยาที่มีขนาดเท่ากัน แต่มีทิศทางตรงกันข้ามเสมอ”

๓. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้

๓.๑ แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

๓.๒ การบูรณาการตามแนวทางสะเต็มศึกษา STEM

๓.๒.๑ S (Science) : แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

๓.๒.๒ T (Technology) : บูรณาการความรู้อื่นในการออกแบบสร้างจรวดขวดน้ำ ,การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

๓.๒.๓ E (Engineering) : การสร้างจรวดขวดน้ำ

๓.๒.๔ M (Mathematics) : การวัดระยะทางที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนที่ของจรวดขวดน้ำ

๔. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔.๑ มีจิตสาธารณะ

๔.๒ มีจิตวิทยาศาสตร์

๕. สมรรถนะสำคัญ

- ๕.๑ ความสามารถในการคิด
- ๕.๒ ความสามารถในการสื่อสาร
- ๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๕.๔ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
- ๕.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. ชิ้นงาน

ออกแบบและสร้างจรวดขวดน้ำ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิค : การบูรณาการตามแนวทางสะเต็มศึกษากับรูปแบบการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนแบบ ๕Es (Inquiry Method) ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นที่ ๑ ขั้นสร้างความสนใจ

๑. ครูพูดคุยและซักถาม ทบทวนความรู้เดิมในชั่วโมงที่แล้ว เกี่ยวกับเรื่องแรงและผลของแรงลัพธ์ที่มีต่อวัตถุโดยใช้คำถามต่อไปนี้

- นักเรียนรู้จักนิวตัน หรือไม่อย่างไร
- เราสามารถเปลี่ยนแปลงรูปร่างหรือทำให้วัตถุเคลื่อนที่ได้ได้อย่างไร
- นักเรียนรู้จักคำว่าแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา มากน้อยเพียงใด

๒. ครูนำรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงในลักษณะต่างๆ มาให้นักเรียนดูพร้อมกับนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน

๓. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์การส่งดาวเทียมและจรวดออกสู่อวกาศ

๔. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้เรื่องแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

ขั้นที่ ๒ ขั้นสำรวจและค้นหา

๕. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๓-๔ คน ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยาของจรวดและยานอวกาศ จากหนังสือเรียนอินเทอร์เน็ต

๖. นักเรียนนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนออกแบบสร้างจรวดขวดน้ำลงในใบกิจกรรมที่ ๑ ออกแบบสร้างจรวดขวดน้ำ พร้อมจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับสร้างจรวดขวดน้ำ

ชั่วโมงที่ ๒-๓

๗. นักเรียนทำกิจกรรมสร้างจรวดขวดน้ำตามรูปแบบที่วางแผนไว้ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำในการทำกิจกรรม

๘. ทดลองยิงจรวดขวดน้ำและทำการปรับปรุงจรวดให้มีความแข็งแรงและสามารถนำไปแข่งขันในกลุ่มห้องเรียนได้

๙. นักเรียนทำการแข่งขันยิงจรวดขวดน้ำ โดยแบ่งการแข่งขันออกเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทยิงไกลและประเภทแม่นยำ โดยให้นักเรียนเป็นผู้บันทึกข้อมูลเอง

๑๐. มอบรางวัลสำหรับผู้ชนะและชมเชยนักเรียนทุกคน

ชั่วโมงที่ ๔

ขั้นที่ ๓ ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

๑๑. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอจากการทำกิจกรรม และตอบคำถาม

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม และให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลการจากปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ ๔ ขั้นขยายความรู้

๑๓. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมเรื่องแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยาในใบความรู้ เรื่อง แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

๑๔. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

ขั้นที่ ๕ ขั้นประเมินผล

๑๕. ให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ ๒ แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมและการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

๘. การวัดและการประเมินผล

วิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน

ด้านความรู้

๑. สืบค้นข้อมูลและอธิบายอธิบายแรงกิริยาและแรงปฏิกิริยาระหว่างวัตถุคู่หนึ่งๆ ได้
ใบงาน เรื่อง แรงกิริยาและ แรงปฏิกิริยา - ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์

ด้านทักษะกระบวนการ

๑. ออกแบบและสร้างจรวดขวดน้ำ แบบประเมินผลงาน
- ระดับ ๒ ขึ้นไป

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญ

๓. มีจิตสาธารณะและจิตวิทยาศาสตร์

๔. มีความสามารถในการคิด

๕. ความสามารถในการสื่อสาร

๖. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๗. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๘. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญ

- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

๙. สื่อการเรียนรู้

๑. รูปภาพที่เกี่ยวกับการใช้แรงในลักษณะต่างๆ

๒. วิดีทัศน์การส่งดาวเทียมและจรวดออกสู่อวกาศ

๓. ใบกิจกรรมที่ ๑ ออกแบบสร้างจรวดขวดน้ำ

๔. ใบความรู้ เรื่อง แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

๕. ใบกิจกรรมที่ ๒ แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา

๖. แบบประเมินทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์

๗. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๘. แบบประเมินสมรรถนะสำคัญ

กิจกรรมที่ ๒ STEM
เรื่อง การเคลื่อนที่ เรื่อง แรงกิริยาและแรงปฏิกิริยา เครื่องร่อนพลังยาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

เวลา ๔ ชั่วโมง

ปีการศึกษา ๒๕๖๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำอธิบายกิจกรรมการเรียนรู้

การเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องหรือเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตคือ ต้องรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ สิ่งหนึ่งที่สามารถทำได้ในขณะที่ผู้เรียนเรียนในโรงเรียนก็คือ การที่ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สีกว่ากำลังเรียนอยู่หรือต้องเรียน จำเป็นต้องท่อง ต้องรู้ เพราะต้องเอาไปสอบ แต่ให้เห็นว่าเรื่องที่กำลังเรียนเป็นการเรียนรู้และเรื่องนั้นๆ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของเขา การเชื่อมโยงจากห้องเรียนโยงไปสู่ชีวิตจริงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ หากทำได้แล้วนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่กำลังเรียนรู้ก็จะอยู่ในความสนใจของผู้เรียนทั้งหมด เพราะมันเกี่ยวกับชีวิตของเขานั่นเอง อย่างกิจกรรมที่จะได้เรียนในเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนเช่นกัน กระบวนการเรียนรู้นอกจากจะเน้นเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องรู้แล้ว ยังจะชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องนี้ กิจกรรมต่างๆ ก็เกี่ยวข้องเกี่ยวกับชีวิตของผู้เรียนจริงๆ หากเป็นแบบนี้ การเรียนรู้จะเกิดต่อเนื่องและจะต่อยอดไปสู่เรื่องอื่นๆ ได้อีกด้วยทักษะเฉพาะที่พึงมี

ทักษะทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น

ทักษะการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

ทักษะการออกแบบเชิงวิศวกรรม

ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะทางศิลปะ

การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา

การทำงานเป็นทีม

เนื้อหาที่ใช้ในการประเมิน

วิชาวิทยาศาสตร์

- วัสดุรอบตัว
- แรงและการเคลื่อนที่
- กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

วิชาเทคโนโลยี

- การแสดงอัลกอริทึมในการทำงานหรือการแก้ปัญหาอย่างง่ายโดยใช้ภาพ สัญลักษณ์ หรือข้อความ (เช่น การเขียนผังงาน Flowchart วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA เป็นต้น)
- การใช้อินเทอร์เน็ตค้นหาความรู้
- การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการทำงาน

- การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ออกแบบกระบวนการคิดและการทำงาน (เช่น การเขียนผังความคิด Mind Mapping แบบตรวจสอบขั้นตอนดำเนินงาน Check List เป็นต้น)
- การออกแบบและจัดทำโปสเตอร์ Infographic (เช่น MS PowerPoint, Canva เป็นต้น)
- การออกแบบและสร้างสรรค์ชิ้นงาน ๓ มิติ

วิชาวิศวกรรมศาสตร์

- องค์ประกอบการบินเบื้องต้น
- แรงที่กระทำต่อเครื่องบิน
- การหาจุดศูนย์ถ่วง C.G. และการถ่วงน้ำหนักเครื่องร่อนพุงด้วยมือ
- การออกแบบเชิงวิศวกรรมอย่างง่าย
 - ระบุปัญหา
 - รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
 - ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา
 - วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา
 - ทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงผลงาน
 - นำเสนอผลงาน

วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

- วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้างงานทัศนศิลป์
- การใช้สี การลงสี การระบายสี
- การออกแบบและสร้างสรรค์ชิ้นงาน ๓ มิติ

วิชาคณิตศาสตร์

- จำนวนนับและการดำเนินการ
- เวลา
- การวัด และการเปรียบเทียบหน่วย
- ข้อมูลและแผนภูมิ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. จำแนกชนิดและสมบัติของวัสดุที่เป็นส่วนประกอบของของเล่น ของใช้ และอธิบายการใช้ประโยชน์ของวัสดุ
๒. อธิบายผลของการออกแรงกระทำต่อวัตถุ และการตกของวัตถุสู่พื้นโลกและแรงที่โลกดึงดูดวัตถุ
๓. เข้าใจและอธิบายวิธีการและขั้นตอนที่ใช้ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์
๔. เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

๕. เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่างๆ และสามารถใช้ในการดำเนินการในการแก้ปัญหา
๖. เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด คาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด
๗. เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลประกอบกับการตัดสินใจและแก้ปัญหา
๘. เข้าใจและอธิบายถึงการใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ในการวาดภาพถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก
๙. เข้าใจพื้นฐานการใช้วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการในการสร้างงานทัศนศิลป์
๑๐. เข้าใจและอธิบายถึงการออกแบบและสร้างสรรค์ชิ้นงาน ๓ มิติ
๑๑. เข้าใจถึงเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในออกแบบและการทำงานต่างๆ

ด้านทักษะ/กระบวนการ

๑. ใช้ความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
๒. ใช้ความรู้ ทักษะ และกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
๓. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
๔. ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง
๕. เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ
๖. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงาน
๗. ใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
๘. มีทักษะในการทำงานเป็นทีม
๙. มีทักษะการคิด

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีความรับผิดชอบ
๒. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๓. มีความรอบคอบ
๔. มีระเบียบวินัย
๕. มีการทำงานอย่างเป็นระบบ
๖. ตระหนักในคุณค่าของวิชา STEAM (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปะ คณิตศาสตร์)
๗. มีเจตคติที่ดีต่อวิชา STEAM (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปะ คณิตศาสตร์)

เกณฑ์การประเมิน

๑. คุณภาพของแนวคิดจากการคิดสะท้อนกลับและการอภิปราย
๒. กระบวนการคิดจากการถามคำถามและการให้เหตุผลในการตอบ
๓. ความคิดเห็นร่วมและความคิดเห็นเดิมที่สะท้อนให้เห็นจากผลงานในห้องเรียน
๔. การคิดวิเคราะห์โจทย์อย่างมีเหตุผลเป็นขั้นเป็นตอน
๕. การคิดสร้างสรรค์ผลงานจากการคิดคำถามและกิจกรรมการเรียนรู้

ความเชื่อมโยงต่อหลักสูตร

๑. ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความหมายและการนำเสนอได้อย่างชัดเจน
๒. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหา
๓. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม
๔. ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
๕. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
๖. สามารถเรียนรู้และเข้าใจในการตั้งคำถาม รวมทั้งการสืบค้นทางกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
๗. สามารถกำหนดเรื่องที่น่าสนใจศึกษา ค้นคว้า และแนวทางการศึกษา ที่ถูกต้องตามหลักการทางวิทยาศาสตร์
๘. สามารถตั้งสมมติฐานที่ดีในการตั้งคำถาม เพื่อการทดลองและตรวจสอบสมมติฐาน
๙. รู้จักตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทดลอง
๑๐. เข้าใจการสร้างแบบจำลองหรือรูปแบบเพื่ออธิบายผลหรือแสดงผลการทดลอง
๑๑. สามารถนำแนวคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้
๑๒. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๑๓. มีความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง แปลความ ตีความ การประยุกต์เปลี่ยนแปลงและนำไปใช้
๑๔. มีมุมมองที่หลากหลาย
๑๕. ให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น
๑๖. รู้จักตนเอง
๑๗. มีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี

ความเชื่อมโยงต่อวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน

๑. ศักยภาพการสร้างผลงาน และนำเสนอด้วยเทคโนโลยีหรือ Application
๒. เชื่อมโยงกับการทำงานด้านศิลปะ การออกแบบและการคิดสร้างสรรค์
๓. เชื่อมโยงการอ่าน วิเคราะห์ ตีความ ด้วยศาสตร์ของวิชาภาษาไทย

๔. เชื่อมโยงกับเรื่องปัจจัยในการดำรงชีวิตของมนุษย์ (อาหาร) ด้วยศาสตร์ของวิชาสังคมศึกษา
๕. เชื่อมโยงกับเรื่องผักเพื่อสุขภาพที่ดี
๖. เชื่อมโยงกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
๗. ศักยภาพการใช้ภาษาในการนำเสนอผลงาน หรือการนำเสนอด้วยภาษาต่างประเทศ
- ๘.

เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. เครื่องโปรเจคเตอร์/ TV
๒. เครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต
๓. ไวท์บอร์ด และปากกาไวท์บอร์ด
๔. กระดาษปฐพี
๕. กระดาษ A ๔
๖. ปากกาหมึกสี/สีชอล์ค/สีไม้

กิจกรรมที่ ๓ STEM
เรื่อง การเคลื่อนที่ เรื่อง รถพลังงานหนังยาง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

เวลา ๔ ชั่วโมง

ปีการศึกษา ๒๕๖๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑. สาระสำคัญ

ในปัจจุบันของเล่นเด็กที่มีขายตามท้องตลาดมีราคาแพง บางท้องถิ่นไม่มีของเล่นที่หลากหลาย การประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุเหลือใช้ต่างๆ นอกจากจะพัฒนาทักษะการสังเกต การจำแนกวัสดุที่ใช้ทำของเล่นได้อย่างเหมาะสมยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนรถของเล่นเป็นตัวอย่างหนึ่งของของเล่นเด็กที่สามารถประดิษฐ์ได้ง่ายและมีวัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ที่ไม่ซับซ้อนในการออกแบบรถนักเรียนจะได้เรียนรู้การเลือกวัสดุที่ใช้ ขนาดและรูปทรงของส่วนประกอบต่างๆ ของรถที่มีผลต่อการเคลื่อนที่ของรถหนังยางเป็นวัสดุที่หาง่ายในชีวิตประจำวัน เป็นวัสดุเหลือใช้ที่ราคาไม่แพง ซึ่งหนังยางมีคุณสมบัติการยืดหยุ่น สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการหมุนของล้อ ซึ่งนำมาใช้ในการเคลื่อนที่ของรถ

กรอบแนวคิด

S – การเคลื่อนที่

T – การใช้อุปกรณ์ในการวัด ตัด ยึดติด

E – กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม

M – การวัด การนับ การเปรียบเทียบรูปเรขาคณิต

๒. จุดประสงค์

- เพื่อให้นักเรียน
- อภิปรายและเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมในการทำตัวรถได้
- อธิบายรูปทรงของล้อที่มีลักษณะกลมมีผลต่อการเคลื่อนที่ได้
- อธิบายความแตกต่างของขนาดของล้อ จำนวนล้อ เปรียบเทียบกับการเคลื่อนที่ได้
- อธิบายความแตกต่างของจำนวนยางต่อผลของการเคลื่อนที่ได้ได้ฝึกทักษะปฏิบัติ การทดลอง และมีทักษะในการแก้ปัญหา

๓. ขั้นตอนการแก้ปัญหา

- ฝึกให้นักเรียนมีความรอบคอบในการออกแบบวิธีแก้ปัญหาโดย
- เลือกรูปทรงของตัวรถ ประกอบด้วย รูปทรงของขดที่จะนำมาเป็นตัวรถ เช่น ทรงกระบอก ทรงชมพู (ควรเป็นขดน้ำอัดลม เพราะจะแข็งแรงกว่า โดยนักเรียนจัดเตรียมมาเอง หรือครูจัดเตรียมไว้ให้)
- เลือกตำแหน่งรูของเพลานตัวรถ (ครูเจาะรูเตรียมไว้ล่วงหน้า)
- เลือกขนาดล้อหน้า ขนาดล้อหลัง และจำนวนล้อ ตามความชอบของนักเรียน
- เลือกจำนวนยางวงที่จะใช้ ตามความต้องการของนักเรียน (ไม่เกินชุดละ ๑๐ เส้น)
- การผูกยางระหว่างล้อหน้าและล้อหลัง (ครูเป็นผู้ดำเนินการ)

๔. ขั้นตอนการ

ขั้นตอนการเตรียมการเจาะรูที่ตัวรถ โดยให้เพลานหน้าและเพลานหลัง ห่างกันพอสมควร (ครูเจาะโดยใช้ cutter หัวแรง หรือตะปู) ตัดบางส่วนของขดออก เพื่อสร้างช่องสำหรับการผูกยางเจาะรูตรงกลางที่ฝาขดน้ำให้มีขนาดเล็กกว่าเพลาน เล็กน้อย

วิธีการประกอบตัวรถ

ชุดเพลาน้ำเพลลา ทำจากไม้เสียบลูกชิ้น (ครูดัดปลายแหลมทั้ง) ผูกยางเข้ากับเพลลาแกนหน้า ในตำแหน่งกลางแกนเพลลาสอดเพลลาหน้า เข้าในรูที่เจาะไว้ประกอบล้อหน้าด้วยฝาขวดน้ำทั้ง ๒ ข้าง

ชุดเพลาลังเพลลา ทำจากไม้เสียบลูกชิ้น (ครูดัดปลายแหลมทั้ง)

ผูกหนึ่งยางอีกปลายหนึ่งติดกับเพลาลัง ในตำแหน่งกลางแกนเพลลาสอดเพลลาหน้า เข้าในรูที่เจาะไว้ประกอบล้อหน้าด้วยฝาขวดน้ำทั้ง ๒ ข้าง

๕. ขั้นตอนสอบ ประเมินผล และปรับปรุง

นักเรียนนำรถที่ประกอบเสร็จไปเล่นปัญหาแรกที่นักเรียนจะเจอคือ รถจะเคลื่อนที่ได้ระยะทางน้อยมาก เพราะว่า ยางสายสั้นๆจะฉุดรถกลับ

วิธีแก้ที่ ๑ เพิ่มระยะหนึ่งยางให้หยาวยาวขึ้น ผลที่ได้รับ คือ รถจะวิ่งได้ไกลขึ้น

วิธีแก้ที่ ๒ ใช้เชือกไนลอนแทนหนึ่งยางส่วนที่เพิ่มขึ้นมา ผลที่ได้รับคือ เหมือนวิธีที่ ๑

หลังจากที่รถเคลื่อนที่ได้ระยะทางพอสมควรแล้ว นักเรียนสามารถศึกษาวิธีการหมุนล้อ มีตัวอย่าง เช่น กดรถลงกับพื้น แล้วลากรถถอยหลังเป็นระยะทางพอสมควรจับรถยกขึ้นมา แล้วใช้มือหมุนล้อหลัง หลากๆรอบตามต้องการ นักเรียนสามารถเปลี่ยนทิศทางการหมุนล้อได้นักเรียนจะพบว่าระยะทางการถอยหลัง มีผลต่อระยะทางที่รถเคลื่อนที่ได้การใช้มือหมุนล้อ จะทำให้รถเคลื่อนที่ไปได้ไกลกว่ายิ่งหมุนมาก รอบหลังๆจะหมุนยากขึ้น เพราะยางดึงทิศทางการเคลื่อนที่ของรถ จะไปหน้าหรือถอยหลัง ขึ้นกับทิศการหมุนในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป สามารถเปลี่ยนจุดประสงค์หรือโจทย์ปัญหาเป็นทำอย่างไรให้รถเคลื่อนที่ไปได้ไกลที่สุดผลจากจำนวนยางที่ใช้ผลจากความห่างของเพลลาหน้าและเพลาลังผลจากรัศมีของล้อรู้จักกลไกการปล่อยยางโดยเดือย ทำให้ไม่ต้องใช้ยางเส้นยาว

๕.๑ รายการประเมิน

- ระดับ การ ประเมิน
- รายการประเมิน ปรับปรุง พอใช้ ดี
- การมองเห็นปัญหาและเป้าหมายของการแก้ปัญหา
- การออกแบบวิธีการเพื่อแก้ปัญหา บนพื้นฐานการใช้ความรู้ คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์ และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- การจัดทำรายละเอียดของแบบหรือวิธีการ เพื่อแก้ปัญหาที่ได้คัดเลือกไว้
- การจัดทำแผนปฏิบัติงาน และการดำเนินการตามแผน
- การทดสอบ การประเมิน และการปรับปรุงผลงาน

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านแสง กำหนดกรอบการจัดเวลาประสบการณ์ให้กับเด็กเป็นเวลา ๒ ปีการศึกษา โดยประมาณ โดยมีเวลาเรียน ๑๘๐ วัน ต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันใช้เวลาเรียน ไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐		
ช่วงอายุ	อายุ ๔ - ๖ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ จิตใจ - ด้านสังคม - ด้านสติปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ธรรมชาติรอบตัว - สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	จัดการศึกษา ๒ ภาคเรียน : ๑ ปีการศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ อายุระหว่าง ๔-๕ ปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ อายุระหว่าง ๕-๖ ปี ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน : ๑ ปี ใช้เวลา ๕-๖ ชั่วโมง : ๑ วัน	
หมายเหตุ	๔-๕ ปี มีความสนใจ ๑๒ - ๑๕ นาที ๕-๖ ปี มีความสนใจ ๑๕ - ๒๐ นาที * กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที * กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลา ๔๐ - ๖๐ นาที	

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมการเรียนรู้

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

การร้อยลูกปัดเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์(๑)

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้มีความรู้เรื่องคณิตศาสตร์ ซึ่งคณิตศาสตร์มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิด ทำให้คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบ มีแบบแผน ตลอดจนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์วางแผน แก้ปัญหาและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และคณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ

เด็กปฐมวัย เป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกตชอบเล่นและสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว คณิตศาสตร์สามารถพัฒนาเสริมสร้างให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การที่เด็กมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ไม่เพียงส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในศาสตร์อื่นๆ

จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการร้อยลูกปัดสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กในการหยิบจับลูกปัดและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา ฝึกการใช้ประสาทสัมผัส ฝึกสมาธิ ฝึกการสังเกต จำแนก เรียงลำดับ อธิบายถึงความสัมพันธ์ เด็กเกิดการเรียนรู้จากรูปรธรรม ได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกปฏิบัติจริงโดย มีอุปกรณ์คือ ลูกปัดที่มีสีสันสวยงาม และมีรูปทรงเรขาคณิตที่แตกต่างกันมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางที่เหมาะสมกับวัย เส้นด้าย เชือก เส้นลวดและเส้นเอ็น

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถบอกจำนวนของสิ่งต่างๆ ได้ไม่เกิน ๑๐ ด้วยการนับ
๒. นักเรียนสามารถมีความรู้ความเข้าใจมีและมีพัฒนาการด้านความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับไม่เกินห้า และเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม และการแยกกลุ่ม
๓. นักเรียนสามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยาว น้ำหนัก ปริมาตร และเวลาสามารถเรียงลำดับความยาว น้ำหนัก และปริมาตรได้
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตำแหน่ง สามารถใช้คำบอกตำแหน่ง และแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆ สามารถจำแนกทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
๕. นักเรียนสามารถร้อยลูกปัดโดยใช้ทรงกลมทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก กรวย ทรงกระบอก สร้างสรรค์งานศิลปะได้
๖. มีความรู้ความเข้าใจแบบรูปของรูปที่มีรูปร่าง ขนาด สี ที่สัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่ง สามารถทำตามแบบรูปที่กำหนดได้

รวม ๖ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมการเรียนรู้

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

การร้อยลูกปัดเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์(๒)

เวลา ๑๐ ชั่วโมง/ปี

ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้มีความรู้เรื่องคณิตศาสตร์ ซึ่งคณิตศาสตร์มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิด ทำให้คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบ มีแบบแผน ตลอดจนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์วางแผน แก้ปัญหาและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และคณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ

เด็กปฐมวัย เป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกตชอบเล่นและสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว คณิตศาสตร์สามารถพัฒนาเสริมสร้างให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การที่เด็กมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ไม่เพียงส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในศาสตร์อื่นๆ

จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการร้อยลูกปัดสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กในการหยิบจับลูกปัดและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา ฝึกการใช้ประสาทสัมผัส ฝึกสมาธิ ฝึกการสังเกต จำแนก เรียงลำดับ อธิบายถึงความสัมพันธ์ เด็กเกิดการเรียนรู้จากรูปรธรรม ได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกปฏิบัติจริงโดย มีอุปกรณ์คือ ลูกปัดที่มีสีสันสวยงาม และมีรูปทรงเรขาคณิตที่แตกต่างกันมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางที่เหมาะสมกับวัย เส้นด้าย เชือก เส้นลวดและเส้นเอ็น

ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถบอกจำนวนของสิ่งต่างๆ ได้ไม่เกิน ๒๐ ด้วยการนับ
๒. นักเรียนสามารถมีความรู้ความเข้าใจมีและมีพัฒนาการด้านความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับไม่เกินห้า และเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม และการแยกกลุ่ม
๓. นักเรียนสามารถมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยาว น้ำหนัก ปริมาตร และเวลาสามารถเรียงลำดับความยาว น้ำหนัก และปริมาตรได้
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตำแหน่ง สามารถใช้คำบอกตำแหน่ง และแสดงตำแหน่งของสิ่งต่างๆ สามารถจำแนกทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
๕. นักเรียนสามารถร้อยลูกปัดโดยใช้ทรงกลมทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก กรวย ทรงกระบอก สร้างสรรค์งานศิลปะได้
๖. มีความรู้ความเข้าใจแบบรูปของรูปที่มีรูปร่าง ขนาด สี ที่สัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่ง สามารถทำตามแบบรูปที่กำหนดได้

รวม ๖ ผลการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย นับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวัน แต่การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการเรียนคณิตศาสตร์ใน ระดับอื่น ๆ เพราะพัฒนาการของเด็กนั้นต่างจากวัยอื่น ซึ่งคุณครูหรือผู้ปกครองควรตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์สำหรับเด็ก เพราะนอกจากจะใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันแล้ว ยังต้องอาศัยการเตรียมการและวางแผนอย่างดี เพื่อให้เด็กได้มี โอกาสค้นคว้าแก้ปัญหา เรียนรู้การพัฒนาความคิดรวบยอด และสิ่งที่สำคัญคณิตศาสตร์ไม่ใช่สิ่งที่เกี่ยวข้องกับทักษะ ทางคำนวณแต่เพียงอย่างเดียว หรือไม่ได้มีความหมายเพียงตัวเลขสัญลักษณ์เท่านั้น แต่ยังช่วยส่งเสริมการสร้างและใช้หลักการรู้จักการคาดคะเน ช่วยในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรส่งเสริมให้เด็กได้คิดอย่างอิสระ บนความสมเหตุสมผล ไม่จำกัดว่าการคิดคำนวณต้องออกมาเพียงคำตอบเดียวหรือมีวิธีการเดียว เด็กต้องเรียนรู้อย่างมีความสุขจากสื่อที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม (ถ้าใช้สื่อเป็นของจริงได้ก็จะยิ่งดีค่ะ) เพราะเด็กในวัยนี้จะเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสการรับรู้และการเคลื่อนไหว และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาในการจัดการเรียนรู้ให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสให้มากที่สุด เพราะจะช่วยกระตุ้นให้เด็กได้คิดและได้ลงมือปฏิบัติจริง คณิตศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ศาสตร์อื่น ๆ การได้รับประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ ทำให้เด็กมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล และใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างดี ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของเด็กต่อไป

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ประกอบด้วย

การจำแนกประเภท คือการฝึกฝนให้เด็กรู้จักสังเกตสิ่งต่าง ๆ ว่ามีความเหมือนและต่างกันอย่างไร จึงสามารถจัดประเภทได้

การจัดหมวดหมู่ คือการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการสังเกตลักษณะต่าง ๆ และจับสิ่งที่เข้าคู่กัน เหมือนกันหรืออยู่ประเภทเดียวกัน

การเรียงลำดับ คือการจัดสิ่งของชุดหนึ่ง ๆ ตามคำสั่งหรือตามกฎ เช่น จัดดินสอ ๕ แท่งที่มีความยาวไม่เท่ากัน ให้เรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำหรือจากสั้นไปยาว

การเปรียบเทียบ คือเด็กจะต้องมีการสืบเสาะและอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างของสองสิ่งหรือมากกว่า รู้จักใช้คำศัพท์ เช่น ยาวกว่า สั้นกว่า เบากว่า สูงกว่า ฯลฯ

รูปทรง คือให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับ วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมจัตุรัส วงรี สี่เหลี่ยมผืนผ้า ฯลฯ ผ่านการจับของเล่นหรือสิ่งของรอบตัว

พื้นที่ คือการให้เด็กได้รู้จักความตัน - ลึก, กว้าง - แคบ ของสิ่งต่าง ๆ

การชั่งตวงวัด คือให้เด็กลงมือวัดด้วยตนเองให้รู้จักความยาว และระยะ รู้จักการชั่งน้ำหนักและรู้จักการประมาณอย่างคร่าว ๆ ก่อนที่เด็กจะรู้จักการวัด ควรให้เด็กได้ฝึกฝนการเปรียบเทียบ และการจัดลำดับมาก่อน เรียนรู้หน่วยปริมาตรการชั่ง

การนับ คือคณิตศาสตร์เกี่ยวกับตัวเลขอันดับแรกที่ได้รู้จักเป็นการนับอย่างมีความหมาย เช่น การนับตามลำดับตั้งแต่ ๑ - ๑๐ หรือมากกว่านั้น

การรู้จักตัวเลข คือการให้เด็กรู้จักตัวเลขที่เห็น หรือใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ให้เด็กเล่นของเล่นที่เกี่ยวกับตัวเลข ให้เด็กได้นับและคิดเอง โดยอาจมีการเปรียบเทียบแทรกเข้าไปด้วย เช่น มากกว่า น้อยกว่า ฯลฯ

การรู้จักความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกับตัวเลข คือการเริ่มให้เด็กจับคู่ที่ละหนึ่งก่อน จากนั้นค่อยเพิ่มจำนวนตัวอย่างเช่น กิจกรรมลูกปิดไม้จำนวนในการทำกิจกรรมคือ มีบัตรตัวเลข ๐ - ๑๐ วางลูกปิดไม้ไว้เป็นกลุ่ม โดยคละจำนวนให้เด็กนับลูกปิดแต่ละกลุ่ม และนำบัตรตัวเลขไปวางตามจำนวนของลูกปิดแต่ละกลุ่มที่นับจำนวนได้ เป็นต้น

เวลา คือ การเรียนรู้จักเวลาง่าย ๆ การเรียนรู้เรื่องเข็มนาฬิกาบอกชั่วโมง เข็มนาที และตัวเลข ๑ - ๑๒ ถ้าจะสอนเรื่องนาฬิกาขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบุคคลค่ะ

การเพิ่มและการลดจำนวน คือ การหาผลบวกและลบ ไม่เกิน ๕ ๑๐ ๑๕ ๒๐ ๒๕ ฯลฯ เพิ่มจำนวนความยาก - ง่าย ตามความเหมาะสมกับความพร้อมของเด็ก

จากที่กล่าวมา หากเด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ และเรียนรู้จากการใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปธรรม จะส่งผลให้มีทักษะกระบวนการทางความคิด และพัฒนาความสามารถด้านต่างๆตั้งแต่การรู้ค่าจำนวน การจัดหมวดหมู่ การจำแนกเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ และการหาความสัมพันธ์ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กจะเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง ที่เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวในชีวิตประจำวัน หรือการจัดกิจกรรมของคุณครูหรือผู้ปกครอง แต่ในการจัดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เพื่อที่เด็กจะได้พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของการร้อยลูกปัด

๑. พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรงยิ่งขึ้น

การร้อยลูกปัดจะช่วยเสริมสร้างและพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรงยิ่งขึ้นจากการหยิบจับลูกปัดขนาดและรูปร่างต่าง ๆ เพื่อร้อยออกมาเป็นผลงานในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยให้ควบคุมการใช้มือหยิบจับได้ดีขึ้น ซึ่งสัมพันธ์กับการจับดินสอเพื่อเขียนหนังสืออีกด้วย

๒. ฝึกเรื่องการทำงานประสานกันระหว่างตากับมือ (Eye-hand coordination)

ขณะที่ร้อยลูกปัดนั้น ตาของเด็กต้องมองลูกปัดที่กำลังหยิบและมองเชือกที่กำลังจะร้อยลูกปัดด้วย หากมือหยิบลูกปัด แต่ตาไม่มองลูกปัดที่หยิบหรือเชือกที่กำลังร้อยอยู่ ก็อาจทำให้งานไม่สำเร็จได้ เพราะมือและตาไม่ได้ทำงานประสานกัน

๓. ฝึกการทำงานประสานกันของร่างกายทั้ง ๒ ซีก (Bilateral coordination)

การร้อยลูกปัดจะช่วยฝึกการทำงานของร่างกายทั้ง ๒ ซีก เพราะมือข้างหนึ่งเราต้องจับเชือก ส่วนอีกข้างหนึ่งเราต้องหยิบลูกปัดเพื่อร้อยเข้าไปในเชือก และดึงลูกปัดไปให้สุดปลายเชือก เมื่อฝึกบ่อย ๆ จะทำให้ใช้ ๒ มือได้อย่างคล่องแคล่วเพิ่มขึ้น ซึ่งสัมพันธ์กับทักษะในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้กรรไกรตัดกระดาษ การเขียนหนังสือ การผูกเชือกรองเท้า เป็นต้น

๔. ช่วยเรื่องการรับรู้ทางสายตา (Visual Perception)

การรับรู้ทางสายตา (Visual Perception) คือ ความสามารถในการรับรู้และแปลผลข้อมูลจากสิ่งที่เห็น รวมถึงต้องสามารถจดจำ แยกแยะและวิเคราะห์สิ่งที่เห็นได้ หากทักษะนี้ไม่แข็งแรงจะส่งผลกับการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น เขียนตัวอักษรหรือตัวเลขกลับด้าน เขียนสลับกัน เขียนตัวหนังสือติดกัน สับสนซ้ายขวา จำคำศัพท์หรือตัวอักษรไม่ได้ ทำให้เขียนไม่ถูก อ่านไม่ถูก เป็นต้น ซึ่งการร้อยลูกปัดจะช่วยให้เด็กฝึกการแยกสี แยกขนาด แยกรูปทรงต่าง ๆ ของลูกปัด

๕. เสริมทักษะคณิตศาสตร์เบื้องต้น

สามารถสอนให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องตัวเลข ปริมาณ ขนาด สอนให้รู้จักรูปทรงเรขาคณิต การแยกประเภท และจัดหมวดหมู่ ผ่านการใช้ลูกปัดที่ช่วยเป็นสื่อการสอนของเด็ก

๖. ฝึกสมาธิและการจดจ่อ

เนื่องจากการร้อยลูกปัดนั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลาในการสร้างสรรค์ผลงานออกมาให้สำเร็จ มีการวางแผนว่าจะใช้ลูกปัดอันไหนร้อยก่อน ใช้รูปทรง ใช้สีไหนดีในการร้อย รวมถึงต้องร้อยลูกปัดผ่านเชือก ดังนั้นเด็กต้องใช้สมาธิจดจ่อในการร้อยลูกปัดให้สำเร็จด้วยตนเอง รวมถึงสอนให้เด็กรู้จักอดทนและพยายามในการทำให้สำเร็จอีกด้วย

๗. ช่วยฝึกทักษะด้านภาษา

เด็ก ๆ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ผ่านการร้อยลูกปัดได้ โดยอาจจะถามว่าลูกปัดเม็ดนี้เป็นสีอะไร รูปทรงอะไร รวมถึงสามารถถามคำถามหรือเล่นบทบาทสมมติกับเด็กขณะทำกิจกรรมได้ เช่น ร้านนี้ขายอะไรบ้างคะ เอาร้อยคอ ๑ ชิ้นคะ ต่อไปหนูจะใช้ลูกปัดสีอะไรคะ เป็นต้น รวมถึงสามารถชวนเพื่อน ๆ มาทำกิจกรรมด้วยกันก็สามารถเพิ่มทักษะด้านการสื่อสารและใช้ภาษาได้อีกด้วย

นวัตกรรมชุดกิจกรรมฝึกร้อยลูกปัดพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน โดยสรุป
๑. นับจำนวน ๑-๑๐ ทำซ้ำ และทบทวน	กิจกรรมลูกปัดชนวนับ นับจำนวนลูกปัด ๑-๕ ,๑-๗,๑-๑๐ โดยนับใส่จานพลาสติก
๒. นับจำนวน ๑-๑๐ พร้อมร้อยลูกปัด ทำซ้ำ และทบทวน	กิจกรรมลูกปัดชนวนร้อย นับจำนวนลูกปัด ๑-๕ และร้อยลูกปัดครั้งละ ๕ นับจำนวนลูกปัด ๑-๑๐ และร้อยลูกปัดครั้งละ ๑๐
๓. นับจำนวน ๑-๒๐ ทำซ้ำ และทบทวน	กิจกรรมลูกปัดชนวนับ นับจำนวนลูกปัด ๑-๑๐ ,๑-๑๕,๑-๒๐ โดยนับใส่ถุงซิปล็อค
๔. นับจำนวน ๑-๒๐ พร้อมร้อยลูกปัด ทำซ้ำ และทบทวน	กิจกรรมลูกปัดชนวนร้อย นับจำนวนลูกปัด ๑-๑๐ และร้อยลูกปัดครั้งละ ๑๐ นับจำนวนลูกปัด ๑-๒๐ และร้อยลูกปัดครั้งละ ๒๐
๕. นับจำนวนลูกปัดตามบัตรภาพ และร้อยให้ถูกต้อง	กิจกรรมลูกปัดชนวนร้อย ตามคำสั่ง ๑-๒๐ พร้อมจับเวลาการร้อย เด็กร้อยลูกปัดตามสัญลักษณ์ตัวเลข ครูช่วยดูแล และสังเกต
๖. นับจำนวนและร้อยลูกปัดตามความสนใจ ตรวจสอบความถูกต้อง	กิจกรรมร้อยลูกปัดตามใจหนู เด็กเลือกลูกปัดตามความสนใจ นับจำนวนและร้อยลูกปัด พร้อมจับเวลาการร้อย เด็กและครูช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๗. นับจำนวนและคาดคะเนการทำกำไลข้อมือจากลูกปัด DIY	กิจกรรมร้อยกำไลข้อมือ เด็กคาดคะเนจำนวนลูกปัดที่ต้องใช้ทำกำไลข้อมือ จากนั้นนับจำนวนและทดลองร้อยลูกปัด ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ถ้าหากผลลัพธ์ไม่เป็นดังที่คาดคะเน ให้เด็กแก้ไขและเริ่มทำใหม่
๘. ทำแบบทดสอบ	ทดสอบการนับ ทดสอบการรู้ค่าจำนวน ทดสอบการเปรียบเทียบจำนวน

แผนประกอบชุดกิจกรรมการร้อยลูกปัดเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ กิจกรรมที่ ๑
แผนการจัดกิจกรรม ลูกปัดชวนร้อย

สาระที่ควรเรียนรู้

กิจกรรมการร้อยลูกปัด และนับจำนวนลูกปัด ๑-๕ ,๑-๗,๑-๑๐

ประสบการณ์สำคัญ

๑. การร้อยลูกปัดตามจำนวน ๑-๕,๑-๗,๑-๑๐
๒. เก็บของเล่นเข้าที่ด้วยตนเอง
๓. ทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ นับ ๑-๑๐ ได้
๒. เพื่อให้เด็กสามารถร้อยลูกปัดตามจำนวนที่กำหนดได้

การจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

๑. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “มือของฉันนั้นแสนวิเศษ” พร้อมกับทำท่าประกอบ
๒. ครูแนะนำกิจกรรม ลูกปัดชวนร้อย

ขั้นสอน

๓. ให้เด็ก ๆ สัมผัสกับลูกปัด สังเกตลักษณะ รูปร่างของลูกปัด จากนั้นให้นักเรียนลองนับลูกปัด ทีละลูกด้วยตนเอง
๔. ครูสาธิตวิธีการร้อยลูกปัด ดังนี้
 - ๔.๑ ให้เด็ก ๆ ใช้มือ ๑ ข้างจับเชือก แล้วให้หัวแม่มือกับนิ้วชี้ของมืออีกข้างจับลูกปัด
 - ๔.๒ นำเชือกร้อยเข้ารูตรงกลางของลูกปัด
 - ๔.๓ จับปลายเชือกไว้ไม่ให้หลุดมือ จากนั้นร้อยลูกปัดลูกที่ ๒
 - ๔.๔ ร้อยลูกปัดให้ครบตามจำนวนที่นับไว้ในงานพลาสติก
๕. ให้เด็ก ๆ ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ให้เวลา ๓๐ นาที

สรุป

๖. เด็กและครูร่วมกันตรวจสอบจำนวนลูกปัด
๗. เมื่อเด็กๆ ทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่

สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้

๑. ลูกปัด (ขนาดใหญ่)
๒. งานพลาสติก
๓. เชือกสำหรับร้อยลูกปัด

๔. คำคล้องจอง “มือของฉันนั้นแสนวิเศษ”

การประเมินผล

๑. สังเกตขณะเด็กทำกิจกรรมร้อยลูกปัด
๒. สังเกตผลงานที่ได้กลงมือทำ
๓. สังเกตการนับเรียงลำดับ ๑-๑๐

แผนประกอบชุดกิจกรรมการร้อยลูกปัดเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ กิจกรรมที่ ๒
แผนการจัดกิจกรรม ลูกปัดชวนร้อย

สาระที่ควรเรียนรู้

กิจกรรมการร้อยลูกปัด และนับจำนวนลูกปัด

ประสบการณ์สำคัญ

๑. การร้อยลูกปัดตามจำนวน ๑-๑๐ ,๑-๑๕,๑-๒๐
๒. เก็บของเล่นเข้าที่ด้วยตนเอง
๓. ทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ นับ ๑-๒๐ ได้
๒. เพื่อให้เด็กสามารถร้อยลูกปัดตามจำนวนที่กำหนดได้

การจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

๑. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “นับนิ้วมือ” พร้อมทั้งทำท่าประกอบ
๒. ครูแนะนำกิจกรรม ลูกปัดชวนร้อย

ขั้นสอน

๓. ให้เด็ก ๆ สัมผัสกับลูกปัด สังเกตลักษณะ รูปร่างของลูกปัด จากนั้นให้นักเรียนลองนับลูกปัด ที่ละลูกด้วยตนเอง
๔. ครูสาธิตวิธีการร้อยลูกปัด ดังนี้
 - ๔.๑ ให้เด็ก ๆ ใช้มือ ๑ ข้างจับเชือก แล้วให้หัวแม่มือกับนิ้วชี้ของมืออีกข้างจับลูกปัด
 - ๔.๒ นำเชือกร้อยเข้าสู่ตรงกลางของลูกปัด
 - ๔.๓ จับปลายเชือกไว้ไม่ให้หลุดมือ จากนั้นร้อยลูกปัดลูกที่ ๒
 - ๔.๔ ร้อยลูกปัดให้ครบตามจำนวนที่นับไว้ในถุงซิปล็อค
๕. ให้เด็ก ๆ ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยใช้เวลา ๓๐ นาที

สรุป

๖. เด็กและครูร่วมกันตรวจสอบจำนวนลูกปัด
๗. เมื่อเด็กๆ ทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่

สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้

๑. ลูกปัด (ขนาดใหญ่)
๒. งานพลาสติก
๓. เชือกสำหรับร้อยลูกปัด

๔. เพลง “นับนิ้วมือ”

การประเมินผล

๑. สังเกตขณะเด็กทำกิจกรรมร้อยลูกปัด
๒. สังเกตผลงานที่ได้กลงมือทำ
๓. สังเกตการนับเรียงลำดับ ๑-๒๐

แผนประกอบชุดกิจกรรมการร้อยลูกปัดเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ กิจกรรมที่ ๓
แผนการจัดกิจกรรม ร้อยลูกปัดตามบัตรภาพ

สาระที่ควรเรียนรู้

กิจกรรมการร้อยลูกปัดตามบัตรภาพ เช่น ร้อยลูกปัด ๕ ลูกโดยเป็นสีเดียวกันทั้งหมด หรือ ร้อยลูกปัด ๑๐ ลูกแบบสลับสี เป็นต้น โดยเพิ่มความยากด้วยการจับเวลา

ประสบการณ์สำคัญ

๑. การร้อยลูกปัดตามบัตรภาพ
๒. เก็บของเล่นเข้าที่ด้วยตนเอง
๓. ทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ นับ ๑-๒๐ ได้
๒. เพื่อให้เด็กสามารถร้อยลูกปัดตามจำนวนที่กำหนดได้

การจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

๑. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “ ๑ ๒ มือตีกลอง ” พร้อมกับทำท่าประกอบ
๒. ครูแนะนำกิจกรรม ลูกปัดขวนร้อย

ขั้นสอน

๓. ให้เด็ก ๆ สัมผัสกับลูกปัด สังเกตลักษณะ รูปร่างของลูกปัด จากนั้นให้นักเรียนลองนับลูกปัด ที่ละลูกด้วยตนเอง
๔. ครูสาธิตวิธีการร้อยลูกปัด ดังนี้
 - ๔.๑ ให้เด็ก ๆ ใช้มือ ๑ ข้างจับเชือก แล้วให้หัวแม่มือกับนิ้วชี้ของมืออีกข้างจับลูกปัด
 - ๔.๒ นำเชือกร้อยเข้ารูตรงกลางของลูกปัด
 - ๔.๓ จับปลายเชือกไว้ไม่ให้หลุดมือ จากนั้นร้อยลูกปัดลูกที่ ๒
 - ๔.๔ ร้อยลูกปัดให้ครบตามจำนวนที่นับไว้
๕. เด็กเลือกบัตรภาพการร้อยลูกปัดแบบต่างๆ และสังเกตการใช้สีลูกปัด และจำนวนลูกปัด จากนั้นเลือกลูกปัดให้ครบตามจำนวนในบัตรภาพ ลงมือปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยมีครูคอยสังเกตและแนะนำ
๖. ให้เด็ก ๆ ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนจับเวลาในการร้อยแต่ละภาพด้วยตนเอง ครูช่วยจดบันทึกให้ จากนั้นจึงสรุปว่าภาพใดใช้เวลาน้อยที่สุด และภาพใช้เวลามากที่สุด และช่วยกันหาคำตอบว่าเพราะอะไร

สรุป

๗. เด็กและครูร่วมกันตรวจสอบการร้อยลูกปัดและบัตรภาพ
๘. เมื่อเด็กๆ ทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่

สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้

๑. ลูกปัด (ขนาดใหญ่)
๒. งานพลาสติก
๓. เชือกสำหรับร้อยลูกปัด
๔. เพลง “ ๑ ๒ มือตีกลอง ”
๕. นาฬิกาจับเวลา
๖. บัตรภาพการร้อยลูกปัดแบบต่างๆ

การประเมินผล

๑. สังเกตขณะเด็กทำกิจกรรมร้อยลูกปัดตามบัตรภาพ
๒. สังเกตผลงานที่เด็กลงมือทำ
๓. สังเกตการณ์นับเรียงลำดับ ๑-๒๐

แผนประกอบชุดกิจกรรมการร้อยลูกปัดเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ กิจกรรมที่ ๔

แผนการจัดกิจกรรม ร้อยกำไลลูกปัด

สาระที่ควรเรียนรู้

กิจกรรมการร้อยกำไลลูกปัด เด็กออกแบบกำไลข้อมือของตนเองด้วยการวาดภาพระบายสี และ คาดคะเนจำนวนลูกปัดที่จะต้องใส่ เรียนรู้เรื่องจำนวน แบบรูป การวัดระยะความสั้น-ยาวข้อมือ

ประสบการณ์สำคัญ

๑. การร้อยลูกปัดกำไลข้อมือ
๒. เก็บของเล่นเข้าที่ด้วยตนเอง
๓. ทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กได้ออกแบบและทำตามแบบรูปที่ตนเองออกแบบได้
๒. เพื่อให้เด็กสามารถร้อยลูกปัดตามจำนวนที่กำหนดได้

การจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

๑. ครูและเด็กร่วมกันท่องคำคล้องจอง “นับเลข ๑-๒๐” พร้อมกับทำท่าประกอบ
๒. ครูแนะนำกิจกรรม ร้อยกำไลลูกปัด

ขั้นสอน

๓. ให้เด็ก ๆ สัมผัสกับลูกปัด สังเกตลักษณะ รูปร่างของลูกปัด จากนั้นให้นักเรียนลองนับลูกปัด ที่ ละลูกด้วยตนเอง
๔. ครูสาธิตวิธีการร้อยลูกปัด ดังนี้
 - ๔.๑ ให้เด็ก ๆ ใช้มือ ๑ ข้างจับเชือก แล้วให้หัวแม่มือกับนิ้วชี้ของมืออีกข้างจับลูกปัด
 - ๔.๒ นำเชือกร้อยเข้ารูตรงกลางของลูกปัด
 - ๔.๓ จับปลายเชือกไว้ไม่ให้หลุดมือ จากนั้นร้อยลูกปัดลูกที่ ๒
 - ๔.๔ ร้อยลูกปัดให้ครบตามจำนวนที่นับไว้
๕. เด็กวาดภาพออกแบบกำไลข้อมือของตนเอง เลือกลูกปัด และเชือกตามที่ได้วางแผนไว้
๖. ให้เด็ก ๆ ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ครูคอยสังเกตการทำงานและการแก้ปัญหาของเด็ก

สรุป

๗. เด็กและครูร่วมกันตรวจสอบการร้อยกำไลลูกปัด สนทนาเกี่ยวกับผลงานกำไลที่เด็กลงมือทำได้ ทำตามทีออกแบบไว้หรือไม่ เพราะอะไร
๘. เมื่อเด็กๆ ทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่

สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้

๑. ลูกบิด D.I.Y. สำหรับทำกำไลข้อมือ
๒. งานพลาสติก
๓. เชือกสำหรับร้อยลูกบิด
๔. คำคล้องจอง “มือของฉันทันแสนวิเศษ

การประเมินผล

๑. สังเกตขณะเด็กทำกิจกรรมร้อยกำไลลูกบิด
๒. สังเกตผลงานที่ได้ลงมือทำ
๓. สังเกตการณ์นับเรียงลำดับ ๑-๒๐